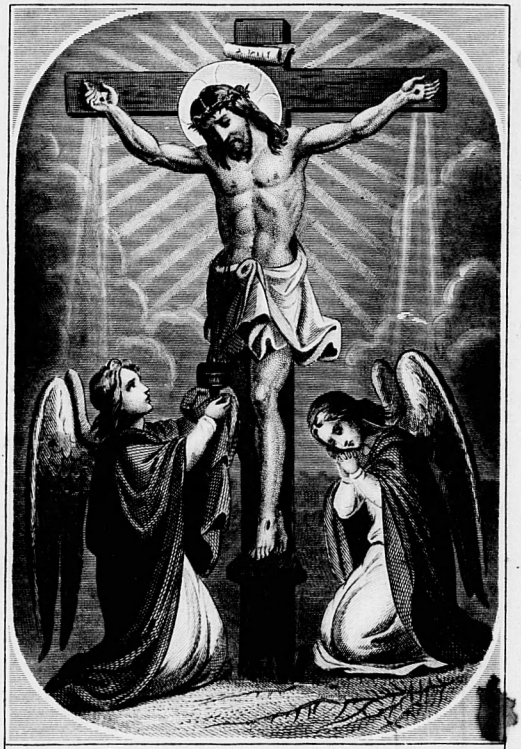
Vak 89

440

Johan Benedict

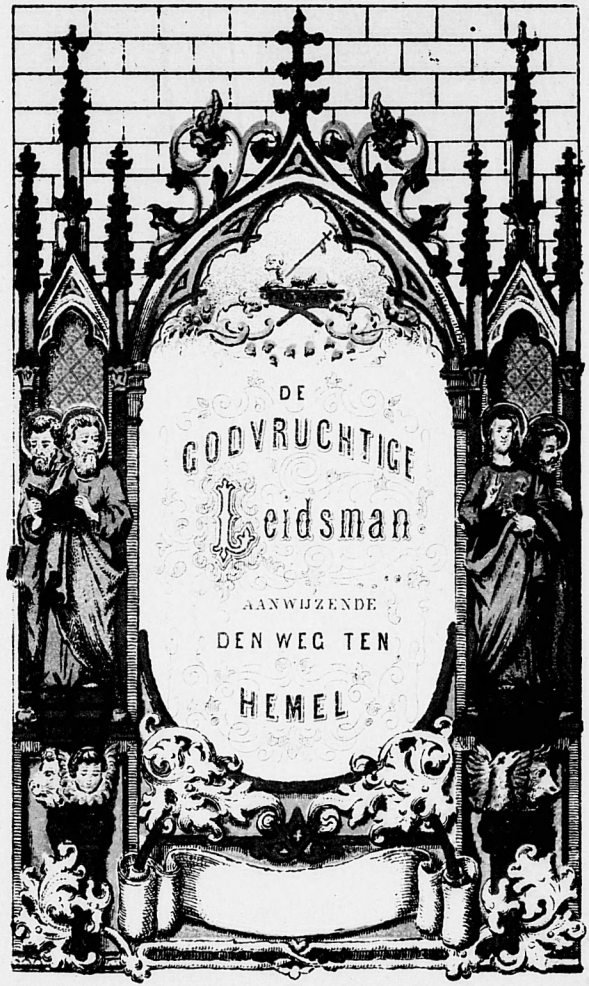
Johannes Benedict
geboren zondag 10 [illegible]
Mert en het jaar 18[illegible]3
Anna Maria 18[illegible]
Cornelis den [illegible] Maart
en het jaar 18[illegible]
den 21 april
en het jaar 1870
Bet den 9 april
en het jaar 1871
Cornelis marries
7 januarij 1879
Johanna Maria 18 juny
en het jaar 1880

Johann Baptist

LE CHRIST AUX ANGES.
THE CHRIST BETWEEN ANGELS.

J.^{ne} Reginault Edit.^r Paris

DE
GODVRUCHTIGE
Leidsman
AANWIJZENDE
DEN WEG TEN
HEMEL

ei moeve ik mij met de Burgemeesters van *Cuijk* en

Vak 39
445

DE

GODVRUCHTIGE LEIDSMAN,

AANWIJZENDE

DEN WEG TEN HEMEL,

DOOR

OEFENINGEN EN GEBEDEN.

Benevens de Kleine Getijden van de H. Maagd Maria, enz.

Bijeen verzameld door

EEN PATER VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN.

MET FRAAIJE PLATEN VERSIERD.

Tiende Uitgave.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMAASSE

's Hertogenbosch,
LUTKIE & CRANENBURG.
1871.

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT
1942 5549

N°. 2.

GOEDKEURINGEN.

—

Imprimi poterit.

Actum Antverpiæ, die 14 *Maii* 1706.

J. C. DE CARRAIAL,

Ecclesiæ Cathed. Antverp. Can. Grad.,
Judex Synod. ac Libr. Censor.

Dit boek zal zeer voordeelig mogen gedrukt worden.

Actum tot Gend, den 20 *Mei* 1755.

JOHANNES DE CLERCQ,

Canonik en Boekkeurder.

Permittimus reïmpressionem.

Leodi, hac 6 *Aprilis* 1832.

J. A. BARRET,

VIC.-GEN.

TAFEL

DER

VERANDERLIJKE FEESTDAGEN.

JAAR.	ZONDAG-LETTER.	ASCH-WOENSDAG.	PASCHEN.	HEMEL-VAART.	PINK-STEREN.	SACRA-MENTSDAG.	1e ZONDAG VAN ADVENT
1871	A	22 febr.	9 april	18 mei	28 mei	8 juni	3 dec.
1872	G F	14 febr.	31 maart	9 mei	19 mei	30 mei	1 dec.
1873	E	26 febr.	13 april	22 mei	1 juni	12 juni	30 nov.
1874	D	18 febr.	5 april	14 mei	24 mei	4 juni	29 nov.
1875	C	10 febr.	28 maart	6 mei	16 mei	27 mei	28 nov.
1876	B A	1 maart	16 april	25 mei	4 juni	15 juni	3 dec.
1877	G	14 febr.	1 april	10 mei	20 mei	31 mei	2 dec.
1878	F	6 maart	21 april	30 mei	9 juni	20 juni	1 dec.
1879	E	26 febr.	13 april	22 mei	1 juni	12 juni	30 nov.
1880	D C	11 febr.	28 maart	6 mei	16 mei	27 mei	28 nov.
1881	B	2 maart	17 april	26 mei	5 jun	16 juni	27 nov.
1882	A	22 febr.	9 april	18 mei	28 mei	8 juni	3 dec.
1883	G	7 febr.	25 maart	3 mei	13 mei	24 mei	2 dec.
1884	F E	27 febr.	13 april	22 mei	1 juni	12 juni	30 nov.
1885	D	18 febr.	5 april	14 mei	24 mei	4 juni	29 nov.
1886	C	10 maart	25 april	3 juni	13 juni	24 juni	28 nov.
1887	B	23 febr.	10 april	19 mei	29 mei	9 juni	27 nov.
1888	A G	15 febr.	1 april	10 mei	20 mei	31 mei	2 dec.
1889	T	6 maart	21 april	30 mei	9 juni	20 juni	1 dec.
1890	E	19 febr.	6 april	15 mei	25 mei	5 juni	30 nov.

JANUARIJ.

1 a *Besnijdenis O. H.*
2 b H. Macarius de jon.
3 c H. Genov. Maagd.
4 d H. Rigobert. Aartsb.
5 e H. Simeon Stylites.
6 f *HH. drie Koningen.*
7 g H. Lucianus, Mart.
8 a H. Gudula, Maagd.
9 b H. Julianus, Mart.
10 c H. Wilhelm. Aartsb.
11 d H. Theodosius, Abt.
12 e H. Arcadius, Mart.
13 f H. Hilarius, Bissch.
14 g H. Felix, Priester.
15 a H. Paulus, Eremiet.
16 b H. Macarius de Oud.
17 c H. Antonius, Abt.
18 d H. Pet.-St. te Rome.
19 e H. Canutus, K.-Mart
20 f H. Sebastian., Mart.
21 g H. Agnes, M. en M.
22 a H. Vincent., Dia. M.
23 b H. Raym. de Pegnaf.
24 c H. Timotheus, B.-M.
25 d H. Paulus-Bekeer.
26 e H. Polycarpus.
27 f H. Joan. Ch. Aartsb.
28 g H. Cyr. v. Aley, „
29 a H. Fran. v. Sales Bis.
30 b H. Joan. de Aal. Bis-
31 c H. Petrus Nolascus.

FEBRUARIJ.

1 d H. Ignat. Bis.-Mart.
2 e *Maria-Lichtmis.*
3 f H. Blasius, B.-Mart.
4 g H. Andr. Corsini, B.
5 a H. Agatha, M.-Mart.
6 b H. Doroth. M.-Mart.
7 c H. Romualdus, Abt.
8 d H. Joannes v. Matha
9 e H. Apoll. M.-Martel.
10 f H. Scholast., Maagd
11 g H. Severinus, Abt.
12 a H. Eulalia, M.-Mart.
13 b HH. Pet. Paul. en G.
14 c H. Valentinus, Mart.
15 d HH. Faus. en Jov. M
16 e H. Juliana, Mart.
17 f H. Silvanus, Bissch.
18 g H. Simeon, B.-Mart.
19 a H. Bonifacius, Biss.
20 b H. Eleuther., B.-M.
21 c H. Margar. v. Cort.
22 d H. Petr.-St. te Antio.
23 e H. Petrus Dam., Bis.
24 f H. Mathias, Apost.
25 g H. Walburg. Maagd
26 a H. Porphyrius, Bis.
27 b H. Leander, Bissch.
28 c HH. Mart. v. Alex.
29 H. Oswaldus, Biss. (*in het schrikkeljaar*).

MAART.			APRIL.		
1	d	H. Suitbert., Bissch.	1	g	H. Hugo, Bisschop.
2	e	H. Simplicius, Paus.	2	a	H. Franc. v. Paula A.
3	f	H. Cunegundis Keiz.	3	b	H. Cælestinus, Paus.
4	g	H. Casimirus.	4	c	H. Isidorus, Bissch.
5	a	HH. Adr. en Eub. M.	5	d	H. Juliana, Maagd.
6	b	H. Coletta, Maagd	6	c	H. Vinc. Ferrerius.
7	c	H. Thomas v. Aquin.	7	f	Gel. Herm. Joseph,
8	d	H. Joannes van God.	8	g	H. Dionysius Bissch.
9	e	H. Francisca, Wed.	9	a	H. Maria v, Egijpte.
10	f	40 HH. Mart. v. Seb.	10	b	H. Macarius, aartsb.
11	g	H. Eulogius, Mart.	11	c	H. Leo de Gr. Paus.
12	a	H. Greg. de gr. Paus	12	d	H. Sabas, mart.
13	b	H. Euphrasia, M.	13	e	H. Hermeneg. mart.
14	c	H. Math. Koningin.	14	f	H. Lidwina, maagd.
15	d	H. Longinus Mart.	15	g	H. Petrus Gonzalez.
16	e	H. Joannes, Bissch.	16	a	H. Drogo.
17	f	H. Gertrudis maagd.	17	b	H. Simeon, Bis. mar.
18	g	H. Aartsengel Gab.	18	c	H. Apollonius, mart.
19	a	H. Joseph, Br. v. M.	19	d	H. Leo IX, Paus.
20	b	H. Wulfrannus, Bis.	20	e	H. Agn. d. M.-P. M.
21	c	H. Benedictus, Abt.	21	f	H. Anselm. Aartsbis.
22	d	H. Patricius, Aartsb.	22	g	H. Soter, Paus Mart.
23	e	H. Toribio, Aartsb.	23	a	H. Georgius, Mart.
24	f	H. Simeon, Mart.	24	b	H. Fidelis, Mart.
25	g	Maria-Boodschap.	25	c	H. Marcus, Evang.
26	a	H. Ludgerus, Bissch.	26	d	HH. Cl. en Marc. M.
27	b	H. Joan. v. Egijpte.	27	e	Gelukz. Pet. Canis.
28	c	H. Sixtus, Paus.	28	f	H. Vitalis, Mart.
29	d	H. Eustathius, Abt.	29	g	H. Robertus, Abt.
30	e	H. Joan. Climac. abt.	30	a	H. Cath. v. Siena, M.
31	f	H. Acacius, Bissch.			

MEI.

1 b HH. Phil. en Jac. A.
2 c H. Athanas. Aartsb.
3 d H. Kruisvinding.
4 e H. Maria.
5 f H. Pius, Paus.
6 g H. Joan. v. d. lat. p.
7 a H. Stanislaus Bis. M.
8 b H. Michael-verschij.
9 c H. Greg. v. Naz. A.
10 d H. Antonius, Aarts.
11 e H. Franc. d. Hieron
12 f H. Epiphanius, Biss.
13 g H. Joan. d. Zwijg. B.
14 a H. Pacomius, Abt.
15 b H. Dijmphna, M. M.
16 c H. Joan. Nepom, M.
17 d H. Paschalis Baijlon.
18 e H. Theodotus, Mart.
19 f H. Pet. Coelest. Paus.
20 g H. Bernard. v. Siena.
21 a H. Felix v. Cantalic.
22 b H. Ivo, Bisschop.
23 c H. Julia, Mart.
24 d H. Maria H. d. Chr.
25 e H. Greg. VII, Paus.
26 f H. Philippus Nerius.
27 g H. M. Magd. v. P. M.
28 a H. Germanus, Biss.
29 b H. Maximinus, Biss.
30 c H. Ferdinandus, K.
31 d H. Petronill. Maagd.

JUNIJ.

1 e H. Justinus, Mart.
2 f HH. Marc. en P. M.
3 g H. Clotilda, Koning.
4 a H. Francisc. Caracc.
5 b H. Bonif. Biss. Mart.
6 c H. Norbert. Aartsb.
7 d H. Paulus, Bis. Mar.
8 e H. Medardus, Biss.
9 f H. Pelag. Maagd M.
10 g H. Margar. Koning.
11 a H. Barnabas. Apost.
12 b H. Joan. d. St. Tac.
13 c H. Antonius v. Pad.
14 d H. Basilius d. G. Bis.
15 e H. Landelinus, Abt.
16 f H. Joao. Franc. Reg.
17 g HH. Both. en Adulf.
18 a HH. Marc. en M. M.
19 b H. Jul. Falc. Maagd.
20 c H. Silver. Paus Mar.
21 d H. Aloysius v. Gonz.
22 e H. Paulinus, Bissch.
23 f H. Maria v. Oignies.
24 g H. Joannes de Doop.
25 a H. Prosper v. Aquit.
26 b HH. Joan. en P. M.
27 c H. Ladislaus, Kon.
28 d H. Ireneus, Biss. M.
29 e H. Petrus, Apostel.
30 f H. Paulus, Apostel.

MAART.		APRIL.	
1	d H. Suitbert., Bissch.	1	g H. Hugo, Bisschop.
2	e H. Simplicius, Paus.	2	a H. Franc. v. Paula A.
3	f H. Cunegundis Keiz.	3	b H. Cælestinus, Paus.
4	g H. Casimirus.	4	c H. Isidorus, Bissch.
5	a HH. Adr. en Eub. M.	5	d H. Juliana, Maagd.
6	b H. Coletta, Maagd	6	c H. Vinc. Ferrerius.
7	c H. Thomas v. Aquin.	7	f Gel. Herm. Joseph,
8	d H. Joannes van God.	8	g H. Dionysius Bissch.
9	e H. Francisca, Wed.	9	a H. Maria v, Egijpte.
10	f 40 HH. Mart. v. Seb.	10	b H. Macarius, aartsb.
11	g H. Eulogius, Mart.	11	c H. Leo de Gr. Paus.
12	a H. Greg. de gr. Paus	12	d H. Sabas, mart.
13	b H. Euphrasia, M.	13	e H. Hermeneg. mart.
14	c H. Math. Koningin.	14	f H. Lidwina, maagd.
15	d H. Longinus Mart.	15	g H. Petrus Gonzalez.
16	e H. Joannes, Bissch.	16	a H. Drogo.
17	f H. Gertrudis maagd.	17	b H. Simeon, Bis. mar.
18	g H. Aartsengel Gab.	18	c H. Apollonius, mart.
19	a H. Joseph, Br. v. M.	19	d H. Leo IX, Paus.
20	b H. Wulfrannus, Bis.	20	e H. Agn. d. M.-P. M.
21	c H. Benedictus, Abt.	21	f H. Anselm. Aartsbis.
22	d H. Patricius, Aartsb.	22	g H. Soter, Paus Mart.
23	e H. Toribio, Aartsb.	23	a H. Georgius, Mart.
24	f H. Simeon, Mart.	24	b H. Fidelis, Mart.
25	g Maria-Boodschap.	25	c H. Marcus, Evang.
26	a H. Ludgerus, Bissch.	26	d HH. Cl. en Marc. M.
27	b H. Joan. v. Egijpte.	27	e Gelukz. Pet. Canis.
28	c H. Sixtus, Paus.	28	f H. Vitalis, Mart.
29	d H. Eustathius, Abt.	29	g H. Robertus, Abt.
30	e H. Joan. Climac. abt.	30	a H. Cath. v. Siena, M.
31	f H. Acacius, Bissch.		

MEI.		JUNIJ.	
1	b HH. Phil. en Jac. A.	1	e H. Justinus, Mart.
2	c H. Athanas. Aartsb.	2	f HH. Marc. en P. M.
3	d H. Kruisvinding.	3	g H. Clotilda, Koning.
4	e H. Maria.	4	a H. Francisc. Caracc.
5	f H. Pius, Paus.	5	b H. Bonif. Biss. Mart.
6	g H. Joan. v. d. lat. p.	6	c H. Norbert. Aartsb.
7	a H. Stanislaus Bis. M.	7	d H. Paulus, Bis. Mar.
8	b H. Michael-verschij.	8	e H. Medardus, Biss.
9	c H. Greg. v. Naz. A.	9	f H. Pelag. Maagd M.
10	d H. Antonius, Aarts.	10	g H. Margar. Koning.
11	e H. Franc. d. Hieron	11	a H. Barnabas. Apost.
12	f H. Epiphanius, Biss.	12	b H. Joan. d. St. Tac.
13	g H. Joan. d. Zwijg. B.	13	c H. Antonius v. Pad.
14	a H. Pacomius, Abt.	14	d H. Basilius d. G. Bis.
15	b H. Dijmphna, M. M.	15	e H. Landelinus, Abt.
16	c H. Joan. Nepom, M.	16	f H. Joao. Franc. Reg.
17	d H. Paschalis Baijlon.	17	g HH. Both. en Adulf.
18	e H. Theodotus, Mart.	18	a HH. Marc. en M. M.
19	f H. Pet. Coelest. Paus.	19	b H. Jul. Falc. Maagd.
20	g H. Bernard. v. Siena.	20	c H. Silver. Paus Mar.
21	a H. Felix v. Cantalic.	21	d H. Aloysius v. Gonz.
22	b H. Ivo, Bisschop.	22	e H. Paulinus, Bissch.
23	c H. Julia, Mart.	23	f H. Maria v. Oignies.
24	d H. Maria H. d. Chr.	24	g H. Joannes de Doop.
25	e H. Greg. VII, Paus.	25	a H. Prosper v. Aquit.
26	f H. Philippus Nerius.	26	b HH. Joan. en P. M.
27	g H. M. Magd. v. P. M.	27	c H. Ladislaus, Kon.
28	a H. Germanus, Biss.	28	d H. Ireneus, Biss. M.
29	b H. Maximinus, Biss.	29	e H. Petrus, Apostel.
30	c H. Ferdinandus, K.	30	f H. Paulus, Apostel.
31	d H. Petronill. Maagd.		

JULIJ.

1 g H. Rumold. Biss. M.
2 a Maria-Bezoeking.
3 b H. Phocas, Mart.
4 c H. Ulricus, Bissch.
5 d H. Michaël d. Sanct.
6 e H. Goär.
7 f H. Panthenus.
8 g H. Elisabeth, Kon.
9 a HH. Mart. v. Gorc.
10 b HH. Felic. en Z. M.
11 c H. Pius, Paus .Mart.
12 d H. Joan. Gualb Abt.
13 e H. Eugenius, Bissch.
14 f H. Bonavent. Kard.
15 g H. Henricus, Keizer.
16 a O. L. V. v. d. berg K.
17 b H. Alexius.
18 c H. Frederic. Biss. M.
19 d H. Vincent. à Paulo.
20 e H. Marg. Maagd M.
21 f H. Victor, Mart.
22 g H. Maria Magdalena
23 a H. Apollin. Bis. Mar.
24 b H. Christ. Maagd M.
25 c H. Jac. de Meerd. A.
26 d H. Anna.
27 e H. Pantaleon, Mart.
28 f HH. Naz. en Cels. M.
29 g H. Martha, Maagd.
30 a HH. Abd. en Sen. M.
31 b H. Ignatius v. Loijol.

AUGUSTUS.

1 c Petrus-Banden.
2 d H. Alph. d. Lig. Bis.
3 e H. Stephanus, Mart.
4 f H. Dominicus.
5 g O. L. V. ter Sneeuw.
6 a Gedaantever. O. H.
7 b H. Cajetanus.
8 c HH. Cijr. en Gez. M.
9 d H. Romanus, Mart.
10 e H. Laurentius, Mart.
11 f H. Phil. Maagd M.
12 g H. Clara, Maagd.
13 a Maria Toev. d. zond.
14 b H. Eusebius, Mart.
15 c Maria-Hemelvaart.
16 d H. Rochus.
17 e H. Mammes, Mart.
18 f H. Helena, Keizerin.
19 g H. Timotheus, Mart.
20 a H. Bernardus, Abt.
21 b H. Joan. v. Chantal.
22 c H. Sijmphorianus M.
23 d H. Philipp. Benitius.
24 e H. Bartholomeus Ap.
25 f H. Lodewijk, Kon.
26 g H. Zephijr. Paus M.
27 a H. Werenfridus.
28 b H. Augustinus, Biss.
29 c H. Joan. d. D. onth.
30 d H. Rosa v. L. Maagd.
31 e H. Isabella, Maagd.

SEPTEMBER.		OCTOBER.	
1	f	H. Egidius, Abt.	
2	g	H. Stephanus, Kon.	
3	a	H. Remaclus, Biss.	
4	b	H. Rosa v. V. Maagd	
5	c	H. Laur. Just. Patri.	
6	d	H. Rosalia, Maagd.	
7	e	H. Lupus, Bisschop.	
8	f	Maria-Geboorte.	
9	g	H. Naam v. Maria.	
10	a	H. Nicolaus v. Tolen.	
11	b	H. Paphnutius Biss.	
12	c	H. Guij v. Anderl.	
13	d	H. Nothb. Maagd.	
14	e	H. Kruisverhefting.	
15	f	H. Eutropia, Wed.	
16	g	H. Corn. Paus Mart.	
17	a	H. Lamb. Bis. Mart.	
18	b	H. Josep v. Cupert.	
19	c	HH. Jan. en Gez. M.	
20	d	HH. Eust. en G. M.	
21	e	H. Matth. Ap. en Ev.	
22	f	HH. Maur. en G. M.	
23	g	H. Linus, Paus Mar.	
24	a	O. L. V. v. Barmh.	
25	b	H. Hildeg. Maagd.	
26	c	H. Th. v. Villan. B.	
27	d	HH. Cos. en Dam. M.	
28	e	H. Eustochia, Maagd	
29	f	H. Aartsengel Mich.	
30	g	H. Hieronijm. Kerkl.	
			1 a H. Bavo.
			2 b HH. Eng. Bewaard.
			3 c H. Gerardus, Abt.
			4 d H. Francisc. v. Assisi
			5 e HH. Plac. en Gez. M.
			6 f H. Bruno.
			7 g H. Sergius, Mart.
			8 a H. Birgitta, Wed.
			9 b HH. Dion. en gez. M.
			10 c H. Franc. v. Borgia.
			11 d H. Ludovic. Bertr.
			12 e H. Maxim. Bis. Mar.
			13 f H. Eduardus, Kon.
			14 g H. Calixtus, Paus M.
			15 a H. Teresia, Maagd.
			16 b H. Gallus.
			17 c Gelukz. Marg. M. Al.
			18 d H. Lucas, Evang.
			19 e H. Petrus v. Alcant.
			20 f H. Joannes Cantius.
			21 g HH. Urs. en Gez. M.
			22 a H. Maria Salome.
			23 b H. Joannes Capist.
			24 c H. Aartseng. Raph.
			25 d HH. Crisp. en Cr. M.
			26 e H. Evaristus, Paus M.
			27 f H. Frumentus, Biss.
			28 g HH. Sim. en Jud. Ap.
			29 a H. Narcissus, Bissch.
			30 b Gelukz. Alph. Rodr.
			31 c H. Wolfgang. Biss.

NOVEMBER.

1 d Allerheiligen.
2 e Allerzielendag.
3 f H. Hubertus, Bis. M.
4 g H. Carol. Bar. Aartsb
5 a H. Zacharias.
6 b H. Leonardus.
7 c H. Willibr. Aartsb.
8 d H. Willehadus, Biss.
9 e H. Theodorus, Mar.
10 f H. Andreas Avellin.
11 g H. Mart. v. Tours, B.
12 a H. Mart. Paus Mart.
13 b H. Stanislaus Kostk.
14 c H. Alberik, Bissch.
15 d H. Gertrudis, Maagd
16 e H. Edmondus, Bis.
17 f H. Greg. d. Won. B.
18 g H. Adilo, Abt.
19 a H. Elisab. v. Hong.
20 b H. Felix v. Valois.
21 c O. L. V. Presentatie.
22 d H. Cecilia, Maagd M.
23 e H. Clemens Pans M.
24 f H. Joan. v. h. Kruis.
25 g H. Cath. Maagd M.
26 a H. Conradus, Aartsb.
27 b Gelukz. Leon. à P. M.
28 c H. Steph. d. Jong. M.
29 d H. Saturninus. Mart.
30 e H. Andreas, Apostel.

DECEMBER.

1 f H. Eligius, Bissch.
2 g H. Bibian. Maagd M.
3 a H. Francisc. Xaver.
4 b H. Barb. Maagd M.
5 c H. Crispina, Mart.
6 d H. Nicolaus, Biss,
7 e H. Ambros. Aartsb.
8 f O. L, V. Onb. Ontv.
9 g H. Leoc. Maagd M.
10 a H. Eulalia, Maagd M.
11 b H. Damasus, Paus.
12 c HH. Alex. en Gez. M.
13 d H. Lucia, Maagd M.
14 e H. Odilia, Maagd.
15 f H. Christiana.
16 g H. Adelaide, Keiz.
17 a H. Begga, Abtdisse.
18 b H. Gatianus, Bissch.
19 c H. Nemesius, Mart.
20 d H. Philogonus, Biss.
21 e H. Thomas, Apost.
22 f H. Hungerus, Bissch.
23 g H. Vict. Maa gd M.
24 a HH. Th. en Em. M.
25 b Kerst. Geb. O. H. J. C.
26 c H. Steph. eerste M.
27 d H. Joan. Ap. en Ev.
28 e HH. Onnooz. kind.
29 f H. Th. v. K. Bis. M.
30 g H. Sabinus. Bis. M.
31 a H. Silvester, Paus.

CHRISTELIJK ONDERWIJS

IN DE

VOORNAAMSTE GELOOFSPUNTEN.

Het geloof is de grondslag aller deugden en volmaaktheden, als men opregt en aandachtig overdenkt:

1. Dat er één God en Schepper is van alle dingen.
2. Dat God alle dingen bestuurt.
3. Dat onze ziel onsterfelijk is.
4. Dat de genade Gods noodzakelijk is ter zaligheid.
5. Dat God regter is over ons allen.
6. Dat God drievuldig is in persoon.
7. Dat de Zoon Gods is mensch geworden.

Het andere deel der voornaamste geloofspunten:

1. De twaalf artikelen des geloofs.
2. De zeven beden van het onze Vader.
3. De tien geboden Gods.
4. De vijf geboden der H. Kerk.
5. De zeven heilige Sacramenten.

Kenteekenen van de waarachtige Kerk van Christus.

Ik bevind, dat de Roomsch-Katholieke Kerk boven alle dwaalleer uitschittert, door hare eenheid en heiligheid, door het licht der Profeten, de wonder-

teekenen, de algemeene goedkeuring van alle volkeren, hare oudheid en wettige afkomst van Christus en de Apostelen; de gedurige opvolging der Roomsche Pausen op den Stoel van Petrus, enz. Ik moet derhalve bekennen, dat deze de Kerk van den levenden God, de kolom en steun der waarheid is, die de poorten der hel nimmer zullen overweldigen; maar waarin Christus met zijnen geest der waarheid blijven zal tot aan het einde der wereld. In deze gehoorzaamheid en gemeenschap der Kerk wil ik, met Gods genade, leven en sterven, door Jesus Christus, onzen Heer.

De tien geboden Gods.

1. Ik ben de Heer, uw God. Gij zult geene vreemde goden voor mijne oogen hebben. Gij zult u geen gesneden beeld of gelijkenis maken; gij zult die niet aanbidden of godsdienst aandoen.
2. Gij zult den naam van den Heer uwen God niet ijdel gebruiken.
3. Wees gedachtig, dat gij den Sabbatdag heiligt.
4. Eert uwen vader en uwe moeder, opdat gij lang moget leven op aarde.
5. Gij zult niet doodslaan.
6. Gij zult geen overspel bedrijven.
7. Gij zult niet stelen.
8. Gij zult tegen uwen naaste geen valsche getuigenissen geven.
9. Gij zult uws naastens huisvrouw niet begeeren.
10. Gij zult zijn huis niet begeeren, noch zijn

land, noch zijn kneeht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets van alles, wat hem toebehoort.

Men moet daarenboven onderhouden.

De geboden feestdagen der heilige Kerk, even als den Zondag, op straf van doodzonde.

Ten minste eens 's jaars biechten en het H. Sacrament des Altaars, met Paschen, in zijne Parochie (daar het geschieden kan) ontvangen.

Vrijdags en Zaturdags geen vleesch eten.

Vasten op de Vigilien, Quatertemper-dagen, en de geheele Vaste, tenzij men om wettige redenen ontslagen ware.

Om Christelijk te leven, is het noodig de heilige Sacramenten wel te gebruiken, welke zijn:

1. Het Doopsel. 2. Het Vormsel.. 3. Het H. Sacrament des Altaars. 4. De Biecht. 5. Het H. Oliesel. 6. Het Priesterschap. 7. Het Huwelijk.

MORGENGEBEDEN.

Het morgengebed is een pligt, welken God eischt, als de eerstelingen van den dag. Met welke godsdienstigheid moeten zij hem opgedragen worden! Van de getrouwheid in het volbrengen van dezen eersten pligt hangt de geheele uitslag der werken van het overige van den dag af. Het zoude oneindig veel gewaagd zijn dien te beginnen, zonder aan God de hulp zijner genaden afgevraagd, en zonder hem gedankt te hebben voor de rust van den nacht. Weiger hem nooit deze dubbele schatting.

Maar treedt, eer gij gaat bidden, een oogenblik in u zelven. Bedenk wat gij zijt, en wat God is, voor wien gij staat, en dan zult gij ligtelijk het gewigt begrijpen van de zaak, die gij gaat doen, en de gevoelens van ootmoed, van berouw over uwe zonden, van eerbied, van aandacht, van zedigheid, van vurigheid, van liefde en berouw, met welke gij het altijd moet verrigten.

Dit zijn de inwendige gesteltenissen, waarmede men met God in het gebed moet omgaan.

In den naam des Vaders en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Stel u in Gods tegenwoordigheid; aanbid zijnen heiligen naam.

Allerheiligste en allerhoogwaardigste Drievuldigheid, één God in drie personen, ik geloof dat gij hier tegenwoordig zijt, ik aanbid u met de allerdiepste gevoelens van ootmoedigheid, en geef u, met geheel mijn hart, de eer, die men aan uwe opperste Majesteit verschuldigd is.

Bedank God voor de genade, die hij u bewezen heeft, en offer u aan hem op.

Mijn God, ik bedank u zeer ootmoedig voor al de genaden, die gij mij tot heden toe bewezen hebt. Het is eene uitwerking uwer goedheid, dat ik wederom dezen dag beleef. Ik wil hem ook alleenlijk gebruiken om u te dienen. Ik draag u op alle gedachten, woorden, werken en moeijelijkheden. Zegen deze, Heer, opdat zij allen mogen bezield zijn door uwe liefde en niet strekken dan tot uwe meerdere eer.

Maak een vast voornemen van de zonde te vlugten en de deugden te beoefenen.

Aanbiddelijke Jesus, goddelijk voorbeeld van de volmaaktheid, naar welke wij moeten trachten, ik ga alles aanwenden, zoo veel ik kan, om mij gelijkvormig aan u te maken: zachtmoedig, ootmoedig, zuiver, vurig, verduldig en overgegeven aan den wil van den hemelschen Vader, gelijk gij. Bijzonder zal ik al mijne pogingen aanwenden om heden niet te

hervallen in de fouten, welke ik zoo dikwijls bedreven heb, en waarvan ik mij opregt verlang te beteren.

Vraag aan God de noodige genade.

Mijn God, gij kent mijne zwakheid. Ik vermag niets zonder den bijstand uwer genade. Weiger mij die niet, o mijn God! schik ze naar mijne behoeften; geef mij krachten genoeg om al het kwaad te vlugten, dat gij verbiedt, en al het goed te beoefenen, dat gij van mij verwacht, en om geduldig al de kwellingen te lijden, die het u zal believen mij over te zenden.

Het gebed des Heeren.

Onze Vader, die in de hemelen zijt; geheiligd zij uw naam. Ons toekome uw rijk. Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

De groetenis des Engels.

Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met u, gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws ligchaams, Jesus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Het Geloof.

Ik geloof in God, den Vader, almagtig, Schepper van hemel en aarde. En in Jesus Christus zijnen eenigen Zoon, onzen Heer: die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de Maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, die gekruist, gestorven en begraven is. Die nedergedaald is ter helle, en den derden dag verrezen van den dood. Hij is opgeklommen ten hemel, zit ter regterhand Gods, zijns Vaders almagtig, van dáár zal hij komen oordeelen de levenden en dooden. Ik geloof in den H. Geest, de heilige katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen, vergiffenis der zonden, verrijzenis des vleesches, en het eeuwige leven. Amen.

Belijdenis der zonden.

Ik belijd voor God almagtig, de H. Maria altijd maagd, den H. Michaël Aartsengel, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken, door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de heilige Maria altijd Maagd, den H. Michaël Aartsengel, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, onzen Heer en God voor mij te willen bidden.

De almogende God wille zich onzer ontfermen, en, onze zonden vergeven hebbende, ons brengen tot het eeuwige leven. Amen.

Ontbinding, kwijtschelding en vergiffenis van al onze zonden, verleene ons de almogende en barmhartige Heer. Amen.

Gebed tot de heilige Maagd, uwen goeden Engel en uwen heiligen Patroon.

Heilige Maagd, Moeder Gods, mijne lieve Moeder en Patrones, ik stel mij onder uwe bescherming, en werp mij met vertrouwen in den schoot uwer barmhartigheid. Wees, o Moeder van goedheid, mijne toevlugt in den nood, en mijne voorspraak bij uwen aanbiddelijken Zoon, heden en al de dagen mijns levens, en bijzonder in het uur van mijnen dood.

Engel des Hemels, mijne getrouwe en liefderijke leidsman, verwerf mij zoo gehoorzaam te zijn aan uwe ingevingen, en mijne voetstappen zoo wel te rigten, dat ik niet afdwale van den weg der geboden van mijnen God.

Groote Heilige wiens naam ik draag, bescherm mij en bid voor mij, opdat ik God, gelijk gij, moge dienen op aarde, en hem eeuwig met u in den hemel verheerlijken. Amen.

GEBED.

Heer Jesus Christus, die gezegd hebt: vraag, en gij zult verkrijgen; zoek, en gij zult vinden; klop, en u zal open gedaan worden: wij bidden u, geef ons, op ons smeeken de genegenheid uwer goddelijke liefde, opdat wij u uit geheel ons hart, met

woorden en werken beminnen en wij nimmer ophouden u te loven.

De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt, en zij heeft ontvangen van den Heiligen Geest. *Wees gegroet, enz.*

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. *Wees gegroet, enz.*

En het Woord is Vleesch geworden, en Het heeft onder ons gewoond. *Wees gegroet, enz.*

Hier overlegge men ernstig hoe zich te beteren van de bijzondere fouten, welke men zich voorgenomen heeft te bestrijden. Ten 1e men neme zich standvastig voor, die te vlugten. Ten 2e men voorzie de gelegenheden, die men zal hebben om er in te vallen. Ten 3e men vernieuwe zijne voornemens. Ten 4e men vrage aan God de hulp zijner genade.

En mogt men, na al deze voorzorg en vlijt, welke men door den dag aanwendt, nog in de zonde vallen, zoo vrage men daarvoor vergiffenis, en men legge zich aanstonds eene kleine boete op, zonder echter den moed te verliezen.

AVONDGEBEDEN.

Indien er veel aan gelegen is, den dag wel te beginnen, zoo is er niet minder aan gelegen dien wel te eindigen. De nieuwe genaden, die God ons door den dag toegestaan heeft, en de bescherming, welke wij noodig hebben, om den nacht zonder gevaar door te brengen, zijn nieuwe beweegredenen om God te bidden met de gesteltenissen, die wij reeds aangehaald hebben.

Het onderzoek des avonds, hetwelk men moet aanzien als een der voornaamste pligten van het christelijk leven, maakt het voornaamste deel der laatste oefening van den dag uit. Men treft de leerwijze daarvan aan in de volgende oefeningen: *Tegenwoordigheid Gods, dankzegging, bede, onderzoek, droefheid en goed voornemen...*

Voorts moeten de bijzondere zegeningen, welke God uitstort over de huisgezinnen, alwaar de gebeden gezamenlijk gelezen worden, u krachtig aanzetten, om in uw huis het gebruik in te voeren van eene zoo heilige en stichtende oefening bijzonder des avonds, wanneer men zich het allergemakkelijkst kan vereenigen: *waar er twee of drie in mijnen naam vergaderd zijn*, zegt de Heer, *dáár ben ik in het midden van hen.* Wat is er meer aanmoedigend! Wat moet men niet verlaten om zoo een groot geluk te bevorderen!

In den naam des Vaders, en des Zoons, enz.

Stellen wij ons in de tegenwoordigheid van God en aanbidden wij hem.

Ik aanbid u, o mijn God! met de onderwerping, die mij de tegenwoordigheid uwer opperste goedheid ingeeft. Ik geloof in u, omdat gij de eeuwige waarheid zijt. Ik hoop in u, omdat gij oneindig goed tot ons zijt. Ik bemin u uit geheel mijn hart, omdat gij ten hoogste beminnelijk zijt; en ik bemin mijnen evenmensch als mij zelven, uit liefde tot u.

Laat ons God bedanken voor de genaden, die hij ons bewezen heeft.

Wat dank zal ik u bewijzen, o mijn God! voor al het goed; dat ik van u ontvangen heb? Gij hebt van alle eeuwigheid aan mij gedacht, gij hebt mij uit het *niet* getrokken, gij hebt uw leven ten beste gegeven om mij te verlossen, en gij overlaadt mij nog dagelijks met een oneindig getal gunsten. Helaas, Heer! wat zal ik tot erkentenis van zoo vele goedheden doen? Vereenig u met mij, gelukzalige Geesten, om den God van barmhartigheid te loven, die niet ophoudt, goed te bewijzen aan het alleronwaardigste en ondankbaarste zijner schepselen.

Vragen wij aan God de genade, om onze zonden wel te kennen.

Eeuwige oorsprong des lichts, Heilige Geest! verdrijf de duisternissen, die mij de leelijkheid en boosheid mijner zonden verbergen. Doe er mij eenen zoo

grooten afschuw voor opvatten, o mijn God! dat ik ze hate, kon het mogelijk zijn, gelijk gij die zelf haat, en dat ik niets meer vreeze dan ze in het toekomende te bedrijven.

Onderzoeken wij ons geweten over het bedrevene kwaad, *tegen God:* door nalatigheid of verzuim in onze pligten van godvruchtigheid, oneerbiedigheid in de kerk, vrijwillige verstrooidheden in onze gebeden, gebrek aan goede meening wederstand aan de genade, zweren, misnoegen, gebrek aan vertrouwen en aan overgeving in den wille Gods.

Tegen onzen naaste: door ligtvaardig oordeel, verachting, haat, afgunst, wraakzucht, twist, oploopendheid, verwenschingen, scheldwoorden, achterklap, beschimping, valsche overbrenging, schade aan goed of eer, kwaad voorbeeld, ergernis, of gebrek aan eerbied, aan gehoorzaamheid, liefde of trouw.

Tegen ons zelven: door ijdelheid, menschelijk opzigt, leugens, gedachten, begeerten, gesprekken en werken tegen de zuiverheid, ongebondenheid, gramschap, onverduldigheid, een wulpsch en onnut leven, traagheid in het volbrengen der pligten van onzen staat.

Verwekken wij een opregt berouw.

Hier ben ik, Heer, bedekt met schaamte en door droefheid getroffen bij het gezigt mijner zonden. Ik verfoei ze voor u, met een opregt leedwezen dat ik

een zoo goeden, liefderijken en beminnenswaardigen God vergramd heb. Was dit dan, o mijn God! hetgeen, gij van mijne erkentenis moest verwachten, na mij zoo zeer bemind te hebben, dat gij zelfs voor mij uw bloed aan het kruis gingt storten? Ja, Heer, mijne boosheid en mijne ondankbaarheid zijn te ver gegaan, ik vraag er u ootmoedig vergiffenis over, en smeek u, o mijn God! door diezelfde goedheid, wier uitwerkselen ik zoo dikwijls heb ondervonden, van mij de genade te geven om er nu en tot den dood toe ware boetvaardigheid over te doen.

Maken wij een vast voornemen van niet meer te zondigen.

Hoe zou ik wenschen, o mijn God, u nooit vergramd te hebben!... maar daar ik zoo ongelukkig ben geweest u te mishagen, zal ik u de droefheid, die ik er over heb, toonen door een leven, geheel tegenovergesteld aan hetgene ik tot dus verre geleid heb. Van nu af verzaak ik de zonde en de gelegenheid derzelve, en bovenal die, waarin ik zoo dikwijls de zwakheid heb van te hervallen. Indien gij u gewaardigt, mij de genade te vergunnen, gelijk ik ze vraag en hoop te verkrijgen, zal ik trachten getrouw mijne pligten te volbrengen, en niets zal bekwaam zijn mij te wederhouden u te dienen. Amen.

Het Gebed des Heeren, Onze Vader, *enz.*, *bl.* 16.

De Groetenis des Engels, Wees Gegroet, *enz.*, *zie bladz.* 16.

Het Geloof, Ik geloof in God den Vader almagtig, *enz.*, *zie bladz.* 17.

Belijdenis der zonde, Ik belijd voor God almagtig, *enz. zie bladz.* 17.

Bevelen wij ons aan God, aan de H. Maagd Maria en aan alle Heiligen.

Zegen, o mijn God! de rust, die ik gij nemen, om mijne krachten te herstellen, opdat ik u des te beter moge dienen, heilige Maagd, Moeder van mijnen God, en na Hem mijne eenigste hoop, mijn goede Engel en mijn heilige Patroon, bidt voor mij en beschermt mij, gedurende dezen nacht, al den tijd mijns levens, en in het uur van mijnen dood. Amen.

Laat ons bidden voor de levende en voor de overledene geloovigen.

Stort, Heer, uwe zegeningen uit over mijne ouders weldoeners, vrienden en vijanden; bescherm al degenen, die gij mij gegeven hebt, voor overheden, zoo geestelijke als wereldlijke; help de armen, de gevangenen, de bedroefden, de reizigers, de zieken en de stervenden. Bekeer de ketters en verlicht de ongeloovigen.

God van goedheid en barmhartigheid, erbarm u ook over de zielen der geloovigen, die in het vagevuur zijn. Maak een einde aan hare pijnen, en geef aan hen, voor welke ik verpligt ben te bidden, de rust en het eeuwige licht. Amen.

GEBED.

Almagtige en eeuwige God, die het ligchaam en de ziel der glorierijke Maagd en Moeder Gods Maria bereid hebt, om, door de medewerking van den Heiligen Geest, eene waardige woonplaats voor uwen lieven Zoon te wezen: geef, dat wij, die ons in hare gedachtenis verblijden, door hare goedertierene gebeden van alle kwaad en van den eeuwigen dood mogen verlost worden, door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

Ander Gebed.

Wij bidden u, Heer, deze woonplaats te bezoeken, en er alle listen des vijands van af te weren. Dat uwe heilige Engelen daarin wonen, om ons in vrede te bewaren, en dat uw zegen altijd over ons blijve, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Gebed tot alle Heiligen.

Gelukzalige zielen, die de genade gehad hebt tot de glorie te komen, verwerft mij twee zaken van Hem, die onze algemeene God en Vader is, te weten: hem nimmer doodelijk te vergrammen, en dat hij van mij wegneme, al wat hem mishaagt.

De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt, en zij heeft ontvangen van den Heiligen Geest. *Wees gegroet*, enz.

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. *Wees gegroet*, enz.

En het Woord is Vleesch geworden, en Het heeft onder ons gewoond. *Wees gegroet*, enz.

ONDERWIJZING EN GEBEDEN

VOOR EN ONDER

DE HEILIGE MIS.

OEFENINGEN VAN EENE GODMINNENDE ZIEL ONDER GODDELIJKE DIENST.

Na het *Sursum corda* tracht zij, met de oogen des harten de aarde, en al hetgene daarop is, te verlaten, en zich bij de zalige Geesten te vervoegen, om met hen de allerheiligste Drievuldigheid te loven, zeggende: *Sanctus, Sanctus, Sanctus!*

Maar als zij bemerkt, dat de priester stilzwijgend het Memento leest, slaat zij ook hare oogen op het kruisbeeld, terwijl zij het gezegende en met doornen gekroonde hoofd van Jesus aanschouwt, en aan hetzelve al de Opperhoofden der maatschappij, den Paus, de bisschoppen, de keizers en koningen aanbeveelt. En de wonde van Jesus regterhand beziende, beveelt zij daarin hare ouders en bloedverwanten. In de wonde van Jesus linkerhand, beveelt zij hare vijanden en al degenen, van welke zij eenig leed of ergernis ontvangen heeft. In de wonde van Jesus regtervoet, beveelt zij de personen en zaken, die haar aanbevolen, zijn. In de wonde van Jesus linkervoet, beveelt zij al alle zondaren,

LE DENIER DE CÉSAR

SHEW ME THE TRIBUTE MONEY

Bestaudé Imp.r rue Dauphine 41. Paris

ONDERWIJZING EN GEBEDEN

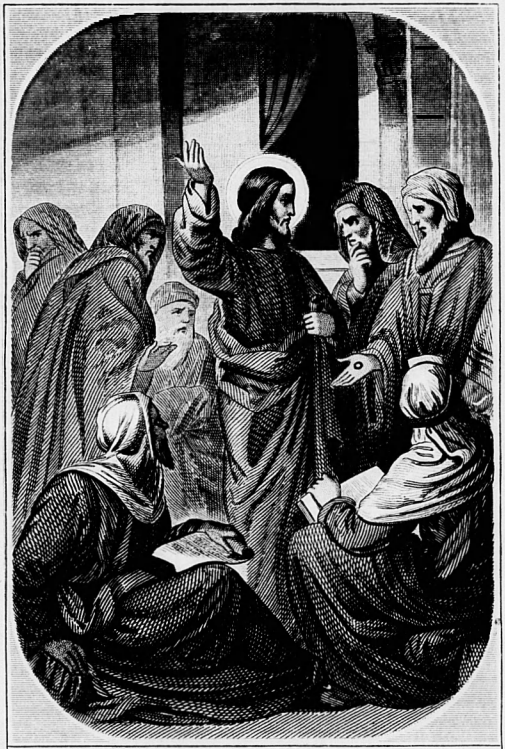
VOOR EN ONDER

DE HEILIGE MIS.

OEFENINGEN VAN EENE GODMINNENDE ZIEL ONDER GODDELIJKE DIENST.

Na het *Sursum corda* tracht zij, met de oogen des harten de aarde, en al hetgene daarop is, te verlaten en zich bij de zalige Geesten te vervoegen, om met hen de allerheiligste Drievuldigheid te loven, zeggende: *Sanctus, Sanctus, Sanctus!*

Maar als zij bemerkt, dat de priester stilzwijgend het Memento leest, slaat zij ook hare oogen op het kruisbeeld, terwijl zij het gezegende en met doornen gekroonde hoofd van Jesus aanschouwt, en aan hetzelve al de Opperhoofden der maatschappij, den Paus, de bisschoppen, de keizers en koningen aanbeveelt. En de wonde van Jesus regterhand beziende, beveelt zij daarin hare ouders en bloedverwanten. In de wonde van Jesus linkerhand, beveelt zij hare vijanden en al degenen, van welke zij eenig leed of ergernis ontvangen heeft. In de wonde van Jesus regtervoet, beveelt zij de personen en zaken, die haar aanbevolen, zijn. In de wonde van Jesus linkervoet, beveelt zij al alle zondaren,

LE DENIER DE CÉSAR.
SHEW ME THE TRIBUTE MONEY.

Vve Reynault Edit. Paris.

Bestault Imp. rue Dauphine 41. Paris

opdat zij mogen bekeerd worden. En in de gezegende wonde van Jesus hart beveelt de godminnende ziel zich zelve, en bidt om al datgene, wat zij tot hare zaligheid noodig heeft.

In al de wonden van Jesus geheel ligchaam beveelt zij alle ketters en ongeloovigen, opdat zij mogen bekeerd worden. In het kruis van Jesus beveelt zij alle geestelijke orden en personen, opdat zij het kruis van hunnen regel geduldig mogen dragen. En in de tranen van den goeden Jesus en het speeksel, waarmede zijn gezegend aangezigt werd bespuwd, beveelt zij alle gekwelde, strijdende menschen, die met druk en lijden overvallen worden.

In den laatsten zucht van Jesus, zijn hoofd nederbuigende om te sterven, beveelt zij al degenen, die in doodsangst zijn, en om de eeuwigheid strijden.

Onder de *H. Consecratie* wil zij niet meer denken wat zij doet, maar offert zich zelve met Jesus aan zijnen hemelschen Vader op, als eene levende offerande, en bidt hem, dat het hem believe zijne belofte indachtig te zijn, die hij gedaan heeft, toen hij zeide: *Als ik van de aarde zal verheven zijn, zal ik alle dingen tot mij trekken;* zij verzoekt tevens aan den hemelschen Vader, dat hij om de wonden van zijnen Zoon en om zijn dierbaar bloed, de wereld wille aanzien, en de vlammen des vagevuurs uitdooven, waar zijne kinderen lijden, voor welke dat dierbare bloed zoo mildelijk is uitgestort.

Hoe men in het kort voor alle menschen onder de goddelijke dienst zal bidden.

Hemelsche Vader, ik draag u op uwen gezegenden Zoon met al zijn heilig lijden en zijne verdiensten; ik bid u, ontferm u over ons door dat bittere lijden.

Hemelsche Vader, ik draag u de gezegende Moeder Gods op en alle lieve Heiligen, door hare gebeden, ontferm u over ons.

Hemelsche Vader ik draag u mijn' eigen persoon op, zoo als ik ben; wil mijne zonden vergeven, mij voor aanvechting bewaren en in deugden versterken.

Hemelsche Vader, ik draag u alle menschen op, die in de wereld zijn, die de zondaars bekeeren en de deugdzame menschen versterken.

Hemelsche Vader, ik draag u al de geloovige zielen op, die in het vagevuur lijden. Heer, geef haar de eeuwige rust, en dat het eeuwige licht haar verlichte. Amen.

Zeg dit gebed met een diepe vernedering des harten, als gij andere gebeden vóór de H. Communie hebt gelezen.

O Heer, ik ben niet waard; gij kent mijne euveldaden.

Kom gij dus in mijn' ziel, ontvang mij in genade.

O Heer, ik ben niet waard; 'k waar daar niet toe bereid.

Al wijdde ik ook daaraan de gansche eeuwigheid.

O Heer, ik ben niet waard, dat gij komt in mijn' woning.

Ik ben een schaamle slaaf, en gij mijn vorst en koning.

Doch spreek een enkel woord, o beste menschenvrind,

En gij hervindt in mij uw wederkeerend kind.

Als men met het H. Sacrament de benedictie of den zegen geeft, zeg:

Heer, wil mij uwen zegen geven, om in uwe liefde te leven en te sterven.

Kom, Heer Jesus, bezit mijn hart alleen; wil het tuchtigen, opdat het niet leve dan voor u, mijn beminde.

Jesus, Jesus! verlos mij, door uw bloed, van al mijne zonden en gebreken, wil mijn hart door uwe liefde ontvlammen.

Mijn Jesus, aan u geef ik mijn hart door Maria, uwe lieve Moeder.

Maria, Moeder van Jesus, verkrijg mij een hart naar uw hart, en naar het hart van Jesus, uwen beminden Zoon.

Maria, Moeder der schoone liefde, leer mij Jesus beminnen.

HET BEGIN DER H. MIS.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Oordeel mij, God, en onderscheid mijne zaak van het onheilige volk; verlos mij van den boozen en bedriegelijken mensch.

Want gij, God! zijt mijne sterkte: waarom hebt gij mij verstooten, en waarom ga ik bedroefd, als mij de vijand kwelt?

Zend uw licht en uwe waarheid uit: deze hebben mij geleid en gebragt tot uwen heiligen berg en in uwe tabernakelen.

En ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd blijde maakt.

Ik zal u belijden met het hart, God, mijn God! waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel, en waarom ontstelt gij mij?

Vertrouw op God, want ik zal hem nog loven, de zaligheid van mijn aangezigt en mijnen God.

Glorie zij den Vader, den Zoon en den H. Geest: gelijk het was in het begin, nu en altijd in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd blijde maakt.

Onze hulp zij in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

HET CONFITEOR OF DE SCHULDBELIJDENIS.

Ik belijd voor God almagtig, de H. Maagd Maria, den H. Michaël Aartsengel, den H. Joannes den Dooper, de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken, het is mijne schuld,

mijne schuld, mijne grootste schuld; daarom bid ik de H. Maagd Maria, den H. Michaël Aartsengel, den H. Joannes den Dooper, de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, den Heer onzen God voor mij te willen bidden.

De almogende God wille zich onzer ontfermen en, onze zonden vergeven hebbende, ons brengen tot het eeuwige leven.

Ontslaging, kwijtschelding en vergiffenis verleene ons de almagtige en barmhartige Heer. Amen.

Heer, gij zult wedergekeerd zijnde ons levend maken, en uw volk zal zich in u verblijden.

Toon ons, Heer, uwe barmhartigheid, en geef ons uwe zaligheid.

Heer, verhoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

Neem van ons, bidden wij u Heer! al onze ongeregtigheden, opdat wij met een zuiver hart mogen ingaan in het Heilige der Heiligen, door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

INTROÏTUS EN KYRIE ELEISON.

O hemelsche Vader! onze Hoogepriester Jesus Christus, uw eenige Zoon, is voor ons, arme zondaren, ingegaan tot aan den troon uwer genade, alwaar hij voor u staat, voor ons biddende, om al diegenen zalig te maken, welke door hem tot u gekomen zijn. Geef dezen priester, als dienaar van uwen eenigen zoon, dat hij geestelijk, met gedach-

ten en liefde, zoo tot u, door Christus, ga, dat hij door die offerande voor mijne en alle zonden der wereld, door de verdiensten van Jesus Christus, vergiffenis moge verwerven, en dat wij, door uwe barmhartigheid van dit en van alle kwaad verlost zijnde, onder uwen heiligen zegen in deugden en in de eeuwige glorie mogen leven.

Hij heeft haar gespijsd met het merg van het koren; Alleluja. En hij heeft haar verzadigd met honig uit de steenrots; Alleluja, Alleluja, Alleluja. Verheug u in God, onzen helper, juich in den God van Jacob! Glorie zij den Vader, den Zoon en den H. Geest. enz. Hij heeft haar gespijsd met het merg van het koren, en hij heeft haar verzadigd met honig uit de steenrots; Alleluja, Alleluja, Alleluja

Heer, ontferm u onzer. *Driemaal.*

Christus, ontferm u onzer. *Driemaal.*

Heer, ontferm u onzer. *Driemaal.*

DE LOFZANG: GLORIA IN EXCELSIS.

Eere zij God in den hoogste, en op de aarde vrede aan de menschen van goeden wil. Wij loven u, wij zegenen u, wij aanbidden u, wij verheerlijken u, Heer God, Lam Gods, Zoon des Vaders, die wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer; die wegneemt de zonden der wereld ontvang ons gebed; die zit aan de regterhand des Vaders, ontferm u onzer, want gij zijt alleen heilig, alleen Heer, alleen de Allerhoogste Jesus Christus, met den H. Geest in de heerlijkheid des Vaders. Amen.

GEBED.

O God, die ons onder dit wonderbare Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt nagelaten: geef ons, bidden wij u, dat wij de heilige geheimen van uw ligchaam en bloed zoo eeren, dat wij gedurig de vruchten onzer verlossing in ons mogen gevoelen; die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

HET EPISTEL, AAN DIE VAN CORINTHE, I BR. CAP. XI.

Broeders! ik heb het van den Heer ontvangen, hetwelk ik u ook overgeleverd heb, dat de Heer Jesus in den nacht, toen hij verraden werd, brood heeft genomen, en dankende, heeft hij het gebroken en gezegd: Ontvangt en eet het, dit is mijn ligchaam, dat voor u geleverd zal worden; doet dit ter mijner gedachtenis. Desgelijks ook den kelk nemende, nadat hij het avondmaal gedaan had, heeft hij gezegd: deze kelk is mijn bloed, doet dit, zoo menigmaal als gij het zult drinken, ter mijner gedachtenis; want zoo menigmaal als gij dit brood zult eten, en den kelk drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen, tot dat hij kome; daarom, wie onwaardig van dit brood zal eten, of van den kelk des Heeren onwaardig drinken, die zal schuldig wezen aan het ligchaam en bloed des Heeren. Dat de mensch dus zich zelven beproeve, alvorens hij van dit brood ete en van den kelk drinke; want hij, die het onwaardig eet en drinkt, eet en drinkt

zijn eigen oordeel, daar hij het ligchaam des Heeren niet onderscheidt. God zij dank.

GEBED.

De oogen aller menschen wachten op u; o Heer! gij geeft hun spijs op den regten tijd.

Mijn vleesch is een waarachtige spijs, en mijn bloed is een waarachtige drank. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, die blijft in mij, en ik in hem. Alleluja.

Heer, neem geene wraak over mijne zonden, noch gedenk mijne, noch mijner ouders misdaden. *Job.* 1.

Wie begrijpt alle zonden? Zuiver mij van mijne verborgenheden, Heer, en spaar uwen dienaar van vreemde zonden. *Psalm* 18.

Wil toch, o Heer, de zonden mijner jeugd en mijner onwetendheden niet indachtig wezen *Ps.* 24.

Tot u ben ik gevloden, leer mij uwen wil doen, want gij zijt mijn God. *Psalm* 113.

Ik heb gedoold als een verloren schaap, zoek toch, Heer, uwen dienaar; want uwe geboden heb ik niet vergeten. *Psalm* 118.

Geloofd zij God, de Vader der barmhartigheden, en de God van alle vertroostingen, die ons in al onze kwellingen en benaauwdheid vertroost. II *Cor.* 1, 3, 4.

LOFZANG: LAUDA SION SALVATOREM.

Loof, o Sion, den Behoeder
Loof uw Herder, loof uw Voeder,
Met gezang en maatgeluid.

Loof hem, loof hem naar vermogen,
Dien geen lofzang kan verhoogen,
En wiens lof men nooit volduidt.

O wat stof tot lof gegeven!
't Levend brood en 't Ziele-leven
Wordt ons heden voortgebragt;
't Zelfde, dat de Apostelen aten,
Toen zij aan den Paaschdisch zaten,
In huns Meesters jongsten nacht.

Laat dan op de schelste wijzen,
Blij den lof ten Hemel rijzen,
Weest verheugd in uwen geest;
Want 't betaamt dat wij versieren,
En met zielsgenoegen vieren,
De eerste instelling van dit feest.

De oude schijnsels zijn verdwenen,
't Nieuwe Paaschlam is verschenen,
't Voorge neemt hierdoor een end;
Want de nacht wijkt voor de klaarheid,
En de schaduw voor de waarheid.
Van het Nieuwe Testament.

't Geen dan CHRISTUS zelf verrigtte,
Toen hij 't Nieuw Verbonds-Pand stichtte,
Wil hij dat de Priesterschaar,
Zijn gedachtenis ter eere,
Ook doe, en dus consacrere
Brood en wijn op 't nieuw Altaar.

Immers 't is de leer des Heeren,
Dat én brood én wijn verkeeren
In zijn heilig Vleesch en bloed.
Noch verstand, noch oog kan 't merken;
't Heil-geloof zal ons versterken,
Wijl 't begrip hier zwichten moet.

Onder tweederhande schijnen,
Waar de wezens van verdwijnen,
Schuilt het allerheiligst Pand.
CHRISTUS zelf, hier drank en spijze,
Houdt geheel op deze wijze,
In elk der gedaanten stand.

Hij, niet deelbaar, noch te breken,
(Want de breuk valt op het teeken)
Wordt genuttigd gansch en heel.
Hij verteert niet. — Nut hem ééne,
Of ook duizend, al degene,
Die hem nut, krijgt evenveel.

Goeden nutten hem, ook kwaden;
Doch, waar de eene vindt genaden,
Daar vindt de ander wis den dood.
Kwaden van dit voedsel sterven,
Daar de goeden 't leven erven:
Zoo verscheiden werkt dit brood.

Als gij ziet de hostie breken,
Uw geloof zij onbezweken;
Denk, dat CHRISTUS onder 't teeken

Rust en blijft in ieder deel.
't Teeken heeft de breuk geleden,
't Zaaklijk der zelfstandigheden,
Kan niet worden doorgesneden,
Maar blijft in zijn stand geheel.

Zie hier 't brood der Engelen-monden,
Voor de menschen afgezonden,
Niet te werpen voor de honden,
Want 't is waarlijk 't kind'ren brood.
In figuur zien wij 't verklaren,
Daar wij 't Manna zien vergâren;
Izaak zien ten offer varen,
En als 't Paaschlam werd gedood.

Goede herder, brood van 't leven;
Wees genadig! wil ons geven
Voedsel, bijstand, daar beneven,
Doe ons tot u opwaarts streven,
Trek ons uit het aardsche slijk.
Gij, die ons, die hier nog zwerven,
Spijst en voedt, laat ons verwerven
Uw' genade, en als wij sterven,
Doe ons dan uw' tafel erven,
Met de burgers van uw rijk. Amen.

HET H. EVANGELIE: JOANN. CAP. VI.

U zij Glorie, Heer!

In dien tijd heeft Jesus tot de scharen der Joden gezegd: Mijn vleesch is waarlijk spijs, en

mijn bloed is waarlijk drank; die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij, en ik in hem. Gelijk de levende Vader mij gezonden heeft, en ik leef om den Vader, alzoo, die mij eet, zal ook om mij leven: dit is het brood, dat van den hemel nedergedaald is, niet gelijk uwe vaders het Manna hebben gegeten en zijn gestorven; die dit brood eet, zal in eeuwigheid leven.

U zij lof, Christus, die door u zelven en door de Apostelen u verwaardigd hebt het Evangelie over de geheele wereld te prediken, en de ongeloovigen te verlichten met het licht van het waarachtige geloof.

HET CREDO OF DE GELOOFSBELIJDENIS.

Ik geloof in éénen God, den Vader almagtig, Schepper van hemel en aarde, van alle zigtbare en onzigtbare dingen; en in eenen Heer Jesus Christus, den eeniggeboren Zoon Gods, die uit den Vader vóór alle eeuwen geboren is; God van God, licht van licht, waarachtig God van den waarachtigen God; geboren en niet gemaakt, eenwezig met den Vader, door wien alle dingen gemaakt zijn; die om ons menschen, en om onze zaligheid nedergedaald is uit de Hemelen, *en is Vleesch geworden door den H. Geest uit de Maagd Maria*, EN HIJ IS MENSCH GEWORDEN; die ook gekruist is voor ons onder Pontius Pilatus: die is gestorven en begraven, en is ten derden dage opgestaan naar de Schriftuur, en is opgeklommen ten hemel, en zit ter regter-

hand des Vaders, en zal wederkomen met heerlijkheid, oordeelen de levenden en dooden, wiens rijk geen einde zal hebben. En in den H. Geest, den Heer, die levend maakt, die van den Vader en den Zoon voorkomt, die met den Vader en den Zoon gelijk aangebeden en verheerlijkt wordt, die door de profeten gesproken heeft; en ééne H. Katholieke en Apostolische Kerk. Ik belijd een doopsel tot vergiffenis der zonden, en ik verwacht de verrijzenis der dooden, en het leven der toekomende eeuwen. Amen.

De Heer zij met u, en met uwen geest.

HET OFFERTORIUM.

De priesters des Heeren offeren aan God brandoffers en brood, en daarom zullen zij voor hunnen God heilig zijn, en zijnen naam niet besmetten. Alleluja.

O allerbarmhartigste Heer, en allerliefderijkste Zaligmaker Jesus, ik bid u met hartelijke zuchten, dat gij u gewaardigt mij een opregt leedwezen over mijne zonden te geven, en mijne ziel met uwe goddelijke liefde en genade te versieren; maak mij en alle menschen ijverig tot uwe dienst; maak ons rijk in deugden, en wees indachtig, dat gij ons door uw dierbaar bloed en uwen bitteren dood aan het kruis hebt verlost.

BIJ HET ORATE FRATRES.

De Heer ontvange het offer uit de handen des

Priesters tot verheffing, eer en glorie van zijnen heiligen naam, tot zaligheid van onze ziel en van ons ligchaam, en tot vermeerdering, troost en vrede van zijne H. Kerk. Amen.

STILLE GEBEDEN.

O mijn God! ik zal mij nu bezig houden met het bittere lijden van uwen eenigen Zoon, die na alle schande der wereld, smart des ligchaams, droefheid der ziel, en pijnlijken dood geleden te hebben, zich zelven aan u, o hemelsche Vader! heeft opgeofferd, voor mijne verlossing en voor die der geheele wereld. Geef, dat ik dit met zulk een dankbaar hart en zulk eene ootmoedige godsvrucht overdenke, dat ik mij zelven geheel aan hem, en door hem aan u, hemelsche Vader, altijd opofferen moge. Wees ons ook barmhartig door denzelfden onzen Heer Jesus Christus; uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de éénheid van den H. Geest; in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE PREFATIE OF VOORZANG.

De Heer zij met u en met uwen geest. — Heft uwe harten omhoog; wij hebben ze omhoog. — Laat ons den Heer onzen God dank zeggen: — dat is billijk en regt.

Waarlijk, het is waardig en regt, billijk en zalig, dat wij u altijd en overal dank zeggen, heilige Heer, almogende Vader, eeuwige God! want

door het geheim van het Woord, dat het vleesch heeft aangenomen, is een nieuw licht uwer klaarheid aan de oogen van ons verstand verschenen, opdat wij, als wij God door het geloof aanschouwen, daardoor opgetogen worden tot de liefde der onzigtbare dingen. Daarom zingen wij met de Engelen en Aartsengelen, de troonen en heerlijkheden, en met het geheele leger der hemelsche heerkrachten, eenen lofzang tot uwe glorie, zeggende onophoudelijk: Heilig, heilig, heilig, God der heerkrachten! hemel en aarde zijn vol van uwe glorie; maak ons zalig in den hoogsten, gezegend is hij, die daer komt in den naam des Heeren! maak ons zalig.

TIJDENS HET CANON.

Met dezen lof en deze dankzegging, bid ik u, allergenadigste Heer en Vader, door Jesus Christus, uwen eenigen Zoon, met een ootmoedig gebed en kinderlijke liefde, dat het u gelieve voor aangenaam te ontvangen, en met uwen krachtigen en heiligmakenden zegen, deze uwe gaven en onbevlekte offerande, dit brood en dezen wijn te zegenen, die wij u opofferen voor uwe heilige, katholieke Kerk, die gij zult gelieven in vrede te stellen en in eenheid te bewaren, de geheele wereld door, met uwen dienaar, ons aller geestelijken Vader, den Paus van Rome, onzen Bisschop en al de geloovigen, die in het katholieke geloof en in de voortplanting van hetzelve u dienen. Amen.

ONDER DE ELEVATIE.

Wees gegroet, zaligheid der wereld. Woord des Vaders, heilige Hostie, waarachtig levend Vleesch, geheele Godheid, waarachtige mensch, ik aanbid u, Heer Jesus Christus, en loof u, want gij hebt, voor ons stervende, de wereld verlost. Aanzie, o hemelsche Vader, uwen Zoon Jesus, dien ik u, door de handen van dezen Priester, nu opoffer voor de zaligheid van alle menschen, en bijzonder tot eene volkomene zuivering van al mijne misdaden, tot voldoening van al mijne zonden, tot vervulling van al mijne gebreken, tot verbetering van mijn slecht leven, tot opregte dankzegging voor al uwe weldaden, die gij mij ooit bewezen hebt, tot eene zalige vernieuwing van uwen geest in mijn hart, en tot verzekering van een zalig einde mijner ziel. Amen.

GEBEDEN NA DE ELEVATIE.

O Jesus, o mijn Zaligmaker! ik bid u, om uwe doornagelde handen en voeten, hangende aan het kruis, wees mij, armen zondaar, genadig. Ik bid u, heilige ledematen van Jesus, neem ons in uwe genadige handen aan, en draag ons op aan uwen Vader. O Vader, aanschouw uwen Zoon, dien gij als middelaar gesteld hebt tusschen u en ons, wees mij, om zijnentwil, genadig, bid ik u, o mijn Heer en mijn God! Mijn al en mijn eeuwig goed, ontferm u onzer, nu en als wij zullen sterven. Amen.

Het bloed onzes Heeren Jesus Christus beware onze ziel en ons ligchaam ten eeuwigen leven. Amen.

O allerzoetste Jesus! wil mij door de menigvuldige en overvloedige uitstorting van uw dierbaar bloed, en door den prijs van deze verzoenende offerande, van alle eigenliefde en kwade genegenheden zuiveren, mij van al mijne geestelijke krankheden genezen, en mij in opregte liefde met u zoo vereenigen, dat ik nu niet meer, maar gij in mij moget leven. Amen.

GEBED.

O zachtmoedige beminnaar mijner ziel! Jesus Christus, ik bid u door uw bitter lijden en sterven, vergeef mij genadig al mijne zonden, maak mij vast in het geloof, sterk in de hoop, vurig in de liefde, geduldig in alle lijden, U altijd lovende en bestendig dienende. Geef, bid ik u, den levenden genade, de geloovige zielen verlossing, uwe heilige Kerk eendragt en vrede, en ons allen het eeuwige leven. Amen.

MEMENTO, OF DE GEDACHTENIS DER GELOOVIGE ZIELEN.

God, heilige Vader! wiens barmhartigheid groot en altijddurend is, wil toch gedachtig wezen al uwe dienaren en dienaressen, die uit deze wereld christetelijk en met het teeken des geloofs gescheiden zijn; bijzonder onze voorouders, mijn vader en mijne moeder, mijne vrienden en weldoeners, en al degenen,

voor welke ik gehouden ben te bidden. (*Noem hier degenen voor welke gij wilt bidden.*)

Wil dezen, o Heer! en alle geloovige zielen, in Christus rustende, goedertierenlijk de genade verleenen, die zij van u verlangen, en laat ze, na de vergiffenis harer zonden, ter plaatse leiden, waar noch pijnen, noch droefheid noch zuchten meer zijn; waar zij uwe H. Drievuldigheid met alle uitverkorenen mogen zien van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

Wees ook gedachtig, allergoedertierenste God! in dit allerheiligste offer, de zielen van mijnen vader en mijne moeder, van mijne broeders en zusters, van al mijne vrienden en weldoeners en ook van die mij ooit beleedigd hebben. Wees ook hunner gedachtig, o mijn Heer en mijn God, die om mijnent wil lijden, en alle afgestorvene geloovigen; verleen hun door deze verzoenende offerande, dat zij van alle pijnen mogen verlost worden, en de plaats des zaligen vredes in de eeuwige glorie met uwe Heiligen mogen genieten. Amen.

O almagtige Vader! in de eenheid van den H. Geest, zij u gegeven alle eer en glorie, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

HET PATER NOSTER.

Door heilzame bevelen aangemoedigd en door de goddelijke voorschriften onderwezen, durven wij zeggen:

Onze Vader! die in de hemelen zijt: geheiligd zij

uw naam. Ons toekome uw rijk. Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren. En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade.

GEBED.

Wij bidden u, Heer! verlos ons van alle kwaad, dat verleden, tegenwoordig en nog aanstaande is, en verleen ons door het voorbidden van de heilige en altijd gezegende Maagd en Moeder Gods Maria, met de heilige Apostelen Petrus en Paulus, Andreas en alle Heiligen, genadig vrede en barmhartigheid in onze dagen; geef, dat wij ten allen tijde vrij blijven van alle zonden, gerust van alle kwellingen en beroerten; door denzelfden Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De vrede des Heeren zij met u, en met uwen geest.

HET AGNUS DEI.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons vrede!

O Heer Jesus Christus, die tot uwe Apostelen gezegd hebt: Ik laat u den vrede, ik geef u den

vrede; zie toch op mijne zonden niet, maar op het geloof en de getrouwheid van uwe heilige, Katholieke Kerk, en gewaardig u, haar altijd in vrede te stellen, en in eenheid te bewaren, die met den Vader leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen.

GEBED.

Ik aanbid u, o mijn God! die schuilt onder de gedaante van brood. Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God! ik geloof alles, wat gij geopenbaard hebt, en zal het belijden door zwaard, en vlammen en duizend dooden. Welaan dan, zeg, o goedertierenste Jesus, tot mijne ziel: Ik ben uwe zaligheid! zeg: Ontvang den H. Geest! zeg: Dat u geschiede naar uwen wil! zeg: Ga in vrede; en ik zal u loven van nu af tot in eeuwigheid.

DOMINE NON SUM DIGNUS.

Heer! ik ben niet waardig, dat gij komt onder mijn dak; maar spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden. *Driemaal.*

O mijn Heer en mijn God! geef mij toch te eten van het levende Brood, waarnaar mijne ziel zoo begeerig is, opdat ik in u, en gij in mij blijvet. Ach! of ik u honderd-, ja duizendwerf op eenen dag ook waardig mogte ontvangen! o mijn Jesus! sta mij bij door uw bitter lijden, nu en in het uur van mijn sterven. Amen.

NA DE COMMUNIE.

Zoo menigmaal gij dit brood zult eten, en dezen kelk drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen, tot dat hij komt. Daarom, wie dit Brood onwaardig drinkt, zal schuldig zijn aan het ligchaam en bloed des Heeren.

De Heer zij met u, en met uwen geest.

GEBED.

Verleen ons, Heer! dat wij vervuld worden met het eeuwige genot uwer Godheid, hetwelk door het tijdelijk nutten van uw dierbaar ligchaam en bloed afgebeeld wordt; die leeft met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De Heer zij met u, en met uwen geest.

Ga, de dienst is geëindigd.

God zij gedankt.

Laat, o heilige Drievuldigheid! het werk mijner dienstbaarheid u aangenaam zijn, en verleen mij, dat het offer, hetwelk ik voor de oogen uwer Majesteit onwaardig geofferd heb, mij door uwe genade tot eene verzoening moge strekken, door Jesus Christus, onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest. Amen.

Ons zegene de almogende en barmhartige Heer, de Vader, en de Zoon, en de H. Geest. Amen.

voor welke ik gehouden ben te bidden. (*Noem hier degenen voor welke gij wilt bidden.*)

Wil dezen, o Heer! en alle geloovige zielen, in Christus rustende, goedertierenlijk de genade verleenen, die zij van u verlangen, en laat ze, na de vergiffenis harer zonden, ter plaatse leiden, waar noch pijnen, noch droefheid noch zuchten meer zijn; waar zij uwe H. Drievuldigheid met alle uitverkorenen mogen zien van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

Wees ook gedachtig, allergoedertierenste God! in dit allerheiligste offer, de zielen van mijnen vader en mijne moeder, van mijne broeders en zusters, van al mijne vrienden en weldoeners en ook van die mij ooit beleedigd hebben. Wees ook hunner gedachtig, o mijn Heer en mijn God, die om mijnent wil lijden, en alle afgestorvene geloovigen; verleen hun door deze verzoenende offerande, dat zij van alle pijnen mogen verlost worden, en de plaats des zaligen vredes in de eeuwige glorie met uwe Heiligen mogen genieten. Amen.

O almagtige Vader! in de eenheid van den H. Geest, zij u gegeven alle eer en glorie, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

HET PATER NOSTER.

Door heilzame bevelen aangemoedigd en door de goddelijke voorschriften onderwezen, durven wij zeggen:

Onze Vader! die in de hemelen zijt: geheiligd zij

uw naam. Ons toekome uw rijk. Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren. En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade.

GEBED.

Wij bidden u, Heer! verlos ons van alle kwaad, dat verleden, tegenwoordig en nog aanstaande is, en verleen ons door het voorbidden van de heilige en altijd gezegende Maagd en Moeder Gods Maria, met de heilige Apostelen Petrus en Paulus, Andreas en alle Heiligen, genadig vrede en barmhartigheid in onze dagen; geef, dat wij ten allen tijde vrij blijven van alle zonden, gerust van alle kwellingen en beroerten; door denzelfden Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De vrede des Heeren zij met u, en met uwen geest.

HET AGNUS DEI.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons vrede!

O Heer Jesus Christus, die tot uwe Apostelen gezegd hebt: Ik laat u den vrede, ik geef u den

vrede; zie toch op mijne zonden niet, maar op het geloof en de getrouwheid van uwe heilige, Katholieke Kerk, en gewaardig u, haar altijd in vrede te stellen, en in eenheid te bewaren, die met den Vader leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen.

GEBED.

Ik aanbid u, o mijn God! die schuilt onder de gedaante van brood. Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God! ik geloof alles, wat gij geopenbaard hebt, en zal het belijden door zwaard, en vlammen en duizend dooden. Welaan dan, zeg, o goedertierenste Jesus, tot mijne ziel: Ik ben uwe zaligheid! zeg: Ontvang den H. Geest! zeg: Dat u geschiede naar uwen wil! zeg: Ga in vrede; en ik zal u loven van nu af tot in eeuwigheid.

DOMINE NON SUM DIGNUS.

Heer! ik ben niet waardig, dat gij komt onder mijn dak; maar spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden. *Driemaal.*

O mijn Heer en mijn God! geef mij toch te eten van het levende Brood, waarnaar mijne ziel zoo begeerig is, opdat ik in u, en gij in mij blijvet. Ach! of ik u honderd-, ja duizendwerf op eenen dag ook waardig mogte ontvangen! o mijn Jesus! sta mij bij door uw bitter lijden, nu en in het uur van mijn sterven. Amen.

NA DE COMMUNIE.

Zoo menigmaal gij dit brood zult eten, en dezen kelk drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen, tot dat hij komt. Daarom, wie dit Brood onwaardig drinkt, zal schuldig zijn aan het ligchaam en bloed des Heeren.

De Heer zij met u, en met uwen geest.

GEBED.

Verleen ons, Heer! dat wij vervuld worden met het eeuwige genot uwer Godheid, hetwelk door het tijdelijk nutten van uw dierbaar ligchaam en bloed afgebeeld wordt; die leeft met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De Heer zij met u, en met uwen geest.

Ga, de dienst is geëindigd.

God zij gedankt.

Laat, o heilige Drievuldigheid! het werk mijner dienstbaarheid u aangenaam zijn, en verleen mij, dat het offer, hetwelk ik voor de oogen uwer Majesteit onwaardig geofferd heb, mij door uwe genade tot eene verzoening moge strekken, door Jesus Christus, onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest. Amen.

Ons zegene de almogende en barmhartige Heer, de Vader, en de Zoon, en de H. Geest. Amen.

HET EVANGELIE VAN JOANNES, CAP. I.

U zij glorie, Heer!

In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord. Dit was in het begin bij God. Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder dat is er niets gemaakt van al hetgeen gemaakt is. In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen, en het licht scheen in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet begrepen. Er werd een mensch van God gezonden, wiens naam was Joannes; deze kwam tot getuigenis, om getuigenis te geven van het licht, opdat allen door hem gelooven zouden; hij was het licht niet, maar om getuigenis te geven van het licht: het was een waarachtig licht, hetwelk ieder mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij was in de wereld en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. In zijn eigen is hij gekomen, en de zijnen hebben hem niet ontvangen; maar allen, die hem ontvangen hebben, heeft hij magt gegeven kinderen Gods te worden; dengenen, die in zijnen naam gelooven, welke niet uit het bloed, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn. *En het woord is Vleesch geworden*, en het heeft onder ons gewoond, en wij hebben zijne glorie gezien, eene glorie als van den Eeniggeboren des Vaders, vol van genade en waarheid.

God zij lof.

—

DE BOETPSALMEN.

De woorden, die in andere letters staan, zijn geene woorden van den Psalm, maar er slechts bijgevoegd om den zin beter te verstaan.

Antiph. Wees, o Heer! niet gedachtig, enz.

I. Psalm 6. (1)

David in dezen Psalm om de vergiffenis van de schuld zijner bedrevene zonden biddende, leert door zijn voorbeeld, hoe een zondaar Gods barmhartigheid moet afsmeeken om vergiffenis zijner zonden te verkrijgen, en in Gods genade wederom aangenomen te worden.

Heer! straf mij niet in uwe verbolgenheid, en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Ontferm u mijner, Heer! want ik ben krank: genees mij, Heer! want mijne beenderen zijn ontsteld.

En mijne ziel is zeer ontsteld, maar gij, Heer! hoe lang *zult gij vertoeven mij te helpen?*

Keer u *tot mij*, Heer! en verlos mijne ziel! behoud mij om uwe barmhartigheid.

Want er is niemand, die in den dood uwer gedachtig is, en wie zal u in de hel loven?

Ik ben vermoeid geworden door het zuchten; ik zal alle nachten mijn bed wasschen, met mijne tranen zal ik mijne rustplaats begieten.

(1) Wanneer men den tijd niet heeft om alle zeven de Psalmen te lezen, zal men wel doen den vierden (Ps. 50) van David te lezen.

Mijn oog is van de verbolgenheid, *door het bitter en gedurig weenen*, ontsteld; ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij, allen, die ongeregtigheid bedrijft! want de Heer heeft de stem mijns weenens verhoord.

De Heer heeft mijn smeeken gehoord, de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en geheel ontsteld worden! dat zij zeer haastig terugkeeren en zich schamen.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den heiligen Geest.

Gelijk het was in het begin, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

II. Psalm 32.

David noemt zalig degenen, wier boosheden vergeven zijn, en zich zelven voor God schuldig bekennende, moedigt hij den zondaar aan tot eene opregte boetvaardigheid.

Zalig zijn zij, wier boosheden vergeven en wier zonden bedekt zijn.

Zalig is de man, aan wien de Heer de zonde niet toegerekend heeft, en in wiens geest geen bedrog is.

Omdat ik zweeg, *dewijl ik heb nagelaten mijne zonden ootmoedig en opregt voor u te belijden*, zijn mijne beenderen (*mijne krachten*) verouderd, terwijl ik den geheelen dag riep.

Want dag en nacht is uwe hand op mij bezwaard:

in mijne ellenden heb ik mij *tot u* gekeerd, terwijl ik met den doorn *van smarten en van een knagend geweten* doorstoken werd.

Ik heb mijne misdaden aan u bekend gemaakt, en mijne ongeregtigheid heb ik niet verborgen.

Ik zeide: ik zal tegen mij mijne ongeregtigheid voor den Heer belijden, en gij hebt de boosheid mijner zonden vergeven.

Hierom zal ieder Heilige tot u bidden ten bekwamen tijde.

Ook wanneer er groote watervloeden komen, zullen zij tot hem niet naderen.

Gij zijt mijne toevlugt tegen de verdrukking, die mij omvangen heeft: *o God, die* mijne verheuging *zijt*, verlos mij van hen, die mij omringen.

Ik zal u verstand geven, *zoo spreekt gij o God! tot uwen dienaar*, en u onderwijzen in den weg, waardoor gij gaan zult; ik zal mijne oogen op u gevestigd houden.

Wil *o mensch!* niet worden gelijk een paard of muilezel, die geen verstand hebben.

Bedwing, Heer! met breidel en toom *van eene zalige vrees*, de kinnebakken van degenen, die tot u niet komen.

De geeselen des zondaars zijn menigvuldig; maar dengene, die op den Heer hoopt, zal de barmhartigheid omringen.

Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij regtvaardigen, en roemt *in hem* allen, die opregt van harte zijt.

Eere zij den Vader, enz.

III Psalm 37.

De boetvaardige David toont door zijn voorbeeld, hoe ellendig de staat van den mensch is, zoolang hij in zijne zonden blijft.

Heer! straf mij niet in uwe verbolgenheid, en in uwe gramschap kastijd mij niet.

Want uwe schichten steken in mij; en gij hebt uwe *straffende* hand op mij bezwaard.

Er is geene gezondheid in mijn vleesch, ter oorzake uwer gramschap; er is geen vrede in mijne beenderen, om mijner zonden wille.

Want mijne ongeregtigheden zijn boven mijn hoofd gewassen; en als een zware last hebben zij mij bezwaard.

Mijne wonden zijn verrot en bedorven, ter oorzake van mijne dwaasheid, *door zoo lang mijne boetvaardigheid uit te stellen.*

Ik ben ellendig geworden en ten uiterste neêrgebogen *onder den last van mijn lijden;* ik ga den geheelen dag bedroefd.

Want mijne lendenen zijn vervuld met bedriegelijkheden; en er is geene gezondheid in mijn vleesch.

Ik ben verdrukt en vernederd boven mate, ik brieschte van het zuchten mijns harten.

Heer! voor u is al mijne begeerte, en mijn zuchten is voor u niet verborgen.

Mijn hart is ontroerd, mijne kracht heeft mij verlaten; ja, zelfs het licht mijner oogen is bij mij niet meer.

Mijne vrienden en mijne naasten zijn tegen mij opgekomen en opgestaan.

En die bij mij waren, bleven van verre; en die naar mijn leven stonden, deden geweld.

En die kwaad tegen mij zochten, spraken ijdelheden, en bedachten den ganschen dag bedrog.

Doch ik, als een doove, hoorde niet, en als een stomme, deed ik mijnen mond niet open.

En ik was als een mensch, die niet hoort, en die geene weêrspraak in zijnen mond heeft.

Want op u, Heer, heb ik gehoopt; gij, Heer, mijn God, zult mij verhooren.

Dewijl ik gezegd heb: dat toch mijne vijanden zich nooit over mij verblijden! zij hebben, als mijne voeten wankelden, trotsch tegen mij gesproken.

Want ik ben tot de geesels bereid, en mijne smart is altijd voor mijne oogen.

Want ik zal mijne boosheid openlijk bekend maken, en denken op mijne zonden.

Doch mijne vijanden leven, en zijn magtiger dan ik; en die mij ten onregte haten, zijn vermenigvuldigd.

Die goed met kwaad vergelden, lasterden mij, omdat ik het goede volgde.

Verlaat mij niet, o Heer, mijn God! ga van mij niet weg.

Denk op mijne hulp, Heer, God mijner zaligheid!

Eere zij den Vader, enz.

IV. Psalm 50.

De boetvaardige David leert door dezen Psalm, hoe een rouwhartige zondaar de vergiffenis zijner zonden van God moet afsmeeken.

Ontferm u mijner, o God! volgens uwe groote barmhartigheid.

En volgens de menigte uwer barmhartigheden, wisch mijne boosheid uit.

Wisch mij meer en meer van mijne ongeregtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik beken mijne boosheid, en mijne zonden zijn altijd voor mijne oogen.

Voor u alleen heb ik gezondigd, voor uw aanschijn heb ik kwaad gedaan. *Vergeef het mij*, opdat gij geregtvaardigd wordet in uwe woorden, (*uwe beloften, waardoor gij aan diegenen, welke boetvaardigheid doen, genade toezegt*) en overwint als gij geoordeeld wordt.

Want zie, in boosheden ben ik ontvangen, en in zonde heeft mij mijne moeder gebaard.

Want zie, gij hebt de waarheid lief, de onbekende en verborgene geheimen uwer wijsheid hebt gij mij geopenbaard.

Gij zult mij met hysop besproeijen, en ik zal gezuiverd worden; gij zult mij wasschen, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Gij zult, *door mijne zonden te vergeven*, aan mijn gehoor blijdschap en vreugde verleenen, en mijne vernederde beenderen zullen van vreugde opspringen.

Keer uw aangezigt af van mijne zonden, en wisch al mijne ongeregtigheden uit.

Stort in mij, o God! een zuiver hart, en vernieuw den regten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn, en neem uwen H. Geest van mij niet weg.

Geef mij weder de blijdschap van uwe zalige hulp, en versterk mij met eenen kloeken geest.

Ik zal den boozen uwe wegen leeren, en de goddeloozen zullen zich tot u keeren.

Verlos mij van het bloed, *hetwelk ik onregtvaardig heb vergoten*, o God, God mijner zaligheid! en mijne tong zal met vreugde uwe regtvaardigheid verheffen.

Heer, gij zult mijne lippen open doen, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt gij offeranden gewild, ik zoude u die immers opgedragen hebben; in brandoffers zult gij geen behagen scheppen.

Een bedrukte geest is eene offerande voor God! een vermorzeld en verootmoedigd hart zult gij, o God! niet versmaden.

Heer, handel volgens uwen goeden wil, met Sion goedertierenlijk, opdat de muren van Jeruzalem opgebouwd worden.

Dan zult gij de offeranden der regtvaardigheid, de dank- en brandoffers aannemen; dan zal men kalveren op uw altaar leggen.

Eere zij den vader, enz.

V. Psalm. 101.

David stelt hier den zondaar voor, door ellende overvallen, en door zijne vijanden beschimpt en bespot, biddende om Gods hulp en vertrouwende op zijnen krachtigen bijstand, en vermaant hem, dat hij, van waar berouw doordrongen, zijne zonde wil beweenen opdat hij, door zijn vertrouwen op de goddelijke beloften ondersteund, genade bij den Heer moge vinden.

Heer, verhoor mijn gebed! en mijn geroep kome tot u.

Keer uw aangezigt van mij niet af; op wat dag ik verdrukt worde, neig uw oor tot mij.

Op wat dag ik u aanroepe, verhoor mij haastiglijk.

Want mijne dagen zijn vergaan als rook, en mijne beenderen zijn als verdroogd hout dor geworden.

Ik ben verslagen als hooi, en mijn hart is uitgedroogd, omdat ik vergeten heb mijn brood te eten.

Van het geluid mijns zuchtens kleeft mijn gebeente aan mijn vleesch.

Ik ben aan den pelikaan der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden gelijk de nachtraaf in een huis.

Ik heb gewaakt, en ben geworden als eene eenzame musch op het dak.

Den geheelen dag beschimpten mij mijne vijanden; en die mij *eertijds* prezen, zweren *nu* tegen mij.

Omdat ik asch als brood at, en mijnen drank met tranen mengde.

Ter oorzake van uwe gramschap en verbolgenheid;

omdat gij mij opgeheven en nedergestooten hebt.

Mijne oogen zijn als eene schaduw verdwenen, ik ben als hooi dor geworden.

Maar gij, Heer! blijft in eeuwigheid; en uwe gedachtenis *duurt* van geslacht tot geslacht.

Gij zult opstaan en u over Sion ontfermen; want de tijd harer te ontfermen, de tijd is gekomen.

Want hare steenen behagen aan uwe dienaars; en zij zullen medelijden hebben met haar stof.

En de volkeren zullen uwen naam vreezen, Heer, en al de koningen der aarde uwe glorie.

Omdat de Heer Sion opgebouwd heeft en *dáár* in zijne heerlijkheid zal gezien worden.

Hij heeft acht gegeven op het gebed der ootmoedigen, en hun verzoek niet versmaad.

Dat deze dingen geschreven worden voor het volgende geslacht, en het volk, dat zal geschapen worden, zal den Heer loven.

Want hij heeft van boven uit zijne hooge heilige plaats nedergezien; de Heer heeft van den hemel nedergezien op de aarde.

Om het zuchten der gevangenen te hooren: om de kinderen der gedooden te ontbinden.

Opdat zij in Sion den naam des Heeren verkondigen en zijnen lof in Jerusalem.

Als de volkeren zullen te zamen komen, en de koningen om den Heer te dienen.

Hij (*de regtvaardige*) heeft hem, op den weg zijner sterkte, *in den bloei zijner jeugd*, gezegd: geef mij te kennen de kortheid mijner dagen.

Neem mij toch niet weg in het midden mijner

dagen; uwe jaren *duren* van geslacht tot geslacht.

Gij, Heer! hebt in het begin de aarde gegrondvest, en de hemelen zijn de werken uwer handen.

Die zullen vergaan; maar gij blijft altijd; en zij zullen gelijk een kleed verouderen.

En gelijk een opperkleed zult gij ze veranderen, en zij zullen veranderd worden; maar gij zijt altijd dezelfde, en uw jaren zullen niet eindigen.

De kinderen uwer dienaren zullen *met u Heer!* wonen, en hunne nakomelingen zullen in eeuwigheid bestuurd worden.

Eere zij den Vader, enz.

VI. Psalm 129.

Schietgebed om vergiffenis, met een vast vertrouwen op Gods barmhartigheid. Deze psalm is ook een troostgebed voor allen, die in lijden zijn.

Uit de diepte *mijner ellende* heb ik tot u geroepen: Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer! de ongeregtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan?

Omdat er bij u genade is, en om uwe wet heb ik u, o Heer, *langmoedig* afgewacht.

Mijne ziel heeft zijn woord afgewacht: mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope, van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongeregtigheden.

Eere zij den Vader, enz.

VII. Psalm 142.

David, zijne rampen als de straf zijner zonden beschouwende, beweent ze, en leert den waren boetvaardigen zondaar God om barmhartigheid bidden.

Heer! verhoor mijn gebed, en luister naar mijn smeeken volgens uwe waarheid; verhoor mij volgens uwe regtvaardigheid.

En treed niet in het regt met uwen dienaar, want niemand, die leeft, zal voor u aanschijn geregtvaardigd worden.

Verhoor mij, want de vijand heeft mijne ziel vervolgd! hij heeft mij in het duister gesteld, gelijk degenen, die reeds lang dood zijn: en mijn geest is in mij beangst, mijn hart is in mij ontsteld geworden; ik overwoog al uwe daden; de werken uwer handen overdacht ik.

Ik heb mijne handen tot u uitgestrekt; mijne ziel is voor u als aarde zonder water, *is dorstig naar de stroomen uwer genade.*

Heer, verhoor mij haastiglijk! mijn geest is bezweken.

Keer toch uw aanschijn van mij niet af! anders zal ik gelijk worden aan die, welke in het graf nederdalen.

Doe mij vroeg de stem uwer barmhartigheid hooren; want ik heb op u gehoopt.

Maak mij den weg bekend, dien ik moet bewandelen; want tot u heb ik mijne ziel opgeheven.

Heer, verlos mij van mijne vijanden, tot u heb ik mijne toevlugt genomen; leer mij uwen wil doen, want gij zijt mijn God.

Uw goede geest zal mij leiden op den regten weg, om uwen naam, Heer, zult gij mij levend maken in uwe geregtigheid.

Gij zult mijne ziel uit de verdrukking leiden, en in uwe barmhartigheid zult gij mijne vijanden vernielen.

En gij zult vernielen al degenen, die mijne ziel verdrukken! want ik ben uw dienaar.

Eere zij den Vader, enz.

Antiph. Wees, o Heer! niet gedachtig onze misdaden, noch die onzer ouders, en neem geene wraak over onze zonden.

LITANIE
VAN ALLE HEILIGEN.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
H. Michaël,
H. Gabriël,
H. Raphaël,
Alle heilige Engelen en Aartsengelen,
Alle heilige Kooren der zalige Geesten,
H. Joannes de Dooper,
H. Jozef,
Alle heilige Patriarchen en Profeten,
H. Petrus,
H. Paulus,
H. Andreas,
H. Jacobus,
H. Joannes,
H. Thomas,
H. Jacobus,
H. Philippus,

bidt voor ons.

H. Bartholomeüs,
H. Mattheüs,
H. Simon,
H. Thadeüs,
H. Mathias,
H. Barnabas,
H. Lucas,
H. Marcus,
Alle heilige Apostelen en Evangelisten,
Alle heilige Leerlingen des Heeren
Alle heilige onnoozele Kinderen,
H. Stephanus,
H. Laurentius,
H. Vincentius,
H. Fabianus en Sebastianus,
H. Joannes en Paulus,
H. Cosmas en Damianus,
H. Gervatius en Protasius,
Alle heilige Martelaars,
H. Sylvester,
H. Gregorius,
H. Ambrosius,
H. Augustinus,
H. Hieronymus,
H. Martinus,
H. Nicolaus,
Alle heilige Bisschoppen en Belijders,
Alle heilige Leeraars,
H. Antonius,
H. Benedictus,
H. Bernardus,
H. Dominicus,
H. Franciscus,
Alle heilige Priesters en Levieten,
Alle heilige Monniken en Kluizenaars,
H. Maria Magdalena,

bidt voor ons.

H. Agatha,
H. Lucia,
H. Agnes,
H. Cecilia,
H. Catharina,
H. Anastasia,
Alle H. Maagden en Weduwen,
Alle Gods lieve Heiligen,
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
Van alle zonden,
Van uwe gramschap,
Van eenen haastigen en onvoorzienen dood,
Van de listen en lagen des duivels,
Van gramschap, haat en allen kwaden wil,
Van den geest der onkuischheid,
Van bliksem en onweder,
Van den geesel der aardbeving,
Van pest, oorlog en hongersnood,
Van den eeuwigen dood,
Door het geheim uwer menschwording,
Door uwe komst,
Door uwe geboorte,
Door uw kruis en lijden,
Door uwen dood en uwe begrafenis,
Door uwe H. Verrijzenis,
Door uwe wonderbare hemelvaart,
Door de komst van den H. Geest, den Vertrooster,
In den dag des oordeels,
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons wilt sparen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij onze misdaden kwijtscheldt, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij u gewaardigt ons tot eene ware boetvaardigheid op te leiden, wij bidden u, verhoor ons.

bidt voor ons.

verlos ons, Heer.

Dat gij u gewaardigt uwe H. Kerk te besturen en te beschermen,
Dat gij u gewaardigt den Roomschen Paus en alle geestelijkheid in de heilige godsdienst te bewaren,
Dat gij u gewaardigt de vijanden der H. Kerk te vernederen,
Dat gij u gewaardigt den Christen Koningen en vorsten vrede en ware eendragt te geven,
Dat gij u gewaardigt allen Christen volkeren vrede en ware eendragt te verleenen,
Dat gij u gewaardigt ons in uwe heilige dienst te versterken en te bewaren,
Dat gij onze gemoederen tot hemelsche begeerten wilt opwekken,
Dat gij u gewaardigt al onze weldoeners met de eeuwige goederen te vergelden,
Dat gij u gewaardigt onze zielen en de zielen van onze broeders, vrienden en weldoeners van de eeuwige verdoemenis te behoeden,
Dat gij u gewaardigt de vruchten der aarde te geven en te bewaren,
Dat gij u gewaardigt aan allen geloovigen overledenen de eeuwige rust te geven,
Dat gij u gewaardigt ons gebed te verhooren,

wij bidden u, verhoor ons.

Zoon Gods,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer, Heer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

Psalm 69.

O God, kom mij te hulp; haast u, Heer, om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden, die mijne ziel zoeken.

Dat zij terugwijken en zich schamen, die mij kwaad willen doen.

Dat zij terstond met schaamte terugkeeren, die mij in mijne verdrukking bespotten.

Dat zij allen, die u zoeken, zich in u verheugen en verblijden; dat zij, die uwe zaligheid beminnen, altijd zeggen; groot geacht zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm: o God! help mij.

Gij zijt mijn helper en verlosser! Heer! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, enz.

v. Maak uwe dienaars zalig.

r. Mijn God, die op u hopen.

v. Heer! wees ons een sterke toren.

r. Tegen onzen vijand.

v. Laat den vijand niets tegen ons vermogen;

r. En laat den zoon der boosheid zich niet verstouten ons te beschadigen.

v. Heer! handel niet met ons naar onze zonden.

r. En vergeld ons niet naar onze boosheden.

v. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

r. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op de aarde, en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

v. Laat ons bidden voor onze weldoeners.

R. Heer gewaardig u allen, die ons goed doen om uws naams wille, met het eeuwige leven te vergelden. Amen.

V. Laat ons bidden voor de geloovigen, die overleden zijn.

R. Heer! geef hun de eeuwige rust, en het eeuwige licht verschijne hun.

V. Dat zij in vrede rusten.

R. Amen.

V. Voor onze broeders, die afwezig zijn.

R. Mijn God! maak zalig uwe dienaars, die op u hopen.

V. Zend hun hulp uit uwe heilige plaats.

R. En bescherm hen uit Sion.

V. Heer! verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! aan wien het eigen is, altijd genadig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaren, die met de ketenen der zonden gebonden zijn, genadig ontbinde.

Wij bidden u, Heer! verhoor de gebeden der ootmoedigen, en spaar degenen, die hunne zonden belijden, opdat wij te zamen vergiffenis en vrede van uwe goedertierenheid verwerven.

Toon ons genadig, Heer! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en verlos ons van de zonden en tevens van de straffen, die wij hierdoor verdiend hebben.

O God! die door de zonden vergramd, en door de boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden uws volks, hetwelk zich voor uwe voeten nederwerpt, en wend de geesels uwer gramschap van ons af, welke wij door onze zonden verdienen.

Almagtige en eeuwige God! ontferm u over uwen dienaar, onzen Paus N., en bestuur hem, volgens uwe goedertierenheid, in den weg des eeuwigen levens, opdat hij door uwe gunst begeere hetgeen u behaagt, en hetzelve met alle kracht volbrenge.

O God! van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en de regtvaardige werken voortkomen, geef uwen dienaren dien vrede, welke de wereld niet geven kan, opdat onze harten genegen zijn tot het volbrengen uwer geboden, en wij, van de vrees der vijanden ontslagen, door uwe bescherming in rust mogen leven.

Ontvonk, o Heer! onze nieren en harten door het vuur van den H. Geest, opdat wij u met een zuiver ligchaam dienen en met een rein hart behagen.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! verleen aan de zielen uwer dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding, naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven.

Wij bidden u, o Heer! voorkom onze werken door den invloed uwer genade, en voltrek die door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en werken altijd van u beginnen, en, alzoo begonnen, door u voltrokken worden.

Almagtige, eeuwige God! die over levenden en dooden heerscht, en u ontfermt over allen, die gij te voren weet, dat door het geloof en de werken de uwen zullen zijn; wij bidden u ootmoedig, dat degenen, voor wie wij voorgenomen hebben onze gebeden te storten, hetzij die nog in deze wereld leven of reeds overleden zijn, op de voorspraak van al uwe heiligen, door uwe genade, vergiffenis van al hunne zonden mogen verkrijgen, door onzen Heer, enz.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

V. De almagtige en barmhartige Heer verhoore ons.

R. Amen.

V. Dat de geloovige zielen, door Gods barmhartigheid, in vrede rusten. R. Amen.

KORTE BEREIDING

TOT DE H. BIECHT.

1. *Bedank God voor zijne weldaden.*
2. *Vraag de genade van God den H. Geest.*
3. *Onderzoek zorgvuldig uw geweten.*
4. *Verwek een berouw over uwe zonden.*
5. *Neem u vast voor van die niet meer te bedrijven.*

1. DANKZEGGING VOOR GODS WELDADEN.

Groote God! ik bedank u voor uwe weldaden, die ik geheel mijn leven van uwe goedertierene barmhartigheid ontvangen heb, en in het bijzonder, dat gij mij naar uw beeld geschapen, door het dierbare bloed van uwen eenigen Zoon Jesus Christus verlost, van de erfzonde door het heilige doopsel gezuiverd, door het waarachtige geloof verlicht, en mij een lidmaat van de H. Kerk gemaakt hebt. Ik bedank u andermaal, dat gij mij van zoo menigvuldige gevaren naar ziel en ligchaam bevrijd, en mij zoo vele heilige inspraken ingeboezemd hebt; dat gij mij tot heden toe in het leven hebt gehouden, dat gij mij zoo dikwijls hebt gespaard, en mijne zonde door de biecht vergeven hebt. Wat zal

ik u wedergeven voor deze en ontelbare andere weldaden, die ik van uwe milde hand heb ontvangen.

2. VERZOEK DE GENADE VAN DEN H. GEEST.

Kom, o heilige Geest! genees, bid ik u, de krankheid van mijn geheugen, en verlicht de duisternissen van mijn verstand door uwe heilige genade, opdat ik al mijne zonden indachtig worde en hare boosheid kenne. Beweeg ook krachtig mijnen wil, ten einde ik mijne misdaden beweene en mijn leven betere. Kom, wasch in mij dat vuil is, besproei wat verdord is, genees wat gekwetst is. Bid een *Onze Vader* en een *Wees gegroet.*

3. ONDERZOEK UW GEWETEN.

Hoe lang is het geleden, dat ik mijne laatste biecht heb gesproken? Heb ik mijne boete volbragt? Welke zonden heb ik sedert gedaan met woorden, werken, gedachten en verzuimenissen, als ook tegen de tien geboden Gods en de vijf geboden der H. Kerk? Met wien heb ik omgang gehad? Hoe heb ik mij gedragen in huis, in de kerk, op de straat, enz.

4. VERWEK EEN BEROUW OVER UWE ZONDEN.

Oneindige Majesteit, ik ben van harte bedroefd, dat ik u door mijne zonden heb vergramd, omdat gij de opperste goedheid zijt.

Herhaal deze korte woorden, als ook de volgende meermaals met aandacht.

5. VOORNEMENS OM ZICH TE BETEREN.

Ik verzaak mijne zonden, en maak een vast voornemen van die niet meer te bedrijven, derzelver gelegenheden te vlugten, en mij te beteren, bijzonder...

Verleen mij, Heer! eene ware droefheid over mijne zonden, en schenk mij genade om mijne goede voornemens uit te werken.

De evengemelde vijf punten dienen ook voor het dagelijksch onderzoek des gewetens.

Keer u hierna ootmoedig tot den priester en begin uwe biecht in dezer voege.

DE VOORBIECHT.

Ik belijd aan God almagtig, en aan u vader, die Gods plaats bekleedt, dat ik gezondigd heb. Mijne laatste biecht is geweest... (*Zeg hoe lang het geleden is, dat gij gebiecht hebt.*)

Sedert dien tijd heb ik de volgende zonden bedreven.

Zeg uwe zonden, alle doodzonden, het getal en de omstandigheden, die de zonden veranderen of bezwaren.

Zeg, na uwe zonden beleden en eenvoudig geantwoord te hebben op de onderrigtingen van den biechtvader, met eenen verootmoedigden geest en een vermorzeld hart:

Deze en alle andere zonden, die ik niet indachtig ben, zijn mij van harte leed, omdat ik er God door vergramd heb. Ik maak een vast voornemen

die niet meer te bedrijven, en bid God om vergiffenis door het bloed van Jesus Christus. Ik vraag van u, eerwaarde vader, eene zalige Penitentie en Absolutie.

GRUWEL DER DOODZONDE.

I. Onder al de gruwelen, die in de wereld zijn, ja, kunnen bedacht worden, is er geen grooter dan de doodzonde.

Wat kan er ongeregelder en leelijker zijn, dan dat een redelijk schepsel, naar Gods beeld geschapen, om een kortstondig genoegen, om eene kleine tijdelijke winst, om eene ijdele eer, zich stelt tegen zijnen God, zijnen *Schepper, Weldoener, Vader, en Vriend?*

O groote gruwel van de zonde, die strijd tegen de oneindige schoonheid! Zoo schoon God is, zoo afschuwelijk is de zonde.

II. Een zielloos ligchaam wordt terstond afzigtelijk, krielt binnen weinige dagen van de wormen, vervult de lucht met een ondragelijken stank, en wordt zoo afschuwelijk en afzigtelijk, dat iedereen voor hetzelve schrikt. Maar wat is dit bij de verandering, die er geschiedde, toen de ziel door de zonde uit de regtvaardigheid verviel! Hoe schoon was uwe ziel, toen zij nog leefde voor God, toen zij nog een kind van God en eene bruid van Jesus Christus was. Maar hoe leelijk is zij nu, daar zij de kroon van haar hoofd en haar bruiloftskleed, dat is, de heiligmakende genade, verloren heeft; —

nu zij van hare inwendige schoonheid beroofd; — nu zij eene slavin van den duivel geworden is. O schrikkelijke verandering! o ellendig verval van een kind Gods, van eene bruid van Christus, eene slavin te worden van den duivel, die dag en nacht nergens op uit is, dan op uw verderf! Hoe is het mogelijk, dat gij nog vrolijk en wel tevreden zijt, daar gij u zelven zoo schandelijk en ellendig verworpen hebt.

III. Doch laat ons nog dieper treden in dezen schrikkelijken afgrond, en eens zien hoe groot uwe onbeschaamdheid is. Gij weet immers, dat God overal is: gij weet dat er voor hem niets verborgen is, zelfs niet het binnenste en verborgenste van uw hart; gij weet, dat hij de oneindige Majesteit is. En dit niettegenstaande zondigt gij alsof gij naar hem geenszins vraagdet. O wat stoutheid, wat onbeschaamdheid, wat boosheid is dit, dat een aardworm, als gij zijt, tegen zijnen Schepper, tegen den almogenden God, tegen de opperste Majesteit durft opstaan!

IV. Maar uwe ondankbaarheid is niet minder dan uwe onbeschaamdheid. Wie is het toch, dien gij versmaadt! Is het niet uw allerliefste Vader, die u voedsel en kleederen, ja, het leven gegeven heeft, en hetzelve gedurig onderhoudt? Aanzie u zelven van het hoofd tot de voeten, is ieder lidmaat niet eene weldaad zijner handen? Hoe zijt gij dan zoo ondankbaar en zoo vermetel, dat gij de gunsten en gaven van dien zoo goedertieren en almogenden God, van wiens wil en almogendheid gij van oogen-

blik tot oogenblik afhangt, durft misbruiken, om hem spijt en leed aan te doen!....

V. Ik vraag nog eens, o zondaar! Wie is het, dien gij vertoornt, als gij zondigt? Is het niet die God, die zijnen éénigen Zoon niet gespaard, maar hem voor u gegeven heeft, om zijn dierbaar bloed te storten, welk bloed gij, toen gij zondigdet, onder uwe voeten tradt?

Doch wat zeg ik? Gij traptet niet alleen het bloed en het kruis van Christus onder uwe voeten, maar gij rigttet voor hem wederom een nieuw kruis op. En geloof *mij* niet, maar geloof den heiligen Apostel, zeggende van u en uws gelijken, dat zij, *voor zoo veel in hen is, den Zoon Gods wederom kruisigen en openlijk ten schande stellen.*

De Joden hadden Jesus overgeleverd om gedood te worden, toen zij hem niet kenden; maar gij kruisigt hem niettegenstaande gij gelooft, dat hij uw God is.

De duivel wederstaat aan God, maar aan God, die hem verwerpt; gij aan God, die u zoekt; hij is wederspannig aan God, die hem straft; maar gij aan God, die u van oogenblik tot oogenblik zijne gunsten bewijst. Zie en bemerk, hoe gij in boosheid eenigzins den duivel zelfs te boven gaat, welken gij nogtans zoo zeer verfoeit.

VI. Gedenk, o ellendige zondaar! hoe streng God uwe zonden straffen zal, niet alleen hier, maar bijzonder hiernamaals met de hel. Daal eens met uwe gedachten in dien vuurpoel, en beschouw daar een *vuur*, dat *eeuwig* is. Er is niets pijnlijker dan

het *vuur*, en er is niets langduriger dan *eeuwig*. Een *eeuwig vuur*, dat is: branden zonder einde: branden des morgens, branden des avonds, branden des nachts, branden des daags, maar wat zeg ik, daags, daar is nooit dag, maar altijd duisternis en nacht. O droevige, o eeuwige nacht! ontbloot van alle vreugde, vervuld met alle ellende.

VII. Ik heb het allergrootste nog niet gezegd, hetwelk gij door de zonde verliest, namelijk God, van wiens aanschijn de zonde, zoo gij daarin sterft, u voor eeuwig berooft. O allergrootst verlies, eeuwig God te derven.

VIII. Laat u niet voorstaan dat God u sparen zal; want hij *heeft de Engelen, die gezondigd hebben niet gespaard*. Ja, wat meer is, *hij heeft ook zijnen zoon niet gespaard*, maar hem geslagen om de zonden van zijn volk. Welken schroom behooren wij voor de zonden te hebben, als wij overdenken, dat het de zonde is, welke den Zoon Gods zoo wreedelijk en zoo schandelijk heeft doen sterven. Maar van den anderen kant, welk eene vertroosting en betrouwen behoort het in ons op te wekken, als wij overdenken, dat de eenige Zoon Gods een verzoenend slagtoffer, en zijn bloed een geneesmiddel voor onze zonden is geworden!

IX. Schep dan moed, o zondaar! want er is nog een middel om Gods gramschap te ontgaan, voorkom hem. Wilt gij, dat hij u niet straffe, zoo straf u zelven. Omhels de boetvaardigheid, wasch u in het bloed van Christus, verander uw leven, sta vast en getrouw in de deugd, en de pijnen der

hel zullen alsdan voor u in eene kroon van regtvaardigheid veranderd worden.

OPWEKKING TOT EEN OPREGT BEROUW.

Voor het kruis van Christus.

Ik werp mij hier ter neder voor u, o beminnelijkste Zaligmaker en beken mijne schuld, mijne allergrootste schuld. *Ik ben het, die gezondigd heb, ik heb ongeregtigheid bedreven*, en belijd met David. 2 Reg. 24, 17., *dat uwe hand op mij kome.* En met den profeet Jonas, Cap. 1: *Neem mij op en werp mij in zee; want om mijnent wil is die hevige storm ontstaan.*

Maar gij, o Heer! wilt mijnen dood niet, maar dat ik leve: daarom zijt gij gestorven aan het kruis, en wel met uitgestrekte armen, om mij in genade te ontvangen; met gebogen hoofde om mij den kus van vrede en liefde te geven. O vervloekte zonden, beulen van mijnen Heer! o al te groote schuld, die slechts door het bloed van den Zoon Gods volmaaktelijk konde uitgewischt worden! Ach! konde ik nu zoo veel tranen storten, als des nachts de hemel met sterren is bezaaid, als de zee druppelen water bevat! O mijn God! dit verbond maak ik hier voor uw heilig kruis, dat ik nimmermeer tegen u wil opstaan; ik verzaak en vervloek de zonde. Het smart mij, dat ik uwe goddelijke Majesteit vertoornd heb, niet omdat ik den hemel verloren of de hel verdiend heb; maar omdat ik u vergramd heb, die in u zelven aller liefde waardig zijt. Ik vertrouw dan

op uwe barmhartigheid, te meer daar ik weet, dat de verdiensten van Christus grooter zijn, dan mijne en aller menschen zonden, dat gij zoo de wereld bemind hebt, dat gij uwen eenigen Zoon hebt gezonden, opdat niemand zoude verloren gaan, maar allen het eeuwige leven zouden hebben.

LOFZANG TOT DEN H. GEEST.

Veni Sancte Spiritus.

Kom H. Geest, enz. (*Zie achter de Litanie van den Maandag.*)

OEFENING DER DRIE GODDELIJKE DEUGDEN, GELOOF, HOOP EN LIEFDE.

Het is zeer heilzaam deze vóór de Heilige Biecht en Communie te lezen.

HET GELOOF.

O mijn Heer en God! ik geloof vastelijk, dat gij alles hebt geschapen, dat gij alles bestuurt, en dat gij Regter zijt van alles, looner van het goed en straffer van het kwaad. Ik geloof ook, dat de ziel van den mensch onsterfelijk is, en dat men zonder de genade Gods niet kan zalig worden. Ook geloof ik, dat er één God is, drievuldig in persoon, te weten: God de Vader, God de Zoon en God de H. Geest, van welke drie goddelijke personen God de Zoon voor ons is mensch geworden en den smar-

telijken kruisdood gestorven. Dit, en alles wat onze Moeder de heilige, Katholieke Kerk ons voorhoudt om te gelooven, geloof ik vastelijk, mijn Heer en God, omdat gij dit alles geopenbaard hebt; Gij die niet liegen en niet dwalen kunt, wijl gij de eeuwige waarheid, de eeuwige wijsheid en de oneindige heiligheid zijt. In dit geloof wil ik leven en sterven. Heer wil mijn geloof vermeerderen.

DE HOOP.

O mijn Heer en God! ik hoop vastelijk, door uwe goddelijke barmhartigheid en door de verdiensten van mijnen Verlosser en Zaligmaker Jesus Christus, vergiffenis te verwerven van al mijne zonden, misslagen en gebreken. Ook vertrouw ik, dat gij mij alle middelen zult verleenen, die tot mijne zaligheid noodig zijn, om u alzoo na dit leven eeuwig te aanschouwen. Dit alles hoop ik, omdat gij ons zulks beloofd hebt; gij, die uwe belofte kunt houden, omdat gij almagtig zijt; gij zult en wilt uwe beloften houden; want gij zijt oneindig getrouw en barmhartig. In deze hoop wil ik leven en sterven. Heer! wil mijne hoop versterken.

DE LIEFDE.

O mijn Heer en God! ik bemin u uit den grond van mijn hart en mijne ziel, niet alleen, omdat gij mij geschapen, verlost en geheiligd hebt; ook niet alleen, omdat gij mij dagelijks met weldaden overlaadt, en mij na dit leven de eeuwige zaligheid

wilt verleenen; maar bijzonder bemin ik u om u eigen zelven, omdat gij ons hoogste, opperste en oneindig goed zijt. Ook bemin ik, ter liefde van u, mijnen evennaaste als mij zelven. In deze liefde wil ik leven en sterven. Heer! wil mijne liefde volmaken.

HET BEROUW.

O mijn Heer en mijn God! ik vervloek en verfoei al mijne zonden, die ik van mijne kindsche dagen af tot nu toe bedreven heb. Het doet mij van harte leed, dat ik u daardoor vergramd heb, niet alleen, omdat ik er door verdiend heb door u regtvaardig gestraft te worden; maar voornamelijk is het mij van harte leed, omdat ik u, mijn hoogste en opperste goed, die aller liefde waardig zijt, vergramd heb. Ik neem mij nu vastelijk voor, u, mijn God! nimmer meer te vergrammen, de gelegenheden der zonde te schuwen, opregt te biechten en de boete, die mij opgelegd zal worden, te voldoen. Liever wil ik duizendmaal sterven, dan u, o God! weder te vergrammen. O Jesus, geef mij door uwe heilige verdiensten daartoe genade. O Jesus! geef mij genade, Heer Jesus! geef mij genade.

—

NIEUW ROZENHOEDJE.

Het zekerste middel tegen de zonde, bestaat in de overweging der vier uitersten: De Dood, het oordeel, de hel, den hemel!

Gedenk uwe uitersten, en in eeuwigheid zult gij niet zondigen. ECCL. 7.

ZEG BIJ HET KRUIS.

Gedenk uwe uitersten, en in eeuwigheid zult gij niet zondigen. Zeg, in de plaats van elk *Onze Vader*, driemaal: *Ach! eeuwig is zoo lang* en zeg in plaats van elk *Wees gegroet: O dood, o oordeel, o hel, o hemel!* Ga zoo voort van tientje tot tientje, en in het wederkeeren tot het kruis: Gedenk uwe uitersten, enz.

Bemerk ten eerste: dat dit een gemakkelijk middel is, in weinige woorden vervat. Indien iemand het vasten en de haren kleederen niet kan verdragen, dat hij dan toch, om de eeuwige straffen te ontgaan, deze korte oefening gebruike; die weinig tijd hebben, moeten ten minste één of twee dusdanige tientjes aandachtig lezen.

Ten tweede: is dit ook een zeker middel, want het is gegeven door den H. Geest, met de gewigtige belofte van zekere winst, want er staat uitdrukkelijk geschreven: *In eeuwigheid zult gij niet zondigen.*

Ten derde: deze zekerheid is bevestigd door verscheidene personen, die door deze overweging kracht-

INSTITUTION DE L'EUCHARISTIE.

THE LAST SUPPER.

Ve Reynault Edit. Paris

NIEUW ROZENHOEDJE.

Het zekerste middel tegen de zonde, bestaat in de overweging der vier uitersten: De Dood, het oordeel, de hel, den hemel!

Gedenk uwe uitersten, en in eeuwigheid zult gij niet zondigen. Eccl. 7.

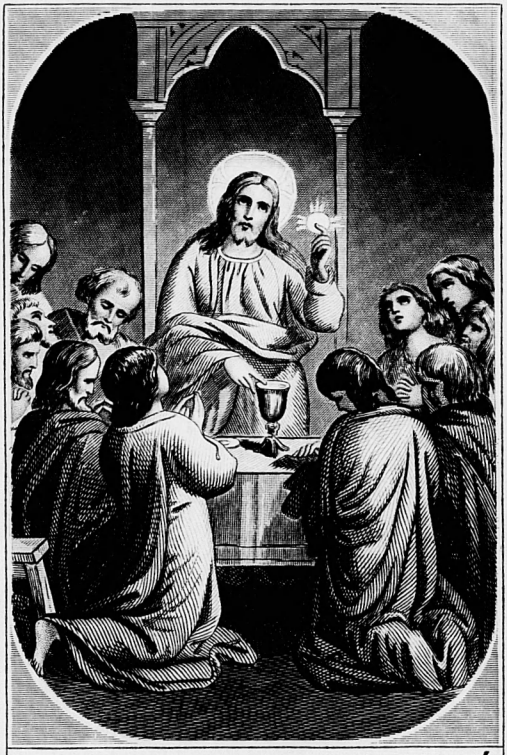
ZEG BIJ HET KRUIS.

Gedenk uwe uitersten, en in eeuwigheid zult gij niet zondigen. Zeg, in de plaats van elk *Onze Vader*, driemaal: *Ach! eeuwig is zoo lang* en zeg in plaats van elk *Wees gegroet: O dood, o oordeel, o hel, o hemel!* Ga zoo voort van tientje tot tientje, en in het wederkeeren tot het kruis: Gedenk uwe uitersten, enz.

Bemerk ten eerste: dat dit een gemakkelijk middel is, in weinige woorden vervat. Indien iemand het vasten en de haren kleederen niet kan verdragen, dat hij dan toch, om de eeuwige straffen te ontgaan, deze korte oefening gebruike; die weinig tijd hebben, moeten ten minste één of twee dusdanige tientjes aandachtig lezen.

Ten tweede: is dit ook een zeker middel, want het is gegeven door den H. Geest, met de gewigtige belofte van zekere winst, want er staat uitdrukkelijk geschreven: *In eeuwigheid zult gij niet zondigen.*

Ten derde: deze zekerheid is bevestigd door verscheidene personen, die door deze overweging kracht-

INSTITUTION DE L'EUCHARISTIE.
THE LAST SUPPER.

Vve Reynault Edit. Paris

dadig zijn ondersteund geworden, voornamelijk in het overwinnen der zonde van onzuiverheid. Er zijn personen die in den afgrond der boosheid vele jaren verzonken waren, maar door het dagelijksch gebruik van deze middelen er in korten tijd uit opgeklommen zijn, en gezegd hebben dat het hun onmogelijk was nog te zondigen.

Ten vierde: het is zeer raadzaam, als ons, hetzij bij dag of bij nacht, eenige oorzaken tot zonde overkomen, terstond dit middel indachtig te zijn met eens of tweemaal te zeggen: *O dood, o oordeel, o hel, o hemel!*

Gebruik ten laatste, in alle gewigtige zaken, waar eenig gevaar zoude wezen van zondigen, deze oefeningen; aldus zouden vele menschen krachtig geholpen zijn geweest in het aanvaarden van eenen staat des levens, als zij gedacht hadden: »Wat zoude ik wel wenschen gedaan te hebben in het laatste oordeel?"

GODVRUCHTIGE BEREIDING EN GEBEDEN

VOOR DE

HEILIGE COMMUNIE.

Degenen, die met groote liefde en godvrucht tot de H. Communie naderen, ontvangen hare vruchten op eene uitstekende wijze; die er flaauwelijk heen gaat, geniet ze ook flaauwelijk; en ééne Communie met groote liefde en godsdienst gedaan, baat meer dan vele andere, zonder of met weinig godsvrucht verrigt. Maar om die vurigheid te hebben als men te Communie gaat, moet men zich te voren daartoe bereiden, en gemeenlijk, naar mate men zich te voren bereidt, zal ook de vurigheid of godvrucht zijn, als men tot de Tafel des Heeren nadert.

Die dan gewoon zijn alle maanden, alle veertien dagen, of alle acht dagen tot de H. Communie te gaan, zullen zeer wel doen, zoo zij zich eenige dagen te voren daartoe beginnen te bereiden. Zij, die verscheidene keeren in de week gaan, zullen ten minste den dag te voren hier toe besteden, behalve dat geheel het leven van dezulken eene gedurige bereiding tot de heilige Communie behoorde te zijn.

Verscheidene korte gebeden, dienstig om zich tot de H. Communie te bereiden.

Hemelsche Vader! die de wereld zoo hebt bemind dat gij uwen eenigen Zoon niet gespaard, maar hem voor ons allen hebt gegeven; *verleen ons, dat wij het werk eener zoo groote liefde met dankbaarheid overwegen, en hetzelve in deze geheimenis gedachtig zijn.*

Heilige Vader! die uwen Zoon hebt gezonden, niet opdat hij de wereld zoude veroordeelen, maar om haar zalig te maken; *wees ons genadig opdat wij nimmer zijn H. Ligchaam en Bloed tot ons oordeel ontvangen.*

Genadige Vader! die uwen Zoon op eene wonderbare wijze hebt doen tegenwoordig zijn in het heilig Sacrament, opdat hij met ons zoude blijven tot het einde der wereld toe; *geef, dat wij nimmer die overgroote weldaad met ondankbaarheid beantwoorden.*

God Zoon, Verlosser der wereld, die, het vleesch aannemende, den mensch zijt gelijk geworden; *geef dat wij de gedachtenis uwer groote liefde eeren, zoo dikwijls gij in ons door dit H. Sacrament wordt herboren.*

O Jesus! die, bewogen zijnde over de scharen, welke u gedurig volgden, ze verzadigd hebt; *geef, dat wij in dit leven, bij gebrek van dit heilig voedsel, op den weg niet bezwijken.*

O Jesus! die met bekende zondaren hebt willen verkeeren en eten; *wees ons zondaren genadig,*

en kom onze zielen genezen, die doodelijk ziek zijn.

O Jesus! die, om de magt van uw rijk te toonen, eenen grooten maaltijd hebt opgerigt in dit H. Sacrament en uwe onderdanen zoo liefderijk tot denzelven hebt geroepen: *geef dat wij tot dezen maaltijd met vreugde mogen komen, doch nimmer zonder bruiloftskleed aan te hebben.*

O Jesus! dien Zacheüs met blijdschap heeft ontvangen en de honderdste man, uit eerbiedigheid, onder zijn dak niet durfde laten komen; *maak, dat wij de vreeze en liefde te zamen voegen, als wij u zullen ontvangen.*

O Jesus! die vóór de instelling van dit heilige Sacrament de voeten uwer Apostelen hebt gewasschen; *reinig ons ook meer en meer, opdat wij des te waardiger aan uwe tafel verschijnen.*

Heilige Geest, die door uwe kracht de menschwording van Christus uitgewerkt, en de H. Maagd geheiligd hebt, opdat zij eene waardige woonplaats zoude zijn voor den Zoon Gods; *maak ons ook tot waardige woonplaatsen, om Jesus in het H. Sacrament te ontvangen.*

Heilige Drievuldigheid, één God, die de kinderen van Israël in de woestijn met manna gespijsd hebt, daar zij alles in proeven konden; en hen, toen zij toen laatste van die spijs afkeer begonnen te krijgen, gestreng hebt gestraft; *geef ons, dat wij mogen smaken, hoe zoet de Heer is, en dat onze zielen nimmer van deze heilige spijs afkeer hebben.*

H. Maria! die uitverkoren zijt, om den Heer van

hemel en aarde in uwen schoot te ontvangen, *bid voor ons, opdat wij, denzelfden Heer met een zuiver hart ontvangende, hem ook in ons hart mogen dragen, en in onze zeden vertoonen.*

Alle heilige Engelen en Aartsengelen, die den Heer liggende in eene kribbe, aangebeden en zijne geboorte verkondigd hebt, en die gedurig bij hem staat in den hemel en in het heilige Sacrament; *verwerf voor ons eene groote liefde, om dikwijls en gaarne bij hem in het heilige Sacrament tegenwoordig te zijn, en hem met eerbied te aanbidden.*

Heilige Jozef, bruidegom van Maria en voedstervader van Jesus, die aan uwe bruid alle dienst, en het kind allen eerbied hebt bewezen, *bid voor ons opdat wij aan Jesus in het Sacrament allen eerbied bewijzen.*

(Men kan ook lezen de litanie van het heilige Sacrament, en het bittere lijden van Christus overdenken.)

Gebed en oefening van het geloof.

O Jesus! ik geloof, dat gij in het allerheiligste, Sacrament waarlijk en geheel tegenwoordig zijt; maar vermeerder en versterk mijn geloof, om nog levendiger dit verheven geheim te gelooven.

Ach, welke geringe kennis heb ik van uwe oneindige waarheid! Zie, de Engelen, zelfs de Aartsengelen vreezen, de krachten der hemelen beven,

de Serafijnen bedekken hun aanschijn; de kolommen des hemels worden beroerd in uwe tegenwoordigheid, en hoe zal ik, aardworm, u, den Heer van eene oneindige Majesteit, kunnen ontvangen! Ware het, dat gij mij eenen Engel toezondt, ik zou niet weten welke liefde en eerbied ik hem zoude bewijzen; maar wat moet ik doen aan u, die de Heer en Koning, ja, de Schepper der Engelen zijt?....

Joannes, de grootste onder de kinderen der menschen, bekende, dat hij niet waardig was uwe schoenriemen te ontbinden, dat ik mij dan voor uw aangezigt niet dieper verneder, is, omdat ik uwe groote waardigheid, zoo veel als hij niet ken, en omdat mijn geloof klein is.

O Brood der Engelen, hoe zal ik u in mijn hart laten komen hetwelk een poel van alle gebreken is, en dat zoo lang de schuilplaats der duivelen is geweest?

O Jesus! de Engelen, die zuiverder zijn dan de zon, achten zich niet waardig u te aanschouwen, en gij laat mij niet alleen toe u te aanschouwen, u te aanbidden, u te loven en te beminnen; maar uwe goedheid gaat zoo ver, dat gij wel wilt rusten in het midden van mijn hart, en dat ik met u in mij zelven geheel de Godheid, geheel de H. Drievuldigheid, de vreugd des hemels heb. O Jesus! hoe zal ik u gaan ontvangen, als ik denk wie ik ben! maar kan ik het weigeren, als ik denk wie gij zijt.

Zal ik tot u durven naderen, als ik uwe heiligheid gedenk; en kan ik van u verwijderd blijven,

als ik mijne ellende en mijnen nood beschouw! Helaas! ik belijd voor hemel en aarde, dat ik de minste genade niet waardig ben, veel minder de allerhoogste, namelijk: aan uwe heilige tafel te zitten en uw H. Ligchaam te nuttigen. Maar dewijl gij het begeert, o Jesus! en gij mij met den dood bedreigt, als ik er niet kom, zal ik zoo zeer niet letten op mijne onwaardigheid als op uw gebod en uwe goedheid.

Gebed en oefening van hoop.

O liefderijke Jesus! gij gebiedt mij, met vertrouwen tot u te komen, zoo ik deel met u wil hebben! O! het is een overgroot werk, dat ik ga beginnen: want er moet eene woonplaats bereid worden, niet voor eenen mensch, maar voor God. O mijn Jesus! gij weet, dat er in mij geene plaats waardig genoeg is voor zulk eenen gast; gij wilt nogtans, o Jesus! dat ik tot u kom. *Komt tot mij allen,* zegt gij, *die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken.* O troostrijk en vriendelijk woord in de ooren van den zondaar, waardoor gij mij, armen zondaar, noodigt om aan uw H. Ligchaam deelachtig te worden.

Vertrouwende, o Jesus! op uwe oneindige goedheid en vriendelijke uitnoodiging, kom ik tot u, omdat gij het gebiedt. En wie zoude tot u niet komen, wanneer men zoo vriendelijk genoodigd wordt? Ik kom met blijdschap, niet omdat ik het waardig ben, maar omdat gij mij zoo liefderijk

uitnoodigt, en opdat gij mij, die zonder u niet leven kan, zoudet versterken door uw H. Ligchaam en Bloed.

Aanschouw dan niet, o Jesus! dat ik vol duisternis, ellende en gebreken ben, want het is om verlicht en geholpen te worden, dat ik mij verstout tot u te komen; het is om versterkt te worden tegen mijne zigtbare en onzigtbare vijanden; tegen de wereld, opdat zij mij verfoeijelijk zij, als ik den God des Hemels heb ontvangen; tegen de bekoringen des vleesches, opdat deze mij niet meer overweldigen, als ik het maagdelijk vleesch van dat vlekkelooze Lam zal ontvangen hebben; tegen den duivel, opdat hij geene magt meer hebbe over mij, als God zelf in mij is.

Ik kom dan als een zieke tot den geneesheer des levens: als een onreine tot de bronnen der barmhartigheid; als een behoeftige tot den Heer van hemel en aarde. Gewaardig dan mijne krankheid te genezen, mijne onreinheid af te wasschen, en mijne blindheid te verlichten, opdat ik het Brood der Engelen, den Koning der koningen, den Heer der heeren, moge ontvangen met dien eerbied, die nederigheid en godsvrucht, als zulk een heilig geheim van ons vereischt.

Gebed en oefening van liefde tot God.

Wie zal u niet liefhebben, Heer! die zoo beminnelijk zijt, en die al de vreugde der Engelen uitmaakt? Wiens hart zal tot u niet getrokken worden, die zoo waardig en goedertieren zijt? Wie zal zich niet

bedroeven, dat hij liever den vervloekten satan heeft aangehangen, dan u? O goedheid! o liefde! o barmhartigheid! waardoor gij dit Sacrament hebt ingesteld, en u zelven tot spijs onzer zielen geeft! O onzigtbare God! hoe wonderbaar handelt gij met ons! hoe aangenaam en liefelijk is deze schikking over ons uwe uitverkorenen, aan welke gij u zelven geeft in dit H. Sacrament! O hoe wonderbaar, hoe liefelijk, hoe wenschelijk zijn de werken uwer liefde, dat gij u zelven zoo mededeelt aan den mensch! O mijn Jesus! Hoe is het mogelijk, dat gij, de koning van hemel en aarde, in mij uw verblijf komt nemen, in mij, die vol gebreken ben, opdat gij mij veranderet in een' hemel vol genade en zegeningen. Ik belijd voor het gansche heelal, dat ik eerder verdiend had in het diepste der hel geworpen te worden, dan tot het genieten van zulk een oneindig goed te worden toegelaten.

Waar was ooit de vader, die zijne kinderen spijsde met zijn eigen vleesch en bloed? En dit doet gij nogtans, allerliefste Jesus, niet alleen diegenen, welke u altijd getrouw zijn gebleven, maar ook hen, die in hun voorgaand leven u door hunne boosheden vergramd hebben. O mijne ziel! wat zijt gij niet schuldig te doen voor uwen Jesus! wat kunt gij weigeren te doen, of welke moeijelijkheid te lijden voor hem, die u zoo bemind heeft? O Jesus, ik wil u beminnen uit geheel mijn hart, voor u wil ik leven; u alleen wil ik gaan dienen; dit is mijn voornemen, en het is om in hetzelve versterkt te worden, dat ik mij verstout uw aanbiddelijk Vleesch

en Bloed te ontvangen, opdat gij uwe goddelijke liefde in mijn hart zoudt ontsteken, en in mij te niet doen al wat u mishaagt, en al wat gij niet zijt.

Drie aanbiddingen van het allerheiligste Sacrament des Altaars.

O allerheiligst Sacrament! ik aanbid en vereer u uit het binnenste van mijn hart; want gij bevat in u mijn Heer en mijn God, het opperste goed, al mijn troost en zaligheid.

Onmetelijke Goedheid! allerheiligste Ziel! glorierijk Ligchaam en dierbaar Bloed van eenen mensch geworden God, ik aanbid u, en wensch uit geheel mijn hart, dat alle redelijke schepselen u kennen en beminnen, u dienen en aanbidden uit al hunne krachten.

O God! die vol goedheid en rijk in barmhartigheid zijt, maak dat uw H. Sacrament mij zij een geneesmiddel voor al mijne krankheden, eene voldoeuing voor al mijne zonden, eene vervulling van al de deugden, die mij ontbreken, en eene sterke verzekering tegen alle gevaren, die mij, levende en stervende omringen. In den naam des Vaders, des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Bereiding tot de H. Communie.

O gelukkige dag! o blijd uur! o vrolijk oogenblik! waarop ik mijnen Jesus, God en mensch,

levend en glorierijk, zoo als hij in den hemel is, ga ontvangen.

Lieve Jesus! van waar komt mij het geluk, dat ik heden op mijne tong mag nemen en nuttigen het Heilige der Heiligen, het wonder boven alle wonderen, het hemelsche manna, de goddelijke spijs, het wonderbare Sacrament!

Wel hoe! is het mogelijk, dat zich de Schepper gewaardigt te komen tot zijn schepsel, de opperste Majesteit tot eenen aardworm, het oneindige Al tot een ellendig *niet*... O goedheid! o barmhartigheid! o liefde!

Staat verbaasd, o hemelsche Geesten! over de wonderwerken van den Heer; gij omringt met eerbied het altaar, sidderende en bevende in de tegenwoordigheid van dit aanbiddelijk Sacrament; maar wie is onder u, hoe verheven hij ook zij, die het geluk heeft van hetzelve te mogen ontvangen?

Liefderijke Jesus! ik bemin u uit al de krachten mijner ziel, omdat gij aller liefde waardig zijt, en omdat gij mij zoo hebt bemind, dat gij mij hebt willen spijzen met uw eigen Vleesch en Bloed. Ach! hadde ik u nooit vergramd, oneindige Goedheid!

Maar hoe zal ik mij durven verstouten tot dezen goddelijken maaltijd te gaan, ik die vol zonden en gebreken ben? Ik kom nogtans, hoewel geheel onwaardig, omdat gij mij, o Jesus! zoo vriendelijk roept en gebiedt te komen, en in tegendeel mij met den eeuwigen dood dreigt indien ik weiger te komen.

Ik groet, eer en aanbid u, met alle mogelijke

eerbiedigheid, o H. Sacrament! dat ons van Jesus zijt nagelaten tot eene spijs onzer zielen, tot gedachtenis van zijn bitter lijden, tot getuigenis zijner onuitsprekelijke liefde, tot een gedurig offer der nieuwe wet en tot een pand der hemelsche glorie.

Goede Jesus, doe mij door deze heilige spijze smaken, hoe zoet het is, u alleen te zoeken, u te vinden, u te beminnen, en hoe bitter alle zoetheid zonder u is.

Ik wensch u te ontvangen met dezelfde gesteltenis, met welke u zoo vele heilige zielen hebben ontvangen, bijzonder de allerheiligste Maagd Maria, uwe lieve Moeder. Ik vereenig mijne bereiding met hunne bereiding, en mijne Communie met de hunne. Dat hunne vurigheid en godvrucht al datgene aanvulle, wat aan mijne bereiding ontbreekt.

O Jesus! hadde ik duizend harten, ik zoude die allen aanwenden, om u duizendmaal voor uwe onuitsprekelijke barmhartigheid te loven en te danken.

Kom dan, o Minnaar mijner ziel! Kom, gij zijt mijn geneesheer, genees al mijne geestelijke ziekten. Gij zijt mijn Vader, bemin mij als uw kind. Gij zijt mijn bruidegom, ontsteek in mij uwe heilige liefde. Gij zijt mijn meester, leer, mij alles wat mij zalig en u behagelijk is. Gij zijt mijn herder, roep mij, bestuur mij, en trek mij tot u; ja, gij zijt meer dan een herder; want welke herder voedt zijne schapen met zijn eigen vleesch en bloed: Gij zijt mijn Heer! gij bindt mij met de handen uwer zoete liefde.

Kom, lieve Jesus! spijs, versterk, zalf, verlicht

mij: beweeg, ontsteek en verander mijne ziel, opdat zij door de kracht van dit H. Sacrament der liefde tot wederliefde gedreven worde.

Ik wenschte uit den grond van mijn hart, dat alle menschen u kenden en eerden in dit heilige Sacrament, en wilde wel, dat ik alle oneer die u in hetzelve wordt aangedaan, konde herstellen.

Kom, liefderijke Jesus! ik verlang naar u, gelijk een gevangene naar zijne verlossing, gelijk eene dorstige naar het water, een balling naar zijn vaderland, een blinde naar het licht, een kranke naar de gezondheid.

Geheel mijn wensch is om met u vereenigd te zijn. Ik noodig u duizendwerf uit. Kom, verander mij in eenen nieuwen mensch en volbreng alles wat ik hierboven gevraagd heb.

Gebed vóór de H. Communie.

Ontvang, o allerheiligste Drievuldigheid! deze H. Communie van het Ligchaam en Bloed onzes Heeren Jesus Christus, hetwelk ik, onwaardig mensch, nu begeer te ontvangen en op te offeren met al de heilige Communiën, die ooit van de regtvaardige menschen ontvangen zijn. Ik draag ze u op uit opregte liefde tot uwe oneindige goedheid, met de meening van Jesus en zijne H. Kerk: Ten 1. tot eeuwige liefde en welbehagen uwer goddelijke Majesteit. Ten 2. tot erkentenis van uwe opperste uitmuntendheid, heerschappij, en onze onderwerping aan u. Ten 3. tot eeuwige gedachtenis van het

lijden en den dood onzes Heeren Jesus Christus. Ten 4. ter eere en tot vermeerdering der glorie van de H. Maagd Maria, en het geheele hemelsche hof. Ten 5. Tot eene eeuwige dankzegging voor alle weldaden, die aan de allerheiligste Menschheid onzes Heeren, aan de H. Maagd, zijne Moeder, aan mijne heilige Patronen, aan alle zaligen, aan alle menschen, en ook aan mij, alleronwaardigste, zijn gegeven, of in eeuwigheid zullen gegeven worden. Ten 6. Tot voldoening van alle oneer, die den Zoon Gods in het H. Sacrament zoo dikwijls wordt aangedaan. Ten 7. offer ik die op, om deze genaden NN. (*men noeme die hier*) te verkrijgen, en deze NN. fouten te verbeteren. Ontvang en volmaak dezen mijnen wensch, o oneindige Goedheid! en om denzelven godvruchtigte volbrengen, of, zoo ik heden stierf, of dat deze mijne laatste Communie ware, zoo ontvang ik ze voor mijne laatste teerspijze, en verzoek, dat mijne laatste spijze zij het Ligchaam en bloed van Jesus; mijne laatste woorden Jesus! Maria! mijne laatste genegenheden, de liefde tot God, met een volkomen berouw over mijne zonden; mijn laatste troost, te mogen sterven in het omhelzen van uwen goddelijken wil. Amen.

LOFZANG

ter eere van God, onze spijze.

Na den bestemden tijd, die bij God was besloten,
Is 't Woord geworden Vleesch, en heeft voor ons vergoten
Zijn bloed, zijn dierbaar bloed, gezet aan zijnen disch,

Gegeven ons zich zelv' gebleven wat hij is.
God wordt der menschen spijs; wat wil ik verder dringen;
Wat zal ik eerst van u, wat zal ik daarna zingen;
O hemel, wees mijn hulp, opdat mijn hart niet faalt,
Van u is hier tot ons, dit manna neêrgedaald.
O goddelijke spijs! die voor den mensch geboren,
O goede God, de mensch was zonder u verloren;
O Vorst uit Juda's stad, gelijk een leeuw men ziet,
Dat al het helsch gespuis voor hem nu beeft en vliedt.
Het vleesch dat van een' Maagd, Gods Woord heeft aangenomen,
En zoo ontvangen is, en zoo is voortgekomen;
Het vleesch, dat voor ons is op Golgotha gedood,
Dat wordt nu onze spijs, dat wordt ons hemelsch brood.
Natuur hier als bezwijkt, de moeder aller zaken,
Verbaasd door dit geheim, daar zij niet aan kan raken,
Mits 't alvermogend woord van God dit wonder doet:
Het brood verkeert in vleesch, de wijn verkeert in bloed
En Christus blijft geheel, en van hem niet gescheiden,
Geheel is hij in één, geheel in alle beiden,
Die in zich 't al begrijpt, die schuilt hier ook geheel,
Geheel in 't kleine punt, geheel in 't grootste deel.
En daar het Woord is God, één altijd met den Vader,
Daar waar het ligchaam is, daar zijn zij al te gader,
De Vader en de Geest, en 't Woord als God zijn één
Het Woord als Woord aan 't vleesch verbonden is alleen.
Gestorven, is God mensch, en door zijn kracht verrezen,
En die onstertelijk leeft, moet ook onlijdbaar wezen,
En wijl het ligchaam leeft, noodzakelijk zoo moet,
Alwaar het ligchaam is, daar wezen ook zijn bloed.
Veel duizend krijgen één, en doet één niet verkeeren.
En dat veel hebben één, en doet één niet vermeeren,
Gelijkerwijs één stem van velen wordt gehoord,
In velen is één stem, in veel' hetzelfde woord,

Is het dan door zich zelv' ,de springbron aller zaken,
Jehova in 't begin, uit niet kon alles maken.
Is minder nu zijn hand; of wat weêrhoudt zijn kracht,
Te maken nu nog eens, dat eens is voortgebragt?
Als gij dan dit geheim door 's Priesters hand ziet breken,
Zoo wil niet naar den schijn of naar uw' oogen spreken;
Geloof en houd het vast, dat hier in 't minste niet,
Al breekt men de gedaante, aan 't ligchaam schâ geschiedt.
Is 't wonder dat ons hier, onz' zinnen ook bedriegen,
Is 't wonder dat ook hier, ons klein begrip moet liegen?
Zie aan den ronden boog, (1), door Godes sterke hand
Geschilderd in de lucht, tegen de zon geplant.
Die spreidt zijn purperkleed, zeer aardig naar het leven
Met zilver geborduurd, met goud dooreen geweven;
Wat oordeelt gij hiervan, wanneer gij naar uw waan,
Rondom des werelds bol deez' grooten reep ziet staan?
Hier is noch wit noch geel, hier is niets afgemalen,
Zoo speelt de zon alleen met haar vergulde stralen
Hier tegen 't natte blaauw: zoo dat daarvoor gewis,
Hetgeen gij meent te zien, in 't minste niet en is.
O voedsel mijner ziel! wij hebben u gevonden,
Wij zingen aan uw' zijde, en leven in uw wonden,
Alwaar gij zelve hebt geschreven al vóór lang:
Mijn vleesch is waarlijk spijs, mijn bloed is waarlijk drank,
Buig biddend hier uw hoofd, val neêr tot aan de voeten,
In dit hoog Sacrament moet gij uw' Schepper groeten,
In dit zoo hoog geheim, waar zijn' barmhartigheid,
Voor ons zijn vleesch en bloed, tot spijs en drank bereidt.

Om den verloren tijd in te halen, is het zeer goed dit gebed dikwijls uit ter harte te spreken.

O zoete Jesus! och! of ik al den tijd, dien ik ge-

(1) De Regenboog.

leefd heb, zoo wel besteed hadde, u zoo lief hadde gehad, en u hadde kunnen loven; zoo als alle Heiligen u zouden kunnen of begeeren te loven; hoe gaarne zoude ik dat offeren tot dankbaarheid voor al het goede, dat gij mij en allen schepselen bewezen hebt, en in de eeuwigheid bewijzen zult, en voor al het goede, dat gij in u zelven zijt. Amen.

Godvruchtige groetenis tot onzen Heer Jesus.

In den naam onzes Heeren Jesus Christus moeten alle knieën gebogen worden van hen, die in den Hemel, op de aarde en onder de aarde zijn; en dat alle tongen belijden, dat de Heer Jesus Christus in de glorie Gods, zijns Vaders is. Hem zij lof, eer en glorie in de eindelooze eeuwigheid. Amen.

Ik aanbid, loof, zegen, verheerlijk en dank u, Heer Jesus Christus! voor al uwe weldaden, die mij van u vergund zijn, en bijzonder dat gij mij naar uw beeld geschapen, door uw dierbaar bloed verlost, tot uwe dienst geroepen, en over mijne zonden geduld gehad hebt. Ik bid u ook, o Heer Jesus Christus! u over mij, allerellendigsten zondaar, te ontfermen, en mij in het uur van mijnen dood kwijtschelding te verleenen van al wat ik tegen u door gedachten, woorden en werken, moge misdaan, en van al het goede, dat ik door onachtzaamheid moge verzuimd hebben: dit smeek ik u door uwe eeuwige en heilige liefde. Die leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen.

OFFENING EN GEBEDEN

NA DE H. COMMUNIE.

Onderhoud u, wanneer gij de H. Hostie met allen eerbied genuttigd hebt, met uwen Jesus; laat uw hart alleen spreken, en haast u niet om mondgebeden te zeggen. Aanzie u zelven als een tabernakel, en als eenen kleinen hemel, omringd door de Engelen, die hunnen Heer aanbidden.

Neem den tijd wel waar, terwijl Jesus in u is; de Koning in uw huis, toon hem uw verzoek, waar zooveel van afhangt. Tracht ten minste een kwartier uurs in de geestelijke oefeningen te blijven; gedenk bijzonder het lijden van Christus; want hij heeft dit Sacrament ingesteld op den avond vóór zijn lijden en zijnen dood, tot eene gedurige gedachtenis van hetzelve.

O Jesus, Jesus, Jesus! o mijne liefde! o mijn Al! geslagtofferd aan het kruis voor mijne zonden! o allerheiligste offerande, o groote offerande der wereld, die ik nu in mij heb, ik aanbid en loof u uit al de krachten mijner ziel.

O volheid, o grondelooze zee, o oorsprong en bron

van alle genade en hemelsche zegeningen! ach! laat mijne ziel nu aan deze deelachtig en er mede vervuld worden, om uwe komst en tegenwoordigheid in mij. O allerminnelijkste, o allerwonderbaarste Jesus, o allergewenschte op aarde! dat al mijne krachten u verwelkomen, die u gewaardigd hebt in mij te komen wonen: dat al mijne beenderen u toeroepen: Heer, wat is er en wie is u gelijk? En wijl gij u gewaardigd hebt u aan mij te geven, en u met mij te vereenigen, gewaardig u alzoo ook mij te vereenigen met uwen Vader; opdat, gelijk hij in u zijn behagen heeft en u alle goed wil, hij mij dit ook wille en doe, wanneer hij mij als vereenigd en één geworden met u zal zien.

O, hadde ik al de krachten der menschen en der Engelen, om die tot uwen lof en uwe liefde te bezigen. Ach, of ik zulke lofzangen en begeerten van hemelsche liefde konde opofferen gelijk gedurig voor uwen heiligen troon worden gedaan, alwaar duizend millioenen Engelen u omringen, die dag en nacht onophoudelijk roepen: Heilig, heilig, heilig!

O liefde, die altijd brandt, en nooit uitgedoofd wordt! o lieve Jesus! die mijn God zelf zijt, ontsteek mij geheel door uw goddelijk vuur; heilig mijne tong, op welke gij als op een altaar hebt gelegen; heilig mijne oogen, die uwe H. Geheimen hebben aanschouwd, heilig mijn ligchaam met al mijne krachten en zinnen, die met u zoo vereenigd en verzameld zijn opdat ik die tot uwe eer en glorie, en tot bevordering mijner zaligheid moge gebruiken.

O mijn Heer! en mijn God! wat is dit, van

waar komt mij dit onbegrijpelijk geluk? hoe is het mogelijk: dat nu niet de Moeder des Heeren, maar de Heer Jesus zelf tot mij en in mij komt, om mij deelachtig te maken aan zijne bloedige offerande aan het kruis. O mijne ziel, loof den Heer, en al wat in mij is, love zijnen H. Naam! Dat u, mijn God, al mijne krachten verheerlijken! dat alle verlangens van mijn hart zich in u verheugen!

O liefde! o goedheid! o almogendheid van eenen mensch geworden God! O oneindige vernedering en onbegrijpelijke liefde! dat gij, o Jesus! u zoo vernedert en u gewaardigt in mij te komen, in mijne ziel, om haar te bezoeken, te genezen, en om haar zoo te vereeren! Gij, mijn Schepper, mijn Verlosser en mijn Al, en ik, een arm schepsel, een weinig stof en asch, een aardworm! Gij, de koning der eeuwige glorie, de Vorst van hemel en aarde, de oneindige en verhevene Majesteit, en ik, een onrein en onnut vat, een modderpoel van zonden; en gij komt tot mij uit den Hemel om mij met uwe hemelsche genade te vervullen, en van mij eenen kleinen hemel te maken.

O wonderbare zaak! o onbegrijpelijk geheim, o goede God! hoe handelt gij zoo met uwe schepselen en voedt mij, een armen aardworm, alzoo, met uwe allerbeste spijzen! o hemelen, zijt verwonderd, en gij aarde, sta verbaasd over deze zaak.

Wees dan welkom, o mijn Vader! o mijn koning, mijn Al! wees duizend en duizend millioenmaal welkom in het arme stalletje en in de krib van mijn hart, om daar herboren te worden en te

rusten. Ach! word toch geestelijk herboren in mij en leef in mij door uwen geest, door uwe genade en liefde. O hemelsche Geesten, die hier rondom mij vergaderd zijt, om uwen Heer en God, die in mij rust te loven en te danken; o, looft en dankt hem met mij over de onuitsprekelijke weldaad en overgroote genade! En ik, o Jesus! terwijl ik mij met u vereenig en met uwe heilige Engelen uitroep: Heilig! heilig! heilig! ik loof, dank en aanbid u met hen. O zoetste Jesus! wat is er toch, dat u heeft bewogen om alzoo in mij te komen? alles is arm en koud, wat in mij te vinden is; wat heeft er u toe bewogen? — Niets anders dan uwe liefde tot ons. Het was dan uwe liefde niet genoeg, dat gij voor ons den bitteren dood stierft: neen, gij hebt ook dit H. Sacrament willen instellen, om door hetzelve in ons te komen, en opdat wij uwen dood en uwe liefde zouden gedenken, zoo dikwijls wij hetzelve ontvangen, en om ons aan uwen dood op eene uitstekende wijze deelachtig te maken.

»Als de Joden van hunne zoenofferande aten, »gedachten zij, dat die voor hen was geofferd; zoo »ook als de Christenen het Vleesch van Jesus eten, »herinneren zij zich, dat het voor hen is geofferd."

Oefening om het lijden van Christus te overwegen.

Ik groet en aanbid u, ik geloof in u, o allerheiligst Ligchaam van mijnen Jesus! doorwond en verscheurd van de slagen der zweepen en roeden, bedekt en bekleed met uw purperkleurig bloed.

(*Denk dat gij dit zegt tot Christus, en tot ieder lidmaat hetwelk gij noemt.*) O Goddelijk hoofd, doorstoken en gekroond met scherpe doornen, ik aanbid u, wees gezegend en aangebeden, o allerliefst aanschijn, blaauw geslagen en overdekt met vuiligheid en met fluimen der Joden; ik aanbid en zegen u, o gezegende tong, heilige mond en heilig ingewand van mijnen Jesus, verdroogd en verstikt door den dorst, gansch vervuld en bitter gemaakt met gal en myrre. Ik groet, zegen en aanbid u, doorwonde handen en voeten die op zulk eene wreede wijze voor mij aan het kruis zijt genageld geweest.

Eindelijk bedank ik u, o Jesus! omdat gij voor mij al die pijnen en dien bitteren dood hebt willen ondergaan. Ach! dat ik toch nooit zoo ondankbaar zij, dat ik deze weldaden vergete! maar doe mij navolgen hetgene ik heb ontvangen. Geef mij, dat, gelijk dit Sacrament ons gedurig uwen dood vernieuwt, ik zoo gedurig sterve aan alle kwade driften, en in mij den ouden mensch vernietige. O Jesus! schrijf met uw bloed der nieuwe wet uw lijden in mijn hart, opdat het er nimmer uitgewischt worde.

Oefening om verscheidene vragen aan Christus te doen.

O mijn Jesus! ik werp mij als eene andere Magdalena aan uwe heilige voeten, en ik wensch er twee bronnen van tranen over te storten: tranen van droefheid, omdat ik u, mijn opperste goed en eenen zoo liefderijken Vader, vergramd, en zoo dikwijls koel en ontrouw gediend heb: tranen van blijd-

schap, omdat ik u in mij heb, welke die magtige koning zijt, die mijne ziel kunt beschermen en bewaren; omdat ik u in mij beh, die de groote herder en geneesmeester mijner ziel zijt, die haar kunt genezen, reinigen en heiligen, en al hare zonden vergeven; omdat ik u in mij bezit, in wiens handen mijn eeuwig geluk berust.

O Jesus! toen gij op de wereld zigtbaar wandeldet, werden alle huizen, in welke gij kwaamt, met zegen vervuld, en allen, die met een groot geloof tot u kwamen, werden van al hunne kwalen genezen. Ach, zegen nu ook het huis, in hetwelk gij u gewaardigd hebt te komen; zegen mijne ziel, ik zal u niet laten gaan, vóór gij mij gezegend hebt; genees toch mijne ziel van hare geestelijke wonden. Dat uwe diepe ootmoedigheid, o Jesus! mijne hoovaardígheid! en uwe zachtmoedigheid mijne grammoedigheid genezen. Dat uwe zuiverheid, o vlekkeloos Lam, mijne bedorvene natuur geneze, opdat ik nooit den prikkel des vleesches gevoele, dat uwe goedertierenheid en liefde mijne afgunstigheid en zwakke liefde, en uwe naarstigheid mijne traagheid heele, dat uwe geduldigheid mijne onverduldigheid verbetere, en uwe mildheid mijne gierigheid geneze.

En zoo ik, tot straf der vorige zonden, de aanvechtingen mijner kwade driften moet ondergaan; laat dan niet toe, dat zij mij overmeesteren, en ik in de vorige zonden hervalle; maar dat ik die getrouw moge wederstaan, en u, Jesus! niet verlaten, maar door een beter leven meermalen deze spijze

moge ontvangen en met u vereenigd zijn. O Jesus, o eeuwige wijsheid des Vaders, o eeuwig licht van het eeuwige licht, verlicht mijne ziel inwendig; laat een enkel straaltje van uw goddelijk licht in mijn verstand nederdalen, opdat ik iets moge zien van hetgeen gij zijt, iets van de schrikkelijke eeuwigheid, en tevens hoe kort en broos dit leven is.

Godvruchtige vragen van den H. Augustinus, die geheel langzaam moeten uitgesproken worden.

Geef mij, lieve Jesus! geef mij dat ik mij kenne, dat ik u kenne, en dat ik niets anders begeere dan u. Dat ik mij hate, en u beminne, en dat ik alles doe om u.

Dat ik mij vernedere, dat ik u verheffe, en slechts aan u denke.

Dat ik mij versterve, opdat ik in u leve, en al wat mij overkomt, van u aanneme.

Geef mij, o lieve Jesus! dat ik mij verlate, opdat ik u navolge, en u altijd wensche te volgen.

Dat ik van mij vlugte, en tot u vlugte, opdat ik verdiene bevrijd te zijn door u.

Dat ik mij zelven vreeze en u vreeze, opdat ik eens onder uwe uitverkorenen moge gerekend worden.

Dat ik mij mistrouwe en op u vertrouwe, en dat ik aan uwen wil gehoorzame.

Dat ik tot niets anders lust hebbe dan tot u, en dat ik gaarne arm zij om u.

Zie op mij neêr, opdat ik u beminne; roep mij, opdat ik tot u kome.

En u in eeuwigheid moge genieten. Amen.

Dankbetuiging aan God na de H. Communie.

O mijn God! wat kan ik anders wedergeven voor die groote weldaad, dan dat ik mij zelven opdrage tot uwe dienst, en trachte getrouw te blijven in al hetgeen gij van mij verlangt? Maar dit ben ik u schuldig, omdat gij mij hebt geschapen; dit ben ik u schuldig, omdat gij mij hebt verlost; wat zal ik daarbij voegen, omdat gij mij gespijsd hebt met uw Vleesch en Bloed? Geef mij dan, o Jesus! dat ik, die om zoo vele redenen verbonden ben, mij geheel aan uwe dienst toe te wijden, nu ten minste u getrouw blijve.

O Jesus! die mij met eene eeuwige liefde hebt bemind, wat zal ik u wedergeven? Mijne liefde is te klein, te ontoereikend om u wederliefde te betoonen. O! wie geeft mij een ander hart, een hart der Heiligen, en de liefde van alle Gods lieve vrienden, opdat ik iets waardigs moge bijbrengen, opdat ik de liefde van Jesus met wederliefde moge vergelden!

O God! al had ik duizend ligchamen, welker deelen allen in zoo vele tongen konden veranderd worden, die niet ophielden dag en nacht u te loven en te danken; en al hadde ik duizend harten en duizend zielen, en die alle in uwe liefde besteedde; wat zoude dit al zijn bij hetgene ik u behoorde te geven?

Kan ik dan volstrekt niets geven, dat uwer waardig is, o mijn God! geef mij dan toch, dat

ik ten minste het geringe, dat ik heb en ben, u regtzinnig opdrage.

Ik offer u dan, tot dankzegging, mijn hart, vereenigd met het uwe, op; om u altijd te beminnen; mijn ligchaam met de vijf zinnen (en bijzonder mijne oogen) die ik gestadig zal trachten te versterven, en ze tot het volbrengen van uwen wil, tot bevordering van mijne zaligheid, en van die mijns naasten te gebruiken, en om niet te leven dan voor u, mijn God, mijn al!

Geef mij, dat ik mij zelven aldus opdrage aan u, die u aan het kruis voor mij hebt opgedragen, dat ik mij geheel aan u geve, die u zelven eerst geheel aan mij hebt gegeven, en dat ik niet leve dan voor u en uwen Vader. Geloofd en gezegend zij het allerheiligste Sacrament des Altaars.

Mijn Vleesch is waarlijk spijs en mijn Bloed is waarlijk drank; wie mijn Vleesch eet en mijn Bloed drinkt, dit blijft in mij, en ik in hem; aldus spreekt Christus, de eeuwige waarheid, *Joan. Cap.* 6. v. 55 en 56.

LOFZANG.

ter eere van het allerheiligste Sacrament des Altaars.

Mijn' ziel! sta hier wat stil, en wil met uw' gedachten
Toch gaan in uwen grond, om daar eens te betrrchten,
De liefde van dien God, wiens grootheid heeft geen end',
Bewezen aan den mensch, in 't heilig Sacrament.
't Is waar dat geen verstand genoeg kan achterhalen,
Ook van de Eng'len zelfs, noch tong het kan vertalen,

Hoe dat die groote God, die hemelen en aard'
Door zijn almogendheid gemaakt heeft en bewaart;
Voor wien met ootmoed staat de schaar der Cherubijnen,
Voor wien eerbiedig beeft het koor der Seraphijnen,
Voor wien al wat bestaat zich zelven buigen moet;
Wiens aangezigt alleen heel 't aardrijk beven doet;
Dat deze God, zeg ik, uit 's hemels hooge zalen,
Verlatende zijn rijk, op d' aarde neêr komt dalen
In 't heilig Sacrament, alwaar dat onder schijn
Van brood zijn ligchaam rust, en bloed in plaats van wijn;
En dat tot spijs en drank van ons, ondankb're menschen,
Tot voedsel onzer ziel, tot troost van onze wenschen.
O wonderbare zaak! o afgrond aller min!
O groote Majesteit, wat komt u in den zin,
Dat gij u dus verneêrt? 't was tegen alle reden,
Dat eenig koning zelf kwam tot zijn slaaf getreden,
Opdat hij niet alleen zou geven al zijn goed,
Maar ook uit zuiv're min, hem schenken lijf en bloed;
Dit was een zeldzaam werk, bijna niet te gelooven;
Dat was een dwaze min, die zulk een vorst zou rooven
Van zinnen en verstand: nogtans 't is zoo volbragt,
Dit wonder is geschied voor 't menschelijk geslacht.
Wat is dit anders, Heer, wat heeft het te bedieden,
't Geen ik op het altaar gestadig zie geschieden,
Dan dat gij, groote God, u eigen zelven geeft,
Aan mij, uw armen slaaf, opdat mijn' ziele leeft?
Vergeef mij 't geen ik zeg, het is nogtans waarachtig;
Al zijt gij eeuwig, wijs en rijk, en alles magtig,
Gij weet, gij hebt, gij kunt, aan mij niet geven meer,
Want zoo ik zelve weet, gij zijt het al, o Heer!
O liefde, veel te groot, die gij ons komt te schenken,
De Eng'len staan verbaasd; niet wetend wat te denken,
Als zij den armen mensch zien nutten zonder vrees,
In 't heilig Sacrament, Gods eigen bloed en vleesch.

Wanneer ik dit bedenk, ik durf mij niet verstouten,
Om u te nuttigen, ik ben te vol van fouten,
Mijn armoede is te groot, mijn zuiverheid te klein
Voor u, voor wien dat zelfs de hemel is onrein.
Maar wat is dat gezegd? Ik ben verpligt te zwijgen,
Ik hoor dat gij, o Heer! den mensch nog komt te dreigen,
En zegt: zoo wie hier niet ontvangt mijn vleesch en bloed,
Weet dat voor eeuwiglijk zijn' ziele sterven moet.
O God en Opperheer! is dit zoo uw sententie;
O welke strenge wet, wat zalige intentie!
Wat schrik'lijk dreigement, wat liefderijk gebod,
De arme kranke mensch moet nutten zijnen God!
Welaan dan zoetste Heer, 'k geef mij geheel gevangen,
Dat uwe wil geschiede — is mijn geheel verlangen!
Ik werp mij voor u neêr, naar u is 't dat ik haak,
Die zijt mijn spijs en drank, vol hemelsch zoeten smaak,
O Manna, heilig brood, dat mijne ziel doet leven,
O kostelijke drank, zoo liefderijk gegeven;
O maaltijd vol vermaak, o goddelijk banket,
Hetwelk van mijnen God mij hier wordt voorgezet.
Gij zijt, o Jesus zoet! het voedsel mijner krachten,
Het eind' van mijnen wil, het beeld van mijn gedachten,
Het licht van mijn verstand, de zeilsteen van mijn hart,
De toevlugt in den nood, de troost in al mijn' smart.
Gij zijt in zielendorst een levende fonteine,
In ziekte, angst of nood, een zeete medicijne.
De voeder van mijn' ziel, de stuurman van men schip;
Het wit, waarnaar ik schiet, de honig van mijn' lip.
Gij zijt, zeg ik, de schat, waarnaar ik steeds wil graven,
En na mijn zware reis, de lang gewenschte haven,
O Jesus! Jesus zoet! gij zijt het opperst Al,
Dat ik met hart en ziel gestadig loven zal.
Ach, dat ik nu eens had, naar mijn begeer en wenschen,
De tongen altemaal van de Engelen en menschen,

Om met een zoet geluid te zingen uwen lof;
Maar daar dit niet kan zijn, beroep ik 't hemelsch hof;
Komt, komt dan altemaal, gij schoone Cherubijnen,
Komt, in de liefde Gods ontstoken Serafijnen,
Erkent hier uwen God, aanbid hier uwen Heer,
Aartseng'len, ongeteld, komt, looft hem meer en meer!
Komt ook met zoet geluid, gij, Vorsten, Potentaten,
Van 's hemels Koningrijk, wilt uwe troonen laten,
En daalt hier neêr te zaam' en looft hem zonder end',
Die dus vernederd schuilt in 't heilig Sacrament.
Gij, hemel, zon en maan, gij schoone sterrelichten,
Wilt voor den Heer van 't Al ook eenen lofzang dichten,
Komt ook met dankbaarheid; gij water, licht en vuur,
Gij, aarde, lucht en zee, looft hem op alle uur.
Komt vogeltjes der lucht uw bekjes wilt ontsluiten,
Looft uwen Schepper ook met uw zoetaardig fluiten;
Komt, vischjes in de zee, vergadert u te zaâm,
Om zoo op uw' manier te prijzen zijnen naam.
Komt, dieren desgelijks, die op de aarde leven,
Komt aan den Opperheer de hoogste eere geven;
Komt, boomen, gras en kruid en bloemen wonder schoon,
Komt, maakt voor uwen God en Schepper eenen troon.
Dit is, o Jesus zoet! dit is al mijn verlangen,
Dat al wat ooit van u het wezen heeft ontvangen,
U geve alle eer, u love zonder end',
Die dus uit liefd' tot ons, rust in dit Sacrament.
Maar als dit nu, o Heer! zoo kwame te geschieden,
Alzoo deze lof en eer, had toch niet te bedieden.
Daar gij oneindiglijk meer eere waardig zijt.
Waarin ik mij verheug, o hoogste Majesteit.
Ik kome dan tot u, en wensch, o Heer der Heeren,
Dat gij u zelf voor ons naar uw verdienst' wilt eeren,
En loven zonder eind, opdat van nu af aan,
Ons pligten door u zelf zijn eeuwiglijk voldaan.

Looft en prijst nu zonder end',
Hier het heilig Sacrament.

LIEFDEUITBOEZEMING

van eene Christelijke ziel, tot Jesus haren beminde verborgen in de Altaargeheimenis.

Mijn ziel verlangt naar u, o Jesus zoet!
Gelijk een dorstig hert, dat naar het water spoedt;
'k Wensch u te ontvangen in het heilig Sacrament,
Daar mijn geloof u tegenwoordig kent.
Gij zijt het voedsel, waar mijn' ziel door leeft;
Gij zijt, die aan mijn' geest den vollen wasdom geeft;
Gij zijt mijn toevlugt, kracht en allerhoogste vreugd,
Mijn' ziel is reeds een hemel hier om laag,
Zoo lang ik u, mijn God! in 't zuiver harte draag.
Blijf toch in mij, en ik in u, o God!
Gij zijt alleen mijn uitverkoren lot,
O Jesus, pand van mijne zaligheid,
Wanneer ik u bezie, dan slechts ben ik gerust:
Want buiten u is niets, dat mij behaagt of lust.
'k Geloof in u, verborgen Majesteit;
Ik hoop op u, o bron van Heiligheid,
'k Bemin u, o mijn lieve Bruidegom,
'k Onthaal u met een blijde wellekom,
Blijft in mijn hart in alle eeuwigheid,
Mijn troost, mijn heil, het steunsel mijner deugd.
'k Wil door de liefde zuiveren mijn hart:
Dat ik van alle smet gezuiverd word,
Maak mij ootmoedig, vol eerbiedigheid,
Zoo word ik schoon tot uwe komst bereid.
Geef, Jesus, want dit wensch ik allermeest,
Dat ik, met u vereenigd in den geest,

Word' opgedragen tot een offerand',
Op 't altaar, daar het vuur van uwe liefde brandt.
Aan u, mijn God, zij altijd lof en eer:
Blijf gij in mij en ik in u, o Heer:
En druk mij uwe liefd' zoodanig in het hart,
Dat nooit de geest van u gescheiden word'.
Geef dat ik altijd heb in mijn' gedachte,
Uw' dood en lijden; dat ik u verwachte
Met vreugde, tot dat gij in volle heerlijkheid
Mij gunstig roept in 't rijk, reeds lang voor mij bereid;
Daar ik den hemel zonneklaar zal zien,
Hetwelk thans slechts in 't harte kan geschiën;
Daar al wat nu geheim is voor 't gezigt,
Zal openstaan in 't eeuwig zonnelicht.

LITANIEN

Voor de verschillende dagen der week.

LITANIE

TOT DE ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID.

Voor den Zondag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God H. Geest,
Heilige en ondeelbare Drievuldigheid, één God,
Onbegrijpelijke Majesteit,
Onveranderlijke Magt,
Grondelooze Goedheid,
Eeuwige Godheid,
God, almagtige Koning,
Die alleen God zijt,
H. Drievuldigheid, in wie wij leven, in wie wij ons bewegen, en zijn,
H. Drievuldigheid, die geheel het aardrijk met uwe heerlijkheid vervult,
H. Drievuldigheid, aan wie alleen wij alle eer en glorie schuldig zijn,
H. Drievuldigheid, die ons in al onze droefheid vertroost,

ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, die alleen groote wonderen doet,
H. Drievuldigheid, die zijt, die waart, en die in alle eeuwigheid wezen zult,
H. Drievuldigheid, die in uwe oordeelen regtvaardig en ontzaggelijk zijt,
H. Drievuldigheid, heerlijk en wonderbaar in uwe regering,
Ongeboren Vader,
Eeniggeboren Zoon,
H. Geest, die uit hun beiden voortkomt,
O Heilige Drievuldigheid, één God!
Wees genadig, spaar ons, Heer!
Wees genadig, verhoor ons, Heer!
Van alle kwaad, verlos ons, Heer!
Van alle zonden,
Van alle ongetrouwheid,
Van het overtreden uwer geboden,
Van het versmaden uwer giften,
Van het verzuimen der heilige zaken,
Van den eeuwigen dood,
Door uwe almogendheid,
Door uwe wijsheid,
Door uwe oneindige goedheid,
Door uwe groote barmhartigheid,
Door uw goddelijk geduld en langmoedigheid,
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij altijd en overal mogen belijden, dat gij de ware God zijt,
Dat wij in de Drievuldigheid van personen, aan u, eenigen God, de opperste eer bewijzen, en in de eenheid des wezens de H. Drievuldigheid mogen aanbidden,
Dat gij u gewaardigt ons de genade te verleenen, dat wij u uit geheel ons hart mogen beminnen,

ontferm u onzer.
verlos ons, Heer.
wij bidd. u, verh. ons.

Dat gij het volk, aan uwen goddelijken Naam toegeheiligd, bewaren en zalig maken wilt, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij u gewaardigt de dwalende zielen tot den weg der regtvaardigheid terug te brengen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij alle afgestorvene geloovigen de eeuwige rust verleenen wilt, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons wilt verhooren, wij bidden u, verhoor ons.
O heilige Drievuldigheid, verlos ons!
O heilige Drievuldigheid, bewaar ons!
O heilige Drievuldigheid, geef ons het eeuwige leven!
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. Laat ons loven den Vader, den Zoon en den H. Geest.
r. Laat ons hen loven en verheffen in eeuwigheid.
v. Geloofd zijt gij, Heer, in het uitspansel des hemels.
r. En lofwaardig en heerlijk, en boven alles verheven in eeuwigheid.
v. Dat God ons zegene, onze God, dat God ons zegene.
r. En hem moeten vreezen al de eindpalen des aardrijks.

GEBED.

Almagtige en eeuwige God! die uwen dienaren hebt vergund, in de belijdenis van het ware geloof;

de glorie der eeuwige Drievuldigheid te kennen, en in de magt der Majesteit de eenheid te aanbidden; wij smeeken u, dat wij door de vastheid van hetzelfde geloof van allen tegenspoed mogen beschermd worden.

Ons zegene de Goddelijke Majesteit en eenige Godheid, de Vader, de Zoon en de H. Geest. Amen.

LOFZANG TE DEUM.

Na de H. Communie en bij alle Feestgelegenheden.

U, God, loven wij: U, Heer, belijden wij.
U, eeuwige Vader: vereert de gansche aarde.
U, roepen alle Engelen: U de hemelen en alle magten,
U de Cherubijnen en Serafijnen: met eenparige stemmen onophoudelijk toe:
Heilig, Heilig, Heilig is de Heer God der legerscharen.
Vol zijn de hemelen en de aarde: van de majesteit uwer glorie.
U looft het glorierijk koor der Apostelen,
U de lofwaardige schaar der Profeten,
U het schitterend heir der Martelaren.
U belijdt over de gansche aarde de Heilige Kerk.
Den Vader van onmetelijke majesteit,
Uwen aanbiddelijken, waarachtigen en eenigen Zoon,
Ook den Heiligen Geest, den Trooster.
Gij zijt de Koning der glorie, Christus!
Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij hebt, toen Gij, om den mensch te verlossen, de menschheid zoudt aannemen: den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, na het overwinnen van den prikkel des doods: den geloovigen het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de regterhand Gods: in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als Regter zult komen.

— U dan bidden wij, kom uwe dienaren te hulp: die Gij door uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht.

Geef, dat wij in de eeuwige glorie: met uwe Heiligen geteld worden.

Heer, maak uw volk zalig: en zegen uw erfdeel.

En heersch over hen: en verhef hen tot in eeuwigheid.

Dag aan dag zegenen wij U.

En wij loven uwen naam in eeuwigheid:
en in eeuwigheid der eeuwigheden.

Gelief ons, Heer, dezen dag: zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer: ontferm U onzer.

Laat, Heer, uwe barmhartigheid over ons komen: gelijk wij op U gehoopt hebben.

Op U, Heer, heb ik gehoopt: in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

v. Gezegend zijt Gij, Heer, God onzer vaderen.

r. En lofwaardíg, en glorierijk in eeuwigheid.

v. Zegenen wij den Vader, en den Zoon, met den Heiligen Geest.

r. Laat ons Hem loven, en hoog verheffen in eeuwigheid.

V. Gezegend zijt Gij, Heer, in het uitspansel des hemels.

R. En lofwaardig, en glorierijk, en hoogverheven in eeuwigheid,

V. Zegen, mijne ziel, den Heer.

R. En wil al zijne vergeldingen niet vergeten.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

God, wiens barmhartigheid zonder tal, en wiens schat van goedheid oneindig is: wij danken uwe zoo goedertierene majesteit voor de verleende gaven, en blijven te gelijk uwe barmhartigheid smeeken, dat Gij, die aan de biddenden het gevraagde verleent, hen ook niet verlaat en tot het eeuwige leven voorbereidt.

God, die de harten der geloovigen door de verlichting des H. Geestes hebt geleerd: geef ons, in denzelfden Geest opregt wijs te zijn, en ons altijd in zijne vertroosting te verheugen.

God, die niemand, wie op U hoopt, te zeer laat verslagen worden, maar aan het gebed goedertierene verhooring schenkt: wij danken U voor het aannemen onzer vragen en verlangens, en smeeken U met alle godvruchtigheid, dat Gij ons altijd voor alle tegenspoeden wilt behoeden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

AFLATEN.

1°. Drie personen, zich vereenigende om te zamen of elk in het bijzonder, met godvruchtigheid en een rouwig hart, te lezen driemaal daags, des morgens, des middags en des avonds, iederen keer zevenmaal: *Glorie zij den Vader, den Zoon en den heiligen Geest, gelijk het was in het begin, nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen;* daarbij voegende een *Wees gegroet*, om te eeren het geheim van de allerheiligste Drievuldigheid, dat van de Menschwording en de allerheiligste Maagd, verdienen elk alle acht dagen, honderd dagen aflaat, alle zondagen zeven jaren en zevenmaal veertig dagen, en dit dagelijks doende, vollen aflaat op twee zondagen in iedere maand, naar verkiezing. Verleend door Pius VI, den 15 Mei 1783.

2°. Vollen aflaat eens in iedere maand, voor degenen, die alle dagen met godvruchtigheid en een rouwig hart zullen zeggen: *Heilig, heilig, heilig is de Heer, de God der heirkrachten! geheel de aarde is vol van zijne glorie! Glorie zij den Vader, glorie zij den Zoon, glorie zij den heiligen Geest.* Die des zondags en onder het octaaf van de allerheiligste Drievuldigheid, driemaal dit gebed zullen lezen, verdienen elken dag 300 dagen; en dagelijks deze oefening onderhoudende, 100 dagen aflaat. Voor altijd vergund door Clemens XIV, den 6 Januarij 1769 en den 20 Junij 1770.

3°. Degenen, die de oefeningen van geloof, hoop en liefde verwekken, 7 jaren en zevenmaal veertig

dagen; die zulks dagelijks doen, eens vollen aflaat in iedere maand. Idem vollen aflaat in het uur des doods. Onder andere Pausen, vergund door Benedictus XIV den 11 Dec. 1754. (Deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

4°. Benedictus XIV heeft den 15 Junij 1756, 7 jaren en zevenmaal veertig dagen aflaat verleend aan degenen, die in hunne parochiekerk, op de zon- en feestdagen zullen tegenwoordig zijn in de uitlegging van het Evangelie; en vollen aflaat op de feestdagen van Kersmis, Paschen en van de HH. Petrus en Paulus. Pius VI heeft den 11 December 1784, er bijgevoegd de feestdagen van Pinksteren en van de HH. Drie Koningen.

5°. Paulus V heeft den 6 October 1507, verleend 100 dagen aflaat aan de onderwijzers, zoo dikwijls zij hunne leerlingen in de christelijke leer onderwijzen op de gewone dagen der week, en zeven jaren, als zij hen op de zon- en feestdagen naar de Kerk zullen leiden of naar eene andere plaats, waar ze geleerd wordt.

100 dagen aan vaders en moeders, meesters en meesteressen, zoo dikwijls zij deze leer aan hunne kinderen of dienstboden zullen onderwijzen.

100 dagen aflaat aan iederen Christen, die een half uur den Catechismus zal onderwijzen.

Aan alle geloovigen van allen ouderdom, die gewoonlijk de onderwijzingen over de christelijke leer, welke in de kerk of elders plaats hebben, zullen bijwonen, en gewoon zijn op de feestdagen van O. L. V. te biechten, 3 jaren aflaat op iederen

van deze feestdagen, en 7 jaren als zij op den dag godvruchtig communiceren.

Clemens XII heeft door een breve van den 27 Junij 1633, 7 jaren en zevenmaal 40 dagen aflaat vergund aan alle geloovigen, zoo dikwijls zij den catechismus of de uitlegging der christelijke leer zouden bijwonen, of anderen daarin onderwijzen. Bovendien vollen aflaat op de feestdagen van Kersmis, Paschen en van de HH. Petrus en Paulus, indien zij deze oefeningen gewoon zijn bij te wonen of te houden.

LITANIE

TOT DEN HEILIGEN GEEST.

Voor den Maandag.

Antiph. *Kom, H. Geest! vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek in hen het vuur uwer liefde, gij, die, door de verscheidenheid van alle talen, de volkeren in de éénheid des geloofs verzameld hebt.*

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
H. Geest, waarachtig God,
H. Drievuldigheid, één God,
Geest der waarheid en wijsheid!
Geest des verstands en raads,
Geest der sterkte en wetenschap,
Geest der godvruchtigheid en vreeze Gods,
Geest der liefde, blijdschap en vrede,
Geest der verduldigheid, goedheid en goedertierenheid,
Geest der langmoedigheid en zachtmoedigheid,
Geest des geloofs en der zaligheid,
Geest van sterkte en zuiverheid,
Geest der ootmoedigheid en voorzigtigheid,
Geest des levens en der zaligheid,

ontferm u onzer.

Geest der deugden en genaden,
Geest verkiezende de kinderen Gods,
Zuiveraar onzer zielen,
Heiligmaker en regeerder der H. Katholieke Kerk,
Doorgronder der harten,
Uitdeeler der hemelsche gaven,
Onderzoeker der harten,
Zekere hulp der ellendigen,
Zoetheid dergenen, die u beginnen te dienen,
Sterkte en moed van allen, die in de deugd aangroeijen,
Kroon der volmaakten,
Geluk der Engelen,
Licht der Patriarchen,
Ingever der Profeten.
Tong en wijsheid der Apostelen,
Geestelijke onderwijzing der belijders,
Zuiverheid der maagden,
Inwendige zalving der Heiligen,
Wees ons genadig, spaar ons, o H. Geest!
Wees ons genadig, verhoor ons, o H. Geest!
Van alle kwaad en zonde, verlos ons, o H. Geest!
Van alle kwelling en bedrog des duivels,
Van alle kwaad vermoeden en wanhoop,
Van het bestrijden der bekende waarheid,
Van het benijden der deugden van onze naasten,
Van versteendheid des harten en hardnekkigheid in de zonde,
Van onachtzaamheid en traagheid in geestelijke zaken,
Van onzuiverheid des ligchaams en der ziel,
Van dwaling en ketterij,
Van den boozen geest,
Van verstoktheid in het uiterste,
Van een' rampzaligen en eeuwigen dood,

ontferm u onzer.

verlos ons, o H. Geest.

Door uwe eeuwige voortkomst van den Vader en den Zoon,
Door uwe wonderbare kracht in de menschwording des Woords,
Door uwe nederdaling over Christus in zijn heilig doopsel,
Door uwe zalige komst over de Apostelen,
Door uwe onuitsprekelijke goedheid, met welke gij de H. Kerk Gods bestuurt, de martelaren versterkt, de leeraars verlicht, en de godsdienst instelt,
In den dag des oordeel,
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij in den opregten geest mogen wandelen,
Dat wij de begeerten van het vleesch nimmer volbrengen,
Dat wij u niet bedroeven,
Dat gij alle kerkelijke orden in de godsdienst en in den waarachtigen geest behouden wilt,
Dat gij het Christen volk één hart en ééne ziel schenken wilt,
Dat gij ons de vervulling aller deugden verleenen wilt,
Dat gij ons in uwe genade, tot het einde onzes levens toe, bewaren wilt,
Dat gij ons onder het getal der uitverkorenen wilt ontvangen,
Dat gij u gewaardigt ons te verhooren,
Geest Gods,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, stort in ons uwen H. Geest!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, zend in ons den beloofden Geest des Vaders!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons den goeden geest!

verlos ons, o H. Geest!

wij bidden u, verhoor ons.

V. Zend uwen geest uit, en zij zullen geschapen worden.
R. En gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.

GEBED.

O God! die de harten der geloovigen door de verlichting van den H. Geest hebt geleerd: vergun ons in denzelfden geest opregt wijs te zijn, en door zijne vertroosting altijd verblijd te worden. Door Christus onzen Heer. Amen.

LOFZANG TOT DEN H. GEEST.

Veni Creator Spiritus.

Kom, Schepper! kom o Heil'ge Geest!
Bezoek de harten, die Ge U riept,
En met uwe hemelsche genâ,
Vervul de zielen die Gij schiept,
Dien men als Trooster, als de Gaaf
Van God den Allerhoogste roemt:
En Levensbron, en Liefde Vuur,
En geestelijke Zalving noemt.
Gij, die met zevenvoude gaaf
Des Vaders regter vinger blijkt,
En als zijn trouw beloftewoord
Den mond met milde spraak verrijkt:
Ontsteek de zinnen door uw licht,
Stort in de harten liefde neêr;
En naar de krankten van ons vleesch,
Versterk ons altoos meer en meer.

Verdrijf den vijand ver van ons,
Voer ons den vrede spoedig aan;
Dat wij aldus door U geleid,
Al wat ons schaden kan ontgaan.
Geef, dat een elk den Vader kenn',
En God den Zoon met ons belijd',
Dat wij in U, als Beider Geest,
Gelooven nu en t' allen tijd.
Aan God den Vader lof en eer,
Aan zijn uit 't graf verrezen Zoon!
Zij lof en eer den Trooster ook
Door aller eeuwen eeuw geboôn! Amen.

LOFZANG.

Veni Sancte Spiritus.

Kom, heilige Geest! laat een uwer lichtstralen uit den Hemel nederdalen.

Kom, Vader der armen! kom, gever der gaven! kom, licht der harten!

Allerbeste vertrooster! geliefde gast der zielen, zoete verkoeling!

Gij zijt de rust in den arbeid, de verkoeling in de hitte, de troost in het geween.

O allerzaligst licht, vervul het binnenste der harten van uwe geloovigen.

Zonder uwe genade is er niets in den mensch, niets dat schuldeloos is.

Wasch dat vuil is: besproei dat dor is; genees dat gekwetst is.

Buig dat verhard is; verwarm dat koud is: zoek dat verdoold is.

Verleen aan uwe geloovigen, die op u vertrouwen, uwe zeven heilige gaven.

Geef ons de verdiensten der deugd; geef ons een zalig einde; geef ons de eeuwige blijdschap. Amen.

AFLATEN.

Pius VI heeft, den 26 Mei 1795, verleend aan alle geloovigen, die met een rouwmoedig hart zullen lezen het *Veni Creator* of het *Veni Sancte Spiritus*, 300 dagen aflaat op Pinksterdag en op al de dagen van deszelfs octaaf; 100 dagen op al de dagen van het jaar, zoo dikwijls men dit zal doen met de meening van te bidden voor de gewone inzigten. Voorts vollen aflaat eens ter maand, aan degenen, die zulks dagelijks gedaan hebben. (Deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

LITANIE

TOT DEN ZOETEN NAAM JESUS.

Voor den Dingsdag.

Antiph. *In den naam Jesus moeten alle knieën gebogen worden dergenen, die in den hemel, op de aarde en onder de aarde zijn.*

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Jesus Christus, hoor ons.
Jesus Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God heilige Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
Jesus, Zoon van den levenden God,
Jesus, eeuwig Woord des hemelschen Vaders,
Jesus, Koning der wereld,
Allermagtigste Jesus,
Allersterkste Jesus,
Allervolmaaktste Jesus,
Allergenoegelijkste Jesus,
Allerliefste Jesus,
Allerwonderbaarste Jesus,
Allereerwaardigte Jesus,
Allerootmoedigste Jesus,
Allerzachtmoedigste Jesus,
Allerverduldigste Jesus,
Allergehoorzaamste Jesus,
Jesus blinkende boven de sterren,

ontferm u onzer.

Jesus, klaarder dan de zon,
Jesus, beminnaar der zuiverheid,
Jesus, onze liefde,
Jesus, beminnaar des vredes,
Jesus, voorbeeld der deugden,
Jesus, ijverige minnaar des vredes,
Jesus, onze toevlugt,
Jesus, Vader der armen,
Jesus, vertrooster der bedrukten,
Jesus, schat der geloovigen,
Jesus, goede Herder,
Jesus, ster der zee,
Jesus, waarachtig licht der wereld,
Jesus, eeuwige wijsheid des Vaders,
Jesus, blijdschap der Engelen,
Jesus, koning der oudvaders,
Jesus, onderwijzer der profeten,
Jesus, meester der apostelen,
Jesus, leeraar der evangelisten,
Jesus, sterkte der martelaren,
Jesus, licht der belijders,
Jesus, bruidegom der maagden,
Jesus, kroon van alle heiligen,
Wees genadig, spaar ons, Jesus!
Wees genadig, verhoor ons, Jesus!
Van alle kwaad, verlos ons, Jesus!
Van alle zonde,
Van uwe gramschap,
Van alle listen des duivels,
Van pest, oorlog en duren tijd,
Van de overtreding uwer geboden,
Van eenen onzaligen dood,
Van alle ongeluk,
Door uwe H. Menschwording,
Door uwe geboorte,
Door uwe besnijdenis,

ontferm u onzer.

verlos ons, Jesus.

Door uwen arbeid,
Door uwe geeseling,
Door uwe smartelijke krooning,
Door uwen bitteren dood, verlos ons, Jesus.
Door uwe hemelvaart, verlos ons, Jesus.
Door uwe glorie, verlos ons, Jesus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Jesus!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Jesus!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Jesus Christus, hoor ons!
Jesus Christus, verhoor ons!

Onze Vader, enz.

V. De naam des Heeren zij gezegend.
R. Van nu af tot in eeuwigheid.

GEBED.

O God, die den glorierijken naam uws Zoons, onzen Heer Jesus Christus, in overzoete begeerten voor uwe geloovigen zeer liefelijk en voor de boozen geesten zeer vreesselijk hebt gemaakt: verleen, dat allen, die dezen H. Naam op de aarde godvruchtig eeren, in dit tegenwoordige leven de zoetheid van uwen heiligen troost, en in het toekomende de blijdschap der eeuwige zaligheid mogen genieten, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

LOFZANG

tot den zoeten naam van Jesus.

„Wie den naam des Heeren aanroept, die zal zalig worden. Rom. 10, 12

Bij de Metten.

O Koning, wondervol in magt,
Verwinnaar, Jesus! door uw kracht
o Zoetheid, waar de ziel naar smacht,
Die haar vergeefs te noemen tracht.

Als Gij in ons uwe intrêe doet,
Dan straalt de waarheid door 't gemoed,
Dan flaauwt de schijn van 's werelds goed,
En vlamt de ziel van liefdegloed.

o Jesus, eeuwge levensbron,
o Zieleweelde, zielezon,
Waar nimmer vreugd bij halen kon,
Noch wat de stoutste wensch verzon.

Och kent dan Jesus, geeft Hem eer,
Vraagt om zijn liefde, en vraagt ze weer.
Zoekt vurig naar uw God en Heer,
En gloeit bij 't zoeken immer meer.

Dat Jesus op de tonge zweev',
Dat in ons leven Jesus leev';
Hem zij het minnend hart gewijd,
En nu, en immer te allen tijd. Amen.

Bij de Lauden.

o Jesus, roem van de Englenrij,
Voor de ooren zoete melodij,
Als honig in den mond zijt Gij,
En 't hart een hemelartsenij.

Die U geproefd heeft, hongert weer.
Die U drinkt, dorst nog evenzeer,
De drift der ziel is immer meer
Naar Jesus, haren zoeten Heer.

Och Jesus, boven alles zoet,
o Hoop van 't smachtende gemoed,
U zoekt de vrome tranenvloed,
De kreet, die 't harte hooren doet.

Blijf, Heer, wil immer met ons zijn,
Bestraal ons met uw heldren schijn,
Maak, dat de nacht der ziel verdwijn',
Stil door uw zoetheid 's werelds pijn.

o Jesus, bloem der Moedermaagd,
Gij, die ons hart alleen behaagt,
Aan U zij lof en majesteit
En 't rijk der eeuwge zaligheid. Amen.

AFLATEN.

1°. Vollen aflaat voor hen, die tegenwoordig zijn in de Hoogmis op den Feestdag van den Zoeten

Naam Jesus, verleend door Innocentius XIII, den 27 Junij 1772.

2°. Sixtus V heeft den 11 Julij 1587, 100 dagen aflaat verleend aan degenen, die elkander groeten, zeggende de eene: *Geloofd zij Jesus Christus*, en de andere antwoordende: *In alle eeuwen* of *Amen*.

25 dagen aan degenen, die godvruchtig de namen van Jesus en Maria aanroepen.

Degenen, die gewoon zullen geweest zijn elkander alzoo te groeten, of dikwijls de namen van Jesus en Maria aan te roepen, zullen vollen aflaat hebben in het uur des doods, mits zij op nieuw deze heilige Namen met een rouwmoedig hart, ten minste inwendig aanroepen, als zij het niet mondeling kunnen.

300 dagen voor hetzelfde van de litanie tot den H. Naam Jesus.

3°. Pius VII heeft, bij rescript van den 23 Julij 1801, een jaar aflaat vergund aan alle geloovigen, die de volgende lofzeggingen, tot herstelling van den smaad die dagelijks aan God door de vloekers en zweerders wordt aangedaan, zullen zeggen: *Geloofd zij God!... Zijn heilige Naam zij geloofd!... Geloofd zij de naam van Jesus!... Geloofd zij Jesus Christus in het allerheiligste Sacrament des Altaars!... Gezegend zij de verhevene Moeder Gods, de allerheiligste Maagd Maria!... Gezegend zij de naam van de Moeder en Maagd Maria!... Gezegend zij God in zijne Engelen en Heiligen!* (Deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

LITANIE

TOT DE HEILIGE ENGELEN.

Voor den Woensdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
God hemelsche Vader ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Geest, waarachtige God, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, koningin der Engelen, bid voor ons.
H. Michael,
H. Gabriël,
H. Raphael,
H. Cherubijnen,
H. Serafijnen,
H. Troonen,
H. Heerschappijen,
H. Deugden,
H. Magten,
H. Vorstendommen,
Alle heilige Engelen en Aartsengelen,
Gij, die den hoogverheven troon van God omringt,
Die voor God gedurig zingt: Heilig, heilig, heilig, God der heirkrachten!
Die onze duisternissen vernietigt, en onzen geest verlicht,
Die van God tot bewaarder der menschen gesteld zijt,

bid voor ons.

Die altijd het aanschijn des hemelschen Vaders aanschouwt,
Die u over de bekeering der zondaren verblijdt,
Die den regtvaardigen Loth van de zondaren gescheiden hebt,
Die de ladder van Jacob op- en afgeklommen zijt,
Die de wet Gods op den berg Sinaï aan Mozes gegeven hebt,
Die aan de gansche wereld, in de geboorte van Christus, de blijdschap verkondigd hebt,
Die Christus in de woestijn, na zijne veertigdaagsche vaste, gediend hebt,
Die Lazarus in den schoot van Abraham gevoerd hebt,
Die u in witte kleederen aan het graf des Zaligmakers vertoond hebt,
Die na de verrijzenis van Christus met zijne leerlingen gesproken hebt,
Die Jesus in den dag des oordeels vergezellen zult,
Die de boozen van de regtvaardigen scheiden zult,
Die onze gebeden aan God opdraagt,
Die de menschen in hun uiterste versterkt,
Die de gezuiverden uit het vagevuur trekt,
Die door Gods magt mirakelen doet,
Die in de Rijken en Staten voorziet,
Die de heirkrachten in het gevecht verdelgt,
Die Gods vrienden uit de gevangenis en andere gevaren verlost hebt,
Die de martelaren in hunne pijnen vertroost hebt,
Die de prelaten en vorsten met eene bijzondere zorg beschermt,
Van alle ongeluk en gevaar, verlos ons, Heer!

bid voor ons.

Van alle listen en aanstooten des duivels, verlos ons, Heer!
Van alle ongeloovigheid en ketterij, verlos ons, Heer!
Van eenen haastigen en rampzaligen dood, verlos ons, Heer!
Van de eeuwige verdoemenis, verlos ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
V. Heer, verhoor mijn gebed,
R. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

Heer, die door een wonderbaar bevel de verschillende ambten der Engelen en menschen verdeelt, verleen ons genadig dat zij, die u in den hemel altijd dienen, ons steeds in dit leven beschermen mogen. Amen.

LITANIE

TOT DEN H. ENGEL-BEWAARDER.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, outferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, koningin der Engelen, bid voor ons.
H. Engel, mijn bewaarder,
H. Engel, mijn Vorst,
H. Engel, mijn vermaner,
H. Engel, mijn raadsman,
H. Engel, mijn voogd,
H. Engel, mijn verzorger,
H. Engel, mijn vertrooster,
H. Engel, mijn beminnaar,
H. Engel, mijn broeder,
H. Engel, mijn leermeester,
H. Engel, mijn herder,
H. Engel, mijn getuige,
H. Engel, mijn helper,
H. Engel, mijn bewaarder,
H. Engel, mijn voorspreker,
H. Engel, mijn bestuurder,
H. Engel, mijn beschermer,
H. Engel, mijn leidsman, bid voor ons.
H. Engel, mijn verlichter, bid voor ons.
Wees genadig, spaar ons, Heer!
Wees genadig, verhoor ons, Heer!

bid voor ons.

Van alle kwaad, verlos ons, Heer!
Van alle zonde,
Van den geest der onkuischheid,
Van alle zondige bekoringen,
Van alle gevaren en ongelukken,
Van alle listen des duivels,
Van pest, onweder, oorlog en hongersnood,
Van eenen schielijken en onvoorzienen dood,
Van de eeuwige verdoemenis,
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Door uwe heilige Engelen, onze bewaarders,
Dat wij onder hunne bescherming altijd van de paden der ongeregtigheid mogen verwijderd worden,
Dat wij den weg der deugd mogen inslaan, en dien standvastig bewandelen,
Dat wij in alle gevaren, naar ziel en ligchaam, den bijstand onzer heilige Engelen mogen ondervinden,
Dat wij in al onze wegen door onze heilige Engelen-bewaarders geleid en bestuurd mogen worden,
Dat wij in het uur onzes doods door onze heilige Engelen-bewaarders versterkt en bijgestaan mogen worden,
Dat onze zielen in ons afsterven, door onze heilige Engelen-bewaarders opgenomen en voor uw goddelijk aanschijn gebragt mogen worden,
Dat wij in uw hemelrijk den goddelijken lofzang: Heilig, heilig, heilig! onophoudelijk met alle Engelen mogen aanheffen,
Jesus, Koning der Engelen,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!

Verlos ons, Heer!

Wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!

Antiph. Heilige Engel, mijn bewaarder! bescherm mij in den strijd, opdat ik in het verschrikkelijke oordeel niet verloren ga.

V. Bid voor mij, mijn heilige Engel-bewaarder,

R. Opdat ik waardig moge worden der beloften van Christus.

GEBED.

Almagtige en eeuwige God! die door het genadige besluit uwer onuitsprekelijke goedheid, aan alle menschen, van het begin huns levens af, eenen bijzonderen Engel tot bewaarder naar ziel en ligchaam beschikt hebt, verleen dat ik dien heiligen Engel, aan wiens bijzondere zorg uwe barmhartigheid mij bevolen heeft, zoodanig overal en altoos moge eeren en beminnen, dat ik, door de gunst van uwe genade en door het schild van zijn bescherming beschut zijnde, het gezigt uwer heerlijkheid in het hemelsche vaderland met hem en al de gelukzalige andere Geesten moge aanschouwen. Door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Gebed tot den H. Engel-bewaarder.

O getrouwe leidsman, die mij door God, van in het ligchaam mijner moeder af, als beschermer en bewaarder toegeëigend zijt, wat dankbaarheid ben ik u niet schuldig voor al de zorgen, trouw en liefde, die gij mij dagelijks bewijst! Als ik slaap,

bewaakt gij mij; als ik bedroefd ben, vertroost gij mij; als ik kleinmoedig ben, versterkt gij mij; als ik in gevaar ben, helpt gij mij; als ik verlegen en twijfelachtig ben, geeft gij mij raad. Gij weder-houdt mij van het kwaad, gij brengt mij tot het goede; gij wekt mij op tot boetvaardigheid; gij ver-zoent mij met mijnen Heer en God. Misschien lag ik van over langen tijd in den afgrond der hel gedompeld, indien gij, door uwe tusschenspraak, de gramschap des oppersten Regters van mij niet hadt afgekeerd. Ik bid u, wil mij nimmer verlaten: troost mij in tegenspoed, bescherm mij in gevaar, help mij in bekoringen, opdat ik hierdoor nimmer over-wonnen worde. Breng al de gebeden en goede werken voor het goddelijk aanschijn, en maak, dat ik, na dit vergankelijke leven, het eeuwige moge bezitten. Amen.

LOFZANG

tot den H. Engel-bewaarders.

U, Englen onze schutse, u prijst ons lofgeschal,
U, wien Gods vaderzorg den broozen mensch beval
Als leidsliên op den togt, opdat hij immer vrij
Van 't sluw geweld zijns vijands zij.

Want dat eens de engel viel in ontrouw aan zijn Heer,
En zich verstooten zag van 's hemels vreugde en eer
Ontstak zijn fellen spijt, en daarom weert hij ze af
Wien God zijn regt ten hemel gaf.

Snel Gij dan waakzaam toe, die onze wachter zijt,
Keer van het land, dat aan uw zorgen werd gewijd,
De kwalen af der ziel, en alles in één woord,
Wat er de rust der burgers stoort.

Aan U zij immer eer, drieëene Majesteit,
Die hemel, aarde en hel door uwe almogendheid
In stand houdt en bestiert, aan U, wier glans en gloor
Moet stralen eeuw en eeuwen door. Amen.

Bij de Lauden.

O Heer der hemelen, wiens magt
Al wat bestaat door eigen kracht
Te voorschijn riep, en alles leidt
En stiert door uw voorzienigheid.

Leen thans ons zondaars, die in koor
U smeeken, een genadig oor,
En stort ons, nu het nachtfloers zwicht,
Een straal in uw hemellicht.

Uw Engel blijve ons immer bij,
Dien Gij eens plaatste aan onze zij
Als wachter, om ons onverlet
Te houden van de zondesmet.

Dat hij de listen van den draak,
Die ons benijdt, tot schande maak',
Opdat het onbehoedzaam hart
Nooit in zijn strikken zij verward.

Hij drijve d' angst en de aakligheen
Des oorlogs verre van ons heen;
Hij houde rust en vrede in stand,
En weer' de pestkoors uit ons land.

Lof zij den Vader toegewijd,
Die ons, wie 's Vaders Zoon bevrijd,
Hun Geest geheiligd heeft, bewaar'
Door de afgezonden Englenschaar. Amen.

Gebed tot den H. Engel-bewaarder.

Mijn lieve en getrouwe Engel! bewaarder van mijne ziel en mijn ligchaam, welken God ten allen tijde, en voornamelijk in het uur des doods, tot mijne bescherming gesteld heeft; in het misnoegen mijner verledene ondankbaarheid, kom ik u opofferen een vast en onwederroepelijk voornemen van mijne dienst, belijdende, dat, gelijk gij naast Jesus en Maria de steun der hoop zijt, die ik heb om wel te sterven, gij alzoo ook voortaan mijn wensch en mijne liefde zult wezen. Ik verzoek van u eene weldaad, welke gij mij hartelijk gelieft te verleenen: help mij in het uur des doods, en al degenen, die zich tot dat einde vereenigen. Om dit te verkrijgen, neem ik mij voor, u dagelijks een gebed op te dragen. Ik bid u, verhoor mij, aangezien gij mij zoo zeer bemint, en wil mij ook versterken in dezen strijd; dewijl mijne zaligheid daarvan afhangt; en leid mij na dit ellendig leven naar den hemel, doordien gij als mijn leidsman daartoe zijt gesteld. Amen.

AFLATEN.

Pius VI heeft door eene breve van den 2 October 1795. 100 dagen aflaat verleend aan de geloovigen, die om hunnen bewaar-engel te eeren en zijne hulp af te smeeken, zullen zeggen: *Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, en aan wiens zorg ik door de opperste goedheid toevertrouwd ben, gewaardig u mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te besturen. Amen.*

Degenen, die dit gebed des avonds en des morgens, gedurende een jaar zullen gelezen hebben, kunnen vollen aflaat verdienen op den feestdag van de H. Bewaar-engelen. — Door eene andere breve van den 20 September 1796, heeft dezelfde Paus deze aflaten bevestigd, en er bijgevoegd eenen vollen aflaat in het uur des doods ten voordeele van hen, die gedurende hun leven dit gebed dikwijls zullen gezegd hebben.

Zij, die dit gebed, ten minste eens daags, gedurende eene geheele maand, zullen gelezen hebben, kunnen eenen vollen aflaat verdienen, in iedere maand, op eenen dag naar verkiezing, mits te biechten, te communiceren, eene kerk te bezoeken, en te bidden volgens de intentie van den Paus; verleend door Pius VII, den 15 Mei 1821.

—

BELIJDENIS

VAN DEN

HEILIGEN CAROLUS BORROMEUS

tot den heiligen Engel-Bewaarder, om eenen zaligen dood te verkrijgen.

In den naam der allerheiligste Drievuldigheid, belijd ik in uwe tegenwoordigheid, o H. Engel Gods, van te willen sterven in de H. Katholieke, Apostolische en Roomsche Kerk, in welke alle Heiligen gestorven zijn, die tot nu geweest zijn buiten welke Kerk geene zaligheid te vinden is, verleen mij deze meening en dit gevoelen in het laatste uur des doods, en aan al degenen, die met mij in uwe gemeenschap vereenigd zijn.

Ik belijd ook, mijn lieve Engel! dat ik onder uwe bewaring en bescherming van deze wereld scheiden wil met een groot vertrouwen op uwe hulp, en met eene volle en vaste hoop op de barmhartigheid van mijnen God. Verdedig mij dan tegen de vijanden mijner zaligheid in dat oogenblik, ontvang mijne ziel in het scheiden uit het ligchaam, en maak, dat mij Jesus na mijnen dood genadig zij.

Ik belijd alsnog, mijn gelukkige Engel, dat ik uit het diepste mijns harten verzoek deelachtig te mogen wezen aan het dierbare bloed mijns Zaligmakers; dat ik al mijne voorgaande zonden verzaak, die ik door gedachten woorden en werken bedreven heb; ik vergeef aan al mijne vijanden; ik wil

sterven met het kruis gedrukt op mijn hart, om te toonen, dat ik al mijne hoop stel op de verdiensten van hem, die het met zijn bloed geverwd heeft.

Ik belijd ook, o allergetrouwste vriend! die mij in het laatste uur niet zult verlaten, dat ik in de begeerte, die ik heb van naar den hemel te gaan, bereid ben alles te lijden, dat aan de goddelijke regtvaardigheid believen zal, Ik ben bereid alles te verlaten: mijne ouders en vrienden, en mijn ligchaam tot aas der wormen te geven, om eens te verrijzen. Ik ben bereid meerdere zwarigheid, vele moeijelijke ziekten, ja, de pijnen des vagevuurs te lijden, tot voldoening van mijne schromelijke zonden.

Ten laatste belijd ik, o mijn allerheiligste en goedertierenste leidsman! dat ik u volle magt geef over den uitersten wil mijner ziel; zeg op dat oogenblik aan Jesus, hetgeen ik welligt niet zal kunnen zeggen; dat ik al mijne zonden verzaak, omdat ze aan hem mishagen; dat ik ze versmoor in zijn liefderijk hart; dat ik op zijne barmhartigheid hoop; dat ik gaarne sterf, omdat hij het zoo verlangt; dat ik mijne arme ziel, en de zielen, welke met mij vereenigd zijn, in zijne handen beveel, en dat ik hem meer dan al de schepselen bemin en dat ik hem in alle eeuwigheid wil beminnen. Amen.

LITANIE

TOT HET HEILIGE SACRAMENT.

Voor den Donderdag.

ANTIPH. *O heilige maaltijd, in welken Christus genuttigd, de gedachtenis van zijn lijden gehouden, de ziel met genade vervuld, en ons het onderpand der toekomende glorie gegeven wordt.*

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God heilige Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
Woord, dat vleesch geworden zijt,
Brood der Engelen,
Levend Brood,
Spijze der zielen,
Voedsel van den geest,
Verzadiging der armen,
Waarachtig paaschlam,
Onbevlekte offerande,
Onbloedige offerande,
Verzoenende offerande,
Zaligmakend slagtoffer,
Overheilig offer,
Geheim des vredes,
Gedachtenis van het lijden onzes Heeren Jesus Christus,

ontferm u onzer.

Verzoening der geheele wereld,
Losprijs onzer zaligheid,
Onderpand der toekomende glorie,
Bevestiging der eeuwige liefde,
Onbegrijpelijke verholenheid,
Schat der weldaden Gods,
Overvloedigheid der goddelijke genade,
Bron der goddelijke vreugde,
Gedachtenis der wonderbare werken,
Geneesmiddel der ellendige menschen,
Hemelsch hulpmiddel tegen de zonde,
Troost der stervende menschen,
Hoop der strijdende zielen,
Magtige bijstand in allen nood,
Verborgen schat,
Allergrootst wonder,
Allerheiligste Sacrament,
Allerzoetste maaltijd, bij welken de Engelen dienen,
Zuiver ligchaam van Christus,
Waarachtig God en mensch,
Wees ons genadig, spaar ons, Heer!
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer!
Van alle kwaad, verlos ons, Heer!
Van het onwaardig nuttigen van uw H. Ligchaam en Bloed, verlos ons, Heer!
Van de begeerlijkheid des vleesches, verlos ons Heer!
Van de begeerlijkheid der oogen,
Van de hoovaardij des levens,
Van den geest der onzuiverheid,
Van alle gevaren der zonde,
Van den eeuwigen dood,
Door de onmetelijke liefde, met welke gij dit H. Sacrament hebt ingesteld,
Door uw allerheiligste Vleesch, hetwelk gij ons tot spijs geeft,

ontferm u onzer.

verlos ons, Heer!

Door uw dierbaar bloed, hetwelk gij ons tot eenen drank schenkt, verlos ons Heer.
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat het u believe het geloof en de godvruchtigheid tot het H. Sacrament in ons te vermeerderen,
Dat gij ons van alle ketterij en verblindheid des harten wilt verlossen en bewaren,
Dat gij onze begeerten tot hemelsche dingen wilt verheffen,
Dat gij ons mildelijk deelachtig wilt maken aan alle geestelijke vruchten van dit H. Sacrament,
Dat gij ons in het uur des doods met deze hemelsche spijs wilt versterken,
Dat gij de zielen van onze broeders, vrienden, weldoeners en van alle geloovigen de eeuwige rust wilt geven,
Zoon Gods,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer, Heer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

V. Heer verhoor mijn gebed,
R. En mijn geroep kome tot u.

wij bidden u verhoor ons.

GEBED.

O God, die ons onder dit wonderbaar Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt nagelaten; geef

ons, bidden wij u, dat wij de heilige geheimen van uw ligchaam en bloed zoo eeren, dat wij steeds de vruchten onzer Verlossing in ons mogen gevoelen: die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LOFZANG

van den H. Thomas van Aquine, tot het allerheiligst Sacrament.

Vertaald uit het Latijn, *Adoro te.*

O Verborgen Godheid, U aanbidt mijn hart,
U, die in deez' schijnsels oversluijerd werdt;
'k Geef mij gansch gevangen voor uw Majesteit,
Zinkend, bij 't aanschouwen, in mijn magtloosheid.

Oogen smaak en voelen falen in deez' stond,
Maar 't geloovig hooren biedt ons vasten grond.
Ik geloof de leere, van Gods Zoon gehoord;
Niets is zoo onfeilbaar als het Waarheidswoord.

Aan het kruis verborg zich 't God-zijn slechts alleen:
Maar hier is het mensch-zijn schuilende meteen.
Toch geloof ik beiden, en belijd ze meê
Met den goeden moorder in een zelfde beê.

Ik aanschouw, als Thomas, uwe wonden niet,
Maar Gij zijt mijn God toch, dien ik hulde bied.
Leer me in U gelooven, in U hopen, Heer,
En u vurig minnen, immer, immer meer.

o Gedachtnisteeken van des Heeren dood!
Levend, en den stervling levendmakend Brood,
Geef mijn arme ziele, dat zij door U leev',
En meer hongrend immer naar U henen streev',

Pelikaan vol liefde, Jesus naamloos goed,
Wasch mij van mijn smetten in uw godlijk bloed;
Één, een enkle druppel kan het wijd heelal
Zuiveren van zonden, eindloos in getal.

Jesus, dien mijne oogen hier verscholen zien,
Laat mijn smachtend harte 't hooge heil geschien,
Dat ik zonder sluijer 't godlijk aangezigt
Zien moge, eeuwig zalig in uw glorielicht. Amen.

Geloofd en gezegend zij het allerheiligst Sacrament.

AFLATEN.

1°. Op het verzoek van vele Bisschoppen en Pastoors van Rome, heeft Pius VII, om de geloovige Christenen steeds meer en meer op te wekken tot godvruchtigheid tot Jesus, schuilende in het heilige Sacrament, om hem dikwijls in geest en in waarheid te aanbidden, en hem te danken voor de onwaardeerbare weldaad, die hij ons heeft bewezen door zich geheel te laten in het hoogwaardigste Sacrament, — door besluit van de heilige Vergadering der aflaten, van den 25 Augustus 1818, voor eeuwig verleend eenen aflaat van drie honderd dagen, eens daags te verdienen, door diegenen, die met een rouwmoedig hart godvruchtig zullen lezen den lofzang

Pange, lingua gloriosi met het vers en het gebed van het allerheiligste Sacrament; en honderd dagen aflaat aan hen, die alleen lezen het *Tantum ergo Sacramentum* (*knielt dan voor het glorierijke*) met het bovengezegde vers en gebed: aan degenen die dikwijls of ten minste tienmaal in iedere maand het *Pange Lingua* enz., of enkel het *Tantum ergo*, enz. gelijk hierboven gezegd is, zullen lezen, ieder jaar vollen aflaat op Witten Donderdag, op H. Sacramentsdag, of op eenen dag van deszelfs octaaf, en nog op eenen dag naar verkiezing, mits op die dagen te biechten, te communiceeren, en eene kerk bezoekende, te bidden volgens de intentie van den Paus. (Deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen in het vagavuur.)

LOFZANG.

PANGE, LINGUA GLORIOSI.

Zing, mijn tong, 't geheim des Heeren,
Maak het godlijk Ligchaam groot,
En het Bloed, niet te waarderen,
Dat de Spruit van d'eedlen schoot,
Hij, de Vorst der hemelsferen,
Voor het heil der aard vergoot.

Ons geboren, ons gegeven,
Zoon der reine Hemelbruid,
Strooit Hij, in zijn sterflijk leven,
't Zaad van 't godlijk leerwoord uit,
Tot in 't end een hoog verheven
Werking zijne omwandling sluit.

Aan den laatsten disch gezeten
Met den vollen broedrenkring,
Biedt Hij, na het Paaschlam-eten
Volgens wettige ordening,
Hun, die zijne broedren heeten,
Zelf zich zelv' ter nuttiging.

't Woord in 't vleesch doet brood verkeeren
Door het woord in 't Vleesch, en wijn
In 't aanbiddlijk Bloed des Heeren:
Fale ook 't zintuig bij den schijn,
Voor het harte, dat wil leeren,
Zal 't geloof voldoende zijn.

Knielt dan voor het glorierijke
Sakrament aanbiddend neer;
Voor deez' Godsvereering wijke
De eeredienst der oude leer;
En, waar 't zintuig ook bezwijke,
Steune 't vast geloof ons weer.

Lof den Vader in den hoogen,
Lof zijn eengeboren Zoon;
Hun zij eer en alvermogen,
Hun ons zeegnend lied geboôn;
En den Geest, aan 's hemels bogen
Één met hen, alle eerbetoon. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! die ons onder, enz. *Zie bladz.* 147.

2°. Pius VI, heeft door zijn rescript van den 24 Mei 1776, 100 dagen aflaat verleend, eens daags aan alle geloovigen, die, ter eere van het H. Sacrament, het volgende schietgebed zullen zeggen: *Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijke Sacrament.* En 200 dagen aflaat voor allen, die dit gebed driemaal zullen bidden des donderdags, op den feestdag en gedurende het octaaf van het allerheiligste Sacrament. Verder die hetzelve dagelijks, gedurende eene maand, zullen bidden, kunnen vollen aflaat verdienen op eenen dag naar verkiezing.

3°. Pius VII heeft, den 30 Junij 1818, voor altijd verleend honderd dagen aflaat aan de geloovigen zoo dikwijls zij met een rouwmoedig hart godvruchtig het bovenstaande schietgebed: *Geloofd*, enz. zullen bidden op het teeken van het uur of het gelui der klok voor de uitstelling van het allerheiligste Sacrament, of voor het veertiguurs-gebed, of voor alle andere redenen, als is: het kleppen der klok, den zegen met het Hoogwaardig aanduidende. En den 7 December 1819, heeft hij verleend 100 dagen aflaat aan de geloovigen, die, de H. Mis bijwonende, onder de *Elevatie* Jesus Christus, verborgen onder de beide gedaanten, zullen aanbidden, zeggende het bovengemelde schietgebed: *Geloofd*, enz. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

4°. Voor degenen, die, gebiecht hebbende, op den feestdag van het heilige Sacrament, de Vesperen, Metten of de Mis bijwonen, telkens 400

dagen aflaat, en ieder der mindere getijden 160 dagen; verder gedurende het octaaf 200 dagen voor de Metten, 200 voor de Mis, 200 voor de Vespers, 80 voor ieder der andere getijden. Eindelijk 200 dagen voor elken Priester die de H. Mis gecelebreerd hebbende, en voor alle wereldlijke personen, die gecommuniceerd hebbende, op gezegden feestdag of op eenen dag onder deszelfs octaaf de processie bijwonen; verleend door Eugenius IV, den 26 Mei 1433.

5°. 7 jaren en zevenmaal 40 dagen aflaat aan degenen, die het H. Sacrament met waslicht vergezellen als men hetzelve naar de zieken draagt; en vijf jaren en vijfmaal veertig dagen aan degenen, die hetzelve zonder licht doen.

Degenen, die, wettig belet zijnde om in persoon het H. Sacrament te volgen, eene waskaars in hunnen naam door iemand doen dragen, verdienen 3 jaren, en driemaal 40 dagen aflaat.

Diegenen, die, het H. Sacrament niet kunnende vergezellen, een *Onze Vader* en *Wees gegroet* bidden ter intentie van den Paus, verdienen 100 dagen aflaat. Verleend door Paulus V den 4 November 1606, Innocentius XII den 5 Januarij 1695, Benedictus XIV den 13 September 1749. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

LITANIE

TOT HET LIJDEN VAN CHRISTUS.

Voor den Vrijdag

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld.
H. Geest, waarachtige God,
Jesus, voor onze verlossing mensch geworden,
Jesus, die steeds gedurende uw leven gewenscht hebt voor ons te sterven,
Jesus, die door Judas verkocht en verraden zijt,
Jesus, die in den hof van Olijven voor ons in uw gebed ter aarde gevallen zijt,
Jesus, die in uwe benaauwdheid water en bloed gezweet hebt,
Jesus, die door uwe vijanden gevangen en gebonden zijt,
Jesus, die van uwe leerlingen verlaten zijt,
Jesus, die voor den regterstoel van Annas en Caïphas gebragt zijt,
Jesus, die eenen kaakslag op uwe gezegende wangen hebt ontvangen,
Jesus, die door valsche getuigen beschuldigd zijt,
Jesus, die door Petrus driemaal verloochend zijt,
Jesus, wiens oogen gebonden zijnde, in het aangezigt met vuisten geslagen en bespuwd zijt,

ontferm u onzer.

Jesus, die, als een misdadiger, gebonden naar Pilatus geleid zijt,
Jesus, die naar Herodes, en van hem als een dwaas terug gezonden zijt,
Jesus, die naast Barrabas gesteld, en ter dood geëischt zijt,
Jesus, die voor onze zonden onmenschelijk gegeeseld, doorhakt en doorkerfd zijt,
Jesus, die met doornen gekroond zijt,
Jesus, die uit spot met een purperen kleed omhangen zijt,
Jesus, die met een riet op uwe doornen kroon geslagen zijt,
Jesus, die voor het volk gebragt en ter dood geëischt zijt,
Jesus die verwezen zijt om den dood des kruises te ondergaan,
Jesus, die, met uw kruis beladen, naar de plaats des geregts gebragt zijt,
Jesus, die op den Calvarie-berg van uwe kleederen ontbloot zijt,
Jesus, die aan het kruis genageld zijt,
Jesus, geheel doorwond voor onze boosheden,
Jesus, die uwen Vader voor uwe vijanden gebeden hebt,
Jesus, die gelasterd en bespot zijt,
Jesus, die den goeden moordenaar uw Rijk beloofd hebt,
Jesus, die Joannes aan uwe Moeder tot zoon gegeven hebt,
Jesus, die uwe verlatenheid beklaagd hebt,
Jesus, die met gal en edik gelaafd zijt,
Jesus, die gezegd hebt, dat de voorzeggingen uws lijdens volbragt zijn,
Jesus, die uwen geest in de handen uws Vaders bevolen hebt,

ontferm u onzer.

Jesus, die uit gehoorzaamheid met neêrgebogen hoofde gestorven zijt,
Jesus, wiens gezegende zijde met eene lans doorstoken werd,
Jesus, die van het kruis afgenomen, en in een nieuw graf gelegd zijt,
Jesus, Regter der menschen, die hun de vruchten, die zij met uwen dood en in uw lijden gedaan hebben, afvragen zult,
Wees ons genadig, vergeef ons, Heer!
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer!
Van alle kwaad en zonde, verlos ons, Heer!
Van de eeuwige verdoemenis,
Door de pijnen uws ligchaams en de droefheid uwer ziel,
Door uwen dorst, tranen en naaktheid,
Door uw dierbaar bloed, uw kruis en uwen bitteren dood,
In den algemeenen dag des oordeels,
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij onze zonden door eene waarachtige boetvaardigheid vergeven wilt,
Dat gij uwe H. Kerk beschermen en vermeerderen wilt,
Dat gij ons de navolging uwer ootmoedigheid en liefde verleenen wilt,
Dat gij ons van alle kwade gedachten, aanzoeken des duivels en eenen ongelukkigen dood bevrijden wilt,
Dat wij ons voor de wereld en ons zelven versterven,
Dat wij waarachtige minnaars van uw kruis mogen worden,
Dat wij in het goede volharden, en de hemelkroon waardig worden,
Dat gij U gewaardigt ons te verhooren,

ontferm u onzer.
verlos ons, Heer!
wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons! Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Christus verhoor ons.

Onze Vader enz.

V. Heer, verhoor mijn gebed,
R. En laat mijn geroep tot u komen.

LAAT ONS BIDDEN.

Almagtige, eeuwige God, die uwen Zoon, onzen Zaligmaker, het vleesch hebt doen aannemen, en hem den dood des kruises doen lijden, opdat de mensch het voorbeeld van zijne ootmoedigheid zoude navolgen; geef genadig, dat wij naar de lessen zijner lijdzaamheid mogen leven, en deel verkrijgen in zijne verrijzenis, door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

LOFZANG.

Vexilla Regis.

Des Konings standaard treedt hervoort,
't Geheimnisvolle Kruishout gloort,
Waarop het leven ging ten dood,
En door dien dood het leven bood.

De wreede spits der speer ontsluit
In 's levenszijde een bron, waaruit
Ter onzer reiniging een vloed
Van water neerstroomt en van bloed.

Wat David in 't geloovig lied
Gezongen heeft, is thans geschied,
Als hij den volken profeteert:
God heeft van 't hout uit geregeerd.

o Schoone boom, die heerlijk straalt
Van 's Konings purper, waar ge in praalt,
o Uitverkorene, wiens stam
Mogt dragen 't heilig Offerlam.

Welzalige, aan wiens armen hing
De losprijs onzer zaliging
Als weegschaal, die het ligchaam woog,
En aan de hel den roof onttoog.

o Kruis, onze eenige hope, zijt
Gegroet in dezen lijdenstijd,
Stort meer genade in 't vrome hart,
En wasch hem, die bezoedeld werd.

Drieëenig God, genadebron,
U love, wat ooit loven kon;
Geef hun, die Gij verwinnen doet
Door 't Kruis, ten loon nog 's hemels goed. Amen.

—

LOFZANG OP HET LIJDEN O. H. J. C.

Schreit, treurende oogen, schreit een bittren tranenvloed,
En van de diepste smart weerklinke 't droef gemoed;
Ik meld het, welke straf en wreede marteling
God van den boozen mensch ontving.

Met zwaard en stokken valt een woeste krijgrendrom
Op 't aangegrepen Lam en treft en kneust alom;
Dan valt de slag op 't hoofd, dan vreesselijker weer
Op 't heilig aanschijn neer.

Nog woedt de misdaad voort: aan beulen fel en wreed
Laat men den God-mensch prijs, en fluks staan zij gereed,
Om aan der heemlen Vorst door 't goddeloost bestaan
De wreede hand te slaan.

Hoort, hoort het, volkeren: de minnelijke God
Doorstaat de razernij van 't geesloend beulenrot,
Uit alle leden stroomt zijn bloed weg langs den grond,
En schuldeloos zwijgt zijn mond.

Wie treurt en schreit er niet? De ontembre gruwzaamheid
Dier haatren heeft iets nieuws ter foltering bereid;
Van scherpe doornen drijft ze in 't hoofd, o smart en hoon,
Een vreesselijke kroon.

O gruwelijk tooneel! Men sleurt met band en koord!
In schande Christus heen naar 't aaklig stervensoord,
Daar sneeft Hij in de pijn, en stervend geeft de Heer
Zijn ziel den Vader weer,

Voor Hem, die ons ten heil zulk lijden onderstond,
Klink door het wereldruim 't verschuldigd loflied rond
En eeuwge hulde zij door 't menschelijk geslacht
Zijn heilgen naam gebragt. Amen.

Bij de Metten.

Aanschouw het, op het kruis, het strafhout van de zonde,
Hangt God zelf uitgestrekt en druipend van zijn bloed;
Aanschouw den spijker, die een wreede en breede wonde
In 's Heilands handen gapen doet.

Zie Hem te midden van verachte moorders hangen,
Als om zijn gruweldaad met regt ter dood gedoemd:
Wreedaardig volk, zoo was het uw vloekwaard verlangen
O volk, dat Hij het zijne noemt!

Ach! het gelaat verbleekt; het hoofd buigt moede neder,
Zie, de oogen sluiten zich; en van de lippen zweeft
De heilge ziele des Verlossers, die ons weder
Gods liefde en gunst verworven heeft.

o Hart, het hardst metaal zoudt gij in hardheid tarten;
Zoo ge op uw gruwelen geen vloed van tranen goot;
Uw schuld sloeg Christus aan den kruisbalk, en in smarten
Heeft Hem uw zondeschuld gedood.

Aan God zij eeuwige eer en lof ten allen tijde,
Die als Verlosser voor het menschdom heeft geboet,
En ons rampzaalgen van de zondesmet bevrijdde,
Ons wasschend in zijn godlijk bloed. Amen.

Bij de Lauden.

Te midden van een wilde zee,
Die op Hem stort, van smart en wee
En straf en pijnen duizendvoud,
Hangt de Verlosser aan het hout.

Een vreesselijke wonde bloedt
In elke hand en iedren voet;
Op borst en hoofd en overal
Is 't bloed en wonden zonder tal.

Hij schreit en roept, en is niet meer:
't Doorstoken Moederhart slaat neer.
o Zoon! o Moeder! moge uw smart
Verbrijzlen ons ondankbaar hart.

Gebergte, graf en steengevaart
Barst open; zee, rivier en aard
En rotsen beven om en om;
De voorhang scheurt van 't heiligdom.

Zon, maan en sterrenheer en lucht,
Ze klagen; gansch de Schepping zucht;
o Ouden, jongen, allen gij,
Gehuwden, maagden, weeklaagt vrij,

Schaart u om 't kruis in treurigheid,
En zalft die voeten, nat beschreid
Met heete tranen droogt ze weer
Met losse vlecht, en kust ze teer.

o Offer uwer liefdevlam,
Dat onze schulden op zich nam,
Het is uw heilaanbrengend bloed,
Dat ons Gods kindren worden doet.

Wees, Jesus, onze vreugde en vree,
Ons leven en belooning mee
Wees licht en leidsman te gelijk,
En kroon en loon in 't hemelrijk. Amen.

GEBEDEN

TOT DE VIJF H. WONDEN DES ZALIGMAKERS.

Voorbereidend Gebed.

O beminnelijke Jesus! die u gewaardigd hebt voor mij een bruidegom des bloeds te worden, zie, ik werp mij voor uwe voeten neder om u mijne liefde en schuldige dankbaarheid te betoonen. Maar wat zal ik u wedergeven, o mijn Jesus! u, die mij ten einde toe bemind hebt? Gij hebt mij in uwe handen en voeten, ja zelfs in uw hart geschreven. Wie zal mij geven, dat ik u, gelijk gij mij, in mijn hart geschreven drage, en ik u, gelijk gij mij, altijd gedachtig blijve? O Jesus! met welk eene overmaat van liefde hebt gij mij bemind, gij, die niet alleen uwe handen en voeten, maar ook uw hart voor mij hebt laten openen, opdat het mijne met den onuitputbaren overvloed uwer hemelsche gaven vervuld zoude worden! Ontvang mijne smeekingen, die ik ter eere van uwe heilige vijf wonden uitboezem in de hoop, dat gij mij, ellendige, den toegang tot deze dierbare bronnen des levens niet weigeren zult.

Tot de wonde aan den linkervoet.

Wees gegroet, o heilige wonde van den linkervoet mijns Zaligmakers! vol eerbied omhels ik u in den geest. Trek, o mijn Jesus! bid ik u uit ganscher

harte, trek, door de verdiensten dezer wonde, mijne voeten uit den strik, dien mijne vijanden mij gespannen hebben, en behoed mijne ziel voor den val. Dat de voet der hoovaardigheid geenen ingang bij mij vinde; dat ik geen groote dingen, die boven mijne magt zijn, onderneme, maar altijd in uwe tegenwoordigheid, in de eenvoudigheid mijns harten, wandele, opdat ik aldus door u in genade ontvangen worde.

Voor deze heilige wonde leg ik al mijne kwellingen neder, en vereenig die met uw lijden en kruis; geef mij genade, om al mijnen tegenspoed en mijne ellenden uit liefde tot u te dragen, en mij altijd naar uwen heiligen wil te schikken. Amen. *Onze Vader*, enz.

Tot de wonde van den regtervoet.

Wees gegroet, o heilige wonde van den regtervoet mijns Zaligmakers! vol eerbied omhels ik u in den geest. Bestuur, o mijn Jesus, bid ik u uit ganscher harte, bestuur door de verdiensten dezer wonde, mijne gangen in den weg uwer geboden, opdat ik van de eene deugd in de andere moge voortgaan, tot dat ik u, mijn God en Heer! in Sion aanschouwe.

Voor deze heilige wonde breng ik al mijn geluk en al den voorspoed, dien uwe goddelijke Voorzienigheid mij genadig geschonken heeft, opdat mijn hart daardoor niet verhoovaardigd worde, noch u, mijn opperste goed! tot gramschap opwekke. Amen. *Onze Vader*, enz.

Tot de wonde van de linkerhand.

Wees gegroet, o heilige wonde van de linkerhand mijns Zaligmakers! vol eerbied omhels ik u in den geest. O mijn Jesus! ik bid uit ganscher harte door de verdiensten dezer wonde, heb medelijden met mijne zwakheid en wispelturigheid; versterk mij in alle voornemens, en bewijs mij alleenlijk deze liefde, dat ik moge zeggen: *Zijne linkerhand is onder mijn hoofd, en zijne regter zal mij omhelzen.* Cant. 2.

Al mijne zonden, die ik wetend of onwetend bedreven heb, leg ik voor deze heilige wonde neder. Gewaardig die uit te wisschen, o mijn Jesus! opdat zij in den dag des oordeels het vonnis der verdoemenis tegen mij niet eischen. Am. *Onze Vader*, enz.

Tot de wonde van de regterhand.

Wees gegroet, o heilige wonde van de regterhand mijns Zaligmakers! vol eerbied omhels ik u in den geest. O Heer Jesus! geef, bid ik u, uit ganscher harte, geef mij door de verdiensten der wonde, krachten tegen al mijne zigtbare en onzigtbare vijanden en stel mij in den jongsten dag aan uwe regterhand, opdat ik in vreugde hoore: *Kom gij, gezegenden mijns Vaders, en bezit het rijk, hetwelk van het begin der wereld bereid is.* Matth. 25.

Voor deze heilige wonde leg ik neder en offer u al mijne goede werken op, en bid u zeer ootmoedig, o mijn Jesus! dat gij die met uwe allerheiligste werken wilt vereenigen, aan uwen hemelschen Vader

opofferen en mijne gebreken door uwe volmaaktheid vergoeden. Amen. *Onze Vader*, enz.

Tot de wonde der zijde.

Wees gegroet, o heilige wonde van de zijde mijns Zaligmakers! wees gegroet, o bron van liefde, o onwaardeerbare schat, o rustplaats mijner ziel! zoude ik, liefste Jesus, tot dit geheiligde altaar durven naderen en uw door liefde brandend hart kussen? Beroof mij niet, mijn Jesus! bid ik u, door uwe oneindige goedheid, beroof mij niet van deze troost; verstoot mij niet van deze eenige schuilplaats mijner ziel. Welaan dan, mijne ziel! nader met vertrouwen tot den troon van uwen zoetsten Bruidegom; ontlast u daar van alle kwellingen en zorgen, waaronder gij gedrukt wordt, vervul hier uwe heilige begeerten, en rust daar in den gewenschten vrede. Mij dunkt, o Jesus dat uwe liefde mij door deze minnelijke wonde den toegang tot uw hart opent. Hier bid ik u met den diepsten ootmoed, mij alles te vergeven; waarin ik ooit met hart, mond of werken tegen u gezondigd heb. Reinig, zuiver, o Jesus! mijn hart in dit bad van uw dierbaar bloed: druk in hetzelve de gedaante van uw hart, ontsteek het door het vuur uwer liefde, opdat ik voortaan buiten u niets beminne, niets begeere.

Voor deze heilige wonde van uw hart, o mijn Jesus! leg ik al de begeerten van mijn hart neder. Hecht, bid ik u, mijn hart zoo vast aan het uwe, dat zij nimmer van elkander gescheiden worden,

opdat ik waarlijk met den Apostel uitroepe: *Wie zal ons van de liefde van Christus scheiden? verdrukking of benaauwdheid, of honger, of naaktheid, of gevaar of vervolging of het zwaard? Ik ben verzekerd dat noch dood, noch leven, noch vorstendommen, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch sterkte, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke in Jesus Christus onzen Heer is.* Rom. 8. *Onze Vader*, enz.

Schietgebed, hetwelk de H. Franciscus Xaverius dikwijls las.

Heer Jesus Christus! door de vijf wonden, die gij aan het kruis, uit liefde tot ons hebt geleden, kom uwen dienaar te hulp, die gij door uw dierbaar bloed hebt afgekocht. Amen.

AFLATEN.

Pius VII heeft, den 25 Augustus 1820, voor eeuwig verleend aan alle geloovigen, die ten minste met een rouwig hart het volgende gebed met vijfmaal het *Onze Vader*, het *Wees gegroet, Glorie zij den Vader*, enz. zullen bidden ter gedachtenis van het lijden en den dood van Jesus Christus, drie honderd dagen aflaat, eens daags te verdienen, en vollen aflaat voor degenen, die dit eene geheele maand onderhouden, op een van de drie laatste dagen, biechten en communiceren, en zullen bidden

volgens de inzigten van Z. H. den Paus. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

Gebed tot den lijdenden en stervenden Jesus.

O God! die om de wereld te verlossen, hebt willen geboren en besneden worden, van de Joden verworpen, van Judas den verrader door eenen kus overgeleverd, met koorden gebonden, als een onnoozel lam ter slagtbank geleid, en aan Annas, Caïphas, Pilatus en Herodes met bespotting voorgesteld: door valsche getuigen beschuldigd, door geesels verscheurd en met schande overladen, bespogen, met doornen gekroond, met vuisten en eenen rietstok geslagen; het aangezigt geschonden, van uwe kleederen beroofd, aan het kruis met nagelen gehecht en opgeheven, tusschen misdadigers geplaatst, met gal en azijn gelaafd, en met eene lans gewond; verlos mij, Heer! door deze allerheiligste pijnen, welke ik, onwaardige overdenk, door uw heilig kruis en uwen heiligen dood, van de pijnen der hel, en gewaardig mij ter plaatse te brengen, waar gij den met u gekruisigden moordenaar gebragt hebt; gij die met den Vader en den heiligen Geest leeft en heerscht God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Lees hierna vijfmaal het *Onze Vader*, het *Wees gegroet en Glorie zij den Vader*, enz.

2. Benedictus XIV heeft, door zijne bréve van 13 December 1749, *Ad Passionis*, honderd dagen aflaat vergund aan alle Christen geloovigen die des Vrijdags op den klokslag van drie uren namiddags,

knielende godvruchtig zullen bidden vijfmaal het *Onze Vader* en het *Wees gegroet*, ter gedachtenis van het lijden en den doodsnood van onzen goddelijken Verlosser Jesus Christus.

3. Pius VII heeft, bij besluit van den 16 April 1809, eenen aflaat van 300 dagen voor eeuwig verleend aan degenen, die bidden voor de geloovigen, welke in doodstrijd liggen. Men moet driemaal het *Onze Vader*, ter gedachtenis van het lijden en den doodstrijd van Christus, en driemaal het *Wees gegroet*, ter gedachtenis van de weedommen van Maria gedurende den doodstrijd van haren liefderijken Zoon, bidden. Voorts vollen aflaat voor degenen, die, gedurende eene maand dagelijks deze godvruchtige oefening zullen gedaan hebben, en, op eenen dag volgens verkiezing, gebiecht en gecommuniceerd hebbende, zullen bidden volgens de bedoeling van den Paus. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

LITANIE

TOT DE HEILIGE MAAGD MARIA.

Voor den Zaturdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Geest, waarachtige God, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
Moeder van Christus,
Moeder der goddelijke genade,
Allerreinste Moeder,
Allerzuiverste Moeder,
Ongeschondene Moeder,
Onbevlekte Moeder,
Zeer minnelijke Moeder,
Zeer wonderlijke Moeder,
Moeder des Scheppers,
Moeder des Zaligmakers,
Allervoorzigtigste Maagd,
Eerwaardige Maagd,
Lofwaardige Maagd,
Magtige Maagd,
Goedertierene Maagd,
Getrouwe Maagd,
Spiegel der regtvaardigheid,

bid voor ons.

Zetel der wijsheid,
Oorzaak onzer blijdschap,
Geestelijk vat,
Verheven vat,
Eerwaardig vat,
Uitmuntend vat van godvrucht,
Geheimzinnige roos,
Toren van David,
Ivoren toren,
Gulden huis,
Ark des verbonds,
Deur des hemels,
Morgenster,
Behoud der kranken,
Toevlugt der zondaren,
Troosteres der bedrukten,
Hulp der christenen,
Koningin der engelen,
Koningin der patriarchen,
Koningin der profeten,
Koningin der apostelen,
Koningin der martelaren,
Koningin der belijders,
Koningin der maagden,
Koningin van alle heiligen,
Koningin zonder vlek ontvangen,

bid voor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, Ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. Heer, verhoor mijn gebed.
r. En mijn geroep kome tot u.

GEBED.

O God, van onuitsprekelijke genade, die u niet alleen gewaardigd hebt, een mensch, maar ook een Zoon des menschen te worden en eene vrouw tot uwe Moeder verkozen hebt op de aarde; gij, die God tot Vader hebt in den Hemel! wij bidden u, vergun ons, dat wij hare gedachtenis eerbiedig mogen houden, haar als uwe moeder eeren en aan hare uitmuntende waardigheid ootmoedig onderdanig zijn, die u van den H. Geest ontvangen heeft, die Maagd blijvende u gebaard heeft, en aan wie gij zelf op de aarde onderdanig waart, Heer Jesus Christus, die met denzelfden Vader en den H. Geest leeft en heerscht, God in alle eeuwigheden. Amen.

GEBEDEN
TOT DE H. MAAGD MARIA.

SALVE REGINA.

Wees gegroet, o Koningin, Moeder van barmhartigheid! Wees gegroet, ons leven, onze troost en onze hoop. Tot u roepen wij, verbannen kinderen van Eva. Tot u zuchten wij kermend en weenend in dit tranendal. Welaan dan, onze Middelares! keer uwe barmhartige oogen tot ons en toon ons na deze ballingschap de gezegende vrucht

uws ligchaams Jesus. O genadige, o mededoogende, o zoete maagd Maria!

v. Gewaardig, dat ik u love, o H. Maagd!

R. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

v. Gezegend is God in zijne heiligen.

R. En heilig in al zijne werken.

SUB TUUM PRAESIDIUM.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlugt, o H. Moeder Gods! verstoot onze gebeden niet in onzen nood; maar verlos ons van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd, onze Vrouw! onze Middelares! onze Voorspreekster! verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

v. Gewaardig, *enz. als boven.*

DE GROETENIS DES ENGELS.

Wanneer de bedeklok klept.

Deze oefening geschiedt tot dankzegging voor de overgroote weldaad der menschwording van Christus, en om aan de heilzame vruchten daarvan deelachtig te worden door de voorspraak van de H. Moeder Gods.

ANGELUS.

De Engel des Heeren heeft aan Maria geboodschapt; en zij heeft ontvangen van den H. Geest. *Wees gegroet*, enz.

Zie de dienstmaagd des Heeren mij geschiede naar uw woord. *Wees gegroet*, enz.

En het Woord is Vleesch geworden en het heeft onder ons gewoond. *Wees gegroet*, enz.

LAAT ONS BIDDEN.

O Heer! wij bidden u, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus uwen Zoon, gekend hebben, door zijn lijden en kruis gebragt worden tot de glorie der verrijzenis, door denzelfden Jesus Christus onzen Heer. Amen.

In den paaschtijd.

REGINA COELI.

Verheug u, Koningin des hemels! *Alleluja.*

Want hij, dien gij waardig geweest zijt te dragen. *Alleluja.*

Is verrezen gelijk hij gezegd heeft, *Alleluja.*

Bid God voor ons! *Alleluja.*

V. Wees verheugd en verblijd, Maagd Maria! *Alleluja.*

R. Want de Heer is waarlijk verrezen, *Alleluja.*

LAAT ONS BIDDEN.

O God! die u gewaardigd hebt door de verrijzenis van uwen Zoon de wereld te verblijden; verleen, bidden wij u, dat wij door de voorspraak van zijne Moeder, de Maagd Maria, de vreugde van het

eeuwige leven mogen genieten. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

AFLATEN.

1. Pius VI heeft bij besluit van den 5 April 1766 voor eeuwig verleend eenen aflaat van 100 dagen op iederen dag van de week, en van 7 jaren en zevenmaal veertig dagen, op iederen zondag, aan al degenen, die godvruchtig zullen lezen om zooveel in hen is, den smaad aan de heilige Maagd Maria en aan de Heiligen gedaan, te herstellen en om hunne eeredienst te verdedigen en te vermeerderen, des morgens het *Salve Regina*, daarbij voegende de verzen; *Gewaardig*, en des avonds het *Sub tuum praesidium* met de gemelde verzen (gelijk hierboven). Degenen, die deze gebeden dagelijks, gedurende eene maand, zullen bidden, kunnen op twee zondagen, naar verkiezing, van die maand, vollen aflaat verdienen. Daarenboven vollen aflaat voor degenen, die gewoon zijn deze gebeden te bidden, op alle feestdagen van O. L. V. en op den feestdag van alle Heiligen; alsnog een vollen aflaat in het uur des doods, mits te biechten en te communiceren of ten minste rouwig van harte te zijn.

2. 800 dagen aflaat voor degenen, die de litanie van O. L. V. gemeenlijk genaamd van Lorette, zullen bidden. Voorts vollen aflaat voor degenen, die ze dagelijks bidden, op de vijf voornaamste feestdagen van Maria, te weten: van de ontvangenis, de geboorte, de boodschap, Lichtmis en

hemelvaart, mits eene openbare kerk te bezoeken. Pius VII, 30 September 1817 (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur).

3. Benedictus XII heeft, den 13 September 1724, aan degenen, die met leedwezen onder het kleppen der klok, het *Angelus* (zie bladz. 172) zullen bidden, des morgens, des middags of des avonds, eenen aflaat verleend van 100 dagen iedere maal, en aan degenen, die hetzelve ten minsten eenmaal daags, gedurende eene maand, zullen gebeden hebben, vollen aflaat op eenen dag van dezelfde maand volgens verkiezing. Dit gebed moet men knielend zeggen; evenwel heeft Benedictus XIV, 20 April 1712, beslist, dat men hetzelve des zaturdags avonds en alle zondagen des jaars staande zal bidden, en dat men gedurende den Paaschtijd, in plaats van het *Angelus*, het *Regina Cœli* met het vers en het gebed (bladz. 173), staande zal lezen, tenzij men deze gebeden niet kenne, in welk geval men het *Angelus* staande kan bidden. De geloovigen, die zich bevinden in plaatsen, waar men het *Angelus* niet luidt of niet kan hooren luiden, zullen evenwel den aflaat verdienen, als zij de gemelde gebeden bidden op het uur, dat men zoude moeten luiden, alzoo heeft Pius VI den 18 Maart 1781 beslist.

4. Pius VII heeft, den 11 Junij 1815, aan degenen die 's morgens, 's middags en 's avonds telkens zullen zeggen driemaal *Glorie zij den Vader*, enz., met inzigt om de allerheiligste Drievuldigheid te danken voor de genaden en bijzon-

dere voorregten, vergund aan de H. Maagd Maria, bijzonderlijk in hare hemelvaart, verleend 100 dagen aflaat voor iedere keer, en bovendien aan hen, die zulks driemaal daags zullen oefenen, eens vollen aflaat in elke maand, op eenen dag naar verkiezing. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur).

5. Innocentius XII heeft, den 17 Junij 1722, vollen aflaat verleend, voor degenen, die tegenwoordig zijn in de hoogmis op de Feestdagen van den *Naam van Maria* en van hare *Bescherming*.

6. Pius VI, om de geloovigen op te wekken tot het eeren van het groote geheim der onbevlekte ontvangenis van Maria, heeft den 21 November 1793, voor altijd verleend 100 dagen aflaat voor iederen keer, aan degenen, die met een rouwig hart godvruchtig zullen lezen het eene of andere der twee volgende schietgebeden:

Gezegend zij de heilige en Onbevlekte Ontvangenis van de heilige Maagd Maria; *of wel*: In uwe ontvangenis, Maagd Maria, zijt gij onbevlekt geweest, bid voor ons den Vader, wiens Zoon Jesus, ontvangen van den H. Geest, gij gebaard hebt.

7. Clemens XII den 4 Februarij 1736, en Benedictus XIV den 14 Julij 1757, hebben een' vollen aflaat vergund, eenmaal 's jaars, op eenen dag naar verkiezing, te verdienen voor degenen, die, gebiecht en gecommuniceerd hebbende, een geheel uur zullen bidden ter eere der bedrukte Moeder Maria, overwegende hare smarten, en lezende de gebeden, die hierop betrekkelijk zijn. Pius VI heeft den 8 Julij 1785 dezen aflaat bevestigd en

voor altijd verklaard. Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

8. Pius VII heeft, den 28 April 1807, voor altijd toegestaan 300 dagen aflaat, elke reis, aan degenen, die met godvruchtigheid en een rouwmoedig hart zullen zeggen:

Jesus! Maria! Jozef! ik geef u mijn hart en mijn ziel. Jesus! Maria! Jozef! staat mij bij in den doodstrijd. Jesus! Maria! Jozef! laat mij in uw heilig gezelschap vreedzaam sterven.

Dezelfde Paus verleent 100 dagen aflaat, wanneer men een van deze drie schietgebeden zal zeggen. (Toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.)

Gebed in den nood tot de allerheiligste Maagd Maria, koningin van den H. Rozekrans.

O allerhoogste Maagd en Moeder Gods Maria! ik N. allergrootste en onwaardige zondaar, neem mijne toevlugt tot u, en met een kinderlijk vertrouwen buig ik mijne zondige knieën voor uw heilig beeld met een bekneld hart en bedrukt gemoed, zuchtende, kermende, weenende en smeekende, dat gij, o verhevenste, doch ootmoedigste vrouw, en medelijdendste Moeder! mij, ellendige en onwaardigste, op dit uur in mijne allergrootste benaauwdheid gelieft te hooren, en dat gij voor mij wilt dienen tot eene allerkrachtigste verzoenster bij God den Vader, wiens allerliefste dochter gij zijt. Wees voor mij eene gewenschte voorspreekster bij God den Zoon, die u niets weigert, want gij zijt zijne aangenaamste Moeder; en eene bijstandverwerfster

bij God den H. Geest, want gij zijt zijne waardigste bruid.

Gelief, o verhevenste Maagd! uit het hoogste des Hemels met een mededoogend oog te aanschouwen, niet mijne zonden, maar mijne benaauwdheid, niet mijne verdiende straffen, maar mijne noodwendigheid; niet mijne onwaardigheid, maar mijne uiterste bedruktheid. Wil mij behouden door uwe magtige hulp, die anders moet verloren gaan. Wil mij ondersteunen, die anders moet vallen. Wil mij troosten, die, van ieder verlaten zijnde, anders zoude wanhopen.

Ach, allerliefste Moeder! tot wie zal ik, in deze mijne benaauwdheid, mijne toevlugt nemen, dan tot u, gelijk een kind tot zijne moeder, wanneer de vader vergramd is? Tot u, zeg ik, die de oorzaak onzer blijdschap, het behoud der kranken, de toevlugt der zondaren, de troosteres der bedrukten, de hoop der kleinmoedigen en de bijstand der Christenen zijt?

O allerheiligste Maagd! gij kunt mij helpen; gij wilt mij helpen: ja gij moet mij helpen, door uwe heilige voorspraak bij uwen lieven Zoon.

Gij kunt mij helpen; want gij zijt de magtigste naast God, en ééne zucht, voorkomende uit uw maagdelijk hart, is voor den zondaar meer dan de gebeden van alle Heiligen.

Gij wilt mij helpen, want gij zijt liefderijk tot de menschen, en bijzonder voor de zondaars.

Gij moet mij helpen door uwe heilige gebeden, want dit is u altijd aanbevolen.

Gij moet mij helpen; want Moeder zijnde van

uwen lieven Zoon, welke volgens de menschheid onze broeder is, zoo zijt gij ook mijne Moeder.

Gij moet mij helpen, want gij hebt anderen, aan mij in zonden gelijk, geholpen.

Gij hebt voor godslasterende zondaars, op het laatste van hun leven, berouw en leedwezen bij uwen Zoon verkregen.

Gij hebt moordenaars tot bekeering, ja tot heiligheid gebragt.

Gij hebt voor openbare zondaressen een zuiver leven verworven.

Gij hebt diegenen uit de klaauwen des duivels verlost, die zich aan hem hadden overgegeven.

Gij hebt voor de wanhopenden vergiffenis en eene vaste hoop van zaligheid verkregen.

Niets, o almagtige Koningin van hemel en aarde, is u onmogelijk.

Waarom zoudt gij mij, allerverworpenste, dan ook niet helpen? Ik ben geschapen door denzelfden God, verlost door hetzelfde dierbaar bloed; gij zijt zoo wel voorspreekster en Moeder gesteld voor mij als voor anderen. Gij zijt nu nog dezelfde, die gij te voren waart. Uwe liefde en uwe barmhartigheid is dezelfde, uw ijver, om iemand te helpen, is niet verminderd. Waarom zoudt gij mij dan ook niet bijstaan?

Gij zondert geene personen uit, die u zouden aanroepen; maar iedereen, klein of groot, rijk of arm, regtvaardigen en zondaren mogen u bijstand vragen. Nooit is het te laat, want gij zijt altijd gereed. Altijd staan uwe armen open, om de zon-

daren te ontvangen. Zie dan, o Koningin, allerreinste Maagd! terwijl ik hierop mijn vertrouwen stel, zoo bid ik u ootmoedig om troost, hulp, bijstand, bewaring en verlossing, bijzonder van deze mijne ellenden.

Ach, allergenadigste Maagd! keer uw vriendelijk en minzaam gelaat niet van deze mijne onwaardige gebeden, maar verhoor, bid ik u, dezelve, alhoewel zonder verdiensten. Laat mij niet onverhoord noch troosteloos weggaan. Dat u daartoe bewege al de blijdschap, die uw maagdelijk hart gevoelde in des Engels boodschap, in het bezoek van uwe nicht Elisabeth, in de geboorte, opdragt en vinding van Jesus in den tempel. Heb toch medelijden met mijne tegenwoordige droefheid, om al uw onuitsprekelijk wee, uwe tranen en verlatenheid, die uwe teedere en deelnemende ziel verduurd heeft in het bitter lijden van uwen lieven en eeuwig gezegenden Zoon Jesus Christus. Verheug mijn neêrslagtig en bekneld hart, met mij te verhooren, door al uwe onuitsprekelijke vreugde, door uwen goddelijken troost, door al de genaden, die u van den hemel ingestort zijn. Om alle glorie, waarmede u de allerheiligste Drievuldigheid vereerd heeft bij de heerlijke verrijzenis, wonderbare hemelvaart, troostrijke nederdaling des H. Geestes, en uwe verhevenste krooning, bid en smeek ik u, o Maria, en verzoek, uit geheel mijn hart, geholpen te worden door uwe magtige voorspraak. Ik verzoek dit door al hetgene uw teeder gemoed kan of mag bewegen, door al de liefde van Jesus tot u, en van u tot hem; ik ver-

zoek dit door al de gebeden van de Heiligen, door al den lof der Engelen, door al de dienst, die u van de menschen wordt aangedaan, die immer tot uwe eer geschied is of geschieden zal; ik verzoek dit, met één woord, door al hetgene u aangenaam is te hooren.

Gelief mij in mijne mistroostigheden te troosten, door van uwen Zoon te verkrijgen; dat ik in deze noodwendigheid geholpen worde. O Maria! ik houd niet op met bidden, tot dat gij mij geholpen hebt. Allerheiligste, allerwaardigste, allerverhevenste, allerootmoedigste, allermededoogendste, allerliefste Moeder! verhoor mij: ik loof, ik groet, ik prijs u door den mond van allen, die u prijzen kunnen. Ik wensch u, om God, alle verheffing en alle eerbewijzing. Dat alle redelijke schepselen u kennen, beminnen en dienen, als de waarachtige, eenige en beminnenswaardige Moeder van den allerhoogsten God. Ik verheug mij over al uwe zoo geestelijke als ligchamelijke gaven; en het is mij van harte leed, dat iemand uwe waardigheid vermindert. Daarom, allerliefste Moeder, gij, die niet één Wees gegroet, ter uwer eere gestort, onbeloond laat, ik groet u duizend en duizendmaal, en wensch u alle goed en glorie, alhoewel gij alle goed bezit, en ik verzoek genadig van u verhoord te worden.

Waarom wilt gij nog langer vertoeven, allertoegenegenste Vorstin? Houden u mijne zonden terug! O, zij smarten mij zeer! ik verfoei en verzaak die uit den grond van mijn hart. Heb ik u voorheen te traag gediend; zie, ik neem mij voor, u alle

dagen te dienen, en iets tot uwen lof te verrigten.

Aanzie dan mijn zuchtend hart en de opregte genegenheid, die ik heb tot u, o Moeder van genade! Zal uw teeder, moederlijk hart gedoogen, dat ik, ellendige, ongetroost blijf, dat mijne ziel verloren ga, die aan Jesus, uwen lieven Zoon, zoo veel bloeds gekost heeft? O neen, lieve Moeder! gij hebt meer liefde tot de menschen dan de menschen denken kunnen.

Welaan dan, allerbarmhartigste Moeder! tot u blijf ik zuchten, ontferm u over mij, allerellendigsten zondaar. Dat wensch ik, en zal het blijven wenschen, zoo menigmaal ik adem haal, alle uren, alle oogenblikken, bij dag en bij nacht, zoo menigwerf ik dit gebed kan lezen, en met mijn hart kan denken en tot u verzuchten, o Moeder.

Daarenboven, allermagtigste en milderijkste Koningin! dewijl niemand van u te veel kan vragen, zoo verkrijg mij door uw voorbidden een levendig geloof, eene standvastige hoop en eene volmaakte liefde tot God, tot u en tot alle menschen om God.

Verkrijg mij de gave van tranen, voortkomende uit de bron van dezelfde zuivere goddelijke liefde, om voortaan mijne en eens anders zonden te beweenen, en in het toekomende die te vermijden. Verkrijg mij een volmaakt christelijk leven volgens het onbevlekte leven van uwen lieven Zoon, en van u, verkrijg mij hulp, genade, bewaring en bescherming in alle voorvallen naar ziel en ligchaam; verkrijg mij de genade van volharding in al het goede tot het einde mijns levens.

Verkrijg mij ten laatste een gelukzalig sterven in uwe beschermende tegenwoordigheid, en ik bid u, zoo mijne verdiensten alsdan te kort komen, dezelve met de uwe aan te vullen; mijne onwetende en vreemde zonden te vergeven, mijne kwade biechten en communiën te verontschuldigen en de helsche vijanden af te weren, opdat mijne arme ziel, bij haar vertrek uit mijn sterfelijk ligchaam, in de handen moge komen van Hem, welke haar heeft geschapen, en in vrede moge rusten, om u, allerzoetste minnelijke Moeder! met uwen liefsten Zoon, steeds van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen in de gelukzalige eeuwigheid. Amen.

LOFZANG

Tot de H. Maagd Maria, Koningin van Hemel en Aarde.

Wees gegroet, o Zeestar,
Moeder van den Heere,
Immer reine Maged,
Hemelpoort vol eere.

De Engel deelde U 't Ave
Van den hemel mede,
Maak dat omgekeerde
Eva ons ten vrede.

Slaak de boei der schulden;
Schaf weer licht den blinden:
Doe ons, vrij van 't kwade,
Al wat goed is vinden.

Toon U immer Moeder,
Moog door u ons hooren,
Hij, die ons ter redding,
Uit u werd geboren.

Ongelijkbre Maged,
Boven al aanminnig
Maak ons, vrij van zonden,
Zuiver en zachtzinnig.

Leer ons vlekloos leven,
Veilig onze gangen,
Om met u bij Jesus
De eeuwge vreugd te erlangen.

Lof zij God den Vader,
Christus ook, den Heere,
En den heilgen Trooster,
Den Drieëene ééne eere. Amen.

GEBED.

O Heilige Maria! onze Vrouwe, ik beveel mij in uwe gezegende getrouwheid, in uw bijzonder toezigt en in den schoot uwer barmhartigheid. Heden, al de dagen mijns levens en in het uur van mijn sterven, stel ik uwe bescherming mijne ziel en mijn ligchaam, al mijne hoop en vertroosting; al het einde van hetzelve, opdat door uwe allerheiligste bemiddeling en door uwe verdiensten, mijne werken mogen geschikt en bestuurd worden naar uwen en uws Zoons wil. Amen.

—

KORTE GETIJDEN DER ZEVEN WEEËN

VAN DE

HEILIGE MOEDER GODS MARIA.

DE METTEN.

EERSTE WEE. — DE VOORZEGGING VAN SIMEON.

Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met u; gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws ligchaams, Jesus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood.

V. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

R. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

V. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen. *Alleluja.*

Van Septuagesima tot Paschen zegt men in alle getijden in plaats van: Alleluja, Lof zij u, Heer! Koning der eeuwige glorie.

LOFZANG.

O Maria! waarde vrouwe,
O wat smart en droeve rouwe,
Moest gij voelen in uw hert!

Toen gij Jesus in den tempel,
Hebt gebragt tot een exempel,
Die daar opgeofferd werd,
Wanneer Simeon ging spreken:
»'t Zwaard des druks zal nog doorsteken
Heel uw hart;" ach, droevig woord!
Dacht u niet de ziel te ontzinken,
En in tranen te verdrinken,
Die zulks nimmer hadt gehoord?
Laat deez' droeve bitt're tranen,
Ons tot afstand nu vermanen,
Van de zonde, die ons pijnt;
Dat de ziel, door zond' verduisterd,
Met den glans der deugden luistert,
Als zij voor Gods troon verschijnt.

Antiph. Bij wie zal ik u vergelijken, of bij wie kunt gij vergeleken worden, gij, dochter van Jerusalem? Bij wie zal ik u vergelijken om u te troosten, gij maagd, dochter van Sion; want uwe smart is zoo groot als de zee. *Thren.* 2. 13.

v. Een zwaard zal uwe ziel doorsteken.

R. Opdat de gedachten van vele harten openbaar worden. *Luc.* 2. 13.

GEBED.

O beminnenswaardige Jesus! die u door de handen uwer gezegende Moeder Maria aan uwen hemelschen Vader hebt laten opofferen, toen de oude Simeon voorspelde, dat een zwaard van droefheid hare ziel zoude doorsnijden; ik bid u, o Jesus! dat gij mijn hart tot een aangenaam offer voor uwen Vader wilt

bereiden, en mij, door deze smart van uwe gezegende Moeder, de genade wilt verleenen, dat ik de moeijelijkheden van dit droevige leven geduldig moge dragen en die standvastig overwinnen, door Christus onzen Heer, die met God den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE PRIMEN.

TWEEDE WEE. — DE VLUGT NAAR EGYPTE.

Wees gegroet, Maria *enz. bl.* 185.
V. God! geef acht op mijne hulp.
R. Heer haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Staat verbaasd, gij, hemellieden,
Want uw Schepper moet thans vlieden
Naar het woest Egypteland.
Josef speurt de regte paden,
En Maria heeft geladen
's Hemels schat en waardste pand.
Nu begint het zwaard te snijden!
Wat een' droefheid, druk en lijden
Hebt in uwe ziel ontvaên!..,.
O Maria, Maagd en Moeder,
Hebt geen zorg, want onz' Behoeder
Hebt gij in uw schoot gelaên;
Laat deez' vlugt ons altijd leeren
Om van 't zonden pad te keeren,
En te vlieden al het kwaad,

Dat ons kan ter helle leiden,
Opdat wij den weg bereiden,
Die regt naar den hemel gaat.

Antiph. Aanzie, Heer! hoe ik verdrukt word; mijn ligchaam is gansch ontsteld, mijn hart is omgekeerd in mij; want ik ben vol bitterheid, buiten treft het zwaard, en te huis is insgelijks de dood. *Thren.* 1. 20.

V. Heer, voor u zijn al mijne begeerten!

R. En mijne zuchten zijn voor u niet verborgen. *Psalm* 37. 10.

GEBED.

O allerzoetste Jesus! die u van uwe gezegende Moeder en van uwen allergetrouwsten Voedstervader, om de vervolging van Herodes te ontvlieden, met verlating uws vaderlands, tot in Egypte, hebt laten dragen, en aldaar steeds in een' armen stand hebt geleefd; geleid mij in de wegen der geregtigheid, en bewaar mij voor alle listige lagen van den boozen vijand. Geef mij ook, door deze smart van uwe waarde Moeder, de genade, dat ik, naar haar voorbeeld, geduldig mijne ellende drage en om uwent wil gaarne alles verlate, opdat ik, o Jesus! u alleen in eeuwigheid moge bezitten. Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen.

—

DE TERTIEN.

DERDE WEE. — HET VERLIEZEN VAN HAREN ZOON, TOEN HIJ SLECHTS TWAALF JAREN OUD WAS.

Wees gegroet, Maria, *enz. bl.* 185.
V. God, geef acht op mijne hulp.
R. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Ach, wat wee van droevig lijden,
Kwam, helaas, uw hart bestrijden,
Lieve Moeder! toen uw kind
Reeds drie dagen was verloren,
't Welk gij, na langdurig sporen,
Weder in den tempel vindt,
Daar hij aan de joodsche scharen,
Bezig was met te verklaren
Duistre zaken van de wet,
Waar hun gansch verwarde zinnen,
Zoo van buiten als van binnen,
Nimmer hadden op gelet.
Laat ons uit dit wee verkiezen,
Onzen God nooit te verliezen,
Maar te planten in ons hart;
God te zoeken met verlangen,
En gestadig aan te hangen,
Dat onz' ziel bevrijdt van smart.

Antiph. Bitterlijk heeft zij des nachts geweend,

en hare tranen zijn op hare wangen; er is niemand van hare lieve vrienden, die haar vertroost. *Thren.* 1. 2.

V. Hij heeft mij ontroostbaar gemaakt.

R. Geheel den dag was ik met droefheid overvallen.

GEBED.

Eeuwige Wijsheid en Woord des hemelschen Vaders, Jesus Christus, die uwe ouders en vrienden hebt verlaten om te toonen, hoe hoog gij de eer uws Vaders acht, en om die aan de menschen te verkondigen; geef mij eenen bijzonderen ijver, om uw goddelijk woord altijd te volgen en te gehoorzamen, opdat ik van u niet verworpen worde, maar door deze droefheid van uwe lieve Moeder de genade verwerve, dat ik u met opregt berouw en ware boetvaardigheid altijd zoeke, en, eindelijk vindende, mij in liefde met u verbinde, om mij in eeuwigheid met u te verblijden. Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE SEXTEN.

VIERDE WEE. — DE ONTMOETING IN HET KRUISDRAGEN.

Wees gegroet, Maria! *enz. bl.* 185.

V. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Droeve Moeder! wil nu klagen,
Zie, uw waarde Zoon moet dragen,
Om onz' zonde, 't lastig kruis;
Hoor hem zuchten, hoor hem weenen,
Al zijn glorie schijnt verdwenen,
En verdrukt van 't joodsch gespuis.
Kunt gij thans nog de aard betreden?
Ach! uw teêre, zuivere leden
Beven van verslagenheid;
Zie, die alles heeft geschapen,
En van *niets* ook *iets* kan maken,
Wordt gehoond, ter dood geleid;
Christenen, wilt hieruit leeren,
Dat de vreugd kan wederkeeren,
Door een kruis van bitternis;
Dat wij nimmer mogen peinzen,
Om van God den Heer te deinzen,
Die ons geeft wat zalig is.

Antiph. Heer, zie mijne kwellingen: want mijn vijand heeft zich opgerigt: de vijand heeft aan al mijne kneinooden zijne hand geslagen.

v. Wie zal mijn hoofd water geven, en mijne oogen eene bron van tranen?

R. En ik zal dag en nacht weenen. *Jer.* 9.

GEBED.

O verduldigste Jesus! die om onze zonden gevangen, en als een misdadiger van Annas naar

Caïphas en van Pilatus naar Herodes zijt gezonden, bespot, gegeeseld, geslagen, met doornen gekroond en eindelijk, met het zware kruis beladen, naar den berg van Calvarie zijt geleid; ik bid u, wil de zware banden mijner zonden, om welke ik zucht en klaag, ontbinden, en verleen mij door deze droefheid van uwe bedrukte Moeder, dat ik hier mijn kruis en mijne verdiende straffen zoo drage, dat ik voor de eeuwige moge behoed blijven. Die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE NONEN.

VIJFDE WEE. — DE KRUISIGING VAN CHRISTUS.

Wees gegroet, *enz. bl.* 185.
v. God, geef acht op mijne hulp.
R. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, *enz.*

LOFZANG.

Gulden zon, houd op met schijnen
Zilv'ren maan, laat nu verdwijnen
Al uw' glans en helderheid;
Nu de grootste Heer der Heeren
Wien de Hem'len knielend eeren,
Zich voor ons ten dood bereidt.
En is 't tijd om luid te weenen,
Om te zuchten, en te steenen,
O Maria, vol van druk!

Want het Leven van het leven,
Heeft den droeven geest gegeven
Aan het kruis tot ons geluk.
Wees ons zondaars toch gedachtig,
Bij uw' Zoon, bij God almagtig,
Die de Vader is van al:
Dat wij mogen door zijn sterven,
't Eeuwig leven toch verwerven,
Als onz' ziel verscheiden zal.

Antiph. O gij allen, die deze weg voorbijgaat, overweegt en ziet of er eenige pijnen zijn, gelijk de mijne. *Thren.* 1. 12.

v. Allen, die dezen weg voorbijgaan, hebben over u de handen zamen geslagen.

R. Zij hebben gespot en hun hoofd geschud over de dochter van Jerusalem. *Thren.* 2. 15.

GEBED.

Lam Gods, verzoenoffer voor geheel het menschelijk geslacht, Jesus Christus, die, uit deze wereld scheidende, ons aan uwe bedrukte Moeder als kinderen hebt bevolen, en na uw lijden uwen geest aan uwen hemelschen Vader hebt overgegeven: ik bid u, o Jesus! uit al de krachten mijner ziel, door de onuitsprekelijke droefheid, die uwe gezegende Moeder toen gevoelde, dat gij mij in mijnen laatsten strijd sterkte wilt verleenen, om alle vijandelijke listen en bekoringen te overwinnen; opdat ik met een vast geloof, eene volkomene hoop en eene brandende liefde uit dit leven moge scheiden, en u eeuwig

bezitten. Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE VESPEREN.

ZESDE WEE. — HET AFDOEN VAN HET KRUIS.

Wees gegroet, Maria, *enz. bl.* 185.
V. God geef acht op mijne hulp.
R. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Nog al droefheid, lieve Moeder,
Treur, uw kind, onze behoeder,
Ligt mishandeld op uw' schoot;
Ach! hoe kan uw ziel verdragen,
Dat gij voor u ziet verslagen
Den verwinnaar van den dood?
Wasch, ach! wasch zijn' roode wonden
Die hij enkel om onz' zonden,
Aan het kruis heeft onderstaan!
Om 't verdoolde schaap te halen,
En die schuld gansch te betalen,
Die door Adam is begaan.
Laat ons tot deez' Moeder vlugten,
Tot haar bidden, tot haar zuchten,
Dat zij nooit in tegenspoed
Christus Kerke wil verlaten;
Maar streds wezen te onze baten,
Als zij deed aan 't eeuwig goed.

Antiph. Noem mij niet Noëmi, (dat is schoone) maar noem mij Maria, (dat is bittere) want de Almagtige heeft mij in ruime mate met bitterheden vervuld. *Ruth.* 1. 10.

v. Mijn beminde is een bundeltje van mirre;

R. Op mijnen boezem zal hij rusten.

GEBED.

O allerootmoedigste Jesus, wiens ligchaam, nadat het van het kruis was afgenomen, in de armen en op den schoot uwer bedrukte Moeder ontvangen is! Ach, verleen mij, door deze onuitsprekelijke droefheid, die uwe bedrukte Moeder alsdan gevoelde, dat ik uw heilig ligchaam in het H. Sacrament des Altaars altijd met behoorlijke eer en liefde moge ontvangen, en wil mij met deze zielespijs in alle benaauwdheid en tegenspoed, voornamelijk in het uur van mijnen dood, versterken, opdat ik u in alle eeuwigheid moge bezitten. Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE COMPLETEN.

ZEVENDE WEE. — DE BEGRAFENIS VAN CHRISTUS.

Wees gegroet, Maria, *enz. bl.* 185.

v. Bekeer ons, God, onze Zaligmaker!

R. En wil uwe gramschap van ons afweren.

v. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Nieuwe droefheid, nieuwe tranen
Komen in uw hart weêr banen
Eenen weg van zwaar verdriet:
't Een verdriet is niet verdwenen,
Of het ander is verschenen,
Zoo men aan Gods Moeder ziet.
Wil den druk een weinig staken,
En uw hart in rust vermaken.
O Maria! laat wat af:
Neen, geen trooste kan u laven,
Als gij Jesus ziet begraven
In het nieuw gehouwen graf,
Nu voor 't laatst, o waarde Vrouw!
Door de droefheid, smart en rouwe,
Die u schier hier overmant,
Geef, dat wij, uwe arme slaven,
Onze zond' door deugd begraven,
Opdat 't hart in liefde brand'.

Antiph. Daarom ween ik, en vloeit het smartwater uit mijne oogen; want de trooster, die mijne ziel verkwikt, is verre van mij. *Thren.* 1. 16.

V. Mijne oogen zijn bezweken door tranen,

R. En mijn hart is gansch ontsteld geworden. *Thren.* 2. 11.

GEBED.

O barmhartige Jesus! wiens ligchaam door Jozef van Arimathea in eenen linnen doek gewonden,

en alzoo in een nieuw graf gesloten is, zoodat uwe allerbedroefdste Moeder zonder u, haren eenigen troost, naar huis is moeten gaan; wil toch, o Jesus, deze en alle andere smarten uwer allerheiligste Moeder gedenken, en verleen mij, dat ik altijd met een zuiver hart u moge ontvangen, en dat ik, als ik van alle menschen verlaten word, mij alleen in u en in uwe gezegende Moeder moge troosten. Wil ook, o Jesus! in mijn hart een gedenkteeken laten, gelijk uw heilig ligchaam in den doek gedaan heeft, opdat gij nimmer uit mijn hart, of uit mijne gedachten gesloten wordet, die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED.

O Koningin der martelaren, die het zwaard van droefheid zoo als de H. Simeon in den tempel had voorzegd, in uwe ziel met de bitterste smart, doch met het grootste geduld en liefde in het lijden van uwen allerliefsten Zoon, bijzonder in zijn sterven aan het kruis, hebt gevoeld; ik bid u, laat de spits van dit zwaard mijn hart doorsteken en doorwonden, opdat ik alzoo de oneindige smarten uws Zoons, en uwe allergrootste droefheid in mijne ziel moge gevoelen, om mij daarna met u in eeuwigheid te verblijden. Amen.

—

LOFZANG.

STABAT MATER.

Schreijende, in en naamloos lijden,
Stond de Moedermaagd bezijden
't Kruishout, waar haar Zoon aan hing;
En door 't droef en zuchtend harte,
Deelende in haar Jesus smarte,
Ging het zwaard der marteling.
o Wat was ze in wee en rouwe,
De gebenedijde Vrouwe,
Moeder van Gods een'gen Zoon!
Wat ze schreide, wat ze snikte,
Als zij op de doodstraf blikte
Van haar Kind, zoo eindloos schoon!
Wie is mensch, die onbewogen
Christus Moeder voor zijne oogen
Zage in zulke foltering?
Wie kunne er niet mede rouwen,
En die Moeder daar aanschouwen
Lijdend met haar Lieveling?
Voor de zonden van de zijnen
Zag zij Jesus vol van pijnen,
En Hem geeslen streng en straf;
Zag zij haren Lievling sterven
En Hem alles, alles derven,
Toen zijn mond den doodsnik gaf.
Moeder, Moeder, bron van liefde,
Dat uw zwaard ook mij doorkliefde,
Dat ik treuren moge als gij!

Och, ontsteek mijn ziel en zinnen,
Dat ook ik mijn God moog minnen
En Hem welgevallig zij.
Heilge Moeder, 'k bid u, hoor het,
't Lijden des Gekruisten boor het,
Krachtig wondend, mij in 't hart.
Met uw Zoon, die om mijn zonden
Zich zoo gruwzaam liet verwonden,
Wil ik deelen in de smart.
Doe me in liefde met u klagen
't Lijden des Gekruisten dragen
Tot mijn stervensuur zal slaan.
o Ik voel mijn ziel versmachten,
Om te deelen in uw klagten,
En met u bij 't kruis te staan.
Maagd der maagden hoog verheven,
Wil mijn bede niet weerstreven,
Laat me met u droevig zijn.
Laat me dragen Christus plagen,
Deelgenoot zijn zijner slagen,
Immer denken aan zijn pijn.
'k Zij met Hem aan 't kruis geklonken,
Van de smart des kruizes dronken
En het zoenbloed van uw Zoon.
Wees, opdat geen hel me ooit dere,
Gij mijn voorspraak bij den Heere,
Zeetlend op zijn Regtertroon.
Christus, als ik zal verscheiden,
Laat uw Moeder mij dan leiden
Tot den palm der zegepraal.
Als het ligchaam weg zal sterven,

Doe mijn ziele dan verwerven,
Dat zij van uw glorie straal." Amen.

Antiph. Bij wien zal ik u vergelijken, of aan wien zal ik u gelijk maken, gij, dochter van Jeruzalem? Bij wien zal ik u vergelijken om u te troosten, gij, Maagd, dochter van Sion? want uwe verdrukking is zoo groot als de zee. *Thren.* 2. 13.

V. Een zwaard zal uwe ziel doorsteken;

R. Opdat de gedachten van vele harten openbaar worden. *Luc.* 2. 25.

V. In alle kwelling en benaauwdheden,

R. Kom ons te hulp, o allerzoetste Maagd Maria!

GEBED.

O allerzoetste Maagd Maria! ik bid u, door het bitter lijden en de overgrootste droefheid, die uit uw hart ontsprong, even als uit eene bron, toen gij met uwe moederlijke armen het doode ligchaam van uwen gezegenden Zoon omhelsdet, en zijn goddelijk aangezigt zaagt, dat zoo misvormd was door de fluimen, zoo doodsbleek, zoo blaauw van de slagen; wil ons de genade verwerven, dat wij ook met een opregt leedwezen onze zonden, dat is, de wonden onzer ziel, mogen beweenen; opdat wij, scheidende uit dit leven, de vriendelijke en zalige omhelzing van uwen allerliefsten Zoon Jesus Christus, onzen Heer, mogen genieten. Amen.

—

BEMERKING OP DEN H. ROZEKRANS.

De H. Rozekrans wordt aldus genoemd, omdat hij bestaat uit vijftien maal *Onze Vader*, en uit honderd vijftig maal *Wees gegroet*, zoodat men na ieder gebed des Heeren tienmaal de H. Maagd groet. Ieder gebed des Heeren wordt vergeleken bij eene groote roos, en iedere Groetenis des Engels bij eene kleine. Diensvolgens is dit gebed als een *krans van rozen*, dien men aan God opdraagt. Het derde deel van den Rozekrans noemt men Rozenhoedje, hetwelk bestaat uit vijfmaal het *Onze Vader* en vijftig maal het *Wees gegroet*. Onder het bidden van den Rozekrans overweegt men de bijzonderste geheimenissen, die Jesus en Maria aangaan. De H. Dominicus, insteller van de Predikheeren-Orde, heeft het eerst, in de dertiende eeuw, den H. Rozekrans aan de Christenen verkondigd. Volgens verscheidene Bullen der Pausen van Rome heeft deze Heilige die manier van bidden van de H. Moeder Gods Maria in eene openbaring geleerd, als een zeer goed middel tot de bekeering der Ketters; ook heeft de H. Dominicus, door dit middel, ontelbare Ketters bekeerd, en nog een grooter getal Christenen van de besmetting hunner dwalingen bevrijd. Ongeloofelijk is het, hoe vele zondaren door dit middel tot Gods vriendschap gekomen zijn, hoe

vele regtvaardigen voortgang in de deugd hebben gedaan, en hoe vele Christenen alle soorten van weldaden van den hemel hebben verworven. De Katholieke vorsten hebben verscheidene overwinningen, die zij over de Turken behaald hadden aan den Rozekrans toegeschreven; op hun verzoek heeft de H. Kerk een' plegtigen feestdag, ter eere van Maria, op den eersten Zondag van October ingesteld, om God te danken voor de weldaden die hij aan de Christenen verleend heeft op de voorspraak van Maria, door het bidden van den H. Rozekrans.

Bemerking. Wie Jesus bemint, moet Maria beminnen: wie Maria teederlijk bemint, zal geen' last vinden in haar dagelijks door eene zoo heilige oefening te eeren. Indien wij begeeren, dat zij ons van haren Zoon de kroon van glorie bekome, laten wij het ons voor eenen pligt houden haar deze soort van kroon aan te bieden, welke zij betuigd heeft haar zoo aangenaam te zijn.

Tot gemak der geloovigen volgt hier eene

MANIER OM DEN H. ROZEKRANS TE LEZEN.

—

OPDRAGT

VAN DEN H. ROZEKRANS OF HET ROZENHOEDJE.

Kom, H. Geest, vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek in hen het vuur uwer goddelijke liefde.

Wij offeren u op, o mijn God! deze geestelijke kroon van gebeden en groetenissen, die wij gaan bidden, om u te danken voor al de genaden, welke gij aan de H. Maagd verleend hebt, en om door hare voorspraak al de genaden te bekomen, die wij noodig hebben.

Lees: 1. Het Symbolum des geloofs. Ik geloof in God den Vader almagtig, enz. 2. Een onze Vader. Driemaal het Wees gegroet, ter eere der drie Goddelijke Personen. Daarna de bemerkingen en gebeden in de orde, gelijk zij hier volgen.

Houd u niet tevreden, om met vrucht deze oefening te doen, door alleen de woorden te lezen; maar maak u gewoon eenige oogenblikken elk geheim te overwegen, vóór dat gij het tientje begint.

DE V. BLIJDE GEHEIMEN.

1. De boodschap des Engels.

Bemerking. Maria wordt gegroet van den Engel, en krijgt de boodschap, dat zij den Zoon Gods zal ontvangen. Denk, hoe zuiver van zonde, hoe ootmoedig van harte, hoe vol van liefde zij was, wanneer God in haar is nedergedaald.

GEBED.

O Moeder der goddelijke genade! verkrijg voor mij een zuiver, ootmoedig en Godminnend hart, opdat ik Jesus, uwen Zoon, onzen Heer, in mij waardiglijk ontvangen en altijd dragen moge. Amen. *Een* Onze Vader en *tienmaal* Wees gegroet. Eere

zij den Vader, den Zoon en den H. Geest; gelijk het was in het begin, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

II. Het bezoek van Maria aan hare nicht Elisabeth.

Bemerking. Maria bezoekt hare nicht Elisabeth, en op de stem harer groetenis wordt het kind Joannes in den schoot zijner moeder geheiligd, en van vreugde opspringende, bekent het zijns Heeren tegenwoordigheid. Denk, hoe digt gij God bij u hebt, en gij leeft alsof gij hem niet kendet!

GEBED.

Heilige Maagd en Moeder Gods Maria, wil toch met uwen Jesus mij menigwerf bezoeken; opdat mijne arme ziel van de zonde gezuiverd worde, en mijn geest zich verheuge in God, mijnen Zaligmaker. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

III. De geboorte van Jesus.

Bemerking. Maria baart zonder pijn of letsel der maagdelijke zuiverheid, den Zaligmaker der wereld, de blijdschap des Hemels; zij windt hem in doeken, en legt hem in eene krib. Zie, God word in eenen stal geboren, omdat hij geene plaats in de herbergen, noch in de harten der menschen vindt.

GEBED.

O Maria! verkrijg mij het geluk, dat Jesus in mijn hart wille komen, dat hij daar wille rusten;

opdat mijn hart moge rusten in hem, die alleen de ware rust is. O allerliefste Jesus! mijn hart is bereid. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

IV. Opdragt van Jesus.

Bemerking. Maria offert haren Zoon Jesus in den tempel: de H. Simeon ontvangt hem met blijdschap in zijne armen en omhelst hem liefderijk. Verzoek hem ook te mogen omhelzen met de armen uwer begeerte.

GEBED.

Heilige Maagd Maria! vertoon mij aan Jesus, de gezegende vrucht uws ligchaams; maak hem mij genadig, en laat mij niet sterven, zonder eerst mijnen Zaligmaker waardig te ontvangen, opdat ik hem in eeuwigheid moge aanschouwen. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

V. De vinding van het kind Jesus.

Bemerking. Maria en Jozef zoeken het kind Jesus met groote droefheid, en vinden het met groote blijdschap in het midden der leeraren. Denk, hoe dikwijls gij Jesus door de zonde verloren hebt; maak een vast voornemen van u te beteren, en Jesus uit geheel uw hart te zoeken.

GEBED.

O Maria! allergoedertierenste Moeder! verwerf voor mijn hart droefheid en voor mijne oogen tranen

van berouw om te beweenen, dat ik Jesus door de zonde zoo dikwijls verloren heb. Vergun mij hem weder te vinden, en altijd te bewaren. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

DE V. DROEVIGE GEHEIMEN.

I. Doodstrijd van Jesus in den Hof van Olijven.

Bemerking. Jesus, benaauwd tot den dood, valt ter aarde op zijn heilig aangezigt, bidt en zweet water en bloed. Stel u, o mensch! in het binnenste van dit gepraamde hart; zie hoe het geperst wordt, zoo wel door de aanstaande pijnen als door uwe zonden, die er de oorzaak van zijn.

GEBED.

Vergeef o Jesus! door uw bloedig zweet, al onze zonden. Zij zijn ons waarlijk leed, omdat wij er u door vergramd hebben. Ontferm u onzer. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

II. De geeseling van Jesus.

Bemerking. Jesus, de Verlosser der wereld, wordt aan een pilaar gebonden, onmenschelijk gegeeseld en met wonden overdekt. Denk, o zondaar! of het billijk is, dat gij uwe kwade lusten zoekt te volgen, daar de Zoon Gods om uwe zonden aldus door geesels verscheurd wordt.

GEBED.

O minnelijke Jesus! blusch door dit vloeijende bloed het blakende vuur onzer ongeregelde driften uit. Heilige Maria! Moeder Gods! verkrijg ons van uwen Zoon, dat wij, met de banden zijner liefde gebonden, de roede van alle tijdelijke kastijding voor onze zonden verdragen. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

III. De krooning van Jesus.

Bemerking. Jesus wordt met doornen gekroond, die met onverdragelijke pijnen in zijn gezegend hoofd gedrukt worden. Zoo groot, o mensch! is uwe verfoeijelijke hoovaardigheid, dat zij door zulk eene verguizing van den Zoon Gods moet genezen worden.

GEBED.

O Jesus! koning mijner ziel! leer mij door uw voorbeeld, hoon en versmading verdragen, de ijdelheid verachten en de hoovaardij verzaken. H. Maria! bid voor mij, opdat Jesus, door de verdiensten zijner doornen kroon, mij de kroon der eeuwige glorie schenke. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

IV. De kruisdraging van Jesus.

Bemerking. Jesus, dragende zijn kruis naar den berg van Calvarië, ontmoet zijne gezegende Moeder.

Denk met welk eene onuitsprekelijke droefheid hunne heilige harten vervuld werden.

GEBED.

O Maria, goedertierene Moeder! verwerf mij, dat ik mijn kruis gewillig drage en altijd wandele in de bloedige voetstappen van Jesus Christus, opdat het leven en lijden mijns Zaligmakers in mij moge uitgedrukt en verbeeld worden. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

V. De kruisdraging van Jesus.

Bemerking. Jesus, van het hoofd tot de voeten doorwond, wordt aan het kruis genageld, en hangende tusschen twee moordenaars, sterft hij den allerschandelijksten dood om u het leven der genade te geven.

GEBED.

O Jesus, ik bid u door uw smarten en uwen bitteren dood, door uwe doornagelde handen, doorboorde voeten, doorstokene zijde en door al uwe gezegende wonden, ontferm u mijner en druk uw heilig lijden zoo diep in mijn hart, dat mij niets anders behage, dan gij mijn Jesus! die voor mij gekruisigd zijt. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

—

DE V GLORIERIJKE GEHEIMEN.

I. De verrijzenis van Jesus.

Bemerking. Jesus verrijst glorierijk van den dood en vertoont zich terstond aan Maria. Denk met welk eene onuitsprekelijke blijdschap de Moeder is overgoten geweest, ziende haren Zoon zoo luisterrijk verrezen, dien zij drie dagen te voren zoo schandelijk aan het kruis had zien sterven.

GEBED.

O Maria, allergelukkigste Moeder! ik bid u door de blijdschap, welke uw moederlijk hart gevoelde, als uw geliefde Zoon van den dood verrezen was; verkrijg mij, dat mijne ziel met hem geestelijk verrijze tot het leven der genade, en nimmer den dood der zonde sterve. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

II. De hemelvaart van Jesus.

Bemerking. Jesus, vergezeld van vele zalige zielen, klimt zegepralende ten hemel. Denk, hoe hem Maria met ganscher harte en met zoete tranen volgde.

GEBED.

Verwerf mij, o goedertierenste Moeder en Maagd Maria! dat ik uwen Zoon Christus, die zegepralende ten hemel is opgeklommen, met ganscher harte en genegenheid moge navolgen, en met eene dorstige ziel zonder ophouden naar hem vurig ver-

langen. Amen. *Een* Onze Vader en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

III. De zending van den H. Geest.

Bemerking. Jesus, zittende aan de regterhand zijns Vaders, zendt den H. Geest over zijne leerlingen, die te zamen met Maria in het gebed volharden. Denk, welke zoete brand van liefde die harten vervuld heeft, wanneer dat goddelijk vuur in hen is nedergedaald.

GEBED.

Kom, H. Geest, vervul mijn hart, en ontsteek in mij het vuur uwer liefde, opdat ik u altijd moge kennen, vurig beminnen en behagelijk dienen. Heilige Maria, verwerf mij deze gaven. Amen. *Een* Onze Vader en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

IV. De hemelvaart van Maria.

Bemerking. Maria, rustende op haren Beminde, wordt glorierijk ten hemel opgevoerd, en verheven boven alle kooren der Engelen. Verblijd u omdat gij nu in den hemel niet alleen Jesus hebt als uwen middelaar bij zijnen Vader, maar ook Maria als uwe middelares bij haren lieven Zoon.

O Maria, Moeder van barmhartigheid! wij roepen tot u, verbannen kinderen van Eva; wij zuchten tot u kermend en weenend in dit tranendal. Welnu

dan, onze voorspreekster! keer uwe barmhartige oogen tot ons, uwe ootmoedige dienaars, en verwerf ons de genade van tot den dood toe in de dienst van uwen lieven Zoon te volharden, opdat wij met hem eeuwig in den hemel mogen heerschen. Amen. *Een* Onze Vader, en *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

V. De krooning van Maria.

Bemerking. Maria wordt door de H. Drievuldigheid tot koningin des hemels gekroond. Denk met welk eene heerlijkheid en blijdschap der gelukzaligen deze krooning geschied is. Tracht ook deze nieuwe gekroonde Koningin ergens mede te vereeren; schenk haar te dien einde het Rozekransje, dat gij leest.

GEBED.

Ik offer u, o allerzuiverste Maagd en allerglorierijkste Moeder Maria! in de vereeniging van al uwe deugden, verdiensten en volmaaktheden, deze geestelijke kroon van gebeden en groetenissen, gewaardig u deze te ontvangen met al de lofzangen, die u op aarde en in den hemel gedaan worden, en verkrijg voor mij en voor al degenen, voor welke ik verbonden ben of mij voorgenomen heb te bidden, van uwen lieven Zoon, genade om wel te leven en zalig te sterven. Amen. *Een* Onze Vader, *tienmaal* Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

—

GEBED

OM DEN H. ROZEKRANS OF HET ROZENHOEDJE TE SLUITEN.

Ontvang, o mijn God, door de handen van de allerheiligste Maagd, het gebed, hetwelk wij gedaan hebben, en verleen ons door hare voorspraak al de genaden, die wij u in hetzelve hebben verzocht. Amen.

AFLATEN.

Benedictus XIII, heeft, door eene breve van 13 April 1726, verleend honderd dagen aflaat voor elk Onze Vader en elk Wees gegroet, aan alle geloovige Christenen, die met een rouwig hart den geheelen Rozekrans, dat is al de vijftien tientjes, of die er het derde deel van zullen lezen, te weten het Rozenhoedje van vijf tientjes, en aan hen, die, gedurende een jaar, alle dagen ten minste het derde deel zullen lezen, een' vollen aflaat, op een dag naar verkiezing mits te biechten en te communiceren.

Om dezen aflaat te winnen, is het noodig: 1. dat de Rozekrans gewijd zij door eenen Pater Predikheer of een' daartoe gemagtigden Priester; 2. dat men onder het lezen van den Rozekrans, de vijftien geheimenissen overdenke; die hiertoe niet bekwaam zijn, volstaan met godvruchtig den Rozekrans te bidden; nogtans Zijne Heiligheid wil, dat zij hun best doen om de gezegde geheimenissen te leeren en ze te overdenken.

Er zijn verscheidene andere aflaten verleend aan de leden der Broederschap van den Rozekrans.

MANIER OM GODVRUCHTIG

DEN

HEILIGEN ROZEKRANS.

VAN DEN

H. NAAM JESUS TE LEZEN.

Maak eerst het teeken des H. Kruises, en zeg:

O Jesus! roemrijke Koning onder uwe Heiligen, die altijd prijzenswaardig en echter onuitsprekelijk zijt, gij zijt bij ons, Heer Jesus! en uw naam is over ons aangeroepen. Verlaat ons niet, Jesus! onze God! maar gewaardig u, in het laatste oordeel ons onder uwe Heiligen en uitverkorenen te stellen, o glorierijke en gezegende Koning Jesus!

v. Maak de Heer Jesus groot in mij,

R. En laat ons zijnen H. Naam verheffen.

GEBED.

O Heer Jesus Christus, Zoon van den levenden God, aan wien God, de Vader almagtig, eenen naam gegeven heeft, die boven alle namen is, opdat in den naam Jesus zouden gebogen worden alle kniën; wij bidden u, wil ons eene zalige vreeze en brandende liefde tot uwen heiligen Naam verleenen, opdat wij dien altijd met woorden en werken zoo op de aarde eeren, dat wij door de kracht der

geheimen van den H. Rozekrans uws heiligen Naams Jesus, met onze medebroeders en medezusters mogen ontvangen de volheid der blijdschap in den hemel. Die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Zeg vervolgens het Geloof, *dan een* Onze Vader *ter eere van den eeuwigen Vader van Jesus, daarna driemaal* Wees gegroet, *begroetende Maria, als moeder van Jesus*, koning der Joden, *en als Moeder van Jesus*, Zoon van den levenden God. *Dan bidt men den Rozekrans van Jesus, overdenkende de geheimen onzer verlossing, het leven, lijden en glorie van Jesus, zeggende voor ieder tientje, terwijl men het hoofd buigt:*

v. De naam van Jesus moet zijn gezegend,
r. Van nu af tot in eeuwigheid.

Na ieder tientje moet men zeggen:

Glorie zij den Vader, den Zoon en den H. Geest, enz.

De vijf blijde geheimen.

1. De Boodschap des Engels. 2. De H. Geboorte van Jesus. 3. De H. Besnijdenis van Jesus. 4. De vinding van Jesus in den tempel. 5. Het Doopsel van Jesus.

Ter eere van de vijf blijde geheimen, bidt men vijf tientjes met het overdenken derzelver geheimen zeggende: Jesus Christus, Zoon van David, ontferm u onzer!

De vijf droevige geheimen.

1. Het wasschen van de voeten der Apostelen door Jesus. 2. Het gebed van Jesus in het Hofje. 3. De gevangenneming van Jesus door de Joden. 4. De kruisdraging van Jesus. 5. Het barmhartige nederdalen van Jesus ter helle.

Ter eere van deze vijf droevige geheimen bidt men wederom vijf tientjes, zeggende: Jesus van Nazareth, Koning der Joden! ontferm u over ons!

De vijf glorierijke geheimen.

1. De verrijzenis van Jesus. 2. De glorierijke hemelvaart van Jesus. 3. De afzending van den H. Geest, door Jesus. 4. De krooning van Maria door Jesus. 5. De komst van Jesus ten oordeel.

Ter eere van deze vijf glorierijke geheimen bidt men wederom vijf tientjes zeggende: Jesus Christus Zoon van den levenden God, ontferm u onzer.

Na ieder Rozenhoedje *van* 15 *tientjes, leest of zingt men den* lofzang

JESU DULCIS MEMORIA.

Aan Jesus denken is wel zoet,
't Geeft ware vreugde aan 't blij gemoed,
Maar boven 't allerhoogste goed
Gaat, wat zijn bijzijn smaken doet.

Zoo lieflijk ruischt er geen akkoord,
Zoo zoet een klank wordt nooit gehoord,

Geen denkbeeld brengt een vreugde voort,
Als Jesus, 's Vaders eeuwig Woord.

o Jesus, hoop van hem, die boet,
Wat zijt Gij voor uw smeekling goed,
Hoe mild, voor wie er zoekend spoedt!
Maar wat den minnende aan uw voet?

Geen blijde tonge meldt het luid,
Geen letter is er, die het duidt,
De ervaring weet, maar drukt niet uit,
Wat Jesus liefde in zich besluit.

Wees Gij, o Jesus, onze vreugd,
Die 't eeuwig loon zult zijn der deugd;
In U zij onze roem alleen
Door aller eeuwen eeuwen heen. Amen.

v. Help ons, God, onze Zaligmaker!

r. En verlos ons, Heer Jesus! om de glorie van uwen naam.

GEBED.

O God! die den overheerlijken naam uws Zoons, onzen Heer Jesus Christus, in overzoete begeerte uwen geloovigen zeer minnelijk en den boozen geesten vreesselijk hebt gemaakt; verleen dat allen, die dezen heiligen Naam op aarde godvruchtig eeren, in dit tegenwoordige leven de zoetheid van uwen heiligen troost, en in het toekomende de blijdschap der eeuwige zaligheid mogen genieten. Door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

—

OVERDENKINGEN

OP HET

LIJDEN EN STERVEN

VAN ONZEN HEER

JESUS CHRISTUS,

Volgens de getuigenis van Christus, kan een mensch op deze wereld geen beter middel uitvinden, om de zaligheid zijner ziel te bevorderen, dan dagelijks te overdenken het bittere lijden en sterven van onzen Heer Jesus Christus: daarom zijn alle punten van de passie in 24 deelen, op de 24 uren van den dag verdeeld, om die naar gelegenheid des tijds te gebruiken.

1. Christus neemt het laatste avondmaal met zijne Apostelen, en stelt het heilige Sacrament des Altaars in.

2. Christus wascht de voeten zijner Apostelen.

3. Hij gaat met zijne Apostelen naar het hofje Gethsemani.

4. Hij valt ter aarde, zweet water en bloed, en bidt den Vader: *Zoo het mogelijk is, neem dezen kelk van mij.*

5. Judas verraadt Christus door eenen kus, en levert hem over aan de Joden.

6. Christus wordt van de Joden gevangen gehouden en voortgestuwd.

7. Christus wordt door de beek van Cedron gesleept.

8. Hij wordt gebragt naar den Hoogeprieste

Annas, en van een' krijgsman ontvangt hij met eenen ijzeren handschoen eenen kaakslag.

9. Van daar wordt hij geleid naar Caïphas, Herodes en Pilatus.

10. Hij wordt van Herodes bespot, en, als een zinnelooze, met een wit kleed omhangen.

11. Van Herodes wordt hij weder naar Pilatus gezonden en onschuldig bevonden.

12. De Schriftgeleerden, Pharizeërs en de Hoogepriesters roepen: *Laat hem kruisigen!*

13. Hij wordt onbarmhartig geslagen en met roeden en zweepen gegeeseld.

14. Christus wordt gekroond met doornen, met vuisten geslagen, met gebogen kniën bespottend aangebeden, een riet in de hand gegeven, als koning beschimpt en bespot.

15. Daarna zetten zij hem op eenen steen, hangen hem een' purperen mantel om, spuwen hem in zijn heilig aangezigt en roepen: *Wees gegroet, koning der Joden.*

16. Pilatus toont hem aan het volk en zegt: *Ecce homo!* (*Ziet den mensch!*) Hij wordt ter dood verwezen.

17. De soldaten ontkleeden hem, en bereiden een zwaar kruis, hetwelk hij met groote smart en pijn naar den Calvarie-berg moet dragen.

18. Hij verzucht onder het kruis tot zijnen hemelschen Vader voor de zaligheid der menschen, en bezwijkt van pijn en bloedstorting.

19. Christus ontmoet zijne lieve Moeder, die, zeer verschrikt zijnde, als zij haren geliefden Zoon onder den zwaren boom des kruises zoo doorwond en mis-

handeld zag, door het zwaard van droefheid doorstoken werd.

20. Christus valt onder het kruis, en wordt van de soldaten wreedelijk opgebeurd, en met het schandhout naar den berg van Calvarië gesleept.

21. Wanneer Hij op den berg van Calvarië komt, wordt hij van zijne kleederen ontbloot, naakt en zoo onmeedoogend op het kruis geworpen, dat al zijne wonden weder op nieuw beginnen te bloeden.

22. Zijne gezegende handen en voeten worden met groote spijkers doorboord.

23. Christus wordt wreedelijk met het kruis opgeheven, dat zij in eenen daartoe gemaakten kuil laten vallen, waardoor al zijne ledematen zich wederom van hunne plaats verzetteden, en hij met zijne gezegende handen aan het kruis bleef hangen.

24. Christus is, gedurende drie uren, levend aan het kruis blijven hangen, en nadat volbragt was, wat men van hem geschreven had, heeft hij zijnen geest in de handen van zijnen hemelschen Vader gegeven, en is gestorven.

MANIER

om door den dag al zijne werken met het lijden van onzen Heer Jesus Christus te vereenigen, en de H. Drievuldigheid daardoor te eeren.

1. Als men des morgens ontwaakt, zal men denken, hoe Christus in het voorhof van Pilatus van de woedende Joden mishandeld, en den geheelen nacht beschimpt, bespot en geslagen is; zeg in dezer voege:

O Heer Jesus Christus! doe mijn hart ontwaken tot u, die den ganschen nacht van de meineedige Joden in het voorhof van Pilatus beschimpt, bespot en geslagen zijt, opdat ik u dezen dag moge loven, prijzen en eeren: die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

2. Wanneer men zijne slaapkamer verlaat, zal men denken, hoe Christus van de Joden gevangen, gebonden en voortgesleurd is en zeggen:

O Heer Jesus Christus! vergun mij door uwe grondelooze barmhartigheid, dat ik dezen dag uwe voetstappen moge navolgen en nimmer van u afwijke; bewaar mij heden, Heer! door uwe ketenen en banden, voor alle ongelukkige en lastige lagen van den boozen vijand. Amen.

3. Overdenk, als gij uit uw huis gaat, hoe Christus tot Annas, Caïphas, Herodes en Pilatus is geleid en zeg:

O beminnenswaardige Jesus! waar zal ik u vinden, eenigste schat van mijne ziel! troost van mijn gemoed, wellust van mijn hart? Gij zijt voor de Hoogepriesters gebragt om geoordeeld te worden: geef mij de genade om u te volgen, opdat ik ten jongsten dage uw streng oordeel niet behoeve te vreezen. Amen.

4. Naar de kerk gaande, zal men denken, hoe Christus met zijne Apostelen het laatste Avondmaal gehouden, en het heilig Sacrament des Altaars ingesteld heeft, en men zal zeggen:

O barmhartige Jesus! door het aanzien onzer

gebreken en onstandvastigheid, hebt gij met vurig verlangen met uwe Apostelen het Paaschlam gegeten en hen met uw eigen Vleesch en Bloed gespijsd, hun ongeloof verdreven, en hen in het geloof bevestigd, ja hun den weg der eeuwige zaligheid geopend. Vergun mij ook, dat ik u in dit H. Sacrament met een godsdienstig hart moge beminnen, en in u gelooven, hopen en u in alle eeuwigheid bezitten. Amen.

5. Onder het werk moet men dikwijls door den dag denken, hoe Christus 33 jaren op deze wereld in hitte, koude, honger, dorst, vervolging en benaauwdheid heeft willen leven, en men zal zeggen:

O Heer Jesus Christus! die den schoot van uwen hemelschen Vader hebt verlaten, en in deze wereld zijt gekomen, om in hitte, koude, honger, dorst, vervolging en benaauwdheid, het verloren schaap te zoeken: sta mij bij, o Heer! opdat ik mijn werk ter uwer hoogste eer en glorie, en tot zaligheid mijner ziel moge verrigten. Amen.

6. Wanneer men ter tafel gaat, zal men denken, hoe de Heer aller heeren, de Koning aller koningen, naakt en bloot in de grootste verlatenheid aan den galgenboom des kruises hangende, met gal en edik gelaafd is, en zeggen:

O schuldelooze Heer Jesus Christus! die alles wat leven ontvangen heeft, door uwe milderijke genade spijst, hoe zijt gij alzoo op deze wereld verlaten geweest, dat gij in uwen uitersten nood niet eenen teug water tot lessching van uwen dorst hebt mogen genieten, maar met bitteren gal en

edik zijt gelaafd geworden? Verzadig mijne dorstige ziel met den dauw uwer genade, en behoed mij voor alle overdaad in spijs en drank.

7. Als men zich ter rust begeeft, zal men denken hoe Christus zijnen geest in de handen van zijnen hemelschen Vader beval, nadat hij drie uren lang aan het kruis gehangen had, waarna hij stierf en begraven is geworden, en zeggen:

Eeuwig woord des Vaders! naakt en bloot hebt gij, gedurende drie uren, met uitgestrekte armen in de gruwzaamste pijnen en smarten aan het kruis gehangen, om mij armen zondaar, in uwe gezegende armen te ontvangen; en als gij den dood voeldet genaken, en alles volbragt hadt, wat van u voorzegd was, hebt gij uwen geest in de handen van uwen hemelschen Vader bevolen. Ik bid u, neem mijne arme ziel op in uwe gezegende handen, als zij uit dit leven scheiden zal, en laat mijne laatste woorden zijn: Jesus! Maria! Jozef! in uwe handen beveel ik mijnen geest. Amen.

8. Gedenk, als gij in uwe rustplaats treedt, hoe de twee heilige mannen het doode ligchaam van Christus van het kruis genomen, in een' fijnen doek gewonden, en in een nieuw steenen graf gelegd hebben, en zeg:

O mijn Jesus! door uwe heilige begrafenis en de bittere tranen uwer bedrukte Moeder, de Maagd Maria, door den heiligen begraafdoek, waarin uw heilig Ligchaam gewonden is geweest, welke met uw heilig Bloed geverwd werd, bestuur mijnen slaap en wend van mij alle kwade bekoringen des duivels;

begraaf mij in uwe heilige vijf wonden, opdat ik gerust moge slapen. In uwe handen beveel ik mijnen geest.. Amen.

9. Door den dag, wanneer men de trappen opklimt, zal men gedenken, hoe Christus met zijn H. Kruis den berg van Calvarië pijnlijk opgeklommen is, en zeggen:

O Heer Jesus Christus, ik bid u door de pijnen, die gij geleden hebt, toen gij met den boom des kruises van de Joden op den berg van Calvarië getrokken zijt, door het bloed, waarmede gij uwe voetstappen geteekend hebt, door uw zuchten onder het kruis, en het medelijden uwer gezegende Moeder, hetwelk zij in haar moederlijk hart gevoelde, als zij u op dezen pijnlijken en bedroefden weg ontmoette, sta mij bij en help mij mijn kruis ter uwer eer met geduld dragen, opdat ik onder hetzelve niet bezwijke. Amen.

10. Zal men gedenken, hoe Christus ons allen zal komen oordeelen, en zeggen:

O regtvaardigste regter! Jesus Christus, die levenden en dooden zult komen oordeelen, en de wereld door het vuur zult doen vergaan, laat mij hier zoo wandelen, dat ik in de eeuwigheid niet behoeve te vreezen. Amen.

11. Wanneer ons eenige zwarigheden overkomen, zal men gedenken hoe Christus door Pilatus ter dood verwezen is, en zeggen:

O geduldige Heer Jesus! o zachtmoedig Lam Gods, door het onregtvaardig doodvonnis, dat de regters over u uitgesproken hebben, verlos mijne

ziel uit alle benaauwdheid, en geef mij geduld in al mijnen tegenspoed. Amen.

12. Wanneer men eenig vermaak of vreugde geniet, zal men aan de hemelsche glorie denken, en zeggen:

Allerzoetste Jesus! door uwe eeuwige glorie, en al de oneindige vreugden, die de uitverkorenen in de eeuwigheid met u genieten zullen, verleen mij deze tijdelijke genoegten zoo te gebruiken, dat ik de eeuwige niet verlieze. Amen.

13. Naar de kerk gaande, zal men denken, dat Christus, toen hij twaalf jaren oud was, in den tempel de wetgeleerden onderwees.

O eeuwige wijsheid! Jesus Christus, die door uwe lieve Moeder in den tempel midden onder de leeraren gevonden zijt: geef mij, dat ik moge begrijpen al hetgeen tot mijner ziele zaligheid noodig is. Amen.

14. Als men over een kerkhof gaat.

O Heer Jesus Christus! verleen aan de overledene geloovige zielen, door al uwe pijnen en smarten, de eeuwige rust. Amen.

15. Als men voorbij eene kerk gaat.

Ik aanbid u, o verborgen Godheid! die onder den schijn van brood, hier waarlijk tegenwoordig zijt, ik offer u mijne ziel, mijn ligchaam en alles wat ik heb; ik geloof in u, o eeuwige goedheid. Amen.

—

VIJFTIEN GEBEDEN

VAN DE

HEILIGE BRIGITTA.

I. GEBED.

O Heer Jeus Christus eeuwige zoetheid dergenen, die u beminnen; vreugde, die alle blijdschap en alle verlangen te boven gaat; zaligheid en beminnaar der berouwhebbende zondaren, die zelf betuígd hebt, dat uw behagen is te wezen met de kinderen der menschen; die in het einde der tijden mensch geworden zijt om ons te verlossen: gedenk al de bitterheden en innige droefheid die gij van het begin uwer ontvangenis in de menschelijke natuur verdragen hebt, bijzonderlijk ten tijde van uw allerbitterst lijden, dat gij in uw goddelijk hart van eeuwigheid af hadt bepaald; gedenk de droefheid en bitterheid, die gij, volgens uwe eigene getuigenis, in uwe ziel gevoeld hebt, toen gij zeidet: *Mijne ziel is bedroefd tot den dood toe.* Ook toen gij in het laatste avondmaal uw heilig Ligchaam en Bloed aan uwe leerlingen gegeven, hunne voeten gewasschen, en, hen minzaam troostende, hun uw aanstaand lijden voorzegd hebt. Gedenk de benaauwdheden en smarten, die gij in uw teeder ligchaam, vóór uw lijden des kruises,

geleden hebt, toen gij na drie maal bidden bloed zweettet, door uwen eigen leerling geleverd, door uw bemind volk gevangen, van valsche getuigen beticht, van drie regters onregtvaardig veroordeeld werdt, toen gij in de uitverkorene stad, ten tijde van Paschen, in den bloei uws levens, onschuldig verwezen, overgeleverd, bespogen; van uwe eigene kleederen beroofd, met vreemde kleederen bekleed, geblinddoekt, in uw aangezigt geslagen, met doornen gekroond, met een riet op het hoofd geslagen en met tallooze andere versmadingen overladen werdt. O allerzoetste Jesus! door de gedachtenis van deze pijnen en smarten, wil mij nu en bij mijnen dood toch verleenen een waarachtig berouw over mijne zonden, eene goede biecht, behoorlijke voldoening, en volle kwijtschelding van al mijne zonden. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en goedertierenste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet*, enz.

II. GEBED.

O Heer Jesus Christus! waarachtige vrijdom der Engelen en paradijs der wellusten, gedenk den schrik en gruwel, dien gij verdroegt, toen uwe vijanden u als wreede leeuwen omringden, en u bespogen, sloegen, schopten en andere ongehoorde pijnen aandeden. Door al de smartelijke woorden en allerwreedste kwellingen, die uwe vijanden u hebben aangedaan, bid ik u, Heer Jesus Christus! dat gij mij van al mijne vijanden, zigtbare en onzigtbare wilt verlossen: en dat gij mij vergunnen

wilt, dat ik onder de schaduw uwer vleugelen de zoete rust der eeuwige zaligheid moge vinden. Amen.

Wees gegroet, allerliefste Heer Jesus Christus, ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

III. GEBED.

O Heer Jesus Christus! bouwmeester en Schepper der wereld, die met geene maat wordt gemeten, die den Hemel en de aarde in den palm uwer hand beschrijft; de bitteren pijnen, die gij verdroegt, toen men uwe allerheiligste handen eerst met nagelen aan het kruis hechtte, en daarna u keerende om uwe teedere voeten te doorwonden, als gij niet waart naar hunnen wil, hebben zij uwe wonden pijnen boven pijnen aangedaan, en hebben u zoo meêdoogenloos uitgetrokken en uitgerekt in de lengte en breedte des kruises, dat al de zenuwen uwer ledematen ontbonden werden. Ik bid u, Heer Jesus Christus! door de gedachtenis dezer allerheiligste en smartelijke pijnen aan het kruis, dat gij mij uwe vrees en liefde wilt verleenen.

Wees gegroet, allerzoetste en goedertierenste Heer Jesus Christus, en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

IV. GEBED.

O Heer Jesus Christus! hemelsche geneesheer,

gedenk de pijnen en smarten, die gij aan den galgenboom des kruises verheven zijnde, hebt verdragen in al uwe doorscheurde leden, alzoo dat er geene pijn te vinden was, die men met de uwe kon vergelijken; want van de zolen uwer voeten tot den top uws hoofds was in u geene gezondheid. En alsdan uwe pijnen vergetende hebt gij den Vader voor uwe vijanden teederlijk gebeden, zeggende: *Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.* Verleen mij door deze uwe wonderbare liefde en barmhartigheid, en om de gedachtenis van deze zoo groote pijnen, volkomene kwijtschelding van al mijne zonden. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en barmhartigste Heer Jesus Christus, en ontferm u over ons, zondaars. Amen *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

V. GEBED.

O Heer Jesus Christus! Spiegel der eeuwige klaarheid, gedenk de droefheid, die gij gehad hebt, toen gij in den spiegel uwer goddelijke Voorzienigheid beschouwdet het kleine getal uwer uitverkorenen, die door de verdiensten uws lijdens zouden zalig worden, en ook bemerkt hebt het groote getal der verdoemden, die door de menigte hunner boosheden zouden verloren gaan. Ik bid u, goedertierenste Jesus! door het medelijden, dat gij toondet over de verlorene en verlatene zondaars, en door de allerzoetste stem, die gij den moordenaar aan het kruis hebt laten hooren, zeggende: *Heden zult gij zijn*

met mij in het Paradijs, dat gij mij ook, in het uur van mijnen dood, barmhartigheid wilt bewijzen.

Wees gegroet, allerzoetste en beminnelijke Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet*, enz.

VI. GEBED.

O Heer Jesus Christus! liefderijke Koning en zeer aangename vriend, gedenk den rouw, dien gij hadt, toen gij naakt en ellendig aan het kruis hingt, en in uwe vrienden, van verre staande, geene vertroosting vondt, dan alleen in uwe geliefde Moeder, die gij, na haar in uwe bitterheid trouwhartig bijgestaan te hebben, aan den Apostel hebt bevolen, zeggende: *Vrouw, ziedaar uwen Zoon.* En tot den Apostel: *Zoon, ziedaar uwe Moeder.* Ik bid u, goedertierenste Jesus! door het zwaard van droefheid, hetwelk alsdan door hare ziel ging, dat gij mij wilt ter hulpe komen in al mijne ligchamelijke en geestelijke kwellingen, en verleen mij troost, blijdschap en bijstand in mijne benaauwdheid. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en aangename Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet*, enz.

VII. GEBED.

O Heer Jesus Christus, bron der altijdvloeijende goedertierenheid, die aan het kruis uit opregte genegenheid en liefde gezegd hebt: *Ik heb dorst*, namelijk naar de zaligheid van het menschelijke

geslacht; ontsteek toch onze begeerte tot alle goede werken, en wil in ons geheel den dorst der vleeschelijke begeerte en den brand der wereldsche liefde en wellusten verkoelen en uitblusschen. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en allerliefste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

VIII. GEBED.

O Heer Jesus Christus! zoetheid der harten, en grootste vermakelijkheid der zielen, vergun ons, ellendige zondaars, door de bitterheid des ediks en der gal, die gij voor ons aan het kruis gesmaakt hebt, dat wij uw ligchaam en bloed ten alle tijde, en bijzonderlijk in het uur onzes doods, waardig tot genezing en troost onzer zielen mogen ontvangen. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en zachtmoedigste Heer Jesus Christus en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet*, enz.

IX. GEBED.

O Heer Jesus Christus! koninklijke kracht en vreugde des harten, gedenk de benaauwdheid en pijn, die gij geleden hebt, toen gij, de bitterheid des doods en den smaad der Joden gevoelende, met luider stemme hebt geroepen, dat gij van God uwen Vader verlaten waart, zeggende: *Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten*, door deze benaauwdheid, bid ik u, allerzoetste Jesus! dat gij

mij in de benaauwdheden van mijnen dood wilt bijstaan. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en lijdzaamste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

X. GEBED.

O Heer Jesus Christus! begin en einde, vereeniging en versterking in alle verdeeldheden, gedenk, dat gij u zelven om onzentwil van het hoogste des hoofds tot de zolen der voeten hebt laten doorwonden; ik bid u, goedertierene Jesus, door de wijdte, lengte en grootte uwer wonden, dat gij ons wilt leeren uwe geboden in opregte liefde te bewaren en te onderhouden. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en alvoorziende Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

XI. GEBED.

O Heer Jesus Christus! afgrond der allerdiepste goedgunstigheid en barmhartigheid, ik bid u door de diepte uwer wonden, die gij ontvangen hebt in het vleesch en in het merg van uw gebeente tot in het binnenste uws ligchaams, dat gij mij, uwen dienaar, uit de zonde wilt trekken en verbergen in uwe wonden, opdat ik het aanschijn uwer gramschap moge ontvlieden. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en allermagtigste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

XII. GEBED.

O Heer Jesus Christus! spiegel der waarheid, zegel der eenheid en band der liefde, gedenk de ontelbare wonden, waarmede gij van het hoogste des hoofds tot het onderste der voeten gewond zijt geweest, en welke groote pijnen gij, van de onmenschelijke beulen doorscheurd, en met uw heilig bloed gepurperd, voor ons, ondankbare zondaars, in uw heilig ligchaam hebt verdragen. Goedertieren Jesus, wat hadt gij nog meer kunnen doen, hetgene gij niet gedaan hebt? Schrijf toch met uw dierbaar Bloed al uwe wonden in mijn hart, opdat ik daarin uwe pijnen en liefde moge lezen, en de gedachtenis derzelve altijd in het diepste mijns harten blijve. Dat ook de pijnen uws lijdens in mij dagelijks vernieuwd, en uwe liefde vermeerderd worde, en dat ik gestadig tot het einde mijns levens in dankbaarheid moge volharden, tot dat ik tot dien aangenamen schat aller goederen en blijdschap gerake, dien gij mij vergunnen wilt, Heer Jesus Christus, mijn leven, mijn al! Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en allerminnelijkste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

XIII. GEBED.

O Heer Jesus Christus! allersterkste leeuw, onsterfelijke en onoverwinnelijke Koning, gedenk de benaauwdheden en pijnen, die gij geleden hebt,

toen u al de krachten des ligchaams en des harten geheel begeven hadden en gij met gebogen hoofd zeidet: *Alles is volbragt.* Door deze benaauwdheid en pijnen ontferm u mijner in mijne laatste stonden, als mijne ziel beangst en mijn geest ontsteld zal wezen. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en alleredelste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet,* enz.

XIV. GEBED.

O Heer Jesus Christus, eeniggeboren Zoon des allerhoogsten Vaders, het schijnsel en de gedaante zijns wezens, gedenk de hartelijke aanbeveling, waarmede gij uwen geest aan den hemelschen Vader bevolen hebt, zeggende: *Vader in uwe handen beveel ik mijnen geest*, toen gij geheel doorwond en het binnenste vertrek uwer barmhartigheid openende, gestorven zijt om ons te verlossen. Ik bid u, Heer Jesus Christus, Koning der Heiligen, door dezen uwen dierbaren dood, versterk mij, om den duivel, de wereld en het vleesch te wederstaan, opdat ik, aan deze en aan mij zelven gestorven zijnde, in u alleen moge leven. Gelief ook in mijn sterfuur, mijne ziel, die balling is, en nu tot u wederkeert, vriendelijk te ontvangen. Amen.

Wees gegroet, allerbeminnenswaardigste Heer Jesus Christus! ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader, Wees gegroet*, enz.

—

XV. GEBED.

O Heer Jesus Christus! waarachtige en vruchtbare wijngaard, gedenk de overvloedige uitstorting van uw dierbaar Bloed, hetwelk gij uit uw ligchaam als uit eene uitgeperste wijndruif, in groote menigte vergoten hebt, zoo dat het minste druppeltje in u niet gebleven is, toen gij aan den galgenboom des kruises de wijnpers alleen getreden hebt, en ons uit uwe heilige zijde, welke met de lans des krijgsmans doorstoken was, water en bloed hebt geschonken. Door deze uwe allerbitterste pijnen en uitstorting van uw dierbaar bloed, bid ik u, allerzoetste Heer Jesus Christus, dat gij mijne ziel in mijnen doodstrijd tot u wilt nemen, en doorwond mijn hart, terwijl ik nog leef, met uwe liefde, opdat de tranen van boetvaardigheid en liefde, dag en nacht mijn brood mogen zijn. Bekeer mij geheel tot u, opdat mijn hart gedurig uwe woonplaats, en geheel mijn omgang u behagelijk moge zijn: en in het einde mijns levens, als ik op het punt zal zijn om den laatsten snik te geven, sta mij dan bij, en geef dat ik alsdan zoo zuiver van zonde moge wezen, dat ik na dit leven u in eeuwigheid loven en genieten moge met al uwe Heiligen en uitverkorenen. Amen.

Wees gegroet, allerzoetste en allerverheerlijkste Heer Jesus Christus! en ontferm u over ons, zondaars. Amen. *Onze Vader*, *Wees gegroet*, enz.

—

Het volgende gebed zal men lezen na de voorzegde gebeden als zijnde het zegel derzelve..

Heer Jesus Christus! Zoon van den levenden God, gewaardig u mijne gebeden te ontvangen en te verhooren in uwe groote en verhevene liefde met welke gij, om het menschelijke geslacht gelukkig te maken, naar den wil uws hemelschen Vaders, al de wonden in uw allerheiligst Ligchaam hebt willen ontvangen, en ontferm u over mij en over mijne ouders, maagschap, weldoeners, gemeenzame vrienden en vijanden. Ontferm u, Heer Jesus Christus! over onzen opperpriester dien gij tot overste van uwe H. Kerk hebt willen aanstellen, over alle christen koningen en vorsten en alle beminnaars des Christelijken geloofs, zoo levenden als dooden. Geef hun barmhartigheid, genade, vergiffenis van alle zonden, en het eeuwige leven. Amen.

UUR VAN ZALIGHEID EN BARMHARTIGHEID

OP HETWELK

JESUS CHRISTUS VOOR ONS GESTORVEN IS.

Het is zeer te beklagen, dat de Christenen zoo ongelukkig dit *uur* van *zaligheid en barmhartigheid* vergeten, op hetwelk *Christus* voor hen eenen zoo schandelijken dood ondergaan heeft; en dat met eene onuitsprekelijke liefde. De duivelen zelven hebben somtijds door den mond van de bezetenen omtrent dit uur geroepen, dat dit het uur is, op hetwelk de Allerhoogste voor den mensch gestorven is, en dat zij blijde zijn, omdat de menschen zoo weinig aan dit uur denken; dat zij hun dat verwijten zullen in den dag des oordeels, en dat zij de herinnering aan dit uur uit het geheugen zoeken te trekken. Wat eene schande is dit voor eenen Christen, dat hij, dit uur van genade en barmhartigheid vergetende, hierdoor aan den duivel gelegenheid geeft om daarop roem te dragen. Anders deden verscheidene Heiligen, die eene bijzondere godvruchtigheid hadden tot die drie uren, op welken Christus levend aan het kruis gehangen heeft, en als eene verzoenende offerande in de allergrootste pijnen en verlatenheid, de misdadige wereld met zijnen vergramden Vader heeft verzoend, lijdende

voor ons, biddende voor ons, opdat wij zouden leven. Op die uren zochten zij de eenzaamheid zoo veel zij konden, gelijk wij ook behoorden te doen, om de pijnen, de liefde en den dood van hunnen stervenden God in eenzaamheid te overdenken.

De aarde beefde, steenrotsen scheurden, en alles was ontsteld en ontroerd op dit uur, als een God voor den mensch, en de Schepper voor zijn schepsel stierf. Alle harten moeten nog dagelijks op dit uur van genade en verzoening ontroerd worden; — de harten der zondaren door schrik en vreeze, en door eene welgemeende droefheid over hunne zonden en boosheden, denkende, dat op dit uur een God voor hen gestorven is; — de harten der regtvaardigen, door liefde, schaamte, dankbaarheid, verwondering, aanbidding en andere heilige bewegingen des harten. Alle christenen behoorden op dit uur, zooveel zij konden, geheel stil te zijn, de eenzaamheid te te zoeken, op hunne knieën te vallen, ja, plat ter aarde liggen, de zondaars roepende om genade en barmhartigheid, de regtvaardigen uitbarstende in dankbaarheid en liefde. Wat een overvloed van genade en weldaden zouden wij hierdoor bekomen! Want gelijk het aan Christus zeer behaagt, dat wij zijn heilig lijden indachtig zijn, en godvruchtig daarop denken, zoo zal het hem ten uiterste aangenaam en ons zeer voordeelig wezen, dat wij met eene bijzondere dankbaarheid gedachtig zijn dit uur, op hetwelk hij voor ons gestorven is. Gewen u dan Christus op dit uur, daarover te bedanken: offer

dan u zelven aan hem op, val eens op uwe kniën, vraag door zijnen dood het leven voor u, of voor de zondaren; onderhoud omtrent drie uren eenigen tijd de stilzwijgendheid, zeg of denk godvruchtig: nu hangt Jesus aan het kruis met groote pijnen om mij zalig te maken; nu sterft Jesus aan het kruis voor ons; of lees met aandacht het volgende

Gebed, getrokken uit de werken van den kardinaal Hosius.

O Jesus! o God van genade en barmhartigheid, het is mij uit den grond des harten leed, dat ik tot nog toe zoo weinig gedacht heb op dat uur, op hetwelk gij voor mij met zoo groote liefde gestorven zijt; ik heb dit zoo menigmaal laten voorbijgaan, zonder u alsdan te bedanken voor dien dood en voor uwe liefde. Het is mij leed, ik vraag er ootmoedig vergiffenis over, en hoop door de kracht van uwe genade dit gelukkige uur voortaan met meerdere dankbaarheid en wederliefde te overdenken. Ik hoop het, Heer Jesus, en verzoek het van u voor mij en voor alle menschen, door de verdiensten van uwen heiligen dood.

Ik dank u, Heer Jesus! dat gij op dit uur voor mij, ellendig en ondankbaar schepsel, zulk eenen schandelijken en pijnlijken dood ondergaan hebt; ik breng voor u de verdiensten van uw lijden, de verdiensten van uw kruis, de verdiensten van uwen dood; want al zijt gij mijn Regter, gij zijt ook mijn Zaligmaker; ik wil anderzins met u in het regt

niet treden, dan tusscheu u en mijne zondige ziel, al uwe heilige en oneindige verdiensten en uwen verzoenenden dood te stellen.

O stervende Jesus! verleen mij en allen menschen, door uwen heiligen en pijnlijken dood, aan de zonde, en aan alles, dat buiten u is, te sterven, en voortaan alleen voor u te leven.

O Heer Jesus! geef toch, door uwen heiligen dood, op dit uur, aan de zondaars het leven; verleen hun barmhartigheid, omdat gij voor elken zondaar op dit uur gestorven zijt.

Gekruisigde Jesus! vergeef mij door uwen dood, uw bloed en uwe heilige wonden, alle mij bekende en onbekende zonden.

O hemelsche Vader! Vader der barmhartigheden, ik draag u uwen allerliefsten Zoon op, hangende aan den galgenboom des kruises, geheel verscheurd, misvormd, doorwond met doornen en nagelen, en geheel bebloed stervende voor ons. En daarom, al is het, dat mijne boosheid mij van u verstoot, roept echter zijne liefde mij weder, en noodigt mij tot u te komen. Ja, hoe meer mijne misdaden mij verdrukken, bezwaren en vernederen, hoe meer zijne genade en barmhartigheden mij verheffen, verheugen en vertroosten: al onze hoop is, dat wij zijne broeders en ledematen, ja, zijn vleesch en beenderen zijn, want hij is ons hoofd. Hij voldoet aan uwe regtvaardigheid in alle gestrengheid en overvloed voor de zonden der geheele wereld; hij bidt voor ons, hij weent voor ons; zijne ziel is voor ons bedroefd tot den dood toe, hij is in eenen uitersten

doodstrijd en in eene onbegrijpelijke verlatenheid voor ons; hij roept met luider stemme voor ons, hij sterft van liefde voor ons. Ontvang, o Vader der genade! dit zijn goddelijk offer; hij is onze borg, hij is ons losgeld, hij is onze middelaar, hij is onze eenige troost, hij is onze zoetheid, hij is ons leven. Hij is het Lam Gods geheel onnoozel en vlekkeloos, dat de zonden der wereld wegneemt; het is het bloed, hetwelk een God voor ons heeft vergoten, dat wij u opofferen, het is de dood van eenen God, gestorven voor ons, het is God zelf, die uwe liefde aan ons heeft gegeven met al de schatten van zijne genade en verdiensten. Erbarm u onzer, o hemelsche Vader, en geef ons, om hem en door zijnen dood, het eeuwige leven. Amen.

Gebed op de vinding van het H. Kruis.

O God! die in de doorluchtige vinding van het heilzame kruis, de wonderlijke teekenen van uw lijden hebt vernieuwd; verleen, dat wij door den prijs van het levendmakende hout de eeuwige vreugde mogen bekomen, die leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen.

Ander Gebed.

O Heer Jesus, die in de doorluchtige vinding van uw zaligmakend kruis, de wonderen van uw lijden hebt verwekt: verleen ons, dat wij door de waarde van het levendmakend hout, het loon der

zalige eeuwigheid mogen verwerven, die leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen.

LAATSTE AANSPRAAK

van den stervenden Jesus tot den zondaar, trekkende over den Berg van Calvarië.

Wat loopt gij zondig mensch? kom' blijt hier bij mij staan.
Hoor toch wat ik u zeg, en wat ik u vermaan;
'k Heb nu zoo lang gewacht, om mijnen geest te geven,
Opdat ik eerst aan u zou leeren beter leven.
Zie hoe ik u bemin, hoe kunt gij mij zoo haten,
Wil toch van nu af aan uw zondig leven laten.
Met nagels zijn doorboord mijn' voeten en mijn handen,
En dat om u te ontslaan van al uw' zware banden;
Maar gij bindt u nog meer, hoe meer 'k u zoek te ontbinden,
Gij toont mij vijandschap, mij, die u zoo beminde.
Houd op, want gij vergiet mijn bloed, en maakt deez' wonden,
Gij kruist mijn droef gemoed, door al uw' groote zonden,
Wilt gij door die zonden, mij weêr met doornen kroonen?
Ach! is dat de liefde met liefde wederloonen:
Hoe kunt gij zoo wreed zijn, zoo dwars in uw gemoed,
Dat gij volhardt in 't kwaad! bekeer u toch, doe boet;
Gij doet mij zulk een pijn, ach! laat uw zondig leven,
Zoo zult gij aan mij troost in deze droefheid geven,
't Is mij een zielsvermaak, voor u te mogen lijden,
Als gij uit wederliefd' de zonden wilt vermijden.
Ach! 'k heb zoo grooten dorst, o! wil mij toch wat laven,
Met tranen van berouw, voor al mijn' groote gaven;
Denk dat ik tot u spreek met zooveel open monden,
Als ge aan mijn ligchaam ziet smartvolle wijde wonden.

O! kom toch aan mijn hart, mijn' armen staan wijd open,
Om daarin te ontvangen, die van mij zijt geloopen;
'k Zeg u nog eens, kom weêr en ga niet weg van mij,
Want als gij van mij gaat, zijt ge in de slavernij.
Welaan dan, kom dan weêr, ik zal nu voor u sterven,
Dan kunt gij zoo gij wilt, het eeuwig leven erven.
Ga en toon u aan den Priester. MATTH. Cap. 8 v. 4.

TREFFEND ANTWOORD

van den zondaar aan den stervenden Jesus.

Wat hoor ik voor een' stem in mijne ooren klinken?
Mij dunkt, ik moet van vrees en schaamt' in de aarde zinken;
Maar neen! ik schep weêr moed, 'k hoor Jesus mij opwekken,
Uit mijnen zondenslaap, om mij tot hem te trekken.
O Jesus! eer gij sterft, hoor mij nog even spreken,
't Zal zijn tot uwen troost, want 'k ben met liefde ontsteken,
't Is waar, o groote God! g' hebt reden om te klagen,
Mij dunkt ik voel den worm mijn' ziel geheel doorknagen,
Hoe is uw liefd' zoo groot, dat gij zoo naar mij toefde,
En mij zoo zeer bemint, mij die u zoo bedroefde!
'k Zie, dat om mijnent wil, doornageld zijn uw' handen,
Uw stem, uw pijn, uw' min doen mij in liefde branden,
'k Beken dat ik uw' hoofd met doornen heb doorstoken,
Toen ik door mijne zond' van u was afgebroken.
Ik kom dan weêr tot u' niet als een euveldader,
Maar als 't verloren kind, tot u: mijn' lieve vader!
Ik zal met MAGDALEEN mij werpen voor uw' voeten,
Ik wil voortaan mij niet meer in 't slijk der aarde wroeten;
'k Heb nu zoolang gediend der wereld ijdelheid,
Doch ik vond er anders niet dan ongerustigheid;

Bij u alleen, o God! is ware rust te vinden,
Ach! wil mij thans aan u voor d' eeuwigheid verbinden;
Ik wensch met u aan 't kruis te leven en te sterven,
Want nimmermeer wil ik uw zoet gezelschap derven.
'k Heb nu zoo lang gedwaald, ik zal nu wederkeeren,
Als een verloren schaap, tot u, o Heer der Heeren;
Gij hebt uw leven nu voor mij ten best gegeven,
'k Zal ook tot uwe dienst besteden heel mijn leven;
Zoo zal ik uwe smart verzachten en uw leed,
Gij, die den kruisdood stierft, en mijne straf voldeedt.
Ik heb geen' wonden meer, mijn hart versmelt in tranen,
Gij hebt mij 't hart geraakt, door uw trouwhartig manen.

Ik zal tegen mij mijne onregtvaardigheid belijden.
Psalm. 31. v. 4.

LOFZANG.

Kom, Sions Dochter, zie, hoe Gods eenige Zoon,
De ware Salomo, pronkt met een' nieuwe kroon,
Die zijn' stiefmoeder hem met wreedheid en geweld;
Binnen Jerusalem heeft op het hoofd gesteld,
Niet uit het fijnste goud deez' nieuwe kroone kwam,
O wee! o smart! o pijn! maar uit een doornen stam.
Zie hoe dat God'lijk hoofd, waarin de wijsheid woont,
Van schoonheid wordt beroofd, met doornen wreed gekroond;
Ach! zie hoe menig wond deez' kroone heeft gemaakt,
Geen' plaats bleef er gezond, waar dat een doorn raakt,
Zoo iedere wond, die geeft een dierbre bloedfontein,
O ziel! waardoor gij leeft en wordt van zonden rein.
Mijn' ziel, ziet gij dit aan, en treurt niet uw gemoed?
Hebt gij geen' enklen traan, voor zoo veel dierbaar bloed,
Daar uw' hoovaardigheid die doornen heeft geplukt,
Deez' kroon hem heeft bereid, en in zijn hoofd gedrukt?

Hoe zal ik dan voortaan, gemaakt van aard en stof,
Naar 's werelds eere staan, naar ieders menschen lof,
Daar gij, mijn Heer en God, van ieder wordt gehaat,
Met doornen wordt gekroond, van ieder wordt versmaad?
Gekroonde Majesteit, waarvoor ik nederkniel,
Ach! toon barmhartigheid aan mijn' beroofde ziel,
Ach! laat uw' smart en pijn, ach! laat uw dierbaar bloed
Toch niet verloren zijn voor mij, o Jesus zoet!

GEBEDEN.

O Jesus! ik bid u, o mijn Zaligmaker! om uwe gebondene handen, en aan de zijde van Pilatus staande, toen hij heeft geroepen: Aanzie den mensch; wees mij, armen zondaar, en ook NN. genadig. Ik bid u, o lijdende Jesus, neem ons in uwe gebondene handen van genade, en draag ons op aan uwen hemelschen Vader. O Vader, ik bid u om uwen Zoon, dien gij als middelaar hebt gesteld tusschen u en ons, wees mij en NN. genadig; ik bid u mijn God, mijn Al en mijn eeuwig goed, ontferm u onzer, nu en als wij zullen sterven. Amen.

Ga uit, gij dochter van Sion, aanschouw den koning Salomo en de kroon, waarmede hem zijne moeder gekroond heeft in de dagen zijner bruiloft, en in de dagen der blijdschap zijns harten. *Canticorum* cap. 3, v. 11.

Zij hebben eene doornen kroon gevlochten en hem die opgezet en begonnen hem te groeten, zeggende: Wees gegroet, Koning der Joden. Marc. 15, v. 17.

O minzame Jesus! laat de brandende honigzoete kracht van uwe heilige Wonden en goddelijke liefde, mijn hart en mijne ziel reinigen en alle genegenheden en liefde der schepselen verslinden, opdat ik ter liefde van u moge leven, lijden en eindelijk sterven, die uit liefde tot mij geleefd, geleden hebt en eindelijk gestorven zijt. Amen.

ONDERRIGTING

NOPENS DEN H. KRUISWEG.

Jesus Christus heeft, vóór dat hij den dood des kruises onderging, den weg van het regterhuis van Pilatus tot op den Calvarie-berg gemaakt; daarom werd deze straat ook de kruisstraat of de kruisweg genoemd. Dezen smartelijken weg hebben naderhand de allerheiligste Maagd Maria, de apostelen en andere geloovigen, ter eere van het lijden des Zaligmakers, dikwijls afgelegd, ja, uit de afgelegenste landen zelfs kwamen de Christenen dezen kruisweg bezoeken. Met den tijd werd deze kruisweg in zekere statiën verdeeld: de Pausen verleenden bijzondere aflaten aan alle geloovige Christenen die de statiën te Jerusalem bezochten en het lijden van Jesus Christus daarbij overwogen.

Wanneer het heilige land door de ongeloovigen ingenomen werd, en deze kruisweg niet dan met groote moeite of zelfs in het geheel niet meer te Jerusalem door de geloovigen kon bezocht worden, hebben de Pausen door geheel het christendom overal zulke kruiswegen toegestaan, waarbij de geloovige Christenen, zoo dikwijls zij die bezoeken, al die aflaten kunnen verdienen, welke men anders

kon winnen, en die menigvuldig zijn. Hiertoe wordt vereischt dat zij den kruisweg doen, overwegende het lijden van onzen goddelijken Verlosser Jesus Christus en gaande van de eene statie tot de andere, voor zooveel de menigte van het volk of de engheid der plaats toelaat, waar de veertien statiën zijn opgerigt.

De zieken, de geloovige Christenen, die zich in de gevangenis, ter zee of in ongeloovige landen bevinden, en allen, voor wie het waarlijk onmogelijk is de statiën van den kruisweg te bezoeken, kunnen al de daaraan gehechte aflaten verdienen met te bidden: veertienmaal het *Onze Vader*, en *Wees gegroet*, op het einde nog vijfmaal het *Onze Vader*, het *Wees gegroet*, en *Glorie zij den Vader*, enz. en nog eens een *Onze Vader*, een *Wees gegroet*, *Glorie zij den Vader*, enz. volgens de bedoeling van den Paus, al dien tijd in de hand houdende een koperen kruisbeeld, dat daartoe gezegend is. Hier is te bemerken dat dit kruisbeeld alleen kan dienen voor hem, aan welken het eerst gegeven wordt, of voor wiens gebruik het gezegend is; en aan een anderen niet mag geleend worden, om hem de aflaten van den kruisweg mede te deelen.

Bemerking. De gelukzalige Leonardus de Porto Mauritio, die in de voorledene eeuw de oefening van den kruisweg zoo vurig aangepredikt heeft, zegt, dat deze oefening een schat is, waarin de geloovigen het begin vinden van hunne bekeering, overvloedige middelen van volharding, oneindige schatten om hunne schulden en die van de zielen des vagevuurs

te betalen, eindelijk eene onuitputbare bron van genaden, verdiensten en hemelsche zegeningen.

Men acht het niet ongepast hier te laten volgen eene

KORTE OEFENING

VOOR DEN H. KRUISWEG.

Voorbereidend gebed.

O mijn God! het is mij van harte leed, dat ik u, mijn opperste goed, ooit vergramd heb. Tot uwe meerdere eer en tot mijne zaligheid, offer ik u deze heilige oefening op, met het inzigt om al de aflaten te verdienen, die er aan gehecht zijn, zoo voor mij, als voor de zielen in het vagevuur, bijzonderlijk voor de zielen van N. N.

I. Statie.

Jesus wordt tot den dood des kruises verwezen.

v. Wij aanbidden en loven u, Christus!

R. Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, mijne misdaden hebben het onregtvaardige doodvonnis tegen u beroepen... Ik zou van droefheid over mijne zonden moeten sterven. . . . Geef mij genade, opdat ik niet ophoude dezelve te beweenen.

Onze Vader, *Wees gegroet*, enz.

Ontferm u onzer, Heer! ontferm u onzer!

God! wees ons, zondaren, genadig.

II. Statie.

Jesus neemt het kruis op zijne schouderen..

v. Wij bidden u, enz.

O Jesus! die den zwaren boom des kruises op uwe verscheurde schouders gewaardigd hebt te nemen, verleen mij de genade, om met verduldigheid de kruisen te dragen, die uwe voorzienigheid mij zal overzenden.

Onze Vader, enz.

III. Statie.

De eerste val van Jesus onder het kruis.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! die, beladen met den zwaren last mijner zonden, vermoeid onder uw kruis ter aarde zijt neergevallen, ach! laat niet toe, bid ik u, dat ik in dezelve nog hervalle.

Onze Vader, enz.

IV. Statie.

Jesus ontmoet zijne Moeder.

v. Wij aanbidden u, enz.

O allerbedruktste Moeder, bekom mij van uwen lieven Zoon tranen van eene ware boetvaardigheid over mijne zonden, die de oorzaak zijn geweest van zijn en uw lijden. . . Sta mij bij in al de ellenden van dit leven. . . Verlaat mij niet in het uur der doods.

Onze Vader, enz.

V. Statie.

Simon van Cyrene helpt Jesus het kruis dragen.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus geef mij sterkte om met liefde het kruis mijns lijdens op te nemen, en u met kloekmoedigheid na te volgen... Ik zal mij gelukkig achten u in iets te gelijken, en uwe smarten dor de mijne te eeren.

Onze Vader, enz.

VI. Statie.

Veronica droogt het aangezigt van Jesus af.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus, druk de gedachtenis van uw smartelijkst lijden zoo levendig in mijn hart, dat ik hetzelve gedurig overwege, en aangemoedigd worde om uwe bloedige voetstappen op te volgen.

Onze Vader, enz.

VII. Statie.

De tweede val van Jesus onder het kruis.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! mijne hoovaardigheid heeft u nedergeworpen onder den last des kruises... Ach! leer mij zachtmoedig en ootmoedig van harte zijn. Ik wil alle verootmoedigingen en versmadingen verduldig lijden, opdat ik, u navolgende in uwe vernederingen, met u deel moge hebben in de glorie.

Onze Vader, enz.

VIII. Statie.

Jesus troost de weenende vrouwen.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! geef eene bron van tranen aan mijne oogen, opdat ik dag en nacht mijne zonden beweene... Ach! gewaardig zelfs mij meer en meer van mijne ongeregtigheden af te wasschen en mij van mijne zonden te reinigen.

Onze Vader, enz.

IX. Statie.

Derde val van Jesus onder het kruis.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! reik mij eene helpende hand toe in het midden der gevaren, aan welke ik blootgesteld ben; opdat ik in de zonde niet valle. Verdedig mij tegen de vijanden mijner zaligheid; ten einde ik onder het geweld hunner bekoringen niet bezwijke.

Onze Vader, enz.

X. Statie.

Jesus wordt van zijne kleederen ontbloot, en met edik en gal gelaafd.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! geef, dat ik al mijne booze gewoonten aflegge, mijn hart onthechten van al wat aardsch en vergankelijk is, mijn dartel vleesch kastijde, mijne zinnen versterve, en gaarne met u uit den bitteren kelk mijns lijdens drinke.

Onze Vader, enz.

XI. Statie.

Jesus wordt aan het kruis gehecht.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! hecht mij met u aan het kruis; ik wil met u, gelijk gij en om u lijden; opdat ik, levende, lijdende en stervende in uwe liefde, eeuwig met u en door u moge gelukkig wezen.

Onze Vader, enz.

XII. Statie.

Jesus sterft aan het kruis.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Jesus! ontferm u, door de bittere smarten, welke gij voor mij aan het kruis geleden hebt, bijzonder als uwe ziel uit uw gezegend ligchaam is gescheiden, ontferm u over mijne ziel, als zij deze wereld zal verlatan. *Onze Vader*, enz.

XIII. Statie.

Jesus wordt van het kruis genomen en in den schoot zijner moeder gelegd.

v. Wij aanbidden u, enz.

O Maria laat mij toe, dat ik tusschen uwe armen mijnen gekruisigden Zaligmaker, uwen lieven Zoon, aanbidde en mijne tranen met de uwe menge.... Bewaar mij, door uwe magtige vóorspraak, van het ongeluk, van uwen Jesus door mijne zonden wederom te kruisigen, en dus met een nieuw zwaard uw moederlijk hart te doorsteken. *Onze Vader*, enz.

XIV. Statie.

Jesus wordt in het graf gelegd.

v. Wij aanbidden u, enz.

Ik zal eens sterven en begraven worden gelijk gij, o mijn Zaligmaker! gewaardig u in mijnen doodstrijd, mij door uwen kruisdood te troosten; en mijn ligchaam, wanneer gij het weder zult opwekken, met uwe glorie te verheerlijken.

Onze Vader, enz.

Hierna zal men bidden: vijfmaal *Onze Vader*, vijfmaal *Wees gegroet*, en zooveel maal *Glorie zij den Vader*, ter eere van de vijf wonden van Jesus, en een *Onze Vader*, *Wees gegroet*, met *Glorie zij den Vader*, enz. ter intentie van Z. H. den Paus van Rome.

LITANIE

TOT DEN H. JOZEF BRUIDEGOM VAN DE ALLERH. MAAGD MARIA.

Voor den Zondag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons,
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
Moeder van Jesus,
Bruid van Jozef,
H. Jozef,
Bruidegom van Maria,
Voedstervader van Jesus,
Man naar Gods hart,
Getrouwe en wijze dienaar,
Bewaarder der zuiverheid van Maria,
Gelijke hulp van Maria,
Gezelschap en troost van Maria,
Die overgroote genade ontvangen hebt door Maria,
Allerzuiverste in kuischheid,
Allerdiepste in ootmoedigheid,
Allervurigste in liefde,
Allerhoogste in beschouwing,
Die door de getuigenis van den H. Geest zelven een regtvaardig man zijt verklaard,

bid voor ons.

Die van het heilige geheim der menschwording van het Woord, uit den Hemel zijt onderrigt,
Die met Maria uwe getrouwe huisvrouw, bevrucht zijnde, naar Bethlehem zijt gereisd,
Die, geene plaats in de herberg vindende in eenen stal zijt gaan vernachten,
Die waardig zijt geweest bij Christus te wezen, toen hij geboren en in eene kribbe gelegd werd,
Die aan Christus, besneden zijnde, den naam van Jesus hebt gegeven,
Die het kind Jesus met Maria in den tempel den Heer hebt opgeofferd,
Die, door den engel vermaand zijnde, met Jesus en Maria naar Egypte zijt gevlugt,
Die na den dood van Herodes met het kind en zijne moeder naar het land van Israël zijt wedergekeerd,
Die het kind Jesus, in Jerusalem gebleven zijnde, met Maria, zijne Moeder, droevig hebt gezocht,
Die hem na drie dagen, zittende in het midden der wetgeleerden, met blijdschap hebt gevonden,
Aan wien de Heer der heeren op de aarde onderdanig was,
Wiens lof in het Evangelie vermeld wordt,
Man van Maria, uit wie Jesus geboren is,
Onze Voorspreker, hoor ons, H. Jozef,
Onze patroon, verhoor ons, H. Jozef,
In onze benaauwdheden, help ons, H. Jozef.
In het uur des doods, help ons, H. Josef.
Door uwe eeuwige verkiezing, help ons, H. Jozef.
Door uwe allerzuiverste trouw, help ons, H. Jozef.
Door al uwe deugden, help ons, H. Jozef.
Door al uwe verdiensten, help ons, H. Jozef.
Door uwe gelukzaligheid, help ons H. Jozef.
Wij, die u als beschermer aanroepen, wij bidden u, verhoor ons.

bid voor ons.

Dat gij u wilt gewaardigen uwen beminden Jesus om vergiffenis onzer zonden te bidden,
Dat gij u wilt gewaardigen ons altoos aan uwe allerliefste Bruid te bevelen,
Dat gij voor alle maagden en ongehuwden de zuiverheid wilt verwerven.
Dat gij allen getrouwden een onbevlekt leven en eene heilige eendragt wilt verkrijgen,
Dat gij alle vaders der huisgezinnen in het christelijk opvoeden hunner kinderen wilt behulpzaam wezen,
Dat gij alle vergaderingen, die u met bijzonder zijn toegewijd wilt gunstig wezen,
Dat gij allen, die in uwe hulp vertrouwen altijd en overal wilt beschermen,
Dat gij alle geloovige zielen door uwe gebeden wilt te hulp komen,

wij bidden u, verhoor ons.

Bruidegom van Maria,
Voedstervader van Jesus,
Patroon der H. Kerk,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. En leidt ons niet in bekoring.
R. Maar verlos ons van den kwade.
v. Bid voor ons, H. Jozef.
R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

LOFLIED AAN DEN H. JOSEF,

ALS

PATROON DER KERK.

Nu rijze op heel het wereldrond,
Als in de hemelsfeer,
Een nieuw gezang uit aller mond,
O Josef! u ter eer;
Want u, Maria's Bruidegom
En Hoeder van Gods Zoon,
U vroeg 't geloovig volk alom
Ten dierb'ren Schutspatroon.

Al 't Vadertal van 't Vatikaan,
Het drong met 's Heeren volk
Vereend op uw verheffing aan,
Bij Gods onfeilb'ren Tolk;
En PIUS, in wiens vaderhart
Men 't uwe wedervindt,
Hoe heeft hij in zijn vreugd en smart,
O Josef! u bemind.

Uw Onbevlekt Ontvangen Bruid
Heeft hij met eer gekroond,
En op haar Feestgetij ook luid
Zijn liefde aan u getoond;

Hij gaf u op dat dubbel Feest
Tot Schutspatroon der Kerk,
Opdat nu tegen Satans geest
Uw vadermagt haar sterk',

Ach wie thans, die het rijkszwaard draagt,
Heeft in háár eer zijn kroon,
Wie in háár regt zijn regt geschraagd,
In 't altaar ook zijn troon?
Maar 't volk, dat in Gods Zoon gelooft,
Luid spreekt het voor zijn Bruid:
En u roept Pius aan hun hoofd
Tot haar Beschermer uit.

O gij, eens zwoegend in een stulp
En toch zoo vorstlijk groot!
O reik der Kerk die vaderhulp,
Die ge in haar oorsprong boodt,
Toen Gij Maria en Gods Zoon
Zoo trouw hier hebt behoed:
Wees, Koninklijke Schutspatroon!
Wees van Gods Kerk gegroet.

Tot u roept zij, vervoerd van min,
Wijd over 't gansch heelal,
Tot u, o Hoofd van 't Godsgezin!
Met dankbaar lofgeschal,
Die in Maria en Gods Zoon
De Kerk reeds hebt behoed:
Wees, Patriarch en Schutspatroon!
Wees, Josef! wees gegroet.

O Vader! zie ons tot u gaan
Met Pius, met Gods Kerk,
En hoor 't eenparig smeeken aan,
Voltrek, voltrek uw werk!
Gij, die des Opperkonings Zoon,
Zijn Moeder hebt behoed:
O Patriarch en Kerkpatroon!
Wees, Josef! wees gegroet.

GEBED.

O heilige Jozef! die onder de omhelzing van Jesus en Maria, uwe allerliefste bruid, uit deze wereld gescheiden zijt, wij bidden u, dat gij ons wilt te hulp komen met Jesus en Maria, als de dood ons leven zal eindigen, opdat wij ook in de omhelzing van Jesus en Maria met vertrouwen onzen geest mogen geven. In uwe handen, Jesus, Maria, Jozef, bevelen wij, levende en stervende, onzen geest.

O Heer! wij bidden u, dat wij zóó door de verdiensten des bruidegoms uwer allerheiligste Moeder geholpen mogen worden, dat hetgene ons vermogen niet kan verwerven, door zijn voorbidden ons gegeven worde. Die leeft en heerscht met God den Vader, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

—

BETROUWDICHT OP DEN H. JOZEF,

PATROON DER ZUIVERHEID.

Jozef, heilige behoeder
Van de Bruid en Maagd en Moeder,
Onder allen, die u eeren,
Laat mij hun getal vermeêren.
Spiegel van een zuiver leven,
Tot een voorbeeld ons gegeven,
Weg der kuischheid, bloem der eere,
Wil uw zuiverheid ons leeren.
Reine leliebloem, gevonden
Tusschen doornen ongeschonden;
Voor die doornen, die ons kwellen,
Wil u tot beschutsel stellen
Laat die doornen mij bewaren,
Die Gods vrees en liefde baren,
In die zal ik gaarne wonen,
Die, al kwetsende, mij kroonen.
Toom mijne ongetoomde zinnen,
Door u zal ik die verwinnen;
Dat zij niet te verre loopen,
Want mijn' ziel zou het bekoopen.
Stop mijn' ooren, houd in banden
Mijne blikken en mijn handen;
Dat mijn mond zij kuisch in 't spreken,
Nooit van 't zedig afgeweken.
Laat de ziel zich binnen vinden,
Bezig met haar' welbeminde,
Die niets leelijks zal gedoogen,
Ook het minste voor zijn' oogen.
Jozef, die mij doet vertrouwen,

Wil mijns harten sleutel houën,
Mijn' verbeeldingen bestieren,
Dat zij niet tot ondeugd zwieren.
Wat mij let, wil dat behoeden,
Dat mij vordert, wil dat voeden;
Op dit toezigt zal ik rusten,
En bedwingen mijne lusten. —
Laat mij deze hoop behouën,
Hierop stellen mijn vertrouwen,
Dat gij en uw' bruid beneven,
Mij in Jesus' hand zult geven.
Na het sterven wil mij toonen,
Waar de zuivere geesten wonen,
Breng daar uwen dienaar boven,
Om God eeuwiglijk te loven.
't Zal zoo zijn, ik zal 't verwachten,
En die hoop voor 't jawoord achten,
Dat gij vraagt, houd ik gegeven,
Ja, van Jesus onderschreven.

v. Bid voor ons, H. Jozef!

R. Opdat wij mogen waardig worden der beloften van Christus.

GEBED.

Wij bidden u, o Heer! dat gij door de verdiensten van den bruidegom uwer allerheiligste Moeder, ons wilt helpen, opdat ons door zijne voorspraak gegeven worde, hetgene wij door ons zelven niet kunnen bekomen. Die, God zijnde, leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Litanie

TOT DEN H. STEPHANUS EERSTEN MARTELAAR, PATROON VAN DIE VERVOLGD WORDEN.

Voor den Maandag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Stephanus, bid voor ons.
eerste diaken,
eerste martelaar,
kapitein der Martelaren,
kapitein der apostelen in de martelkroon,
vuurwerk der liefde Gods,
verbreider van den naam des Heeren,
beschermer van Gods eer,
licht der joodsche dwaasheid,
voorvechter van Christus' Kerk,
beminnaar der zuiverheid,
overvloeijende van hemelsche vertroostingen,
onoverwinbaar in tegenspoed,
onvermoeid in den arbeid,
zweetende onder den last der Joden,
door de wonderbare teekens vóór en na uwen dood vermaard,
verdrijver van alle ziekten,
verwekker der dooden,
wiens lof onder de apostelen is,

H. Stephanus, bid voor ons.

H. Stephanus wiens lof onder de leeraars is,
H. Stephanus wiens lof onder de maagden is,
Door al uwen arbeid en zweet,
Door al uwe deugden,
Door al uwe verdiensten,
Gij, die den Hemel hebt open gezien,
Gij, die voor uwe vijanden gebeden hebt,
Gij, die als een Engel verschenen zijt voor den raad der Joden,
Gij, die vol van den H. Geest zijt,
Wees ons genadig, hoor ons, Heer.
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons, Heer!
Dat gij den ijver van den H. Stephanus in ons wilt verwekken,
Dat wij door brandende liefde mogen ontvlamd worden,
Dat wij zijn lijden en zijne verdiensten mogen deelachtig worden,
Dat wij alle aanstooten en listen des vijands mogen overwinnen,
Dat wij naar zijn voorbeeld, allen druk en lijden uit liefde mogen verdragen,
Dat wij, door zijn voorbeeld, onze vijanden met een ongeveinsd hart mogen vergeven,
Dat wij door het vuur der Christelijke liefde mogen ontstoken worden,
Dat wij in de ware Kerk van Christus mogen volharden,
Dat wij door het voorbidden van den H. Stephanus in het licht des geloofs altijd mogen wandelen,
Dat alle ongeloovigen en Ketters de duisternis der dwalingen mogen verlaten,
Dat wij door hemelsche vertroosting in tegenspoed versterkt mogen worden,

bid voor ons.

wij bidden u, verhoor ons.

Dat wij in het uur des doods, van ieder verlaten zijnde, alleen op u mogen vertrouwen, wij bidden u, verhoor ons.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Onze Vader, enz.
v. Bid voor ons, H. Stephanus,
R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O Heer Jesus Christus! die door de verdiensten van uw allerheiligst lijden, voor alle martelaren genoegzame genaden verkregen hebt, om hun bloed voor uwen heiligen Naam te storten: verleen ons genadig, dat wij door de overvloedigheid derzelve verdiensten, en door de voorspraak van uwen eersten martelaar Stephanus, zijne voetstappen mogen navolgen en met een ongeveinsd hart aan diegenen vergeving mogen schenken, welke ons vervolgen, opdat wij eindelijk met hem tot de plaats der gelukzaligheid mogen gerake. Amen.

GEBEDEN TOT DE H. DRIEVULDIGHEID.

Om naar het voorbeeld van den H. Stephanus de christelijke liefde te doen herleven.

Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. Driemaal *Onze Vader*, enz.
v. En zij hebben verkozen Stephanus,
R. Een man vol van geloof en van den H. Geest. *Act.* 6. v. 5.

LOFZANG

tot den H. Stephanus, eersten martelaar, patroon van hen, die vervolgd worden.

Stephanus, gij wildet leeren
Het geheele Christendom,
Gij gingt als Martelaar bekeeren,
Het Heiden- en Jodendom.
Vrij mag u de wereld prijzen,
Uitverkoren Martelaar!
Jesus komt u eer bewijzen,
Reikt u de eerste kroone daar.
Gij, een van de klaarste lichten
Van het gansche wereldrond,
Als we op u de oogen rigten,
Zwijgt in ons de stem der zond'.
Laat ons Gods toorn niet verwekken,
Volgen steeds den weg der deugd;
Laat ons leven altijd strekken
Tot Gods eer, die ons verheugt.

v. De Heiligen zullen zich verheugen in de heerlijkheid.

R. Zij zullen blijde zijn in hunne slaapkamers.

GEBED.

O H. Martelaar Stephanus, die in de goddelijke liefde en belijdenis Gods zoo gesterkt en gevestigd zijt geweest, dat geene vleeschelijke vleijerij, geene wreedheid der Joden, geene ijdele beloften u van God hebben kunnen aftrekken; wees mijn bijstand in tegenspoed, opdat ik, naar uw voorbeeld, tegen alle aanvechting dapper strijde, de wereld en hare goederen verachte en door geene bekoringen overwonnen moge worden.

LITANIE

TOT DEN H. WILLIBRORDUS, PATROON VAN NEDERLAND.

Voor den Dingsdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God heilige Geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria bid voor ons.
H. Willibrordus.

H Willibrordus. bid voor ons.

wiens ontvangenis aan uwe moeder door een visioen geopenbaard is,
die van God naar Holland gezonden zijt,
bekeerder van Holland,
die van uwe kindsche jaren af zeer godvruchtig geweest zijt,
die nog zeer jong zijnde, u tot het kloosterleven hebt begeven,
die de wereld en al wat er in is, hebt verlaten,
die in waken, vasten en bidden God gediend hebt,
die uit ijver voor uwe evennaasten, om die tot het heilige katholieke geloof te brengen, tot ons gezonden zijt,
die eerst medgezellen vergaderd hebt om ons hier in het katholieke geloof te bevestigen,
die door uwen onvermoeiden arbeid het

H. Willibrordus. bid voor ons.

Heidendom geheel uit ons land hebt verdreven,
die tot ons van Paus Sergius, als Aartsbisschop zijt gezonden,
Aartsbisschop van Utrecht,
patroon van Holland, Zeeland en Vriesland,
stichter van vele Roomsch-Katholieke Kerken.
bekeering van vele zielen,
die door mirakelen, uwe heilige leering bevestigd hebt,
helper dergenen, die in nood zijn,
troost der bedroefden,
die nimmer iemand hebt verlaten, die, in nood zijnde, u heeft gebeden,
bekeerder der zondaren,
verbreider van Gods naam en eer,
door uwen arbeid en zweet, waarmede gij ons tot God getrokken hebt,
die nu in den hemel voor uwen arbeid zijt gekroond,
die God nu in eeuwigheid aanschouwt,

wij bidden u, enz.

Door uwe heilige verdiensten, help ons, H. Willibrordus.
Door uwe heilige gebeden, sta ons bij, H. Willibrordus,
Dat gij door uwe heilige gebeden ons land van alle ketterij wilt bevrijden, wij bidden u, H. Willibrordus,
Dat gij ons vrede en eendragt wilt verwerven,
Dat wij door uwe heilige gebeden een zalig leven mogen verkrijgen,
Dat wij door uwe heilige gebeden eenen zaligen dood mogen bekomen,
Dat alle geloovige zielen, door uwe heilige gebeden, van al hare pijnen mogen verlost worden,

Christus, hoor ons!
Christus, verhoor ons!

Onze Vader, enz.

v. Bid voor ons, H. Willibrordus!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Almagtige God, die ons door de verdiensten van uwen H. Bisschop Willibrordus tot het H. Katholieke geloof getrokken hebt; wij bidden u, Heer! dat wij door zijne voorspraak van alle kwaad zoo tegenwoordig als aanstaande, naar ziel en ligchaam verlost mogen worden, door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

LOFZANG.

tot den H. Willibrordus, bisschop van Utrecht.

Wie komt hier zoo snel opdagen,
Om den duivel te verjagen,
Die met ongehoord geweld;
Tegen God zich had gesteld?
Wil men zien, wie het mag wezen,
Die in 't kort hier wordt geprezen. . .
WILLIBRORDUS is de man,
Van wien men hier spreken kan.
Hij heeft zich van jongs begeven,
Om ten strengste te gaan leven,
Heeft daar vlijtig in volhard,
Al deed het aan 't vleesch veel smart.
Toen begon hij ook te leeren,
Om met vreugde te bekeeren

De afgodisten, die men zag
Dolen op den klaren dag.
Men zag hem naar Holland reizen,
Om zijn ijver te bewijzen,
Kwam daarna te Utrecht aan,
Waar hij heeft veel vrucht gedaan. —
Werd naar Rome heen gezonden,
Daar heeft hij veel troost gevonden;
Want de Paus, op 't meest verblijd,
Heeft hem Aartsbisschop gewijd.
Gelderland zal nooit vergeten,
Zeeland, Vriesland kan ook weten,
Hoe hij hen had in het hart,
Met veel moeite, druk en smart.
Holland, Brabant van gelijken,
Dragen van zijn ijver blijken,
Die de Kerk te Borgerhout,
Bij Antwerpen heeft gebouwd.
Men zag hem 't geloof verbreiden,
t' Allen stonde, t' allen tijden,
Heeft hij 't heidendom gedempt,
Daar het volk werd door vervremd.
Ja, brak zelfs de afgodenhelden,
Gaf geenszins om 't menschen schelden,
Werd ook eens heel zwaar gewond,
Doch God maakt' hem weêr gezond.
Als hij zag 't geloof aangroeijen,
En de afgoderij verfoeijen,
Kreeg hij menigvuldig geld,
Dat tot Gods eer werd besteld.
Want men zag hem kerken bouwen!
Zonder daarin te verflauwen,

Waar veel priesters zeer gesticht,
Het volk hebben onderrigt,
Als Pepinus zag voor oogen,
De afgodendienaars voor God bogen,
Gaf hij Utrecht, dat schoon stift,
Heel en gansch hem tot een gift. —
Doch het is zoo ver gekomen,
Dat ons die is afgenomen;
En het is aan God geklaagd,
Dat het hem zoo heeft behaagd. —
't Doet mij leed den draad te breken,
'k Mag van geen' mirakels spreken,
Mits in 't kort hun klare schijn,
Hier niet kan beschreven zijn.
WILLIBRORDUS dan vol deugden,
Kreeg tot loon des Hemelsch vreugden;
Heeft gehad tot zijnen troost,
Voor God een gewenschten oogst.

V. Bid voor ons H. Willibrordus!

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

O God! die u gewaardigd hebt den zaligen Willibrordus, bisschop, te zenden, om den Heidenen uwe glorie te verkondigen, opdat zij de volmaakte aanneming der kinderen Gods konden ontvangen: geef ons, bidden wij, door zijne voorspraak, eene volstandige volharding in uwen goddelijken wil, opdat in onze dagen het volk, dat u dient, zoo wel in verdiensten als in getal, moge vermeerderd worden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

TOT DEN HEILIGEN DOMINICUS.

Voor den Woensdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Geest, waarachtige God, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, zonder vlek ontvangen, bid voor ons.
H. Maria, toevlugt van den H. Dominicus,
H. Maagd der maagden,
H. Vader Dominicus, die van God den Vader tot een waarachtigen dienaar zijt gekozen,
die van God den Zoon begaafd zijt vóór uwe geboorte, dat gij een licht der wereld zoudet zijn, uitverkoren onder duizenden,
die van God den Heiligen Geest zijt begaafd met wonderbare zoetheid en genade,
die van de H. Drievuldigheid met de zuivere Maagd Maria in de glorie des Hemels zoo heerlijk zijt ontvangen,
die altijd uwe toevlugt tot de zuivere Maagd Maria hebt genomen,
die verzoekt dat Maria altijd onze toevlugt moge wezen,
die van de heilige Maagd Maria zijt uitverkoren, om haar heilig Rozenhoedje aan alle menschen uit te reiken.

H. Vader Dominicus, bid voor ons.

die Maria hebt uitverkoren om altijd eene voorspreekster van uwe heilige orde te wezen,
allerliefste Vader,
allergoedertierenste Vader,
allerzoetste Vader,
allerootmoedigste Vader,
allermilddadigste Vader,
allerminnelijkste Vader,
allerbarmhartigste Vader,
waarachtige krijgsman van Christus,
ruiter van den gekruisigden Jesus,
band der liefde in Christus,
fornuis der liefde
ark der heiligheid,
versmader der wereld,
verwinnaar der boosheden,
navolger van Christus,
voorbeeld der ootmoedigen,
beminnaar des vredes,
licht der wereld,
onderstand en hulp der H. Kerk,
leidsman der dolenden,
bekeerder der ketters,
waarachtige Apostel van Christ s,
spiegel der godvreezendheid,
vertrooster der weduwen en weezen,
voorbeeld van ootmoedigheid,
beminnaar der armoede,
voorbeeld der boetvaardigheid,
ivoor der reinheid,
meester der gehoorzaamheid,
wapenheld van den hoogsten koning,
voorganger in zuiverheid,
leeraar der waarheid,
roos van verduldigheid,

H. Vader Dominicus, bid voor ons.

H. V. Dominic. prediker der genade,
licht der heilige Kerk,
geneesheer der kranken,
verwekker der dooden,
martelaar door begeerte,
bestormer der duivelen,
bid voor ons.

v. Bezoek uwe godvreezende vrienden, H. Vader Dominicus,

R. En wek hen op uit den slaap des doods.

Antiph. Groote Vader, H. Dominicus, wil uwe goedertierene oogen hier altijd op ons slaan en in het uur des doods ons trouw uwen bijstand verleenen.

v. Bid voor ons, H. Dominicus!

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBEDEN.

O heilige Vader en helper van hen, die tot u hunne toevlugt nemen; vertroost uwe godvruchtige kinderen en vrienden, en verkrijg voor ons allen van Jesus Christus, door uwe heilige verdiensten, eenen zaligen dood. Amen.

O heilige Vader Dominicus! verkrijg voor ons door uwe heilige gebeden, dat wij altijd gedenken, en onderhouden mogen het testament, dat gij stervende, aan uwe geestelijke kinderen, voor eene opregte erfenis hebt achtergelaten, namelijk: vrede, ootmoedigheid, zuivere en gewillige armoede, opdat wij, uwe heilige leering en deugdelijke voorbeelden navolgende, tot den eeuwigen vrede, de waarachtige verheffing, en in de zalige rijkdommen des Heeren

mogen ingaan, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Genes. 48. 16. De Engel, die mij verlost heeft van alle kwaad, wil de kinderen zegenen.

Job, 5. 1. Roep, zoo daar iemand is, die u antwoordt, en keer u tot iemand van de Heiligen.

Dan. 8. 36. En wil uwe barmhartigheid niet wegnemen van ons, om Abraham, uwen geliefde, om Izaäk uwen dienaar, en om Israël, uwen heilige.

Baruch. 3. 4. Heer, almagtige God van Israël! hoor naar de gebeden van den gestorven Israël en van zijne kinderen.

Tob. 12. 12. Toen gij met uwe tranen badt, de dooden ter aarde besteldet, en uw middagmaal verliet, heb ik uwe gebeden den Heere opgedragen, enz.

SLUITGEBED.

O Heer Jesus, almagtige God! die door uw lijden en uwe hemelvaart den Hemel ontsloten, en uwe lieve Heiligen op den troon gevestigd hebt, daar zij uw heilig aanschijn aanschouwen, daarom zeggen wij nu vrij; o gij, Gods lieve vrienden, bidt voor ons; niet, o Heer, tot vermindering van uwe glorie, maar opdat wij door onze lieve vrienden, als aangemoedigd en gevorderd tot uw hoogst vermogen, durven opwaarts zien, om vergiffenis te verwerven van onze overgroote misdaden, opdat wij, bekeerd en gezuiverd door uw heilig lijden en uwen bitteren dood, bij u in eeuwigheid mogen zegepralen, en met uwe lieve Heiligen altijd vrolijk wezen. Amen.

RESPONSORIUM

van den Heiligen Vader Dominicus.

Wondre hoop, die gij verleendet,
Als gij hun, die gij beweendet,
In het uur vun hunnen dood,
Hulp beloofdet in den nood;
Volbreng, Vader! naar de reden,
Help ons ook met uw' gebeden,
Tot der ziele zaligheid,
Die God ons heeft toegezeid.

VERSUS.

Die door wonderen en werken,
Kranken, zieken kwaamt versterken,
Gij die stildet druk en pijn,
Wil ook mijn geneesheer zijn.
Want voor hen, die rouwe dragen,
Gaat gij hulp en bijstand vragen,
Voor Gods Zoons genadetroon,
Tevens God en menschenzoon.
Volbreng Vader, *enz. als voren.*
Eer zij God, den Alvergelder,
Zijnen Zoon, onzen hersteller,
Ook den heil'gen Geest daarbij;
In persoon één zijn zij.
Volbreng, Vader, *enz. als voren.*

Een Onze Vader, en Wees gegroet ter uitroeijing der ketterijen.

GEBED.

O God! die uwe H. Kerk, door de verdiensten en leeringen van uwen belijder, onzen H. Vader Dominicus, hebt willen verlichten; geef dat door zijn voorbidden aan dezelve in het tijdelijke geene hulp ontbreke, en dat zij altijd in het geestelijke moge toenemen, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

LITANIE

TOT DEN H. FRANCISCUS VAN ASSISIE.

Voor den Donderdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, die Franciscus tot uwen dienaar hebt verkoren, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, die Franciscus met de teekenen uwer vijf wonden hebt gezegend, ontferm u onzer.
God H. Geest, die Franciscus met veel bevalligheid hebt begaafd, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, waarachtige God, die Franciscus in uwe glorie hebt ontvangen, ontferm u onzer.
H. Maria, overgroote zoetheid van Franciscus, bid voor ons.
H. Moeder Gods, gestadige toevlugt van Franciscus,
O Seraphijnsche Vader Franciscus,
Vader der armen,
vaandrager van Christus,
soldaat van den gekruisten Jesus,
fornuis der liefde,
ark der heiligheid,
versmader der wereld,
H. Franciscus, spiegel der boetvaardigheid,
verwinnaar der boosheden,
bid voor ons.

navolger van Christus,
voorbeeld der ootmoedigen,
leidsman der dolenden,
steun der H. Kerk,
meester der gehoorzaamheid,
beminnaar des vredes,
licht uws vaderlands,
wapenheld van den allerhoogsten koning,
martelaar door begeerte,
voorganger der zuiverheid,
bestormer der booze geesten,
dienaar der melaatschen,
geneesheer der kranken,
verwekker der dooden,
helper van allen, die tot u hunne toevlugt nemen,

H. Franciscus. bid voor ons.

V. Bezoek goedertieren uwe dienaaren, o H. Vader Franciscus!

R. Wek hen allen uit den slaap des doods.

GEBED.

O God, die uwe H. Kerk, door de verdiensten van den H. Franciscus, met nieuwe kinderen Gods zeer vruchtbaar hebt gemaakt: vergun ons, dat wij door zijne navolging de aardsche dingen versmaden, en in het genieten der hemelsche gaven ons altijd verblijden.

O Heer Jesus Christus! die, als de wereld in liefde verkoeld was, in het ligchaam van den H. Vader Franciscus de teekenen uws lijdens hebt willen vernieuwen om onze koude harten te ontsteken; geef ons genadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden ook waardige vruchten van boetpleging doen.

O God H. Geest! door wiens voorzigtigheid en bestuur de loop onzes levens wordt geregeld: help uwe dienaren, opdat wij, die met verheuging de gedachtenis houden van den glorierijken Vader Franciscus, door zijne verdiensten en gebeden, de glorie uwer goddelijke Majesteit mogen genieten; door Jesus Christus, onzen Heer, die met u en den Vader leeft en heerscht, één waarachtige God van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

LOFZANG

tot den H. Franciscus, insteller van de Minderbroeders-orde.

Heeft dan Italië geen reden,
Om nog op den dag van heden,
Te verkondigen de faam
Van Franciscus grooten naam.
Hij doet onzen moed herleven,
Wil ons nieuwe krachten geven,
Om zijn voetspoor te betreên,
Ondanks alle moeijelijkheên.
Mild was hij tot alle armen,
Die hij altijd zocht te erbarmen:
En daar geld het hart verdooft,
Heeft hij zich daarvan beroofd.
Om zoo Christus aan te kleven,
Tot wien hij zich had begeven;
Armoê werd van hem bemind,
Hiertoe was zijn hart gezind,
God kwam zijnen vriend verlichten,
Om eene orde te gaan stichten,

Of de Paus ongunstig scheen,
Zijne hoop toch niet verdween.
Want die hem niet was genegen,
Komt God in een droom bewegen:
Zag het Lateraan gedreund,
Dat Franciscus ondersteunt.
De orde werd dan aangenomen,
Die Franciscus had bekomen,
En werd, op een korten tijd,
Heel de wereld door verspreid,
Om een ieder te onderwijzen,
En de deugd vast aan te prijzen,
Daar Franciscus dag en nacht
Liet op spelen zijn gedacht.
Men zag zijnen ijver branden,
Om aan God zich te verpanden,
En zijn ijver drong hem aan,
Om naar Syrië te gaan.
Om daar martelaar te sterven,
En het loon daarvan te erven;
Doch God, die de harten kent,
Heeft dat gunstig afgewend. —
Eens was hij zeer opgetogen,
Zag een Serafijn gevlogen,
Met zes vleugels heel verlicht,
En met een zeer zoet gezigt,
Die hem was van God gezonden,
En in hem groef de vijf wonden,
Tot vergelding van zijn boet;
Ziet wat God Franciscus doet....
Heeft men iemand ooit gevonden,

Aan de ootmoedigheid verbonden,
Als Franciscus is geweest!
Dat men vrij zeer zelden leest,
Die om zijn ootmoedig leven,
Werd van God zoo hoog verheven,
Dat men nu houdt voor gewis,
Hij bij God ons voorspraak is.
Goede Vader, wij u vragen,
Bid, dat het ons mag behagen,
Dat de ootmoedigheid voortaan,
In ons hart geprent blijv' staan.
Dat wij deze deugd betrachten,
En de hoovaardij verachten,
Wijl zij Lucifer zoo snel
Heeft doen zinken in de hel.

v. Heer, gij hebt geteekend uwen dienaar, Franciscus.

r. Met de teekenen onzer zaligheid.

GEBED.

Heer Jesus Christus! die, als de wereld in liefde verkoeld was, om onze harten te ontsteken, in het ligchaam van den H. Vader Franciscus de teekenen uws lijdens hebt willen vernieuwen; vergun ons genadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden ook waardige vruchten van boetvaardigheid mogen doen. Door denzelfden Christus onzen Heer, die met den Vader leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

TOT DEN H. IGNATIUS, INSTELLER VAN DE SOCIETEIT VAN JESUS.

Voor den Vrijdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God heilige geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
H. Vader Ignatius,
H. Ignatius, insteller der Societeit van Jesus,
Vuurwerk der goddelijke liefde,
Aanvoerder tot de bekeering der wereld,
Versmader der wereld,
IJveraar ter meerdere eere Gods,
Door den geest der versterving de wereld afgestorven,
Overwinnaar van alle kwade driften,
IJverige onderwijzer der jeugd,
Ondersteuning der Kerk van Christus tegen hare vijanden,
Bestrijder der kettersche dwalingen,
Vader der bekeerde zondaren,
Volmaakte navolger van Jesus,
Beminnaar der gewillige armoede,

bid voor ons.

Leeraar der engelachtige zuiverheid,
Ster der volmaakte gehoorzaamheid,
Herboren uit het vuur der goddelijke liefde,
Opgetrokken door het aanschouwende leven,
Spiegel der ootmoedigheid,
Beminnaar der broederlijke eendragt,
Vredemaker der oneenigheid,
Eenzaamheid en stilte des gemoeds,
Vijand der ledigheid en der zonden,
Volmaakt voorbeeld van een geestelijk leven,
Klein voor de menschen maar groot voor God,
Minnaar der hemelsche glorie,
Wees genadig, hoor ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons, Heer.
Dat wij al onze werken tot uwe meerdere eer mogen verrigten,
Dat wij uwen heiligen naam en uwe glorie mogen beijveren,
Dat wij tot een nieuw en beter leven mogen herboren worden,
Dat wij de wereld en het vleesch mogen afsterven,
Dat wij onze boosheid en kwade genegenheden mogen verbreken,
Dat wij de zonden, even als de pest, mogen vlieden,
Dat wij de hoovaardigheid mogen haten,
Dat wij de reinheid des harten mogen beminnen,
Dat wij het onderwijs der jeugd helpen bevorderen,
Dat wij de aardsche goederen leeren versmaden,
Dat wij Christus mogen navolgen,
Dat wij de armoede en het verlies van goederen gewillig mogen verdragen,

bid voor ons.

wij bidden u, verhoor ons.

Dat wij in zuiverheid en eerbaarheid in alles mogen volharden, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij de broederlijke eendragt mogen voeden, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij door de voorspraak van den H. Ignatius, klein op deze wereld en groot in den hemel zoeken te wezen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij naar de hemelsche en eeuwige goederen mogen verlangen, wij bidden u, verhoor ons.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. Bid voor ons, H. Ignatius.
r. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O God, die, om de meerdere eer van uwen H. Naam te verkondigen, door den H. Ignatius uwe strijdende Kerk met nieuwe bijstand hebt versterkt; verleen ons, dat wij, door zijne hulp en navolging, strijdende op de aarde, met hem gekroond mogen worden in den Hemel, die daar leeft en heerscht met den Vader, in de eenheid van den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Innige liefdezucht van den H. Ignatius.

O God! ik bemin u als uw kind,
Omdat gij mij hebt bemind.
Mijne vrijheid ontneem ik mij,
En kies daarvoor uw' slavernij.
Dat mijne zinnen toch niet denken,
Hetgeen uw' eer zou kunnen krenken.
Dat mijn verstand ook t' allen tij',
Met u alleen bekommerd zij,
Al wat gij wilt, dat wil ik meê,
En zoo gij 't wilt, ik ben tevrêe.
Uw' gaven, zoo aan mij verleend,
Schenk ik u weêr zoo wel gemeend. —
Ontvang dan uw gegeven moed,
Of leer hoe ik 't gebruiken moet.
Doe, laat, geef, neem, zoo 't u behaagt,
'k Weet dat gij tot mij liefde draagt.
Dit is alleen wat ik u vraag:
Dat gij mint en 'k u behaag,
't Zij dat ik waak of slapen zal;
Och, geef mij dit, — zoo geeft gij 't al.

LITANIE

TOT DE H. MAAGD EN MARTELARES BARBARA, PATRONES TEGEN EENEN ONVOORZIENEN DOOD.

Voor den Zaturdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Geest, waarachtige God, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
H. Barbara,
Vriendin van God den Vader.
Maagd van God den Zoon,
Bruid van God den H. Geest,
Dochter van de H. Drievuldigheid,
H. Maagd en Martelares,
Beminnares der zuiverheid,
Beminnares der eenzaamheid,
Beminnares van het heilig Geloof,
Beminnares van alle deugden,
IJverige beminnares van het H. Kruis en het lijden van Christus,
Verwinnares van het vleesch,
Verwinnares der duivelsche bekoringen,
Troosteres der Christenen,
Hulp in het uiterste des levens,

bid voor ons.

Bijstand in den nood voor uwe godvruchtige dienaren en dienaressen,
Belijdster der H. Drievuldigheid,
H. Maagd, die voor het heilige Geloof eenen schromelijken dood zijt gestorven,
H. Martelares, wier heilig ligchaam met fakkelen is verbrand geworden,
Wier heilige borsten afgesneden zijn geworden,
Wier hoofd met hamers is geslagen,
Wier heilig vleesch met scherpe haken is uitgehaald geworden,
Die door uwen Vader zijt onthalsd,

bid voor ons.

O Jesus! bruidegom van onze patrones Barbara, wij bidden u door hare verdiensten, laat ons niet sterven zonder biecht.

O Jesus! bruidegom van onze patrones Barbara, wij bidden u door hare voorspraak, laat ons niet sterven zonder het heilige Sacrament des Altaars ontvangen te hebben.

O Jesus! bruidegom van onze patrones Barbara, wij bidden u door haren bitteren dood, dien zij voor uwen H. Naam gestorven is, laat ons niet sterven zonder het H. Oliesel.

O Jesus! beminnaar onzer zielen, die den dood der zondaren niet verlangt, maar wel hunne bekeering en zaligheid, wij bidden u door al het lijden van onze patrones Barbara, laat ons uit deze wereld niet scheiden, zonder al de regten van onze Moeder de H. Kerk ontvangen te hebben.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer, Heer!

V. H. Barbara, verlos ons dag en nacht.
R. Van eenen onvoorzienen dood.

GEBED

tot de H. Barbara, patrones in het uur des doods.

O God, die de H. Barbara tot troost der levenden en stervenden hebt verkoren: gun ons, door hare voorspraak, dat wij altijd in uwe goddelijke liefde mogen leven, en alzoo onze hoop stellen in de verdiensten en het bittere lijden van Jesus Christus opdat ons nimmer de dood der zondaren verrasse, maar dat wij met de heilige Sacramenten der Biecht, Communie en het H. Oliesel, in het uur des doods mogen versterkt worden en onbevreesd reizen tot eene gelukkige eeuwigheid.

Dit bidden wij door onzen Heer Jesus Christus. Amen.

Smeekbede tot de H. Barbara, bijzondere patrones in doodstrijd.

Barbara, van God verkoren,
En als tot de deugd geboren,
Die gij hebt volmaakt beleefd,
En daar waart aangekleefd; —
Zelfs ook uw' teêre jaren,
Zoo uw leven kan verklaren,
Bid, dat wij u volgen naar,
Schoon het somtijds valt wat zwaar.
Barbara, alom geprezen,
Met God, *één in wezen*,

Dien gij altijd hebt bemind,
Als een zeer godvruchtig kind.
Gods lof was in uw gedachten,
Zoo bij dagen als bij nachten;
In deez' loffelijke zaak
Had gij ook al uw vermaak. —
Barbara aan God verbonden,
En geheel in hem verslonden,
Dien gij met zoo goed beleid,
Opdroegt uwe zuiverheid.
Gij kwaamt de ijdelheid verachten,
En de ootmoedigheid betrachten,
In uws vaders weeldrig huis,
Als een Eremiten-kluis.
Barbara, vol van vertrouwen,
Op God, dat nooit kan verflauwen,
Hoe zeer gij werdt aangerand,
Van uws vaders strenge hand.
Hij kwam altijd u versterven,
Gij zocht allen troost te derven,
Tot Gods meerdere eer en lof,
In een afgodisten hof.
Barbara, verscheurd met haken,
Om u God te doen verzaken,
En heel 't ligchaam nu doorwond,
Men u naar den kerker zond.
Doch Gods magt heeft u genezen,
En uw' heldenmoed geprezen;
Ja moedigde u ook aan,
Om nog meer te onderstaan.
Barbara, die men gaat stellen,

Heel naakt om nog meer te kwellen,
En ook sneed de borsten af! —
Doch God nieuwe sterkte gaf.
Die om uw' lof te vermeêren,
Trok u aan een kleed van eere,
Dat uw' naaktheid heeft bedekt,
Daar gij hem had toe verwekt.
Barbara, die met verlangen
't Strenge vonnis hebt ontvangen,
Om den dood dan te onderstaan,
Dien gij niet kondet ontgaan.
Toen uws vaders wreede handen,
Kwamen u, o Maagd! aanranden,
En, wie had het ooit geloofd?
Hebben u, o schand! onthoofd!
Barbara, ons patronesse,
En Gods lieve dienaresse,
Help ons in den laatsten nood,
Wanneer naken zal de dood.
Dat wij in Gods liefde sterven,
Om den hemel te gaan erven,
Neem ons vragen gunstig aan,
Dat wij niet verloren gaan.

V. Bid voor ons, H. Barbara! in onzen doodstrijd.

R. Opdat wij alle listen des duivels mogen overwinnen.

GEBED.

O H. Barbara! maagd en martelares, bijzondere martelares der allerheiligste Drievuldigheid, die voor

de eer van God zulke schromelijke folteringen met de grootste standvastigheid hebt ondergaan: wij bidden u; voor ons van God te willen verkrijgen, van hem hier zoodanig te dienen, dat wij met de laatste heilige Sacramenten voorzien en tegen alle listen des duivels versterkt zijnde, hem daarna voor altijd in de hemelsche glorie mogen genieten. Die daar leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE KLEINE GETIJDEN

VAN DEN

HEILIGEN ANTONIUS VAN PADUA.

DE METTEN.

De zegen van den H. Antonius; ziet het kruis des Heeren! † Vlugt gij, wederspannige partij! de leeuw van het geslacht van Juda heeft de overhand, de wortel van David, Alleluja.

V. Heer gij zult mijne lippen open doen,

R. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

V. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader den Zoon en den H. Geest; gelijk het was in het begin, nu en altijd, in alle eeuwen der eeuwen! Amen.

LOFZANG.

Als vijf minderbroeders lieten
Voor 't geloof hun bloed vergieten,
  Voelde Antonius een vlam,
  Die weldra zijn hart innam. —
Hij laat Augustinus orde,
Om een minderbroêr te worden,
  En ook zulk een groote held
  Eens te wezen in dat veld.
Gun ons, Jesus, vol genaden,

Groot in magt en groot in daden,
Dat ons steeds uw sterke erm,
Door Antonius bescherm.

Antiph. O vrucht van Spanje, gruwel der ongeloovigen, nieuw licht van Italië, edel pand van Padua! verkrijg ons, Antonius, de bescherming der genade van Christus, opdat aan de zondaars de korte tijd der genade niet vruchteloos ontvalle.

v. Dat zich al de kinderen des Heeren verblijden.

R. En den lof van den heiligen Antonius vermeerderen.

GEBED.

O God! die van de H. Kerk genoemd wordt wonderbaar in uwe Heiligen, door wier voorspraak zij bijstand gevoelt in alle kwellingen: verleen ons, dat wij, die in den naam van uwen zaligen belijder Antonius zijn vergaderd, mogen bekomen hetgeen wij verzoeken, opdat wij beschermd worden, en in alle gevallen nooit ophouden u te loven en te danken; door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen, Amen.

DE PRIMEN.

v. God, geef acht op mijne hulp.
R. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

Gij verdrijft de ketterijen
Met het woord Gods te verbreiden,
Breekt het helsche kerkerslot,
En bevrijdt de Bruid van God,
Gun ons, Jesus, vol genaden,
Groot in magt, *enz.*, *als voren.*

Antiph. Door schoone mirakelen doet hij de tanden breken
Van 't God vergeten volk, van die hem tegenspreken,
Die met hun lastertong en hun onzuiv'ren mond,
Nu hadden menigmaal Gods waarde bruid gewond.

v. Ontwaak, o H. Antonius!

R. En verlos ons van alle zigtbare en onzigtbare vijanden.

GEBED.

O God! die uwen H. Belijder Antonius gemaakt hebt eenen uitnemenden verkondiger van uwe woorden, en zoo wonderbaar, door zijne zalige leeringen, de H. Kerk hebt verblijd: verleen ons, dat wij door de voorspraak van hem, dien wij op de aarde tot eenen leeraar des levens hebben gehad, mogen uitwerken, hetgene hij ons met woorden en werken heeft geleerd, door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE TERTIEN.

v. Geef acht, enz.

LOFZANG.

Water vloeide uit de steenen,
De verstoktste harten weenen,
Als zijn tong, die honig vloeit,
Die met 's Hemels daauw besproeit.
Gun ons, Jesus, vol genaden,
Groot in magt, *enz., als voren.*

Antiph. Die naar u dorstig was, o God! die plagt te waken tot den dageraad toe, in uwe dienst; en gij, die dorstig hingt aan het kruis; wil voor ons ook, even als voor hem, een licht van glans en eene levende bron wezen.

v. Door uwe verdiensten, o allerbeminnelijkste Antonius!

R. Doe onze harten smelten in de liefde van Christus.

GEBED.

O allerzoetste Jesus! wil overvloedig den rijkdom uwer liefde op onze bedorvene gemoederen uitstorten, en reinig die, door de voorspraak van den H. Antonius, van alle vlekken der zonden. Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE SEXTEN.

v. God, geef acht, *enz., als voren.*

LOFZANG.

Altijd had hij in zijn leven,
't Heilig Kruis in 't hart geschreven,
Droeg dit pand als in zijn ziel,
Dat hem nimmer moeijelijk viel.
Gun ons Jesus, vol genaden,
Groot in magt, *enz.*, *als voren.*

Antiph. Dat alle schepselen den Heer gebenedijden. Van hemel, aarde en zee, de Heer, die ons verblijde, Komt met een zek're hoop van 't allerhoogste goed, Door zoo veel teekens, die de H. Antonius doet.

v. Dat zich alle volkeren verblijden en verheugen.

R. Die door den H. Antonius in den schoot der H. Kerk gebragt zijn.

GEBED.

O God, in wiens aanschouwing de Hemelen zelfs niet zuiver zijn, wil toch ons genadig aanschouwen, wier vlekken gij door het dierbaar Bloed van uwen eenigen Zoon gewaardigd hebt weg te nemen, en verleen ons, dat wij door de voorspraak van den H. Antonius zoo door de tijdelijke goederen mogen wandelen, dat onze geest altijd naar u en naar de eeuwige goederen moge wenschen en verlangen, door denzelfden onzen Heer Jesus Christus, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen.

DE NONEN.

v. God, Geef acht, *enz. als voren.*

LOFZANG.

Zijne ziele wordt ontbonden,
En in die fontein verslonden,
Daar hij nu met vreugd, gerust,
Eeuwig zijnen dorst aan bluscht,
Gun ons, Jesus vol genaden,
Groot in magt, *enz., als voren.*

Antiph. Gelukkig Padua, verblijd u boven mate,
Dat u zoo groote schat is in bewaar gelaten,
En dat u zelfs de Heer ook heeft geopenbaard,
In wat schoon altaar hij dient te zijn bewaard.

GEBED.

O God! verleen ons, dat wij door het voorbidden van den H. Antonius, uwen belijder, in uwe H. Kerk altijd verblijd worden; opdat wij, met geestelijken onderstand beschermd zijnde, waardig worden de eeuwige vreugde te genieten, door Christus onzen Heer. Amen.

DE VESPEREN.

God, geef acht, *enz., als voren.*

LOFZANG.

Als hij zalig was gestorven,
Is zijn heilig vleesch bedorven,
Maar zijn tong, Gods lof gewend,
Bleef geheel en ongeschend.

Gun ons, Jesus vol genaden,
Groot in magt, *enz.*, *als voren.*

Antiph. Gezegende tong, die loofdet uwen Heere,
En ook dienzelfden lof den menschen plagt te leeren,
Nu zien wij openlijk, door zulk een' wonderdaad,
Op welk een glorietrap bij God gij heden staat.

v. De H. Antonius zij gezegend,

R. Dien de Allerhoogste in den hemel met glorie gekroond heeft.

GEBED.

Verhoor ons, o God, onze Zaligmaker! dat wij door de voorspraak van den H. Antonius, uwen belijder, den H. Geest, dien gij hebt beloofd aan allen, die hem vragen, heden door zijne verdiensten waardig mogen worden te ontvangen; die daar leeft en heerscht in de eenheid van uwen hemelschen Vader, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE COMPLETEN.

v. Bekeer ons, God, onze Zaligmaker,

R. En wil uwe gramschap van ons afweren.

v. God, geef acht, *enz.*, *als voren.*

LOFZANG.

Wil aan uwe dienaars geven,
Aan de dooden en die leven,
't Goed, daar iedereen naar tracht,
Door de voorspraak vol van kracht.

Gun ons Jesus, vol genaden,
Groot in magt, *enz., als voren.*

Antiph. Nu is hij medgezel der heerlijkheid geworden,
Van 't glorierijk getal der Vaders van zijn' order.
Wier leven hij hier had geleid al met de daad,
Zie, wat kroon de deugd haar minnaars achterlaat.

GEBED.

O goedertierene Jesus! die uwen belijder, den H. Antonius, met vele wonderdaden en mirakelen versierd hebt; verleen ons genadig, dat wij, hetgene wij met vertrouwen door zijne verdiensten verzoeken, door zijne goedertierene voorspraak gewis mogen bekomen; gij die daar leeft en heerscht met God den Vader, in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

SLUIT-AANBEVELING.

Neem, Antonius, deez' tijden,
Die 'k bid ter uwer eer en dank,
'k Zweer u trouw mijn leven lang,
Wil mijne ziel maar bevrijden,
En beschermen in den nood,
In den laatsten strijd des doods,
Als zij zal van 't ligchaam scheiden;
Dat zij na den laatsten dag,
U, haar leidsman, vinden mag.
O wil haar alsdan geleiden,
Door uw' hulp en onderstand,
Tot het eeuwig vaderland.

LITANIE

TOT DEN H. ANTONIUS VAN PADUA.

Heer ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God heilige Geest, ontferm u onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, Moeder en beschermster van den H. Antonius, bid voor ons.
H. Franciscus, Vader en onderrigter van den H. Antonius, bid voor ons.
H. Antonius van Padua,
Zalige vrucht van Spanje,
Nieuw licht van Italië,
Beschermer en glorie van Padua,
Apostel van Frankrijk,
Navolger van den H. Franciscus,
Lelie der zuiverheid,
Kostelijke parel der armoede,
Klaarschijnend licht der gehoorzaamheid,
Spiegel der boetvaardigheid,
Roos der verduldigheid,
Vlam van liefde,
Veld van heiligheid,
Pilaar der H. Kerk,
Verkondiger der genade,
Uitroeijer der zonden,
Vertreder der wereld,
Leeraar der waarheid,

bid voor ons.

Verheffer van Gods glorie,
Ootmoedige verberger der wijsheid,
Blinkende ster aan het uitspansel van de serafijnsche orde,
Arke des verbonds,
Bazuin des Allerhoogsten,
Voorvechter van het geloof des hoogwaardigen H. Sacraments,
Brandende naar den marteldood,
Geesel der ketters,
Schrik der ongeloovigen,
Roede der tirannen,
IJveraar der zielen,
Wonderbare uitwerker van mirakelen,
Patroon in verloren zaken,
Toevlugt der armen,
Gezondheid der zieken,
Vertrooster der bedrukten,
Hof van alle deugden!
Kenner der harten,
Voorzegger der toekomende dingen,
Licht der blinden,
Verwekker der dooden,
Navolger der Patriarchen,
Beeld der Apostelen,
Uitstekende onder de Leeraars,
Onze allerliefste Vader en beschermer,
Wees ons genadig, hoor ons, Heer!
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer!
Van alle zonden, verlos ons, Heer!
Van de magt des duivels,
Van pest, honger en oorlog,
Van den eeuwigen dood,
Door de verdiensten van den H. Antonius,
Door zijne brandende liefde,
Door zijnen ijver tot de bekeering der zondaren,

bid voor ons.

verlos ons, Heer!

Door zijne vurige begeerte naar den marteldood,
Door zijne gedurige volharding in zijne beloften van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid,
Door zijne onvermoeidheid in den arbeid,
Door de wonderbare verscheidenheid zijner mirakelen,
In den dag des oordeels,
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons, Heer!
verlos ons, Heer!

Dat gij ons wilt brengen tot een waarachtig berouw en leedwezen over onze zonden,
Dat gij het vuur der goddelijke liefde in onze harten wilt ontsteken,
Dat gij ons vaderland in de dienst van den heiligen Antonius wilt doen volharden,
Dat gij aan allen, die hunne toevlugt tot den heiligen Antonius nemen, gezondheid naar ziel en ligchaam wilt verleenen,
Dat wij, door de verdiensten van den heiligen Antonius, in alle soorten van deugden mogen voortgaan,
Dat gij alle dienaars en beminnaars van den heiligen Antonius in alle zegeningen wilt voorkomen,
Dat gij u gewaardigt ons te verhooren,
wij bidden u, verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

V. Bid voor ons, H. Antonius!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

O Heer Jesus Christus! die op den goeden vrijdag omtrent het zesde uur, op het altaar van uw allerheiligst Kruis hebt willen verheven worden, en omtrent het negende uur uwen geest in de handen van uwen hemelschen Vader hebt gegeven; wij bidden u, door de verdiensten en door de voorspraak van den H. Antonius, wiens ziel ook op eenen vrijdag haar afscheid van deze wereld heeft genomen, en wiens ligchaam den derden dag is begraven geworden, dat wij de vrucht van uwe verlossing en onze zaligmaking, door de voorspraak van denzelfden patroon, in ons gedurig mogen gewaar worden; die met den Vader, en den H. Geest leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

O God, die uwen H. Belijder Antonius gemaakt hebt eenen uitnemenden verkondiger van uwe woorden, en zoo wonderbaar de H. Kerk door zijne zalige leeringen hebt verblijd, verleen ons, dat wij door de voorspraak van dengenen, dien wij op de aarde tot eenen leeraar des levens hebben gehad, met woorden en werken mogen uitvoeren, hetgeen hij ons geleerd heeft; door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

—

LITANIE

TOT DEN H. ANTONIUS VAN PADUA.

Heer ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God heilige Geest, ontferm u onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, Moeder en beschermster van den H. Antonius, bid voor ons.
H. Franciscus, Vader en onderrigter van den H. Antonius, bid voor ons.
H. Antonius van Padua,
Zalige vrucht van Spanje,
Nieuw licht van Italië,
Beschermer en glorie van Padua,
Apostel van Frankrijk,
Navolger van den H. Franciscus,
Lelie der zuiverheid,
Kostelijke parel der armoede,
Klaarschijnend licht der gehoorzaamheid,
Spiegel der boetvaardigheid,
Roos der verduldigheid,
Vlam van liefde,
Veld van heiligheid,
Pilaar der H. Kerk,
Verkondiger der genade,
Uitroeijer der zonden,
Vertreder der wereld,
Leeraar der waarheid,

bid voor ons.

Verheffer van Gods glorie,
Ootmoedige verberger der wijsheid,
Blinkende ster aan het uitspansel van de serafijnsche orde,
Arke des verbonds,
Bazuin des Allerhoogsten,
Voorvechter van het geloof des hoogwaardigen H. Sacraments,
Brandende naar den marteldood,
Geesel der ketters,
Schrik der ongeloovigen,
Roede der tirannen,
IJveraar der zielen,
Wonderbare uitwerker van mirakelen,
Patroon in verloren zaken,
Toevlugt der armen,
Gezondheid der zieken,
Vertrooster der bedrukten,
Hof van alle deugden!
Kenner der harten,
Voorzegger der toekomende dingen,
Licht der blinden,
Verwekker der dooden,
Navolger der Patriarchen,
Beeld der Apostelen,
Uitstekende onder de Leeraars,
Onze allerliefste Vader en beschermer,
Wees ons genadig, hoor ons, Heer!
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer!
Van alle zonden, verlos ons, Heer!
Van de magt des duivels,
Van pest, honger en oorlog,
Van den eeuwigen dood,
Door de verdiensten van den H. Antonius,
Door zijne brandende liefde,
Door zijnen ijver tot de bekeering der zondaren,

bid voor ons.

verlos ons, Heer!

Door zijne vurige begeerte naar den marteldood,
Door zijne gedurige volharding in zijne beloften van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid,
Door zijne onvermoeidheid in den arbeid,
Door de wonderbare verscheidenheid zijner mirakelen,
In den dag des oordeels,
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons, Heer!
Dat gij ons wilt brengen tot een waarachtig berouw en leedwezen over onze zonden,
Dat gij het vuur der goddelijke liefde in onze harten wilt ontsteken,
Dat gij ons vaderland in de dienst van den heiligen Antonius wilt doen volharden,
Dat gij aan allen, die hunne toevlugt tot den heiligen Antonius nemen, gezondheid naar ziel en ligchaam wilt verleenen,
Dat wij, door de verdiensten van den heiligen Antonius, in alle soorten van deugden mogen voortgaan,
Dat gij alle dienaars en beminnaars van den heiligen Antonius in alle zegeningen wilt voorkomen,
Dat gij u gewaardigt ons te verhooren,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

verlos ons, Heer!

wij bidden u, verhoor ons, Heer!

v. Bid voor ons, H. Antonius!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

O Heer Jesus Christus! die op den goeden vrijdag omtrent het zesde uur, op het altaar van uw allerheiligst Kruis hebt willen verheven worden, en omtrent het negende uur uwen geest in de handen van uwen hemelschen Vader hebt gegeven; wij bidden u, door de verdiensten en door de voorspraak van den H. Antonius, wiens ziel ook op eenen vrijdag haar afscheid van deze wereld heeft genomen, en wiens ligchaam den derden dag is begraven geworden, dat wij de vrucht van uwe verlossing en onze zaligmaking, door de voorspraak van denzelfden patroon, in ons gedurig mogen gewaar worden; die met den Vader, en den H. Geest leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

O God, die uwen H. Belijder Antonius gemaakt hebt eenen uitnemenden verkondiger van uwe woorden, en zoo wonderbaar de H. Kerk door zijne zalige leeringen hebt verblijd, verleen ons, dat wij door de voorspraak van dengenen, dien wij op de aarde tot eenen leeraar des levens hebben gehad, met woorden en werken mogen uitvoeren, hetgeen hij ons geleerd heeft; door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

—

NEGEN GODVRUCHTIGE GEBEDEN,

TER EERE VAN DEN

H. ANTONIUS VAN PADUA.

I.

O glorierijke en heilige Vader Antonius! die een licht der H. Schriftuur, en een bijstand in mistroostigheden zijt, wij bidden u verhoor onze ootmoedige beden, en verkrijg voor ons van God zijne goddelijke genade en hulp; dat bidden wij u door uwe schuldelooze kindschheid. Amen.

Onze Vader, *Wees gegroet*, enz.

II.

O H. Antonius! roem der predikers, ijverige verkondiger der deugden, en standvastige berisper der zonden, wil ons, door uw goedertieren en minnelijk hart, den bijstand van God in al onzen nood verwerven; dat bidden wij u, door de jaren, die gij zoo loffelijk doorgebragt hebt in de orde van den H. Augustinus. Amen.

Onze Vader, *Wees gegroet*, enz.

III.

O H. Antonius! zuiver zout der aarde, licht op den kandelaar der H. Kerk, stad op den berg der beschouwing, wij bidden u, aanhoor onze gebeden, en verkrijg ons van God heilige begeerten met volharding in dezelve; dat bidden wij u, door uw heilig leven in de orde van den H. Franciscus. Amen.

Onze Vader, *Wees gegroet*, enz.

IV.

O H. Antonius! getrouwe dienaar der Allerheiligste Maagd Maria, wil toch bij haar onze voorspreeker wezen, en ons vergiffenis onzer zonden en bijstand in al onzen nood verkrijgen, dat bidden wij u door de onuitsprekelijke genoegens, die uwe ziel gevoelde, als het kind Jesus tusschen uwe armen rustte. Amen.

Onze Vader Wees gegroet, enz.

V.

O H. Antonius! Vader der weezen en verlatene menschen, vruchtbaar in deugden, vurig in het geloof; wil ons ontvangen om u te dienen, en gelief ons in alle gevaren naar ziel en ligchaam te beschermen; verkrijg ons eene volkomene liefde tot God en onze evennaasten; dat bidden wij u door de menigvuldige wonderen, die gij op de aarde hebt uitgewerkt. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.

VI.

O H. Antonius! sterke kolom der boetvaardigheid, schild tegen alle bekoringen, zekere weg der onwetenden, maak mij deelachtig aan uwe heilige deugden, opdat in ons het dierbaar bloed van Christus niet verloren ga, maar dat wij in zijne heilige wonden eene geruste haven der heiligheid mogen vinden, dat bidden wij u door uwen heiligen dood. Amen.

Onze Vader Wees gegroet, enz.

VII.

O H. Antonius! licht van Italië, glorie van Padua, troost der ongeloovigen, verkrijg ons een levendig geloof, eene vaste hoop en den gewenschten prijs der glorie; dat bidden wij u door de roemrijke intrede uwer ziel in de hemelsche blijdschap. Amen.

Onze Vader, Wees gegroet, enz.

VIII.

O H. Antonius! levend voorbeeld der evangelische leeraars, troost der zieken, blijdschap der bedroefden, wil al onze zuchten en gebeden tot u niet vergeten, gelijk gij niet vergeten hebt uwe lieve ouders, die onschuldig ter dood veroordeeld waren; maar bid God, dat hij ons vertrooste en barmhartig zij; zulks verzoeken wij u door die onbegrijpelijke vreugde en liefde, die nu bestaat in den Hemel tusschen u en uwen heiligen Vader Franciscus. Amen.

Onze Vader, Wees gegroet, enz.

IX.

O H. Antonius! zeer naauwgezette bewaarder der zuiverheid, getrouwe minnaar van het heilige Kruis, bescherm ons in onzen nood tegen alle bekoringen, opdat wij, God belijdende met den mond en met het hart zijne barmhartigheid mogen gevoelen; dat bidden wij u, door de allergrootste blijdschap, die gij in eeuwigheid zult bezitten, in het aanschouwen en genieten van het goddelijk wezen. Amen.

Onze Vader, *Wees gegroet*, enz.

HET DINGSDAGSCH LOF

Ter eere van den H. Antonius van Padua.

Laat ons nu, verzaamd in deugden,
Christus zingen dank en lof,
Die Antonius met vreugden,
Heeft gekroond in 't hemelsch hof,
Die Franciscus, zijnen vader,
Heeft getracht gelijk te zijn,
Uit hem als een bronnen ader,
Vloeijende des levens wijn.
Overvloeijende de perken,
Door den dorst des doods verstikt,
Die hij door Gods woord ging sterken,
En met hemeldauw verkwikt. —
Hij, die naar zijn vader aardde,
Die door wonden wijd beroemd,
Aan het kruis hem openbaarde,
Als hij maar den titel noemt,
Die zich zelven heeft verwonnen,
Onder Gods bevrijdenis,
En in 't hemelrijk geklommen,
Waar niet meer te strijden is. —
Dat hij ons, die hier nog strijden,
Gunnen wil kloekmoedigheid,
Opdat wij geen kwaad meer lijden,
En verwinnen in den strijd.
Dat wil ons de Vader geven,
Dit verleene ons ook de Zoon;
Opdat wij genadig leven,
Door den Geest in 's Hemels woon. Amen.

ANTIPHONE.

Wilt gij mirakelen zien? — het weenen, kermen, zuchten,
De duivel, pest en dood, de ketterij moet vlugten!...
Wat ziekte het ook zijn, melaatschheid die vergaat;
Geen mensch, hoe krank hij is, die niet gezond opstaat.
*De zee zelfs wijkt voor hem, de banden der gevangen,
Die springen door hem los, en jong en oud ontvangen,
In alles hunnen nood, hulp, troost en onderstand;
En wat verloren is, komt wederom ter hand.

v. Degenen die tot hem slechts stieren hunn' gebeden,
Die hebben geen gevaar; noch ramp, noch zwarigheden.
Zij moeten bij de proef belijden allegaar,
Dat die van Padua vrij zeggen openbaar:
*De zee zelfs wijkt, *enz., als voren.*

v. Bid voor ons, H. Antonius!

r. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

O God! verleen ons, dat wij door het voorbidden van den H. Antonius uwen belijder, in uwe H. Kerk altijd verblijd worden, opdat wij, met geestelijken onderstand beschermd zijnde, de eeuwige vreugde door Christus, onzen Heer, verdienen te genieten. Amen.

Troostvolle godvruchtigheid tot de wonderwerken van den H. Antonius van Padua.

Wiens uitstekende daden door de dagelijksche ondervinding dermate uitmunten, dat het onnoodig is, na zoo vele beschrijvingen derzelve, hiervan eene nieuwe lijst te maken, dewijl allen, die naar be-

hooren, met een vast vertrouwen hunne toevlugt tot hem nemen, door eigen ondervinding genoegzaam tot de waarheid daarvan kunnen geraken, hetzij dat zij zijnen bijstand aanroepen in geestelijke of ligchamelijke krankheden, hetzij in andere droevige voorvallen of zwarigheden, hetzij dat zij zijne hulp verzoeken om weder te krijgen hetgene zij verloren hebben, of hun is ontnomen, hetzij in wat rampen, die hun mogten overkomen, in zoo verre nogtans hun verzoek behoorlijk en billijk, als ook aan den verzoeker nuttig en zalig is. — Te dien einde zal het zeer voordeelig wezen, dat zij de hier volgende oefening, ter eere van den voornoemden Heilige dagelijks lezen.

LOFZANG

ter eere van den H. Antonius van Padua.

Verheug u, Padua, verheugt u, alle menschen,
Die tot Antonius ooit stiert uw' hartewenschen,
Wijl zijn' hoogmogendheid bij Christus is zoo groot,
Dat hij, naar ons verzoek, ons helpt in allen nood.
Wat tegenspoed het zij, de smarten, droefheid, pijnen;
Die ziet men door zijn hulp, oogmerkelijk verdwijnen;
Die zijn in barensnood, die zijn in doodsgevaar,
Die worden zijne hulp, tot hunnen troost, gewaar.
Wat ziekten het ook zijn, kan zijne hulp genezen;
Die iets verloren heeft, wat dat het ook moog wezen,
Die krijgt het wederom; — wat iemands hart ontstelt,
Dat wordt door zijne hulp, naar wensch ter neêr geveld.
v. De duivel, wereld, 't vleesch, die staan voor hem geveterd,
De zondaar, die hem eert, wordt door zijn' hulp gebeterd
De dwaling des gemoeds moet zwichten voor zijn licht,

Geen kwaad bestaat er ook, dat niet steeds voor hem zwicht.

R. Dus laat ons hem met vlijt en ook met godsvrucht vieren;

Laten wij ons gemoed tot zijnen bijstand stieren;
Betrouwende op hem, want zoo 't ons zalig is,
Zal ons verzoek door hem geschieden voor gewis.

V. Den Vader zij de eer die hem heeft magt gegeven;
Den Zone zij ook de eer, die hem gaf 't eeuwig leven;
De eer zij aan den Geest, die hem geheiligd heeft,
Waardoor hij nu met God in alle eeuwen leeft.

R. Dus laat ons hem met vlijt en ook met godsvrucht vieren,

Laten wij ons gemoed tot zijnen bijstand stieren,
Vertrouwende op hem, want zoo 't ons zalig is,
Zal ons verzoek door hem geschieden voor gewis.

V. Antonius! wil ons hier gewenschte hulp bereiden,
R. Om ons na 't ballingschap gestadig te verblijden.

GEBED.

O goedertierene en barmhartige God, die den H. Antonius zulke uitmuntende genaden hebt verleend, dat hij, hierdoor uitstekende in deugden en heiligheid, bij u zulk vermogen heeft verkregen, dat door zijne tusschenspraak de verblinde en verstokte gemoederen der menschen worden verlicht en vermurwd, in dier voege, dat diegenen, die in de schaduw des doods slapen, hierdoor uit hunnen sluimer ontwaken, en tot den weg des levens geraken, wij bidden u, door zijne verdiensten, dat gij onze harten met uwe genade zoodanig gelieft te verlichten, dat wij, den duivel, de wereld en het

vleesch overwinnende, met genoegen onze zaligheid mogen bewerken. Amen.

Antonius wil ons helpen,
Die vertrouwen op uwe gunst;
Wil ons kwaad te nederstelpen,
Vorder ons tot zedekunst.
Doe de droefheid van ons vlugten,
Help ons toch in allen nood,
Ban het kermen, ban het zuchten,
Keer van ons een kwaden dood.
Maak, dat wij zijn uitverkoren,
Door het plegen van de deugd;
Hebben wij ook iets verloren,
Breng dat weêr tot onze vreugd,
Opdat wij van ramp ontslagen,
Die de wereld ons bereidt,
God hier minnen en behagen,
Tot ons aller zaligheid.

V. Antonius, maak dat God ons krank gebed verhoort.

R. En 't kwaad van ons verdrijv', dat onze ruste stoort.

GEBED.

Heer Jesus Christus! wiens genoegen het is met de kinderen der menschen te wezen, uit welke oorzaak gij u zelven aan den H. Antonius, wegens zijne kinderlijke zuiverheid en minnelijkheid, ook hebt geopenbaard in de gedaante van een kind, hem alle gunsten en genegenheid bewijzende, alzoo dat gij hem nu, met u heerschende in den Hemel,

niets weigert, hetgene hij voor zijne dienaars op de aarde verzoekt; wij bidden u, door zijne uitmuntende zuiverheid en andere deugden, om welke hij deze uitstekende genaden heeft verkregen, dat gij ons hart van alle gebreken gelieft te zuiveren, en daarin eenen opregten ijver tot alle deugden wilt prenten; opdat wij mogen waardig worden te bekomen, hetgene wij door de voorspraak van uwen H. Belijder verzoeken. Die daar leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De uitmuntendheid des wonderbaren levens van den H. Antonius van Padua.

Dienaar Gods, hoog uitverkoren,
Uit zoo eed'len stam geboren,
Die met een zoo goed beleid
Streefdet naar de ootmoedigheid!
Ach! hoe kwamen uw' gedachten,
Altijd naar deez' deugd te trachten,
Die gij hebt volmaakt bemind,
En daartoe staâg bleeft gezind.
Gij hieldt uw verstand verborgen,
En scheent daarvoor niet te zorgen;
Doch uw zorgelooze schijn,
Kon niet lang verborgen zijn.
Want God, die kent de gedachten,
En weet waar dat zij naar trachten,
Heeft de ootmoedigheid ontdekt,
En uw zoetjes opgewekt.
Gij kwaamt dan Gods woord verkonden,

En ook stoppen al de monden
Van de ketters in 't gemein,
Zonder moeite, zonder pijn.
Menig ketter werd verslagen,
En kreeg in u groot behagen;
Menig ketter werd bekeerd,
En Gods glorie werd vermeerd!
O! hoe menige zondaren,
Moeten hier ook niet verklaren,
Dat gij met een zoet beleid,
Hen bragt tot de zaligheid,
Hoe versteend hun' harten bleven
Werden zij aanstonds gedreven,
Om te doen boetvaardigheid,
Voor hunne ongeregtigheid; —
Iedereen kwam, in zijn' kwalen,
Bij u de gezondheid halen,
En werd, op denzelfden stond,
Van de ziekte gansch gezond,
Al de droefheid, smart en zuchten,
Duivels, zee, pest, voor u vlugten:
Iedereen krijgt onderstand,
Dat men kwijt was, komt ter hand.
Al de banden der gevangen
Springen los, en zij ontvangen
Troost en blijdschap in den nood;
Ja, ook zelfs de nare dood
Moet aan u gehoorzaam wezen;
Door u zijn er veel verrezen:
Men krijgt hulp in 't bangst gevaar,
Dit weet men maar al te klaar.

En ook al uw' goede werken,
Kwamen het gebed versterken,
Dat gij pleegdet met geduld,
Tot de tijd gansch was vervuld.
Men zag u in liefde sterven,
Om den hemel te gaan erven,
En, als op een bruiloftsfeest,
Gaaft gij zalig uwen geest.
Dienaar Gods, wil ons ontfermen,
En ook overal beschermen,
Help ons toch in onzen nood,
Dat wij sterven een' goeden dood,
Dat de dwaling moog' verdwijnen,
En het licht moog' blijven schijnen,
Wij u vragen met ootmoed,
Dat gij ons deez' gunsten doet.

GEBED.

O goedertierenste Jesus, die uwen belijder, den heiligen Antonius, met vele wonderdaden en mirakelen versierd hebt; verleen ons genadig, dat wij, hetgene wij met vertrouwen door zijne verdiensten verzoeken, door zijne goedertierene voorspraak zeker mogen bekomen. Gij, die daar leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

TOT DE H. TERESIA.

Heer, ontferm u onzer.
Christus ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons,
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Jozef,
H. Moeder Teresia,
Serafijnsche Maagd,
Die van jongs af vervuld zijt geweest met goddelijke gaven,
Die, naauwelijks acht jaren oud zijnde, begeerig waart naar den marteldood,
Die met uwen broeder naar de Mooren zijt gereisd, om uw bloed voor Jesus te vergieten,
Die, ontmoet zijnde en weggebragt door uwen oom, ontroostbaar waart, omdat u die palmtak ontnomen was,
Die, beroofd zijnde van de glorie der marteling, begeerig waart naar het leven der kluizenaars,
Die tusschen het kinderspel, religieusenkloosters plagt op te rigten,
Die in de eenzaamheid uitgestort waart in het gebed, boven de bekwaamheid der jaren,
Die, nog een kind zijnde, van God bestraald, uitriept: o eeuwigheid, o eeuwigheid!

bid voor ons.

Die, twaalf jaren oud zijnde, en uwe moeder verloren hebbende, u voor een beeld van Maria wierpt, en u aan haar tot eene dochter hebt opgedragen,

Die, twintig jaren oud zijnde, u begeven hebt tot de orde van den berg Carmel,

Die nu geestelijke dochter zijnde, drie jaren lang met eene allersmartelijkste ziekte zijt overvallen geworden, en beroofd van het gebruik uwer ledematen,

Die door den heiligen Jozef verdiend hebt genezen te worden,

Die van Christus zijt genoodigd geworden tot het gezelschap der Engelen,

Die verdiend hebt van hem in het gebed te hooren: voortaan zult gij met de Engelen omgaan,

Die daarop wonderbaar zijt versierd geworden met alle deugden,

Maagd vol van geloof en hoop,

Brandende door eene onuitbluschbaren brand der goddelijke liefde,

Die waardig zijt geweest van eenen Seraf met eenen gulden en vurigen schicht der liefde doorschoten te worden,

Die, vlammende van liefde, beloofd hebt altijd te doen hetgeen gij zoudt weten aan God het aangenaamste te zijn,

Die ontstoken door eenen onverzadelijken zielenijver, gewoon waart onophoudelijk de duisternissen der ongeloovigen en ketters te beweenen,

Die, om eenigzins het groote verlies der zielen te vergoeden, de stichteres van twee en dertig kloosters van de herstelde orde des bergs Carmel geworden zijt,

bid voor ons.

Die bereid waart, tot het einde der wereld toe, al de pijnen des vagevuurs te onderstaan voor de zaligheid van ééne ziel alleen,
Bruid van Christus,
Verheven door het behouden der onschuld uws doopsels,
Die waardig geweest zijt om van Christus te hooren: voortaan zult gij als eene ware bruid mijne eer beijveren,
Die belast zijt geworden door den bloedigen bruidegom medelijden te hebben met al zijne wonden, die de zondaars gedurig in hem vernieuwen,
Allerminste in ootmoedigheid,
Die altijd begeerig waart om veracht te worden,
Die God dikwijls gebeden hebt, dat hij zijne gunsten tot u zoude matigen, en zoo spoedig niet al uwe misdaden vergeten,
Uitmuntende in armoede,
Blijhartig in behoeftigheid,
Die, overvallen met eene doodelijke ziekte op de reis, en van alles verlaten, uwe gezellin die daarom weende, zelfs getroost hebt,
Blind in gehoorzaamheid,
Die, om te gehoorzamen, zonder uitstel een boek, dat gij gemaakt hadt op de Cantica, in het vuur gesmeten en verbrand hebt,
Begaafd met bovenmatige lijdzaamheid,
Die gewoon waart uit te roepen: of lijden of sterven!
Onoverwinnelijk in vervolgingen,
Onbevreesd tusschen al de aanvechtingen en schrikkelijke vervolgingen des duivels,
Die, door den duivel van de trappen gesmeten, blijmoedig de breuken uws arms verdragen hebt,
Wonderbaar in verstervingen,

bid voor ons.

Die met vasten, haren kleederen en ketenen uw ligchaam hebt verscheurd,
Die u, ter liefde van Christus, tusschen de doornen gewenteld hebt,
Uitmuntende in het gebed,
Die met eene wonderbare dorheid des geestes, achtien jaren lang bitterlijk beproefd zijnde, daarna met al de wellusten des hemels zijt overgoten geworden,
Die dikwijls vereerd zijt geworden door het aanschouwen der menschheid van Christus,
Die in het gebed van den Heer verdiend hebt te hooren: ik heb op de aarde Magdalena gehad tot eene vriendin, en u in den hemel,
Die in een bezoek van Christus begiftigd zijt geworden met een kruis, glinsterende van edelgesteenten
Die van de allerheiligste Maagd en den H. Jozef, met een wit blinkend kleed versierd zijt geworden,
Die van Christus met eene blinkende kroon zijt vereerd geworden,
Die van de allerheiligste Maagd zijt versierd geworden met een keten van diamanten,
Die verdiend hebt om van Christus te hooren: zoo ik den hemel niet geschapen hadde, zou ik dien om u alleen scheppen,
Die gedurig, tot den dood toe, met de Heiligen en Engelen omgang hebt gehad,
Die in uwen dood vereerd zijt geweest met het bijzijn der heilige Martelaren,
Die, na eene opgetogenheid des geestes, gedurende veertien uren, door eenen onverdragelijken brand der goddelijke liefde gestorven zijt,
Die gezien zijt in de gedaante eener duif, vliegende tot uwen bruidegom,

bid voor ons.

Die in alles een wonderbaar schouwspel zijt geweest aan de wereld, aan de Engelen en aan de menschen, bid voor ons.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
v. Bid voor ons H. maagd en moeder Teresia.
R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O God! die de serafijnsche Maagd Teresia, door het wonderbare vuur uwer liefde doorwond zijnde, met de hemelsche gaven hebt versierd: verleen ons, dat wij door de hulp harer voorspraak en navolging, na door de goddelijke liefde hier op aarde doorwond geweest te zijn, met haar door de volheid uwer hemelsche gaven en gunsten versierd mogen worden in den Hemel: door Jesus Christus, onzen Heer, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De brandende liefde tot Jesus van de H. Moeder Teresia, stichteres der ongeschoeide karmelietessen.

Teresia in liefde ontsteken,
Waarin zij nimmer is bezweken,
Kreeg, als zij alles had bevroed,
Eenen walg van 't wereldsche goed,
Men zag haar dit kloek versmaden,
Want zij had zich zeer beraden,

Toen zij tot Gods meerderen lof,
En tot vreugd van 's Hemels lof,
Na langdurige gebeden,
Vol van vreugde is getreden
In een klooster zeer beroemd,
Dat men Karmeliten noemt.
Daar kwam zij een ieder stichten,
En hunn' zwarigheid verligten;
Wist in lijden en in pijn,
Met Gods wil tevreê te zijn. —
Als God wil de harten raken,
Kan hij zelfs van steenen maken
Al hetgene hem belieft,
Daar men straks wordt op verliefd.
Wil dit in Teresia aanschouwen,
Die, heel arm, heeft kunneu bouwen,
Gansche kloosters overal,
Twee en dertig in getal: —
Tegen dank van hooge Staten,
En van alle hulp verlaten,
Heeft dat nogtans uitgewerkt,
Door Gods liefde gansch versterkt.

V. Bid voor ons, H. Teresia.

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

Verhoor ons, o God, onze Zaligmaker! dat wij, die de H. Maagd Teresia vereeren, door het voedsel harer hemelsche leering, en door hare voorspraak, in onzen nood mogen geholpen worden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LIEFDERIJKE BEMERKINGEN

OP DE ZEVEN WOORDEN

VAN ONZEN HEER JESUS CHRISTUS,

HANGENDE AAN HET KRUIS

MET

zeven godvruchtige gebeden op dezelve.

EERSTE WOORD.

O Jesus! die aan ons, door uwen dood het leven,
Dat ons de zonde ontnam, ten volle weer kwaamt geven,
Genageld aan een kruis, u maakte eene offerand',
Die tot een zoeten geur in 't vuur van liefde brandt.
Wat hebt gij smart en pijn en ongelijk verdragen!
Voor die, door eigen schuld, geheel verloren lagen;
De welvaart van een' slaaf, die brengt u in den nood
En 't leven eener ziel kost u den bitteren dood!
Terwijl de beulen slaan, terwijl uwe aders leken,
Als u de ziel begeeft, terwijl uwe oogen breken,
Roept gij den Vader aan, en midden in de pijn,
Zegt gij, van die daarvan de meeste oorzaak zijn:
Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.
Luc. XII, 35.

GEBED.

O allerzoetste lijdzaamheid!
O wonderbare zachtmoedigheid;
O goedheid, zonder eind of maat!
Die al onz' schuld te boven gaat.

In al uw lijden en verdriet,
Gij klaagt, gij dreigt, gij jammert niet;
En ziet mijn' droeve tranen aan,
En hoort de bange zuchten gaan,
Die komen uit een rouwig hart,
Dat door uw bloed vermorzeld werd! . . .
Verschoon toch, Jesus, mijn misdaad.
Vergeef mij, Jesus, al mijn kwaad.

TWEEDE WOORD.

O Heer! o God! wiens bloed uit zoo veel duizend wonden,
Geperst tot 't laatste toe, te niet doet onze zonden:
Hoe waart ge dan te moê, als midden in den dood,
Een booswicht uwe smart nog maakte eens zoo groot?..
Hij hing met u aan 't kruis, en dorst u tegenspreken,
Maar die van d'anderen kant zag reeds uwe oogen breken,
Erkende u voor zijn God, en riep ootmoedigljk:
O Heer! denk toch op mij, als gij komt in uw rijk. —
Uw vaderlijk gemoed heeft hem zijn kwaal vergeven,
En met het andere woord beloofd het eeuwig leven.
O woord! o wenschbaar woord! ei, zondaar, hoort dit aan,
Laat dit tot uwen troost, u diep ter harte gaan:
Voorwaar, ik zeg u: heden zult gij met mij wezen in het Paradijs. Luc. XIV, 45.

GEBED.

O liefde, vol barmhartigheid,
Genade vol goedgunstigheid,
Gij, die geen' zondaar ooit verstoot,
Al zijn zijn' zonden nog zoo groot,
Hoor mijn' belijdenis toch aan;
En laat mijn' tranen tot u gaan.
Gij kent den grond van ieders hart,
En wat daarin verborgen werd;

Gij ziet, dat ik op u betrouw,
Vol hoop en tevens vol berouw;
Sta mij dan bij in stervensnood,
En schenk mij 't leven na den dood.

HET DERDE WOORD.

O Jesus! uit een' Maagd tot ons geluk geboren,
Die gij uit duizenden van eeuwig hadt verkoren!
Die zaagt gij onder 't kruis, vol droefheid en verdriet,
Omdat haar zulk een zoon, door zulk een dood verliet.
Joannes stond daar bij, was ook uw welbeminde,
Gij wildet bei te zaam met nieuwe liefde binden:
Zij had een moederhart, — en hij een zoons gemoed;
Ziet wat een wonderwerk, een woord van Jesus doet!
Zij zag haar liefste kind daar voor hare oogen sterven,
Om 't menschelijk geslacht het leven te doen erven.
En zoo zij even kloek nog als een rots bleef staan,
Zoo spreekt hij haar voor 't laatst met deze woorden aan:
Vrouw! ziedaar uwen Zoon, en daarna den leerling: ziedaar uwe Moeder. Joan XIX, 16.

GEBED.

O droevige verandering,
O treurige verwisseling!
Helaas! Maria, welk een lot,
Gij krijgt een mensch voor eenen God!
O Heer! ik bid u door uw' pijn,
Laat haar ook mijne Moeder zijn;
'k Beveel me in uw Voorzienigheid,
Met de allermeeste ootmoedigheid.
Als ik op haar vertrouwen zal,
Moet ik niet vreezen voor den val,
'k Wil toonen, dat met hart en zin,
Ik haar als mijne Moeder min.

HET VIERDE WOORD.

O Jesus! eeuwig Woord, geboren uit den Vader,
Voor wien de schepsels zijn, en leven allegader;
Voor wien dat alles zwicht, en voor wiens oppermagt,
En aarde en Hemel beeft, en de onderaardsche kracht.
Gij, die, nog maar een kind, een nieuwe ster deedt schijnen,
Gij, die de ziekte en pijn, en onheil deed verdwijnen,
Gij, die de dooden zelfs deed opstaan uit hun graf,
Legt hier om mijnent wil al uwe sterkte af.
Om mij gehoorzaamheid tot 't laatste toe te leeren,
Zie ik uw heerschappij in droeve klagten keeren;
Gij laat van 't hout des kruis uw bange zuchten gaan,
En in mistroostigheid roept gij den Vader aan:
Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?
Marc. XV, 34.

GEBED.

O droeve en wondervolle klagt!
Waar is, o Jesus, uwe magt?
Ik weet, dat het mijn' zonden zijn,
Die u doen klagen in de pijn,
En dat gij, die hier voor mij lijdt,
Hoogst heilig en onschuldig zijt.
Ik, die de boosheid heb gedaan,
Ach! laat ik niet een traantje gaan!..
Vloeit tranen! weent oogen! meer en meer
En zijt mistroostig met den Heer!
O Jesus! door uw groot verdriet,
Verlaat mij in den doodstrijd niet.

HET VIJFDE WOORD.

O Jesus, zoete naam! o voedsel van mijn wenschen,
O liefde, troost en vreugd van Engelen en van menschen!

Naar wien mijn ziele jaagt, als 't hert naar 't water doet.
O schoonheid zonder einde, o allerhoogste goed!
Als gij genageld hingt aan voeten en aan handen,
O levende fontein! begon uw dorst te branden,
Gij dorsttet naar de ziel, gij wenschtet naar mijn hart,
De dorst van mijn geluk was oorzaak van uw' smart.
Alsof 't vergoten bloed en al die open wonden,
Van uwe zielemin de dorst niet laven konden,
Zoo riept gij op het laatst, in dezen bitt'ren nood
Met een gebroken stem, nu zeer nabij den dood:
Ik heb dorst. Joan. XIX, 28.

GEBED.

O zoete dorst, o lieve pijn,
Die wenscht met Jesus een te zijn!
O Jesus! stook dien zoeten brand,
In mijne ziel van allen kant!
Dat ik voortaan niets meerder acht,
Of nergens naar zoo vurig tracht,
Dan u, mijn God en ook mijn Heer,
Te willen minnen meer en meer.
Door u alleen wordt gansch mijn lust,
En dorst van mijne ziel gebluscht!
Want die u, Jesus, waarlijk mint,
In u alleen genoegen vindt.

HET ZESDE WOORD.

O Jesus! die de schuld van mijn' ontelb're zonden,
Waardoor ik in de magt van Satan lag gebonden,
Betaald hebt met den prijs van uw onschuldig bloed,
Wees duizendmaal gedankt, wees duizendmaal gegroet,
Het einde was nu daar van drie-en-dertig jaren,
Die altijd vol verdriet, vol pijn en smarten waren,

Het offer was volbragt, de vijand was geveld,
't Bedorven Adams zaad was nu bijna hersteld.
Gij zaagt den bleeken dood met zijne schichten naken,
Gij wilt zijn' bitterheid tot ons verlossing smaken;
Gij zegt het, o mijn God! — 't is alles nu voldaan....
Laat vrij dat krachtig woord tot 's Hemels vierschaar gaan:

Het is volbragt. Joan. XIX, 30.

GEBED.

O Jesus! gij zijt al ons goed,
Gij zijt de troost van ons gemoed,
Gij zijt ons leven, onze deugd,
Gij zijt de bron van mijne vreugd!
Gij zijt de heiligheid alleen,
O Jesus! maak ons die gemeen;
Maak dat wij wezen kloek en sterk,
Om te voltrekken dit groot werk;
Dat u heeft smart en bloed gekost,
Eer gij den zondaar hadt verlost,
Help ons dan met uw' sterke hand,
En breng ons in het Vaderland.

HET ZEVENDE WOORD.

O Jesus! die om ons de regte baan te toonen
Tot 't leven zonder dood en onvergangbre kroonen,
Na zoo veel druks en pijn, van kracht en bloed beroofd,
Op 't einde nog tot ons gebogen hebt uw hoofd!
Gij, die den dood en hel en zonden hebt vertreden,
Hebt nog, ja, als om hulp en bijstand hier gebeden,
En riept met luider stem nog uwen Vader aan,
Eer uw' benaauwde ziel zou uit het ligchaam gaan.

Niet dat daar reden was van vreezen of van beven,
Voor die, door zijnen dood, den mensch moet doen herleven;
Maar opdat hij u volg', die zich ter dood bereidt,
Hebt gij tot ons dit laatste woord gezeid:
Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest.
Luc. XXIII, 46.

GEBED.

O dood, die Jesus hebt geveld,
En lucht en aarde in rouw gesteld!
O dood! o wonderlijke dood!
Die ons moet helpen in den nood. —
O Jesus! help mij uit de pijn,
Als ik in stervensnood zal zijn. —
Maak, dat uw dood in mijn verstand
Voor altijd zij ook diep geplant;
Dat ik voortaan met hart en zin,
De wereld niet, maar u beminn'!
Om zoo door uw' barmhartigheid,
Te leven in der eeuwigheid.

AANSPRAAK

van den gekruisigden Jesus tot Maria.

Mijn leven was voor u, mijn lijden en mijn sterven,
Leef, lijd en sterf voor mij, zoo zult gij 't leven erven.

SLUITREDE.

Laat blij, laat vrij de schepselen gaan;
En ziet des Scheppers liefde aan;
Die God, vol liefde voor den mensch,
Hangt, lijd en sterft naar liefdes wensch.

Ach! in zulk een' gesteltenis,
De liefde ware liefde is. —
Ja, zoo ik alles wel bemerk,
Daar is hier niets dan liefdewerk.
De liefde doet hier offerand',
Een' offerand in liefdebrand;
De liefde spreekt, de liefde hoort,
En buiten liefde niet één woord;
En spreekt de liefde zevenmaal,
't Is zevenmaal de liefdetaal:
De liefde vraagt barmhartigheid,
De liefde dorst naar zaligheid.
De liefde, aan die liefde heeft,
De moeder van de liefde geeft.
En schoon de Vader naar den schijn,
Den Zoon verlaat in zijne pijn;
De liefde blijft, en zij verlaat
Den zondaar niet in zijn' misdaad. —
De liefde noodt, en neemt met haar
In 't Paradijs den moordenaar.
En nadat liefde heeft volbragt
Al wat ooit liefde heeft verzacht,
De liefde geeft hier haren geest,
En dat is liefde allermeest:
Want nooit de liefde meerder leeft,
Dan als zij sterft, en 't leven geeft.

GEBEDEN

OM DOOR DE

VOORSPRAAK DER HEILIGEN

VERSCHILLENDE DEUGDEN

VAN GOD TE VERWERVEN.

GEBED

tot den H. Petrus, Prins der Apostelen, om standvastigheid in het geloof te verkrijgen.

O H. Petrus, prins der Apostelen, stedehouder van Jesus Christus en opperhoofd der H. Katholieke Kerk, wij bidden u, om de liefde van dengenen, die u tot zulk eene hooge waardigheid verkoren heeft, dat gij onze gebeden in de tegenwoordigheid Gods wilt aanhooren, en voor ons datgene wilt verkrijgen, wat wij ootmoedig verzoeken, en bijzonder, dat wij in het waarachtig geloof mogen sterven, om God voor altijd in den Hemel te aanschouwen. Amen.

GODVRUCHTIGHEID TOT JESUS, MARIA EN ANNA.

Anna, met gunst overgoten,
En uit David's stam gesproten,
Die hier oefendet de deugd,
Reeds van uwe teêrste jeugd!
Anna, uit wie is geboren,
Uw lief kind, van God verkoren,

Die Maria werd genoemd.
Gij u nogtans niet beroemt,
Schoon door haar ons werd gegeven,
't Licht van 't eeuwig zalig leven,
En gesteld meer dan gemein,
Om de Moeder Gods te zijn.
Anna, die u kwaamt verblijden,
Als gij moest Maria leiden
In den tempel, drie jaar oud,
Het u nimmer heeft berouwd.
Gij hebt haar God aanbevolen,
Hem, wiens werken zijn verholen,
En waart met Gods wil voldaan,
Dien men niet mag wederstaan.
Anna, die ons hebt gegeven
't Voorbeeld, om daarnaar te leven,
Help ons in den laatsten nood,
Wanneer naken zal de dood.
Dat ons Jesus wil ontfermen,
En Maria ons beschermen,
Tegen Satans helsch venijn,
Om te mogen zalig zijn.

v. Bid voor ons, H. Moeder Anna!

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

Verblijd u, lofwaardige moeder *Anna*, want gij hebt eene vrucht voortgebragt, die zonder vlekken der erfzonde in uwen schoot ontvangen is. Verwerf van God, dat hij ons door uwe voorspraak

en door de gebeden uwer gezegende dochter wille verleenen, dat wij ons hierna met Jesus, Maria en u, voor altijd in de hemelsche glorie mogen verblijden. Amen.

Voorbeeld van bekeering in de H. Maria Magdalena.

Zag men iemand meer verslonden,
En aan de ijdelheid verbonden,
Dan *Magdalena* met er daad,
Dat men hier betoonen gaat.
Doch door Christus ras ontbonden,
Van haar gruwelijke zonden,
Heeft den Heer zeer wel gediend,
En altijd volmaakt bemind. —
Heeft hem ook, vol van vertrouwen,
Zijn heel leven onderhouên,
Zijn' discipels van gelijk,
Want zij was voorwaar zeer rijk,
Zij, nu tot deugd herboren,
Heeft het beste deel verkoren;
Loofde God bij dag en nacht,
En op hem gedurig dacht.
En schoon men zag Martha klagen,
Bleef zij nogtans met behagen
Aan de voeten van den Heer,
Zij beminde hem zoo zeer!
Als nu Christus was verrezen,
Ging vroeg in den morgenstond,
Naar het graf, daar zij toen vond
De twee Engels aan de hoeken,
Die haar toonden de zweetdoeken,

Daar men Christus zeer beschreid,
Wel gezalfd had ingeleid.
Zij heeft in zich 't laatst begeven,
Om in de eenzaamheid te leven,
Was van alles nu ontbloot,
At steeds kruiden in den nood.
Wilde daar op harde steenen,
Dertig jaar haar schuld beweenen!...
Stierf in volle heiligheid,
Tot haar ziele zaligheid.

v. Bid voor ons, Magdalena!

r. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O Heer! geef ons, dat wij, door de voorspraak van de *H. Maria Magdalena*, mogen geholpen worden, door wier gebeden gij, daartoe verzocht zijnde, haren broeder Lazarus, die al vier dagen gestorven was, van den dood hebt doen verrijzen, Die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voorbeeld van barmhartigheid tot de armen, in de heilige Elisabeth, dochter des Konings van Hongarije.

Men kan hier het puik der vrouwen
In Elisabeth beschouwen,
Die van hare teêre jeugd,
Altijd toenam in de deugd,
Al het sieraad zocht te derven,
Om zich zelve te versterven.

Was heel nederig in haar dragt;
Heeft de zuiverheid betracht.
Om haar ouders te behagen,
Heeft zij zonder eens te klagen,
Zich begeven naar hun raad,
En het huw'lijk niet versmaad.
Ook spijsde zij alle dagen
Negen honderd nuchtere magen;
't Weesje in haar een moeder vindt,
Denk nu, hoe zij werd bemind.
Als de landgraaf kwam te sterven,
Moest zij allen troost gaan derven;
Doch God heeft haar bijgestaan,
En zij nam den rijkdom aan.
Zij kwam daar een gasthuis stichten,
Om de zieken te verligten;
Wond' hoe ettrig ook was,
Zij met eigen hand genas,
En heeft dan met groot verlangen,
't Geestelijk gewaad ontvangen;
Stierf vernoegd, — en nu vol vreugd
Heeft den Hemel voor haar deugd.

V. Bid voor ons, H. Elisabeth!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

God! verlicht de harten van uwe geloovigen, en laat ons, door de rouwmoedige gebeden van de heilige Elisabeth, den voorspoed der wereld verachten, en ons altijd in den hemelschen troost

verheugen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voorbeeld van den brandenden ijver tot het H. Sacrament in den H. Stanislaus Kostka. Novice der Societeit van Jesus.

Kan het rijk van Polen klagen,
Als het met zeer groot behagen,
  Eenen jongeling aanschouwt,
  Nog maar dertien jaren oud?
Die al van zoo vroege tijden,
Ging de helsche magt bestrijden,
  Als hij, zelfs nog maar een kind,
  Godes Moeder zoo bemint,
Dat die bij hem komt verschijnen,
En zijn' ziekte doet verdwijnen;
  Hem gaf ook tot zijn Bescherm,
  Haar lief kind in zijnen erm.
Om de zinnen te bestrijden,
Ging hij zijn ligchaam kastijden,
  Zelfs ook tot den bloede toe,
  Zonder het te worden moê.
Had hij eens een groot verlangen,
Om God op de reis te ontvangen,
  En vond hij bij geval een' kerk,
  Om te doen dat prijsbaar werk. —
Doch wijl priesters hier ontbraken,
Kon hij daartoe niet geraken,
  Doch een Engel vol van magt,
  Hem hier de Communie bragt!

V. Bid voor ons, H. Stanislaus Kostka!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

Heer Jesus! die den *H. Stanislaus* door de handen der Engelen met uw H. Ligchaam zoo liefderijk gespijsd hebt: geeft ons, dat wij, die het vóór onzen dood wenschen te nuttigen, hetzelve in den hemel in zijne ware gedaante mogen aanschouwen. Door Christus onzen Heer, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voorbeeld van zuiverheid in den H. Aloysius Gonzagua, Markgraaf van Castillione, lid der Societeit van Jesus.

Zag men ooit een' lelie bloeijen,
En met schooner glans opgroeijen,
Dan dat jong en teêr gemoed,
Zoo vermaard door 't edel bloed? —
Dat van zijne kindsche jaren,
Zonder 't minst zich te bezwaren,
Heeft zoo vol standvastigheid,
Kloek beloofd de zuiverheid.
O! hoe moest dat God behagen;
Die voor hem heeft zorg gedragen,
Dat bij dagen of bij nacht,
Hij kreeg nooit onkuisch gedacht,
Dat zijn ligchaam kon bewegen;
Maar God gaf hem zijnen zegen,
Die hem altijd heeft bewaard,
Zoo zijn leven ons verklaart.

Hij, als tot de deugd geboren,
Heeft de Moeder Gods verkoren,
Eene Maagd heel schoon en rein,
Om zijn' Patrones te zijn;
Daar hij zich heeft toe begeven
Al de dagen van zijn leven,
En zoo ijverig gediend,
Dat z' hem aannam voor haar kind.
Hij was vroeg en laat genegen,
Om 't gebed volmaakt te plegen,
Zijn gebed gaf eenen geur,
Als een' bloem in volle fleur.
Zijn gebed scheen op te rijzen,
—Dat het hemelsch hof moest prijzen,—
Als een wierooksofferand',
Dat tot Gods eer wordt verbrand.
Hij zocht iedereen te stichten,
En de jongheid te onderrigten,
En schoon hij een kind slechts scheen,
Zijn kindschheid ras verdween.
Want wie kwam zoo bondig leeren,
Om God daardoor te vereeren,
Die in dat zoo jong verstand,
Iets bijzonders had geplant?...
Om de ziele te bevrijden,
Ging hij zijn ligchaam kastijden;
Doch zijn ijver was zoo groot,
Die hem haast bragt tot den dood.
Het bloed zag men alsdan vloeijen,
Meerder als men kan bevroeden,
Wijl de liefde veel vermag,

—Zij wil hebben 't hoogst gezag.—
Ach hoe scheen hij opgetogen,
En het hart tot God bewogen,
Als men hem van jongs af aan
Zag tot de Communie gaan.
Dan kon men zien tranen vloeijen
Om zijn wangen te besproeijen:
Ja, door dezen tranenplas,
Zijn' ziel als gesmolten was.
Zuivere Engel, zoo verheven,
Wil ons gansch tot u begeven,
Wij u bidden met ootmoed,
Dat ons God deez' gunste doet,
Dat onkuischheid moog' verdwijnen.
En de zuiverheid verschijnen;
Ja, dat deze deugd voortaan,
Vastgegrond moog' blijven staan.

v. Bid voor ons, heilige Aloysius van Gonzagua!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O Heer, die den zaligen Aloysius om zijne engelachtige zuiverheid bemind, en hem aan de christelijke jeugd tot voorbeeld gesteld hebt, geef, dat wij, zijn leven hier navolgende, het gezelschap der Engelen hiernamaals mogen genieten. Amen.

Voorbeeld van kloekmoedigheid in den edelen en zaligen Joannes Franciscus Regis, Priester der Societeit van Jesus.

De scherpzinnigste gedachten,
Het verstand met al zijn' krachten,
Moet men stellen hier te werk,
En als schikken in een perk,
Om beknopt hier aan te halen,
En naar 't leven af te malen,
Hoe dat deze vrome held
Het gemak heeft neêrgeveld.
Hij sliep doorgaans slechts drie uren,
Om den vaak wat te verduren,
Op een stoeltje, vloer of bank,
Of op eene harde plank:
En zelfs altijd in zijn kleêren,
Om God daardoor te vereeren,
En de kranken bij te staan,
Eer de ziekte meer nam aan.
Wijn zag men hem nimmer nutten,
Om den smaak daardoor te stutten:
In zijn scherpen hongersnood,
At hij maar een stukje brood,
En somtijds een weinig vruchten,
Meer uit nood dan uit genuchten;
Water was gestaâg zijn drank,
En dat heel zijn leven lang.
Het is geenszins te bevroeden,
Hoe het ligchaam kwam vermoeden,
Hield dat zoo streng in toom,
Dat het bijbragt eenen schroom.

's Nachts, tusschen het mediteren,
Hoort men hem disciplineren;
Droeg dan nog een haren kleed,
Boven op dat bloedig zweet.
Ach, hoe menigtal zondaren,
Ja, zelfs boozer dan barbaren,
Heeft hij niet tot God gebragt! —
Dat was 't pand, daar hij naar tracht.
Ketters ook langs alle kanten,
Zag men hem 't geloof inplanten,
Die hij zoowel heeft geleerd,
Dat zij aanstonds zijn bekeerd.
Wat heeft hij al niet geleden,
Hoe werd hij al niet bestreden,
Omdat hij de vaste deugd,
Zocht te planten in de jeugd!...
Vuisten, schoppen en stokslagen,
Heeft hij menigmaal verdragen,
Ja, werd zelfs ter dood gezocht,
Wie had zulks wel ooit gedocht?
Door de dorpen, vlekken, steden!
Zag men hem vol ijver treden,
Met een onvermoeid gemoed,
Leerende Gods woord zeer zoet:
Om een ieder te bewegen,
Tot God meer te zijn genegen,
En afstand te doen van 't kwaad,
Liever vroeger dan te laat.
Men moet nu een einde maken,
En ook de andere deugden staken,
Want hier verder nog te gaan,

Men zoo haast niet had gedaan.
Laat ons dan ootmoedig vragen,
Dat het u toch moog behagen,
Dat zoo menig droevig hart,
Eens verlost wordt' van zijn' smart.

V. Bid voor ons, zalige Joannes Franciscus Regis!
R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O God, die het verduren van menigvuldigen arbeid, voor het heil der zielen, in den zaligen Joannes Franciscus Regis, uwen belijder, hebt verheerlijkt met eene wonderbare liefde en onverwinnelijke verduldigheid; geef genadig, dat wij, door zijne voorbeelden onderrigt en door zijne voorspraak geholpen, den prijs voor het eeuwige leven bekomen. Amen.

LITANIE

TOT DEN H. JOANNES NEPOMUCENUS.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God heilige Geest, ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Joannes Nepomucenus,
Kind van genade, verkregen door beloften en gebeden,
Vereerd in uwe geboorte door een wonderbaar licht,
In uwe jongheid door de allerheiligste Maagd wonderbaar genezen,
Gestadige godvruchtige dienaar van het H. Misoffer,
Troost en blijdschap van uwe deugdzame ouders,
Voorbeeld van kloekmoedigheid!
Voorbeeld van zedigheid en godvruchtigheid,
Groote minnaar van de H. Moeder Gods,
Maagd naar ziel en ligchaam,
Zeer matig en voorzigtig in het spreken,
Spiegel der deugden en heiligheid,
Onberispelijke priester in al uwe zeden,
Apostolisch man,
IJveraar der zaligheid uws naasten,
Leeraar der evangelische waarheden,
Toevlugt der boetvaardige zondaren,
Uitroeijer der ketterijen,
Versmader der wellusten, rijkdommen en eerzucht,
Zeer milde aalmoezenier,
Vader der armen,
Beschermer der weduwen en weezen,
Troost der bedrukten,
Licht der geloovigen,
Vijand van alle twist en tweedragt,
Middelaar in regtsgedingen,
Volmaakt voorbeeld der biechtvaders,
Onverwinnelijke voorstander van het geheim der biecht,

Bid voor ons.

Kloeke beschermer der kerkelijke wetten,
Wonder van verduldigheid,
Vrome held in rampen,
Standvastige navolger van den gekruisigden Jesus,
Profeet vervuld met den Geest Gods,
Eerste martelaar om het bewaren van het geheim des Sacraments van boetvaardigheid,
Klaarblinkende ster van het rijk van Boheme,
Kostelijke schat van de stad Praag,
Groote vriend Gods, vermaard door menigvuldige mirakelen,
Getrouwe dienaar van God, vereerd door de wonderlijke onbederfelijkheid uwer tong,
Patroon voor hen, die in gevaar zijn van hunnen goeden naam te verliezen,

Bid voor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

V. Bid voor ons, H. Joannes Nepomucenus!

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O God, die om de onoverwinnelijke stilzwijgendheid van den H. Joannes Nepomucenus in het

Sacrament der biecht, uwe Kerk met eene nieuwe kroon van den marteldood vereerd hebt; geef ons door zijne voorspraak en zijn voorbeeld, de tong voorzigtig te bewaren, en liever alle pijnen op deze wereld dan eenig verlies der ziel te lijden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, in alle eeuwen. Amen.

GEBED TOT GOD DEN VADER.

Almagtige, eeuwige God, die den onschuldigen Jozef van de valsche beschuldiging, de kuische Susanna van alle schandvlekken, en den koning David van de vervolging van Saül verlost hebt; verleen ons, door den H. Joannes Nepomucenus, die de eer des naasten tot den dood toe heeft voorgestaan, dat wij in dit leven van alle oneer, en in den dag des oordeels van de eeuwige schande bevrijd blijven. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

GEBED TOT GOD DEN ZOON.

Jesus, Zoon Gods, ontvangen van den Heiligen Geest, die door den H. Jozef, uwen voedstervader, de wonderbare waardigheid van uwe Moeder en Maagd bewaard hebt; maak dat wij, in gevaar van eenige lasteringen te lijden, den heiligen Joannes Nepomucenus tot beschermer onzer eer mogen hebben. Die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED TOT GOD DEN H. GEEST.

God, heilige Geest, die in de gedaante van vurige tongen over de Apostelen nederdalende hun geleerd hebt altijd heilig en in waarheid te spreken; verleen ons, dat wij naar het voorbeeld van den H. Joannes Nepomucenus onze naasten met woorden mogen stichten, en alles zwijgen hetgeen hun tot nadeel kan strekken. Die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED TOT DEN H. JOANNES NEPOMUCENUS, KRACHTIGE HULP IN ALLEN NOOD EN TEGENSPOED.

Zalige Joannes Nepomucenus, man naar het hart van God, die het geheim der biecht, niettegenstaande de akeligheid der kerkers, ja des doods zelven, onverbrekelijk hebt gehouden, en door uwe groote mededoogenheid tot de armen, den naam bekomen hebt van groot aalmoezenier; ik neem tot u mijne toevlugt, als de armste der armen, opdat gij, die nu in den Hemel zijt, mij door uwe voorbidding bij God wilt te hulp komen, en hem mijne verholene noodwendigheden te kennen geven, ten einde ik geen schipbreuk lijde in mijne fortuin of in mijne eer, en daardoor niet tot spot mijner vijanden, tot droefheid mijner vrienden, en tot ergernis van anderen worde. Deze genade hoop ik door uwe voorbede te bekomen, en ik wil God in u, en u in God, loven, zegenen en danken. Amen.

Bid hier driemaal Onze Vader en Wees gegroet, enz.

Geloofd zij God en de zalige Joannes Nepomucenus, loffelijk en glorierijk daar boven in eeuwigheid.

ZEER KRACHTIG GEBED, OM DOOR DE VOORSPRAAK VAN DEN H. JOANNES NEPOMUCENUS VAN GOD BEHOED TE WORDEN VAN ALLE ONEER EN OPENBARE SCHANDE.

O God aan wien alleen alle eer en glorie toekomt, ik bid u door de glorierijke verdiensten van uwen heiligen Martelaar Joannes Nepomucenus, mijn lieven patroon, dat gij u gewaardigt barmhartig van mij en van al mijne vrienden, weldoeners en vijanden, alle oneer en openbare schande, van wat kant die ons mogen overkomen, af te keeren, en vergun ons de tijdelijke eer zoo te gebruiken, dat wij, door een waarachtig leedwezen over al onze zonden, verdienen de eeuwige schande te ontgaan, en gesteld te worden in de hemelsche glorie. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen lieven Zoon, die door den schandelijken dood des kruises ons verlost heeft van de eeuwige schande, en nu met u leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED.

TOT DEN H. JOANNES NEPOMUCENUS.

Joannes, die zijt Godes vriend,
En Jesus hebt getrouw gediend;
Die, om 't zwijgen van de biecht,
Moest gaan sterven zonder pligt!
't Loon, dat gij daarvoor verwerft,

Is dat gij den hemel erft.
U roep ik aan, o heilig man,
Dat, als ik niet meer leven kan,
Gij mij verkrijgt door uw gebed,
Dat mijne ziel zij onbesmet;
En dat zij ook moog' zuíver zijn,
Als ik voor 't oordeel Gods verschijn. Am.

O allerminnelijkste Jesus, die uwen H. Martelaar, Joannes Nepomucenus, voor mij en alle benaauwde zielen wegens de biecht, tot eenen voorspreker bij u verkoren hebt; ik bid u ootmoedig, door de grootte der genade, die gij mij verleend hebt, en door zijne verdiensten en krachtige voorspraak, wil mij in alle benaauwdheden, schaamte en ontsteltenissen van mijn geweten, een ware hulp en licht verleenen, opdat ik wegens mijne zonden niet meer verward en beschaamd moge wezen, maar integendeel die moge kennen, onderscheiden en belijden, mijn leven moge beteren, en u, mijn God, in alle kalmte mijns gewetens moge dienen en tot de eeuwige zaligheid geraken. Door Christus onzen Heer. Amen.

Voorbeeld van ootmoedigheid in den honigvloeijenden Leeraar der H. Kerk, den H. Bernardus, Abt van Clairvaux.

Wil men schoonheids oordeel vellen,
Mag men dan niet vast gaan stellen,
Dat Bernardus zoet gelaat,
Elk gelaat te boven gaat,
Wijl hij zoo fraai was besneden

In zijn aangezigt en leden,
Dat hij dikwijls werd bezocht,
Doch God heeft zijn hart gekocht. —
Hij, misnoegd van de aardsche zaken,
Die hem bitter moesten smaken!
Omdat God hem had geraakt,
Heeft de wereld dan verzaakt;
En heeft zich tot God begeven,
Om in liefd' hem aan te kleven,
Trok aan 't kloosterlijk habijt,
Velen volgden zijn beleid.
O! hoe was hij opgetogen,
Als hij diep had overwogen
Al de droefheid, pijn en smart,
Die aan Christus viel zoo hard...
Dat bleef staan in zijn' gedachten,
Hij zocht, door zijn' liefdeklachten,
Christus vast te volgen naar,
Al viel het hem nog zoo zwaar.
Als hij moest het eetmaal nutten,
Om den honger wat te stutten,
Werd hij kwijt, om zijn vermaak,
Door het vasten, zijnen smaak.
Heeft m' in liefde ooit bevonden
Tot Gods Moeder zoo verslonden,
Als Bernardus, zoo vermaard,
En zijn leering dit verklaart?
Alles wat hij kon verzinnen,
Was om deze Maagd te minnen,
En wel Jesus allermeest,
Dat was hem een bruiloftsfeest.

Duivel, hel, met al hun krachten,
Moest voor zijne deugd versmachten,
Want hij veel bij God vermogt,
Nooit vergeefs iets had gezocht.
Iedereen kon met behagen,
Hem de duivels zien verjagen,
Uit de menschen groot en klein,
Tot spijt van het helsch venijn.
Men zag hem veel kloosters bouwen,
Om zijn orde te behouwen;
Hij werd alsdan abt gemaakt,
Daar hij nooit naar heeft gehaakt.
Als men was het meest verlegen,
Zag men hem mirakels plegen,
Hij sterft heel vervuld van deugd,
En bezit des hemels vreugd.

v. Bid voor ons, H. Bernardus,

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

O Heer, wij bidden u, dat de voorspraak van den heiligen abt Bernardus, ons aan u aangenaam make; opdat wij, hetgene wij door onze verdiensten niet vermogen, door zijnen bijstand verkrijgen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voorbeeld van zuiverheid in den huwelijken staat van den heiligen Henricus, Roomsch Keizer.

't Beijersch hof, zoo hoog verheven,
Heeft ons eenen prins gegeven,
Dien men zag van jongs af aan,
In de vreeze Gods vaststaan:
Dien hij altijd had voor oogen,
Want hij kon geenzins gedoogen,
Dat de zonde groot en klein,
In hem zou geslopen zijn.
Ook zijn ijver gaf te kennen,
Dat hij zich zocht te gewennen,
Om Gods kerke voor te staan,
Dat hij altijd heeft gedaan:
Want men zag hem kloosters bouwen,
En tot Gods eer met betrouwen,
Heeft bisdommen ingezet,
Tot vaststelling van Gods wet,
Als de keizer was gestorven,
Door zijn naam alreeds verworven,
Werd Henricus zoo vermaard,
Keizer van het Rijk verklaard.
Daar hij om zijn goede zeden,
Is regtzinnig ingetreden,
En gaf iedereen zijn regt,
Daar hij sterk was aan gehecht.
Als men kwam den Paus aanranden,
Door den haat van zijn' vijanden,
Sloeg Henricus hen uit 't veld,
En de Paus werd weêr hersteld.
Hij heeft zich in gansch zijn leven,

'Tot de zuiverheid begeven;
Zelfs ook in den echten staat,
Deez' deugd 't al te boven gaat.
Want eer hij kwam te sterven,
Om het hemelrijk te erven,
Gaf hij zijn huisvrouw weêrom,
Zuiver als een lelieblom! . . .
Men zag hem de pracht verachten,
En de ootmoedigheid betrachten:
Leefde matig en heel stil,
Was tevreden met Gods wil.
't Doet mij leed den draad te breken,
En niet verder nog te spreken.
Want ik heb nog meerder stof,
Tot zijn welverdienden lof.
Doch als men het kort moet maken,
Om van meerder deugd te staken,
'k Zeg dan, dat het keizerrijk.
Nooit gehad heeft zijns gelijk.

GEBED.

O God die den H. Henricus, uwen belijder van het aardsche keizerrijk tot het eeuwige rijk hebt overgenomen; wij bidden u ootmoedig, dat gelijk gij hem door uwe overvloedige genade hebt voorkomen en de aanlokselen der wereld hebt doen overwinnen, ons alzoo ook naar zijn voorbeeld, de vleijerij dezer wereld wilt doen vlugten, en met zuivere harten tot u laten komen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voorbeeld van godvruchtigheid in den H. Lodewijk, Koning van Frankrijk.

Frankrijk zal het nooit vergeten,
Hoe wel dat zich heeft gekweten,
Lodewijk van zijnen roem,
Die vermaarde leliebloem!
Dien zijn Moeder zoo verheven,
Opbragt tot een heilig leven,
En de deugd vol van verstand,
Hem had in het hart geplant,
Waar zal men de Moeder vinden,
Die zich zoo vast kon verbinden,
Die met zoo een kloek beleid,
Aan den koning heeft gezeid:
Lief kind! 'k zag u liever sterven,
En het koningrijk ook derven,
Dan dat gij nu of voortaan,
Een' doodzonde zoudt begaan?
O, wat zag men hem al derven,
Om zijn' zinnen te versterven:
Hij onthield zich voor gewis,
Des vrijdags, van fruit en visch. —
Men zag hem geenszins verflouwen,
Om zijn vleesch in toom te hoûen:
Om te doen nog meerder leed,
Droeg hij zelfs een haren kleed.
Hij zocht zijn' deugd te vermeeren,
Met reliquiën te eeren,
Want hij had er, o zeer schoon!
Ja zelfs Christus doornenkroon.
En de lans nog daar beneven,

— Eenen schat op 't hoogst verheven, —
En van 't heilig Kruis een stuk,
't Werktuig van ons hoogst geluk.
't Is gebeurd en vast bewezen,
Als een priester mis zou lezen,
Dat God, die hier boven woont,
Zich als een kind heeft vertoond.
Dit heeft men met volle monden,
Aan Lodewijk gaan verkonden,
Die sprak: »mijn hart zulks gelooft,
Het staat vast, het niet verdoofd."
Wie zal dan zijn deugd niet prijzen,
Wijl hij dagelijks deed spijzen
De arme menschen zelfs in 't hof: —
Strekt dat niet tot zijnen lof?
Ja, men zal het nooit vergeten,
Gaf die aan zijn tafel te eten! . .
Lodewijk ook nu geniet,
Dat hij God voor eeuwig ziet.

v. Bid voor ons, H. Lodewijk!

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

O God, die den H. Lodewijk, uwen belijder, van het aardsche tot het hemelsche Rijk hebt overgebragt; wij bidden u, dat gij door zijne verdiensten en voorspraak ons doet deelachtig worden aan de verdiensten van Jesus Christus, uwen Zoon, den Koning der koningen, door denzelfden onzen Heer Jesus Christus, die met u leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De groote zorgvuldigheid van den H. Liborius, Bisschop van Bergen, bijzonderen patroon voor den steen en het Graveel.

Wilt, o kinderen! nooit vergeten,
Hoe wel dat zich heeft gekweten
Een schoon, rijk en edel kind,
Van jongs af tot God gezind,
't Welk zeer vroeg al ging betoonen,
Dat de deugd in hem zou wonen,
Die hij vlijtig heeft betracht,
Zoo men van hem had verwacht.
Als zijn' jeugd begon te bloeijen,
Zag men ook zijn ijver groeijen
Tot God, die staâg meer en meer
Toenam tot zijn lof' en eer.
Ja, heeft al zijn goed verlaten,
Tot de dienst van Gods lidmaten,
En werd met de grootste vlijt,
Tot het priesterambt gewijd.
Toen kon men de deugd zien schijnen,
Voor vast, zonder te verdwijnen;
Want moest, mits hij dit nam aan,
Op den kandelaar eens staan.
Doch zijn ootmoed kwam getuigen,
Dat hij kon voor ieder buigen,
En de minste zocht te zijn,
Zoo wel voor groot als voor klein,
Als de bisschop sloot de oogen,
('t Lot dat ieder moet gedoogen)
Werd hij, zoo in deugd vermaard,
Tot het Bisschops-ambt verklaard.

Doch heeft vasten blijk gegeven,
Dat hij zijn ootmoedig leven
Daarom niet veranderd heeft,
Of wat hooger heeft gezweefd.
Men moet zijnen ijver prijzen,
Dien men hem heeft zien bewijzen;
Heeft zijn volk langs allen kant,
Het woord Gods ook ingeplant.
Daar hij zorg heeft voor gedragen,
Om God daardoor te behagen;
Groot en klein heeft hij geleerd,
En veel zondaars ook bekeerd.
Zijne liefde tot de armen,
Die, ten troost, hij kwam erbarmen,
Was bijna schier zonder maat,
Want gaf altijd, vroeg en laat.
Al zijn' werken konden geven
't Voorbeeld om daarnaar te leven;
Is gestorven heel volmaakt,
En in 't hemelrijk geraakt.
Goede Vader, hoor ons klagen,
Wij ootmoediglijk u vragen,
Help ons van 't graveel en steen,
't Is een' pijn meer dan gemeen,
God heeft u die gunst bewezen!
Om deez' kwalen te genezen;
Neem onz' vraag dan gunstig aan,
Dat onz' pijn eens moog' vergaan.

v. Bid voor ons, *H. Liborius!*

r. Opdat wij door uwe voorspraak van den steen en het graveel mogen verlost worden.

GEBED.

God, die den H. Liborius, door talrijke wonderen vermaard, met bijzondere gunsten om de pijnen van den steen en het graveel te genezen, vereerd hebt; wij bidden u, verleen ons, dat wij door zijne voorspraak en verdiensten van dit en van alle ander kwaad in dier voege mogen verlost worden, dat wij hiernamaals de eeuwige blijdschap mogen genieten. Door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

LOFDICHT

TOT DEN H. HYACINTHUS.

Schoone bloem der predikheeren,
Die wij heden komen eeren!
Hyacinthus, hoor ons aan,
Eer dat wij verloren gaan.
O patroon voor alle menschen,
Die naar hun gezondheid wenschen,
Toon, dat gij in dezen tijd
Onze hulp en bijstand zijt.
Hyacinth, wil ons bevrijden.
Want de Heer komt ons kastijden,
Om onz' boosheid, om onz' schuld,
Worden wij met straf vervuld.
Zie, wij kregen kwade tanden,
Kwade voeten, kwade handen
En nog menig andere kwaal,
Ei! genees ons al te maal.

Laat ons bijstand bij u vinden;
Help de kreup'len, help de blinden;
Dat door u van ons ontvlugt
Droefheid ramp en waterzucht. —
Lamheid wordt door u verdreven,
Dooden komen tot het leven,
Wees ons dan een medicijn,
In ons lijden, in onz' pijn!
Help de vrouwen in het baren,
Wil haar en haar vrucht bewaren;
Help de moeders in den nood,
En haar kinderen van den dood;
Help ons die u komen eeren,
Zuivere bloem der predikheeren,
Hyacinthus, wees gegroet,
En verkrijg ons 't eeuwig goed.

V. Bid voor ons, H. Hyacinthus!

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

O God, die den H. Hyacinthus, uwen Belijder, onder verscheidene volkeren en natiën, door werken van heiligheid, glorie en mirakelen uitmuntend hebt gemaakt: vergun ons dat wij door zijne voorbeelden verbeterd en in allen nood door zijne hulp beschermd worden. Door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

—

GEBEDEN.

In deze gebeden kan men den naam der Heiligen, wier voorspraak men verzoekt, tusschen voegen.

O Heer Jesus Christus, door wiens leer en voorbeeld uw belijder N., ootmoedig en zachtmoedig geworden zijnde, de rust en vrede voor zijne ziel in dit leven verworven heeft; verleen ons de genade, dat wij, hier aldus zijne voetstappen navolgende, eindelijk tot de plaats der eeuwige rust mogen geraken. Die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen.

Antiph. O gelukzalige Maagd N., bruid van Christus, die verdiend hebt het hemelrijk te bekomen en met Christus te heerschen, wenschelijke parel, bid voor ons bij den Heer, bid voor ons, o zalige N.

GEBED TOT DEN VADER.

Bewaar ons allen in uwe liefde, o hemelsche Vader, dit smeeken wij, uwe dienaren en dienaressen, door de voorspraak van de zalige Maagd en Martelares N., en verleen ons, dat wij door hare voorspraak en verdiensten mogen waardig worden om aan de hemelsche vreugde deelachtig te worden. Door Christus onzen Heer, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

TOT GOD DEN ZOON.

O Heer Jesus Christus, die door de verdiensten van uw allerbitterst lijden en uwen dood, den H. Martelaar N. genoegzame genade verleend hebt om zijn bloed voor uwen H. Naam te storten; verleen ons genadig, dat wij door de overvloedigheid zijner verdiensten, en door de voorspraak van uwen H. Martelaar, uwen Naam mogen belijden, en uwe versterving, o Jesus, in ons ligchaam mogen dragen. Die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ontferm u mijner, o Jesus Christus, Zoon van den levenden God, door het voorbidden van den heiligen N.

GEBED.

Glorie zij den Vader almagtig,
Glorie zij den Zoon en den H. Geest waarachtig
Uit liefde krachtig heeft hij ons bevrijd,
Door Jesus Christus, die ons gebenedijdt,
God, zegen den maaltijd uit liefde groot,
Die ons dagelijks voedt, en geeft het brood:
Laat ons eten en drinken zoo veel ons is van nooden,
Niet tot overdaad, maar om te volgen Gods geboden;
En danken ook den Heer, die ons zoo liefdrijk spijst,
En ons ten allen tijd barmhartigheid bewijst. Amen.

LITANIE

tot de goddelijke Voorzienigheid.

God roept den mensch, maar dwingt hem niet,
Hij heeft de keus hem vrij gegeven
Van goed en kwaad, van dood en leven;
Hij roept, hij noodigt, hij gebiedt:
Die niet wil zien, of niet wil hooren,
Gaat door zijn eigen schuld verloren.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God heilige Geest, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God,
Voorzienigheid Gods, waardig voorwerp van de liefde der Engelen en der menschen,
Voorzienigheid Gods, bestuurd door het hart van Jesus Christus,
Voorzienigheid Gods, die alles bestuurt met getal, maat en gewigt,
Voorzienigheid Gods, hoop der eeuwige zaligheid,
Voorzienigheid Gods, troost der reizende zielen,
Voorzienigheid Gods, weg des Hemels,
Voorzienigheid Gods, getrouwe leidster der zielen in alle gevaren, om ons die te doen ontkomen,
Voorzienigheid Gods, waardige uitdeelster der genaden,

ontferm u onzer.

Voorzienigheid Gods, hoop van de allerverlatenste zondaars,
Voorzienigheid Gods, onuitputbare schat van alle goed,
Voorzienigheid Gods, steun der regtvaardigen,
Voorzienigheid Gods, toevlugt der ellendigen,
Voorzienigheid Gods, toeverlaat in allen nood,
Voorzienigheid Gods, kalmte in onweders,
Voorzienigheid Gods, rust der harten,
Voorzienigheid Gods, schuilplaats der bedrukten,
Voorzienigheid Gods, krachtig hulpmiddel voor alle soorten van rampen,
Voorzienigheid Gods, welke de hongerigen spijst,
Voorzienigheid Gods, bronader van verkoeling,
Voorzienigheid Gods, steun der armen,
Voorzienigheid Gods, onderhoud der weduwen en weezen,
Voorzienigheid Gods, goddelijke eigenschap, die onze eerbewijzingen en aanbiddingen verdient,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.

ontferm u onzer.

v. Wij verheffen, Heer, uwe voorzienigheid,
r. En wij onderwerpen ons aan al hare besluiten over ons.

GEBED.

O eeuwige God, die u gewaardigt de oogen uwer Voorzienigheid op ons te slaan, om ons,

hoe onwaardig wij ook zijn, te besturen, verleen ons de genade, dat wij ons zoo geheel overgeven aan al de geheime werkmiddelen van dezelfde Voorzienigheid over ons, gedurende den veranderlijken loop van dit leven, dat wij tot de onveranderlijkheid der hemelsche goederen mogen geraken. Door onzen Heer Jesus Christus. Amen.

GODVRUCHTIG GEBED

Om alles te verzoeken wat de zaligheid aangaat, en dat Prins Eugenius van Savoije gewoon was dagelijks te bidden.

Mijn God! ik geloof in u, versterk mijn geloof; ik hoop op u, verzeker mijne hoop; ik bemin u, verdubbel mijne liefde, het berouwt mij gezondigd te hebben, vermeerder mijn leedwezen.

Ik aanbid u, als mijn eerste begin; ik verlang naar u als naar mijn laatste einde; ik bedank u, als mijn eenigen weldoener; ik aanroep u, als mijnen oppersten beschermer.

Mijn God, gewaardig u mij door uwe wijsheid te besturen, mij door uwe regtvaardigheid te beteugelen, mij door uwe barmhartigheid te troosten, en mij door uwe magt te beschermen.

Ik offer u, o God! mijne gedachten, mijne werken, mijn lijden, opdat ik in het toekomende aan u moge denken van u moge spreken, voor u moge werken en voor u moge lijden.

Heer, ik wil al hetgeen gij wilt, omdat gij het wilt, gelijk gij het wilt en voor zooveel gij het wilt.

Ik bid u, verlicht mijn verstand, ontsteek mijnen wil, zuiver mijn hart, en heilig mijne ziel.

Mijn God! moedig mij aan, om mijne bedrevene zonden te boeten om mijne bekoringen te overwinnen, om de driften, die mij onbetamelijk zijn, te beteren. Vervul mijn hart met liefde voor uwe goedheden, met afkeer van mijne gebreken, met ijver voor mijne evennaasten, en met minachting voor de wereld.

Ach God! kom mij te hulp, opdat ik de vermaken overwinne door aalmoezen, de gramschap door zachtzinnigheid, en de laauwheid door godvruchtigheid.

Mijn God! maak mij voorzigtig in mijne ondernemingen, kloekmoedig in de gevaren; geduldig in tegenspoed, en ootmoedig in voorspoed.

Dat ik, o Heer nooit vergete de aandachtigheid te voegen bij mijne gebeden; de matigheid bij mijne maaltijden: de naauwkeurigheid bij mijne bedieningen; de standvastigheid bij mijne voornemens.

Heer, maak mij bezorgd, om altijd te hebben een opregt gemoed, eene uitwendige zedigheid, eenen stichtenden omgang, eene geregelde levenswijze; dat ik zonder ophouden pogingen aanwende om mijne driften te dempen, om mede te werken met de genade, om uwe wetten te onderhouden en de zaligheid te verdienen.

Mijn God, doe mij kennen de nietigheid der aarde, de grootheid van den hemel, de kortheid van den tijd en de langdurigheid van de eeuwigheid.

Maak, dat ik mij tot den dood bereide, uw oordeel vreeze, de hel ontga, en den hemel bekome, door de verdiensten van mijnen Zaligmaker Jesus Christus. Amen.

KRACHTIGE VERZUCHTINGEN TOT GOD.

Heer, geef, dat ik op u denke, dat ik u kenne, dat ik u beminne, dat uwe gedachtenis de schat van mijn geheugen zij, de kennis van u het leven van mijn verstand, de liefde tot u het leven van mijn hart.

Geef, dat ik met waarheid moge zeggen: *Ik heb gezegd, nu bemin ik:* heden is het, mijn God! dat ik begin u te beminnen en te dienen.

Maar gij kent mijne zwakheid, mijne onstandvastigheid en de boosheid van mijn hart: dat dan, o Heer! uwe genade mij voorkome, vergezelle, en mij in alle gedachten, woorden en werken volge, opdat ik u verheerlijke, volgens uwen heiligen naam.

O mijn God! vergeef mij al mijne zonden; ik verfoei die uit geheel mijn hart, uit liefde tot u; om daarvoor te voldoen, offer ik u mijn leven, het bloed en den dood van uwen Zoon Jesus op.

Zuiverheid van mijnen God, maak mij zuiver; heiligheid van mijnen God, maak mij heilig; goedheid van mijnen God, maak diegenen door uwe barmhartigheid zalig, welke gij kunt verdoemen door uwe regtvaardigheid. Ach! mijn God, ware het, dat de menschen u kenden, zij zouden u nooit vergrammen. Al de harten zijn in uwe handen; gij

kunt de versteendste buigen en de allerhardste verzachten; geef heden die glorie aan het bloed en aan den naam van uwen Zoon.

Dat al de volkeren der aarde u kennen, o mijn God! dat zij u aanbidden, en u beminnen in den tijd en in de eeuwigheid.

Aan God alleen zij alle eer en glorie in eeuwigheid.

Om spoedig tot de volmaaktheid te geraken, moet men altijd waken, altijd bidden, en altijd zich zelven overwinnen.

Gebed tot God, hetwelk een Christen alle dagen zal bidden, om aan hem te verklaren, hoedanig het gevoelen is, hetwelk hij verzoekt te hebben in het oogenblik des doods. In dit gebed zijn ook begrepen de oefeningen van de allerhoogste deugden, en bijzonderlijk van een waarachtig berouw over de zonde, en van eene volmaakte liefde tot God.

Mijn Heer en mijn God! in de onzekerheid, in welke het u belieft, dat ik leve, aangaande den tijd, de plaats en de manier van mijn sterven, aanbid ik de schikkingen uwer voorzienigheid, over al hetgene gij van alle eeuwigheid hebt gelieven vast te stellen; en dewijl ik niet weet, hoedanig de staat mijner ziel alsdan zal wezen, zoo doe ik heden, hetgeen ik verzoek alsdan gedaan te hebben, en ik bid u, dat gij dan gelieft aan te nemen, voor goed te houden, hetgeen ik u heden verklaar.

Ik aanbid u, mijn Heer en mijn God! van nu af voor dit laatste oogenblik mijns levens, in hetwelk ik, misschien van spraak en rede beroofd, niet meer zal kunnen spreken, noch op u denken. Ik bedank u, zeg ik ten eerste, omdat gij mij

door uwe oneindige goedheid het leven geschonken hebt, daar gij mij in het *niet* hadt kunnen laten. Ten tweede: omdat gij mij hebt laten geboren worden in eene Christelijke eeuw en in een land, waarin uw heilige naam verheerlijkt wordt, hebbende mij kunnen doen geboren worden in eene heidensche eeuw en land. Ten derde: omdat gij mij hebt laten herboren worden door het heilig doopsel, daar gij mij hadt kunnen laten sterven gelijk zoo vele anderen, vóór zij het doopsel ontvangen hadden.

Ik aanbid u, o mijn God! dewijl gij de oorsprong van mijn leven zijt, aangaande de natuur; de oorsprong van mijne herboring door de genade; het laatste einde van mijne ziel, en mijn grootste geluk in de heerlijkheid. Gij zijt de eerste waarheid, daarom geloof ik vastelijk al hetgene gij hebt gezegd. Gij zijt de opperste getrouwheid, van u verhoop ik, zonder ophouden, hetgene gij hebt beloofd. Gij zijt de hoogste goedheid, ik bemin u uit geheel mijne ziel, dewijl gij alleen alle liefde waardig zijt. Gij zijt, o mijn God, Vader, Zoon en H. Geest, één in wezen, en drievuldig in personen, die mij door een uitwerksel uwer almogendheid geschapen hebt; die mij door eene uitmuntende liefde uwer goedheid hebt vrijgekocht, die mij door de genade van den H. Geest, welke gij in mijne ziel hebt gestort, geheiligd hebt; die mij hebt geleerd door het bestuur uwer Voorzienigheid, en die mij hebt voorbeschikt, om deelgenoot van uwe heerlijkheid te worden.

Daarom, o allerhoogste God, hebt gij mij in den schoot uwer bruid, de heilige Kerk, aangenomen; gij hebt mij verlicht door uw allerklaarst licht; gij hebt mij voorgegaan door uwe almogende genade; gij hebt mijn hart geraakt door de teederste beweging uwer liefde; gij hebt mij aldaar uwe allergrootste Sacramenten bereid; gij hebt mij gespijsd met het allerheiligst ligchaam van Jesus Christus, uwen éénigen Zoon mijnen Verlosser; en gij hebt zoo dikwijls in mijne ziel de genade en gaven van uwen goddelijken Geest gestort.

O, wat eene liefde, wat weldaden, wat een geluk, wat eene genade voor deze arme ziel die, voor zoo vele weldaden, die gij haar hebt bewezen, wier getal en waarde u alleen is bekend, in haar geheel niets anders vindt dan goddeloosheid, ongetrouwheid, boosheid en misdaden, die het getal mijner dagen te boven gaan.

Maar, o mijn Heer! hoe meer schande het voor mij is u te hebben vergramd, des te meer heerlijkheid is het voor u, aan mij vergiffenis te verleenen van al mijne zonden, die zonder getal en zonder einde zijn, even als uwe barmhartigheid eindeloos is.

Ook neem ik, o mijn Heer en mijn God! met een rouwig hart, mijne toevlugt tot uwe oneindige barmhartigheid, omdat ik u zoo lang vergramd, zoo laat gekend en zoo weinig bemind heb. En al ware het, dat ik maar dit oogenblik over hadde, dan zoude ik dit toch besteden om u te bemmnen, o mijne opperste goedheid, omdat

gij zijt, die gij zijt, en dat gij alleen de aanbidding en liefde van al uwe schepselen verdient.

Het is in opzigt van u alleen, o eeuwige liefde, die steeds ten hoogste beminnelijk zijt, en nooit genoeg bemind kunt worden, dat ik al de zonden van mijn geheel leven verzaak, omdat zij tegen uwe goddelijke heiligheid strijden, en ik verzaak die zonden, om dezelfde beweegreden, om welke mijn Heer Jesus Christus die in zijnen doodstrijd in het hofje heeft verzaakt; en om dezelfde beweegreden, om welke gij, mijn God, Vader, Zoon, H. Geest, één in wezen, drievuldig in personen, die verzaakt. Tot vergoeding van het ongelijk, dat mijne boosheden u hebben aangedaan, draag ik u de liefde op van alle regtvaardigen op de aarde, de liefde van al de Engelen en van alle gelukzaligen in den Hemel: de liefde, met welke mijn Verlosser Jesus Christus zelf u bemint, en de liefde, met welke gij, mijn God, u zelven van alle eeuwigheid zonder ophouden bemint, en waarmede gij u zelven zult beminnen gedurende de geheele eeuwigheid.

En tot voldoening van al de zonden van geheel mijn leven, aanvaard ik van uwe oneindige Majesteit den dood als een strafschuldige, dien gij zeer regtvaardiglijk hebt verwezen om te sterven; ik aanvaard de vernietiging mijns ligchaams, hetwelk de grond van zoo vele onmatigheden en zonden is geweest, ik aanvaard de nietigheid van mijn geheel wezen, tot erkentenis der opperste heerschappij, die gij over mij hebt. Ik aanvaard alle verlaten-

heden, alle benaauwdheden, alle bitterheden, alle pijnen, alle bekoringen, alle kwaad, (uitgenomen alleen dat van zonde, en van u te vergrammen) tot boete, die ik uwer goddelijke Majesteit kan doen.

En niets meer vermogende, mijn Heer en mijn God! zoo bid ik u, gelief indachtig te wezen, dat ik het maaksel uwer handen, de prijs van uw bloed, de vrucht van uw kruis, het pand van uwen dood, en het uitwerksel uwer liefde ben.

Met uwen dood en met uwe liefde vereenig ik de mijne, terwijl ik betuig, dat ik geene gevoelens aanvaard, dan die van het geloof uwer H. Kerk, dat ik geene andere beweging begeer, dan die van de hoop op uwe verdiensten, en die van de liefde uwer goedheid.

Zoo er mij iets tegenstrijdigs desaangaandeoverkomt, dat herroep en houd ik voor ongeldig; en ik wil, dat de laatste beweging mijns harten eene beweging van aanbidding zij, die aan u erkentenis van mijn wezen doet, aangezien dit meer aan u toebehoort dan aan mij, en dat het tevens zij eene beweging van liefde, welke, gedurende de geheele eeuwigheid, volhardt in u te beminnen.

Wel is waar, o mijn God! dat ik, desniettegenstaande, grootelijks schroom, dewijl mijne zonden zoo talrijk en uwe oordeelen zoo vreeselijk zijn; maar het is ook waar dat niettegenstaande al mijne vrees, mijne hoop nog grooter is, aangezien gij de barmhartigheid zijt, en gij vergeeft; dat gij eene groote barmhartigheid zijt, en dat gij veel vergeeft;

dat gij zijt eene oneindige barmhartigheid, en dat gij steeds vergeeft, en dat gij geheel barmhartigheid zijt, en de barmhartigheid zelve, en dat gij alles vergeeft.

Vol van dit liefderijke en zoete betrouwen op u, hoop ik uwe goederen in het land der levenden te zien, van welke gij de verrijzenis en het leven zijt; en daarom, na op nieuw uwe almogendheid, die mij heeft geschapen, uwe goedheid, die mij heeft verlost, uwe wijsheid, die mij heeft bestuurd, uwe barmhartigheid, die mij zooveel heeft gegeven, aangebeden te hebben, zoo aanbid ik ook uwe regtvaardigheid, en geef mij geheel aan haar over op dit oogenblik, hetwelk zij gesteld heeft om mij te oordeelen.

Ook geef ik mij aan haar geheel over met dit betrouwen, dat uwe goedheid mij niet zal verlaten, ja, dat die zelfs voor mij zal antwoorden aan uwe regtvaardigheid, en dat ik in eeuwigheid uwe barmhartigheden moge loven en danken. Amen.

Toevlugt van eene zondige ziel tot den gekruisten Jesus Christus.

O Jesus, aan het kruis gehangen,
Wil mijne smeekingen ontvangen!
Aanschouw mij met een minzaam oog,
Aanvaard mijn treurig zielvertoog.
'k Ben met Gods gramschap zwaar beladen,
Om mijn' bedrevene misdaden,
Ik ben hier als een droevig kaf,
Verdienende het vuur tot straf.

Ik heb bestaan en bleef God honen,
Die mij zijn' goedheid wilde toonen,
Als hij mij 't wezen gaf en schiep,
Ja mij tot zijnen rijkstroon riep.
'k Ben met mijn hart van u gescheiden,
'Mijn liefde liet zich dwaas verleiden
Door 't schepsel vol van ijdelheid,
Die heeft mij slavernij bereid.
In wat een afgrond moet ik steken,
Mijn God, daar 'k ben van u geweken!..
Wat straffen heb ik niet behaald?
Helaas, 'k heb als een schaap gedwaald!
O God, uw' goedheid kent geen palen!
Zie hier er een' vermoeid van dwalen,
Die voor 't barmhartig oog verschijnt,
't Is een, die van ellende kwijnt.
O 's werelds heil en Zaligmaker,
Ik ben uw beul en uw verzaker,
Ik heb door mijne gruweldaân,
Met deze smarten u belaân. —
Ja 'k heb u ook ter dood verwezen,
Ontkleed, en door het vleesch en pezen
Genageld uwe hand en voet;
De hamer was mijn boos gemoed.
'k Zou mijn' zaligheid mistrouwen,
Indien gij mij niet liet aanschouwen,
Een', die vergiffenis ontvangt,
En hier aan uwe zijde hangt.
Maar deze doet mijn' hoop herleven,
Dat gij mij, zondaar, wilt vergeven,
En schenken zult vergiffenis,

Hoe groot en zwaar mijn' boosheid is.
Wil Jesus, ook aan mij gedenken,
En mij uw' heilgenade schenken!
Verhoor, te midden van uw' smart,
De beê van een verslagen hart.
O schat van goedheid, die nooit mindert,
Aan wien het geven nimmer hindert,
Schenk gunstig van uw' overvloed,
Verrijk mij, een zoo armen bloed!
De moordenaar heeft mij ontnomen,
Het kleed en goed van u bekomen,
Ik moet thans arm en naakt vergaan,
Zoo gij mij niet meer bij wilt staan.
De moord'naar die mij wist te ontblooten,
Heeft zooveel van mijn bloed vergoten,
En zulke wonden toegebragt,
Die stinken thans van etterdragt.
Die op de kop'ren slang maar zagen,
Ontvingen hulp in hunne plagen:
Ik lach met deze schaduw niet,
Daar hier mijn oog de waarheid ziet.
O Christus, laat toch mij gewonde,
Door u gezegend, hier ten gronde,
Gevoed zijn door uw hemelkracht,
Die mijner wonden smart verzacht.
Wil, waarheid, voor geen schaduw wijken,
Ei! laat uw alvermogen blijken,
Aan mijn' ten dood gekwetste ziel,
Terwijl ik voor u nederkniel.
Laat Jesus, uwe ontvangen wonden,
De baden zijn voor mijne zonden,

Voor mij zoo jammerlijk gewond,
Zoo flaauw, zoo zwak, zoo ongezond.
Wil, goede Jesus! 't oog toch wenden
Tot mij, een' zondaar vol ellenden;
Zie neêr van uwen liefdetroon,
Op mij, een' afgedwaalden zoon.
O goddelijke ad'ren die hier bloeden,
O heilfonteinen, die steeds vloeden,
Ter zuivering van 't besmeurde hart,
Wasch mijne ziel, zoo vuil, zoo zwart.
Laat toch uit uw' doorboorde handen,
Uw voeten en uwe ingewanden,
Een druppel vloeijen van dat bloed,
Om af te wasschen mijn gemoed.
O God, o Regter, o getuigen!
Laat mij wat hemeldauw inzuigen,
Wat dauw, die langs uw kruis neêrvloeit,
En die mijn' dorre ziel besproeit.
O Jesus, bij de moordenaren,
Alsof zij uw' gezellen waren,
Gekruist in 't midden, als hun hoofd,
Voor mij (hoe kon dit zijn geloofd!)
Voor mij, een worm en 't stof der aarde,
Voor mij, den dood en kruising waarde,
Voor mij, een' mensch, vervuld met kwaad,
Die niet verdient dan vloek en smaad!..
O Jesus, ware man van pijnen,
Die de verachtste mensch wilt schijnen,
Gij zijt hier al, wat ik moest zijn,
Ik heb verdiend die schande en pijn.
O leven! dat 'k aan 't kruis zie sterven,

Laat ik, een doode, toch verwerven
Den geest die mij steeds leven doet,
En voor den tweeden dood behoedt;
Gij hebt uw' handen uitgestoken,
En deze hoop hierdoor besproken:
Dat ik, eens een verloren kind,
Zal zijn omhelsd en weêr bemind.
Gij wildet zelfs uw hart ontblooten,
Ten blijk, dat mij daar werd ontsloten,
Een' vrijplaats, als gij, met ontzag,
Zult komen op den jongsten dag,
Gij hebt, al hangend 't hoofd gebogen,
Tot teeken, dat gij zijt bewogen
Met het gejammer van uw knecht,
Die voor uw' voet zich nederlegt.
Uw dood deed 't zonnelicht verdwijnen;
In tweeën scheurden de gordijnen;
Het aardrijk kreeg een' fellen stoot;
De steenrots beefde bij uw dood.
Laat, Jesus, mij 't dan ook gebeuren,
Dat mijn versteend gemoed moog' scheuren,
Dat wordt in vleesch de steen gekeerd,
En alle hardigheid verteerd.
O dood, voor wien de dood moest beven,
En die de dooden doet herleven,
Ruk mijne ziel, — uw' magt is groot, —
Toch uit haar graf en uit haar nood!
O Jesus! o doorgloeide oven
Van liefde-vuur en, die van boven
Uw licht en vlammen graag verspreidt,
Zie hier een hart daartoe bereid.

Laat over mij uw heillicht komen;
Geef aan mijn oogen milde stroomen;
Dat ik moog' zien, waaraan 't mij schort,
En zijn in tranen uitgestort.
O licht om zielen te verlichten,
O vuur, om brand in 't hart te stichten,
Bestraal mij, waarheid, met uw licht,
Doorboor mij, liefde, met uw schicht!...
Laat toch uw kruis mij 't minnen leeren,
En u mijn gansche hart toekeeren,
Opdat het enkel voor hem leeft,
Die zich ter dood geleverd heeft.
Uw dood geve aan mijne ziel de krachten,
Om dood en wereld te verachten,
En om de lusten van het vleesch
Te kruisen door uw' geest en vrees.
Dat uwe handen, vastgebonden
Aan 't hout, mij houden van de zonden,
Die eene snoode hand begaat,
Als zij zich aan 't verboden slaat.
Ach! dat uw vastgeklonken voeten
Mij geene paden doen ontmoeten,
Wier einde ten verderve loopt,
Waarin geen' uitkomst wordt gehoopt.
Laat uw' doorboorde zij mij leeren,
Dat niemand is een kind des Heeren,
Die, als hij zijne naasten ziet
In nood, te kort in liefde schiet.
O Jesus! die aan 't kruis verheven
Uw' dorst te kennen hebt gegeven;
Dat mij geen andere dorst bevang',

Dan dat ik naar mijn' God verlang.
Verdoof in mij den dorst naar zaken,
Die hier de zinnen wat vermaken,
Maar die met hare vreugde in schijn,
Het waar vergif der zielen zijn.
O mond, o deur, waardoor getogen
De vlammen zijn, uit 't hart gevlogen,
Uit 't hart, dat niets dan liefde kweekt,
En door zijn vuur ons hart ontsteekt.
O mond, die need'rig wilde smeeken,
Dat toch de Vader niet zou wreken
Den bitt'ren smaad u aangedaan,
Noch pijnen door u uitgestaan!
O Jesus, doe mij dit navolgen,
En nimmer zij in 't minst verbolgen,
Schoon iemand mijnen naam bevlekt,
Of mij verdriet of pijn verwekt.
O Heer, die naakt beroofd van kleeden,
Hebt in verlatenheid geleden,
Alsof in dien bedroefden dag,
Uw eigen Vader van u zag!...
Wil in dien strijd nooit van mij wijken,
'k Zou zonder u gewis bezwijken,
'k Zou eeuwig zonder u vergaan,
't Was met mijn' zaligheid gedaan.
Wat hebt gij, God! al niet geleden,
Om mij uit louter slijk te kneden,
Om mij, een' mensch, zoo boos en slecht,
Als 't stof, dat op de aarde ligt!...
Mijn God, ik ben geheel verslagen,
Ik kan de schande niet verdragen,

Dat ik uw' liefde niet erken,
En dat ik zoo ondankbaar ben.
Waarheen zal ik met mijne zuchten,
Van u, en uwe liefde vlugten,
Dan weder tot uw' liefdeschoot,
Het angstig middel in den nood!
O Lam, naar 's Hemels welbehagen,
Ten offer voor mij opgedragen:
Geef, Zone Gods, mijn vrijheid weêr,
Wees mijn Verlosser en mijn Heer!
O Lam, door liefde-vuur gebraden,
O liefde met mijn kruis beladen,
Verstrek mijn' ziel hier tot een' spijs;
En tot haar vreugd in 't Paradijs.

MORGENGEBED.

O God, o eeuwig licht, wiens goddelijke waarde;
De duisternis des nachts verdrijft hier van deez' aarde,
O God, o eeuwig God, die eeuwig zijt en blijft,
O God, die door het licht, de duisternis verdrijft!
O God, o eeuwig God, voor wien ik nederkniel,
Verdrijf toch uit mijn hart de duisternis der ziel,
Opdat ik toch niet sterve een onvoorzienen dood,
En gij om mijne zond', mijn' ziele niet verstoot.
Gelijk gij door uw' zon het aardrijk doet verlichten,
Gelijk gij door uw' zon de duisternis doet zwichten,
Laat ook zoo in mijn hart opgaan een' klare dag,
In welken dat ik u, mijn God! aanschouwen mag,
Geef, dat ik heden in uw' dienst mij moog' gedragen,
Veel beter dan ik deed in mijn' verleden dagen.
De zonne heeft, o Heer, geloopen gansch den nacht,
En zoo, op uw gebod, haar snelle reis volbragt,

En de Engelen te zaam, met hemelzoete tongen,
Die hebben gansch den nacht uw heilgen lof gezongen,
Ik ben alleenig traag, maar druk de traagheid neêr,
En hef mijn ligchaam op, om u te dienen, Heer!
Gelijkerwijs ik ben weêr uit mijn bed gerezen,
Zoo laat ook na mijn' dood eens mijn verrijzenis wezen;
Gelijk ik uit mijn' rust ben heden opgestaan,
't Ligchamelijk kleed had aan het lijf gedaan;
Dat ik zoo op mag staan, o Heer, ten laatsten dage,
Verrijzen uit het graf, en 't kleed des hemels dragen:
Dat ik uw eeuwig licht in eindeloozen dag,
O God der zaligheid, met u aanschouwen mag! Amen.

AVONDGEBED.

De dag is weêr voorbij, o Heer! de nacht komt aan,
Vergeef mij al hetgeen, waarin ik heb misdaan.
Vergeef het mij, o Heer, dat ik in zoo veel zonden,
Op dezen dag, helaas! mijn harte heb gevonden;
Dat ik u dezen dag zoo kwalijk heb geëerd,
Zoo weinig goed gedaan, en zoo veel kwaads begeerd,
Zoo vele deugd verzuimd, zoo traag in goede werken,
En zonder, liefste God, mijn zonden aan te merken,
Die mij nu wijzen aan, dat ik mijn schuld beken,
En hoe ver ik, o Heer! aan u verbonden ben.
Ik, die mij heel den dag, den loop van al mijn leven,
Zoo weinig heb ter dienst van mijnen God begeven;
Ik, die den ganschen dag ten einde heb gebragt,
Zoo luttel, goede God, op uw gebod gedacht! —
Ik weet, er zal een dag verschijnen voor mijn' oogen,
De dag, op welken nooit de nacht zal volgen mogen:
De dag der eeuwigheid, die eeuwig klaar zal staan,
Een dag, daar nimmer meer de zon zal ondergaan.
Tot rust hebt gij, o God, den nacht voor ons geschapen,
Om 't zwakke vleesch te voên in lust van rustig slapen;

Maar als ik ga te bed, en 't ligchaam slapen lust.
Zoo bid ik, goede God, geef mij inwendig rust.
Dat toch in mijn gemoed word' stille rust bevonden,
Dat is vergiffenis, o Heer, van al mijn' zonden;
Dat ik niet slapen ga met een besmet gemoed,
Maar onbezwaard van 't geen de ziele hinder doet.
O Heer, neem van mij weg, zwaarmoedigheid der droomen,
Die dikwijls in den nacht de zinnen overkomen,
Opdat ik dezen nacht tot aan den naasten dag,
In u, mijn lieve God! gerustelijk slapen mag.
Gelijk nu in mijn bed hier rusten al mijn leden,
Dat ik zoo in het graf moog' rusten, Heer, in vrede,
Wanneer de levenstijd verloopen is met mij,
En dat ik door den dood eens weggenomen zij.
De slaap maakt ons gelijk als dood en zonder leven,
Het bed gelijkt een graf, waarin wij ons begeven;
O Heer, waarin de dag mijns levens, loopt voorbij,
En alle ligchaamskracht versterven zal in mij,
En dat de duisternis des doods mij zal bevangen,
Het sterfelijke vleesch met doode schichten prangen,
Dat gij dan zijt mijn licht in alle duisternis,
Wanneer de ziel ontbloot van 't aardsche ligchaam is.
Wil in die zwakheid mij dan uwe sterkte geven,
En gij, o goede God, wees in den dood mijn leven,
Opdat na dezen nacht, mij eens een klare dag,
De dag der eeuwigheid, o Heer! verschijnen mag;
De dag, die mij met u ten Hemel zal verzamen,
Beschijnen met het licht van Godes klaarheid. Amen.

HET ONZE VADER.

1. Onze Vader, God geprezen,
Die in den hemel zijt,
Geheiligd moet steeds wezen,
Uw naam gebenedijd. Geheiligd, *enz.*

2. Uw rijk van groote waarde,
Laat komen met der spoed,
In Hemel en op aarde,
Geschiede uw wille goed. In Hemel, *enz.*

3. Wil ons, o Heer verleenen,
Koning van magten groot,
Vrede, eendragt en met eenen,
Den kost, tot 's levens nood. Vrede, *enz.*

4. Vergeef ons, Heer, verheven,
Al wat wij schuldig staan,
Gelijk wij ook vergeven,
Die ons hebben misdaan. Gelijk, *enz.*

5. En laat ons toch niet vallen,
In bekoring of kwaad,
Maar, Heer, verlos ons allen,
Van 's vijands boozen raad. Maar, *enz.*

DE GROETENIS DES ENGELS.

1. Ik groet u, vol genade!
(Sprak de Engel Gabriël)
Met u zoo vroeg als spade,
Is God Emmanuël. Met u, *enz.*

2. Want boven alle vrouwen
Zijt gij verheerelijkt;
Gelukkig, die aanschouwen
Den roem, waarmeê gij prijkt. Gelukkig, *enz.*

3. Gebenedijd moet wezen
Jesus, uws ligchaams dragt;
Door hem zijn wij verrezen,
Als uit des vijands magt. Door, *enz.*

4. Maria, Godes Moeder,
Wil ons gedachtig zijn,
Bid voor ons onzen Hoeder,
Nu en in dood en pijn. Bid voor, *enz.*

DE KLEINE GETIJDEN

VAN DE

HEILIGE DRIE KONINGEN.

DE METTEN.

Waar is hij, die dáár geboren is, de koning der Joden? want wij hebben zijne ster in het Oosten gezien, en wij zijn gekomen om hem te aanbidden.

V. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

R. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

V. God! geef acht op mijne hulp.

R. Heer! haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, den Zoon en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu, en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

LOFZANG.

Als Maria heeft haar Zoon gebaard,
Heeft dit een' nieuwe ster verklaard,
Drie koningen uit verre landen,
Vereerden 't kind hunne offeranden.

Antiph. Als de wijzen de ster gezien hadden, spraken zij tot elkander: dit is een teeken van een' grooten koning, laat ons gaan en hem bezoeken, en offeranden opdragen: goud wierook en mirre.

v. De koningen uit Tharsis brengen geschenken.

R. De koningen uit Arabie en Saba zullen giften brengen.

GEBED.

O God, die de geboorte uws Zoons door eene ster den Heidenen hebt geopenbaard, verleen ons genadig, dat wij deze uwe gunst altijd met een dankbaar hart overdenken, en in wederliefde mogen toenemen, om u in de eeuwigheid te aanschouwen. Door denzelfden Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer. Amen.

DE PRIMEN.

Waar is hij, *enz.*, *als voren.*
v. God geef acht, *enz.*
Glorie zij den Vader, *enz.*

LOFZANG.

De drie koningen laten alles staan,
Om zonder te toeven de ster na te gaan.
Die zich nu in Herodes stad,
Voor hun gezigt verscholen had.

Antiph. Het licht is gekomen, o Jerusalem, de heerlijkheid des Heeren is over u opgegaan, en de Heidenen zullen in dit licht wandelen.

v. De koningen uit Tharsis, *enz. met het gebed als voren.*

DE TERTIEN.

Waar is hij, *enz. als voren.*

LOFZANG.

Door alle straten roepen zij schier,
Is niet de koning der Joden hier,
Die tot 's werelds verlossing is gesteld?
Een' ster heeft ons zijn geboorte vermeld,

Antiph. Deze ster glinsterde als eene vlam, en wijst ook den Koning der Koningen aan.

De wijzen hebben hem gezien, en hebben hem giften geofferd.

v. De koningen uit Tharsis, *enz.*, *met het gebed als voren.*

DE SEXTEN.

Waar is hij, *enz. als voren.*

LOFZANG.

Herodes werd hierdoor versaagd,
En heeft den Schriftgeleerden gevraagd,
Waar dat hij moest geboren wezen;
Te Bethlehem is 't, dat zij lezen.

Antiph. Toen riep Herodes de wijzen heimelijk tot zich, en vraagde zorgvuldig den tijd, wanneer de ster hun verschenen was, en zeide: gaat henen, en als gij het kind gevonden hebt, zoo komt, en zegt het mij, opdat ik het ook ga aanbidden.

v. De koningen uit Tharsis, *enz. met het gebed als voren.*

DE NONEN.

Waar is hij, *enz. als voren.*

God! geef acht. *enz.*
Glorie zij den Vader, *enz.*

LOFZANG.

Toen gaf de ster weêr haren schijn,
En wees dat zoete kindekijn,
In eenen stal heel arm en bloot,
Op zijner lieve Moeders schoot.

Antiph. En zie, de ster, die zij gezien hadden in het oosten, ging voor hen uit, tot dat zij boven de plaats bleef staan, waar het kind was.

v. De koningen uit Tharsis, *enz. met het gebed als voren.*

DE VESPERS.

Waar is hij: *enz. als voren.*
v. God, geef acht, *enz.*
Glorie zij den Vader, *enz.*

LOFZANG.

Zoo haast zij nu het kindje zagen,
Zij ook op hunne kniën lagen;
En offerden mirre, wierook en goud,
En stortten hun gebeden menigvoud.

Antiph. En tredende in het huis, hebben zij het kind gevonden, met Maria zijne Moeder, en nedervallende, hebben het aangebeden, en aan hetzelve goud, wierook en mirre geofferd.

v. De koningen van Tharsis, *enz. met het gebed, als voren.*

DE COMPLETEN.

Waar is hij, *enz. als voren.*
v. Bekeer ons God, onze Zaligmaker.
R. En wil uwe gramschap van ons afweren.
v. God geef acht op mijne hulp,
R. Heer haast u om mij te helpen,
Glorie zij den Vader, *enz.*

LOFZANG.

De koningen in 't wederkeeren,
Laten Herodes met zijn heeren.
En zijn door des Engels vermaan,
Langs elders naar hun land gegaan.

Antiph. In den slaap het antwoord ontvangen hebbende, dat zij niet tot Herodes zouden wederkeeren, zijn zij door een' anderen weg naar hun land gekeerd.

v. De koningen uit Tharsis, *enz. met het gebed, als voren.*

BESLUIT.

Tot uwen lof wij deez' getijden lezen,
Wilt ons, o Koningen, altijd gedachtig wezen,
Bij God, door uw vurig gebed,
Dat niets ons offerand' belet.

LITANIE

TOT DE HEILIGE DRIE KONINGEN.

Heer ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
H. Geest, waarachtig God, ontferm u onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, koningin der koningen, bid voor ons.
H. Jozef,
H. koning Casper,
H. koning Melchior,
H. koning Balthazar,
H. Drie Koningen,
Patriarchen der geloovigen,
Voorgangers der heidenen,
Prinsen van het volk,
Wier verlangen naar Jesus was,
Wier wenschen naar Jesus waren,
Wier volmaakte vreugd Jesus was,
Zeer mild in offerande,
Spiegel der deugden,
Die het goddelijk ingeven door eene wonderster hebt aangenomen,
Die aan den roep van God gehoorzaam zijt geweest,
Die uwe landen, uit liefde om den hemelschen Koning te zoeken, hebt verlaten,
Die de moeite en gevaren der reis niet hebt gevreesd,

bid voor ons.

Die den nieuw geboren Koning te Jerusalem hebt gezocht,
Die door de schriftgeleerden van den Messias zijt onderrigt,
Die door Herodes naar Bethlehem zijt gezonden,
Die u verheugd hebt, toen gij de ster buiten Jerusalem wederzaagt,
Die de ster zijt gevolgd tot de plaats, waar het kind met zijne moeder was,
Die, nedervallende, het kind hebt aangebeden,
Die hem goud, wierook en mirre hebt geofferd,
Die door uwe geheimvolle giften hebt verklaard, dat het kind Jesus koning, God en mensch was,
Die ons door uw voorbeeld een voorbeeld der deugden hebt gegeven,
Die ons het goud van liefde, den wierook van het gebed en de mirre van verduldigheid aan God hebt leeren opdragen,
Die in de aanbidding en offerande, de heilige Moeder en den heiligen Jozef hebt gegroet,
Die, door den Engel in den slaap vermaand zijnde, langs eenen anderen weg in uw land zijt gekeerd,
Die hierdoor Herodes wijselijk hebt bedrogen,
Heilige drie Koningen,
Wij, zondaren, wij bidden u, verhoort ons.
Dat gij ons een waarachtig leedwezen over onze zonden wilt verwerven, wij bidden u, verhoort ons.
Dat gij onze bescherming gewaardigt op u te nemen,
Dat gij ons met den Koning der koningen wilt verzoenen,
Dat gij ons het goud van liefde, den wierook der gebeden, de mirre van versterving wilt verkrijgen,

bid voor ons.

wij bidden u, enz.

Dat wij door uwe voorbidding, het geloof aan Christus zonder vrees mogen belijden, wij bidden u, verhoort ons.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer, Heer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.
V. Het zijn drie kostelijke giften,
R. Die de Wijzen den Heere hebben geofferd.
V. De koningen uit Tharsis en uit de eilanden zullen giften offeren.
R. De koningen uit Arabië en Saba zullen geschenken brengen.

GEBED.

O God, die de Wijzen uit het oosten hebt vermaand, dat zij uwen Zoon in Bethlehem zouden komen eeren en aanbidden, wij bidden u, dat gij ons door hun voorbidden wilt verleenen, aan denzelfden uwen Zoon, dagelijks goud van liefde, wierook van gebeden en mirre van versterving te offeren. Door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

ment, met eenen vasten wil van mij nooit van u te scheiden. Versterk mij, o mijn goddelijke Jesus! in die vereeniging, en hecht mij zoo krachtdadig aan u, dat mij nooit iets daarvan kan los maken, en dat ik leve en sterve in deze vereeniging, om ze in eeuwigheid te genieten. Amen.

De goede dag aan den goeden God.

Almagtige, eeuwige God, ik draag u, uit den grond van mijn hart, al de offeranden der heilige mis op, die heden de geheele wereld door zullen gedaan worden, ter uwer glorie, ter eere van de zegepralende Kerk, tot troost der lijdenden, en tot zaligheid van de geloovigen. En na duizende dankzeggingen aan uwe Majesteit, omdat gij mij dezen nacht wel hebt willen bewaren, zoo offer ik, het geringste uwer schepselen, u ook uit de diepte mijner genegenheden, en met alle mogelijk vertrouwen al mijne werken van dezen dag, goede en kwade; de goede, zoo gij mij de genade geeft van ze te doen, tot uwe glorie; de kwade, indien ik het ongeluk hadde van daarin tot mijne verootmoediging te vervallen. En dewijl ik zie, Heer! dat het onmogelijk is dit ellendige leven te eindigen, zonder een onnoemelijk getal van tegenspoeden en ongelukken uit te staan, zoo vraag ik niet, mijn goddelijke Meester, verlost te zijn van degenen, die mij langs alle kanten overvallen, mits zij voordeelig zijn tot uwe glorie, tot zaligheid van mijne arme ziel, tot stichting van mijne evennaasten, tot bekeering

Dat wij door uwe voorbidding, het geloof aan Christus zonder vrees mogen belijden, wij bidden u, verhoort ons.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer, Heer!
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.
v. Het zijn drie kostelijke giften,
r. Die de Wijzen den Heere hebben geofferd.
v. De koningen uit Tharsis en uit de eilanden zullen giften offeren.
r. De koningen uit Arabië en Saba zullen geschenken brengen.

GEBED.

O God, die de Wijzen uit het oosten hebt vermaand, dat zij uwen Zoon in Bethlehem zouden komen eeren en aanbidden, wij bidden u, dat gij ons door hun voorbidden wilt verleenen, aan denzelfden uwen Zoon, dagelijks goud van liefde, wierook van gebeden en mirre van versterving te offeren. Door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

ment, met eenen vasten wil van mij nooit van u te scheiden. Versterk mij, o mijn goddelijke Jesus! in die vereeniging, en hecht mij zoo krachtdadig aan u, dat mij nooit iets daarvan kan los maken, en dat ik leve en sterve in deze vereeniging, om ze in eeuwigheid te genieten. Amen.

De goede dag aan den goeden God.

Almagtige, eeuwige God, ik draag u, uit den grond van mijn hart, al de offeranden der heilige mis op, die heden de geheele wereld door zullen gedaan worden, ter uwer glorie, ter eere van de zegepralende Kerk, tot troost der lijdenden, en tot zaligheid van de geloovigen. En na duizende dankzeggingen aan uwe Majesteit, omdat gij mij dezen nacht wel hebt willen bewaren, zoo offer ik, het geringste uwer schepselen, u ook uit de diepte mijner genegenheden, en met alle mogelijk vertrouwen al mijne werken van dezen dag, goede en kwade; de goede, zoo gij mij de genade geeft van ze te doen, tot uwe glorie; de kwade, indien ik het ongeluk hadde van daarin tot mijne verootmoediging te vervallen. En dewijl ik zie, Heer! dat het onmogelijk is dit ellendige leven te eindigen, zonder een onnoemelijk getal van tegenspoeden en ongelukken uit te staan, zoo vraag ik niet, mijn goddelijke Meester, verlost te zijn van degenen, die mij langs alle kanten overvallen, mits zij voordeelig zijn tot uwe glorie, tot zaligheid van mijne arme ziel, tot stichting van mijne evennaasten, tot bekeering

der zondaren, en tot lafenis der geloovige overledenen; — maar ten minste, groote God! doe mij, bid ik u, de genade van mij te beschermen tegen de waarachtige en eenige ellende, welke is de zonde, waartoe ik eene zoo schromelijke genegenheid heb, dat ik alle oogenblikken vallen zoude, ten zij ik ondersteund wierd door uwe genade. En wat het overige aangaat, Heer, doe daarmede zoo het u belieft, volgens de eeuwige schikkingen uwer onuitsprekelijke Voorzienigheid, en ook ingevolge de goedheid uwer barmhartigheden, en geef mij de zalvingen, den moed en de kracht, om in den geest van boetvaardigheid, en met eene volmaakte onderwerping aan uwen goddelijken wil alles kloekmoedig te verdragen; met één woord, Heer! dat al de zuchten van mijn hart tot het laatste oogenblik mijns levens, niets anders betrachten dan uwe glorie, uwe genade, uwen wil, uwe verlichting, uwe liefde en uwe barmhartigheden. Amen.

VERNIEUWING VAN DE HEILIGMAKING DES DOOPSELS.

Mijn Heer en mijn God! ik aanbid u om uwe oneindige waardigheid, goedheid en liefde over mij, van mij goddelijk voortgebragt te hebben door het Sacrament des Doopsels, en mij, van een kind der duisternissen, een kind des lichts, van een kind van Adam, een kind Gods gemaakt te hebben.

Ik dank u innig, dat gij mij zoo hartelijk geheiligd hebt tot uwe goddelijke dienst door het verloochenen, dat gij mij hebt laten doen op dien gelukkigen dag, aan de wereld, aan al hare ijdelheden en booze werken.

Mijne ziel looft u, en zal u in eeuwigheid loven, omdat gij haar geteekend hebt met het goddelijke zegel der allerheiligste Drievuldigheid en dat gij mij hebt vereenigd met dat wonderbare ligchaam van den Heer Jesus, door mij een waarachtig lidmaat van Jesus te maken.

O mijne ziel, gij zijt toegeëigend in uw doopsel aan de allerheiligste Drievuldigheid, en hebt u verpligt door de verbindtenis, die gij met God zelven hebt aangegaan, om naar het eeuwig Woord des Vaders te leven, te weten: naar Jesus, en diensvolgens, geheel heilig, vol van liefde, vol van eer en in alles volmaakt te leven; zeer heilig door afscheiding van de wereld, welke gij verloochend hebt; geheel goddelijk door de christelijke genade, welke u gegeven is geweest in het heilige doopsel: vol van liefde door de vereeniging met

Jesus, in de vereeniging uws harten met zijn minnelijk hart; vol van eerbiedigheid door de gedurige erkentenis van het deugdzame leven van Jesus; geheel volmaakt door de navolging van Jesus leven.

Ik vernieuw heden, o mijn Jesus! mijne heiligmaking des Doopsels, en alles wat in mij in het Doopsel is geschied; ik vernieuw door mij zelven al hetgeen ik door een ander op dien dag heb gedaan.

Ik vernieuw plegtig de drievoudige verloochening, die ik gedaan heb in het doopsel. Ik zeg, o Jesus, uit goeder harte: *Abrenuntio*, ik verzaak de zonden, en ik zeg voor de derde reize met eenen vasten wil: ik verzaak de wereld met al hare dwaasheden en ijdelheden.

Ik vernieuw de overgeving van mij zelven, en mijne toeëigening aan God, drievoudig in personen, en één in wezen, aan wien ik door allerlei titels toebehoor, geheel mijn leven wil ik hem toebehooren, en ik begeer in eeuwigheid van zijne opperste heerschappij af te hangen.

Ik vernieuw de belijdenis, die ik in het doopsel heb gedaan, om te leven naar het leven van Jesus, en hem te volgen in het dragen van het kruis, met het voornemen van vroom te leven, navolgende het leven van Jesus, en ter eere van zijn goddelijk lijden, door het geduldig verdragen van allen tegenspoed. Ik vernieuw voor den voet des altaars, mijne vereeniging met u, o mijn Jesus! door het Doopsel, en zoo menigmaal bevestigd door het nutten van uw ligchaam in het Sacra-

DE GODZALIGE HUISZEGEN

VAN DEN ZOETEN NAAM JESUS EN ZIJNE LIEVE HEILIGEN.

O gij, allerheiligste Heer Jesus Christus, almagtige en goedertieren God des Hemels en der aarde! O gij, allerheiligste Heer Jesus Christus, gij, Davids Zoon, ontferm u over dit huis, in hetwelk wij u lang aangeroepen en gebeden hebben. O gij, gekruiste Heer Jesus Christus! wij bidden u, bewaar dit huis en deszelfs bewoners.— Geef, door uw H. Kruis, waaraan gij gestorven zijt, dit huis den zegen Gods; zegen de menschen, die er in wonen. De zegen des Allerhoogsten, die uitgegaan is van God den Vader, van God den Zoon en van God den H. Geest, zegene dit huis, en al wat er in is, menschen en vee, alle eten, spijs en drank, en wat daar dakdruppelen ontvangen heeft, zij beschermd en gezegend. De allerheiligste Naam van Jesus Christus, de Gekruiste zegene alle menschen, die in dit huis uit- en ingaan. De heilige vier Evangelisten bevestigen en bekrachtigen dit huis; dat nimmer ongelukken daarin komen, noch besmettelijke krankheden, koortsen of kwade ziekten, die den menschen en het vee schade kunnen doen, hetzelve naderen, dat behoede de naam Jesus Christus met de negen kooren der Engelen. De vrede van Je-

sus Christus zij met dit huis; de kracht Gods werke met de menschen in dit huis. De heilige Drievuldigheid, God, de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest willen van dit huis behoeders zijn. De Aartsengel Michaël en zijn gezelschap willen de wachten zijn van dit huis. De heilige twaalf Apostelen willen dit huis beschermen en bewaren, opdat alle zaken in hetzelve ten beste aangewend worden. Dat het heilige Kruis van Jesus Christus het dak dezes huizes zij. De heilige nagelen van Jesus Christus zijn de grendels aan de deuren. De kroon van Jesus Christus zij het schild van dit huis; alzoo moet dit huis gezegend zijn met het heilige woord Gods. O Heer Jesus Christus van Nazareth, ontferm u onzer. O heilige Maagd Maria, gij, hemelsche Koningin, bid uw lief kind Jesus, voor ons, arme zondaars, opdat wij van alle zonden gezuiverd worden. O gij, doorluchtige heilige drie Koningen, Casper, Melchior en Balthazer, help deze heilige schaar voor ons bidden. De H. Drievuldigheid behoede dit gansche huis, opdat nooit ongelukken in hetzelve komen, noch tooverij, duivelsch gespuis, of eenige kwade ziekte onder menschen en vee. Behoed, God, dit huis voor vuur, hagel, donder en groote watervloeden. Bewaar ook onze landen, dat aan dezelve geene schade van onverwachte overvallen en dure tijden mogen overkomen. Dat ons helpe God de Vader, God de Zoon, en God de H. Geest. Amen.

Heilige drie Koningen, bidt voor ons, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Onder uwe bescherming staat dit huis,
Jesus, Maria, Jozef!
Die u zoeken aan het kruis,
Jesus, Maria, Jozef!
Behoedt dit huis voor pest en brand,
Jesus, Maria, Jozef!
Steekt uit uw' rijke milde hand,
Behoedt ons in genade stand,
Voor tooverij onheil en schand,
Jesus, Maria, Jozef!
Geef ons uw' zegen t' allen tijd,
Jesus, Maria, Jozef!
En hierna de zaligheid,
Jesus, Maria, Jozef!
En zegen ons, Jesus.
Bid God voor ons, Maria.

De Heer des vredes verleene u altijd vrede. 2. Thess. III. v. 26.

Waar vrede in huis is, schept God zijn lust,
In een vreedzaam hart houdt God zijn' rust;
Zalig is de moeder uitverkoren,
Uit wie ons de vrede is geboren!
Een huis vol vreê is een kostelijk pand,
Beter dan een huis vol diamant.
Christus heeft op onzen vrede gedacht,
Als hij ons den vrede uit den Hemel bragt.
Die vrede wil hebben in zijn gemoed,
Die zie af van zonden en doe het goed.
Wilt gij vrede in uw hart bedelven,
Heel eens anders gebrek, en mishaag u zelven.

In deze huizen mag men spreken
Stichtende reden, maar niemands gebreken,
Noch dingen, daar Gods eer door lijdt,
Of eeniger menschen zaligheid;
Dit wil met korte woorden besluiten,
Die anders wil melden, die blijft er buiten.
Wat wordt er menig mensch geschonden
En van die kwaad zijn gansch verslonden.
Het was te wenschen, dat alle menschen zich zelven eerst bekeken,
Eer dat zij kwaad, 't zij vroeg of laat, van een ander spreken.

Veracht niemand.

Niemand spott' met mij of de mijnen,
Ieder ga te huis en bezie de zijnen;
Vindt gij in uw huis dan geen gebreken,
Kom dan bij mij, dan hebt gij vrij spreken.

ANTIPHONE

TOT DE H. MAAGD MARIA, TEN TIJDE VAN DE PEST EN ANDERE ZIEKTEN.

Des hemels sterre hoog verheven,
Die den Heer geboren heeft,
Heeft de pest des doods verdreven,
Die ons Adams zonde geeft.
Deze ster wil zich gewaarden,
Weg te nemen uit de lucht,
Pest, dood, en wat ook op de aarde,
Ons broos leven kwetsen mogt.

Goedertieren ster der zee,
Wil ons in de pest bijstaan,
En verlossen uit deez' wee;
Uw gebed zal God ontvaân,
Als gij u tot bidden keert,
Want hij u, zijn moeder, eert.
Bevrijd ons, Heer, van deze pest,
Uw moeder doet voor ons haar best,

V. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

Tot Jesus en Maria.

God van barmhartigheid, goedertierenheid en genade, gij, die u over de droefheid uws volks ontfermt en den slaanden Engel bevolen hebt zijnen arm te weerhouden; wij bidden u, o Jesus! om de liefde uwer roemrijke Moeder, wier minnelijke borsten gij tegen het venijn onzer zonden gezogen hebt, geef ons de hulp uwer genade, opdat wij van alle besmettelijke ziekte en een onverzienen dood mogen bevrijd wezen. Gij, die leeft en heerscht met God den Vader en den heiligen Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Vernieuwing van zijne aangenomen geloften.

Mijn allerliefste Jesus, tot dankbetuiging voor alle weldaden, die gij mij bewezen hebt, door mij uit het gewoel der wereld te trekken, zeg ik, dat, al konde ik Heer van geheel de wereld en van honderd millioenen werelden worden, ik die allen,

uit liefde tot u, door uwe goddelijke genade geholpen zijnde, zoude versmaden en verlaten; en zoo het mij vrij stond eens of honderd duizendmaal tot de wereld weder te keeren, en al de eer, rijkdommen en genoegens te genieten, welke alle menschen genoten hebben, die ooit hier zijn geweest, en die nog zullen zijn, en degenen die uwe Almagt kan scheppen, te weten, dat ik al deze dingen zonder zonden zoude mogen genieten, van dit uur af tot den dag des oordeels, dan zoude ik mij gaarne van alles ontblooten, en ik zou mij wederom op nieuw opofferen, gelijk ik nu doe, met de meening van mij altoos te verbinden, ware het mogelijk, indien ik nog niet verbonden ware. Daarom ik N. beloof God almagtig eeuwige standvastigheid, en eeuwige zuiverheid, gewillige armoede en gehoorzaamheid, naar den regel van onzen allerheiligsten Vader N....

GEBEDEN

OM EENEN

ZALIGEN DOOD TE VERWERVEN.

HUBERTUS, WILHELMUS A PRECIPIANO, Aartsbisschop van Mechelen, enz., allen die deze zullen zien, zaligheid in den Heer! Aangezien er geene droeviger nederlaag noch grootere overwinning is, dan die, welke na den laatsten en angstigen doodstrijd volgt, zoo moeten wij dikwijls tegen dien tijd, op welken misschien ons de tegenwoordigheid van geest zal ontbreken, de hemelsche hulp verzoeken, en ons met God verzoenen. Te dien einde laten wij toe, dat de volgende zeer voordeelige gebeden door den druk algemeen gemaakt worden..... Gegeven te Brussel, den 28 Maart 1794. H. W. A P. Ter ordonnantie van den doorluchtigen en hoogwaardigen Aartsbisschop van Mechelen: H. J. VAN SUSTEREN, *Secr.*

TOT GOD.

Groote God, daar ik niet weet, hoe mijne gesteltenis in het laatste uur mijns levens zal zijn, als ik, beroofd van het gebruik der rede, misschien mijn hart niet meer zal kunnen verheffen, zeg ik nu, dat ik wensch in mijn sterfuur te zeg-

gen: ik erken en aanbid u als mijnen God en Schepper, mijn' oppersten Heer en eenigen God, en onderwerp mij in leven en in sterven aan uwen Goddelijken wil. Maar hoe weinig is dit, dat een verachtelijk stof der aarde u aanbidt: zulks is noch voor uwe waardigheid, noch aan mijne begeerte genoeg; ik draag u dan op, en wensch ook door mij, u te kunnen bewijzen al de aanbiddingen, die de Engelen en Heiligen, en alle schepselen u gedaan hebben, en in de geheele eeuwigheid zullen doen. Allermildste God, ik heb uwe werken overdacht, en ben verbaasd geworden: gij hebt mij geschapen als ik niets was, om mij deelgenoot van het eeuwig geluk te maken; nog verder is gegaan uwe onbepaalde liefde tot mij: als ik door de zonde verloren was, hebt gij mij door het H. Bloed van uwen eenigen Zoon vrijgekocht en met tallooze weldaden overladen. O mijne ziel, zoodanig heeft God u bemind, dat hij zijnen eenigen Zoon voor u gegeven heeft. Ik dank u, mijn Heer en mijn God, uit het diepste van mijn hart, en wensch u al de dankzeggingen te kunnen bewijzen, die u alle schepselen ooit bewezen hebben of zullen bewijzen. Van heden af zullen mijne oogen op u gevestigd zijn om uwe goddelijke geboden en uw welbehagen in alles te volbrengen. Ik geloof alles, wat gij geopenbaard hebt, en uwe H. Kerk voorstelt om te gelooven, in welk heilig Geloof ik wil leven en sterven. Ach, of u alle volkeren beleden, en de geheele wereld u aanbade! ik betrouw op u, o God mijns harten, mijn deel

in eeuwigheid! In u, Heer, heb ik gehoopt, en ik zal leven, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden. Ik verlang naar u, o eeuwig geluk, die al mijne zinnen kunt vervullen, geef mij, dat ik op u moge betrouwen, en alle vergankelijke dingen minachten, en door geene moeijelijkheid moge afgetrokken worden om u te dienen, tot dat ik met u, mijn laatste einde, eens gerake. Ik bemin u, o onbegrijpelijke goedheid, want gij zijt alleen goed, alleen heilig, alleen alle liefde waardig. O allerheiligste Maagd Maria, vuriger in liefde dan de Cherubs en alle Heiligen, volmaak alles wat aan mijne ziel ontbreekt, opdat ik ter liefde van mijnen God leve en sterve, en liever sterven moge dan hem niet te beminnen. Ach, dat ik toch nooit iets beminne, dat ik om uwent wil niet bemin! Doorzie, o mijn God, mijn hart, en vindt gij iets in hetzelve, dat met de liefde, die ik hier belijd, strijdig is, zuiver en verbeter dan zulks. Te laat heb ik u bemind, o onvergankelijke schoonheid! ik heb u te laat bemind, en ik bemin u niet zoo als ik moet en zoo als ik u wensch te beminnen met eene oneindige liefde, ja, met de liefde, waarmede gij u zelven bemint; want deze alleen kan uwe minzaamheid begrijpen, allerliefste God! Uwe liefde maakt, dat ik bedroefd ben, omdat ik u, die voor mij zoo goed zijt, ooit vergramd heb; ik ben niet bedroefd, omdat ik u vrees, maar omdat ik u bemin. Konde het geschieden door het vergieten van mijn bloed, dat ik u nooit hadde vergramd, o, dan zoude ik gaarne op dit

oogenblik den laatsten druppel storten. Ik bid u, o eeuwige Vader! door uwe oneindige barmhartigheid; u, o eenige Zoon, door uwe liefde tot de zondaren, u, o H. Geest, door het vuur van liefde; u, o H. Drievuldigheid, door het bloed en de verdiensten van Jesus Christus, spaar mij, zondig mensch, en wasch mij nog meer van mijne boosheid en wil mij van mijne zonden zuiveren. Dit alles is, o God, mijn innige wensch; maar zoo ik daarna door de hevigheid der ziekte of door bedrog des vijands anders dacht of zeide, dan wederroep ik van heden af, en houd het van geene waarde, ja, verzaak en verfoei het. Dit is mijn uiterste wil, voor u, mijn God, wil ik leven en sterven.

TOT JESUS.

O genadige Jesus! ik bid u, als mijne oogen zullen breken, als mijn mond zich zal sluiten en mijne tong niet meer zal kunnen spreken, dat mijn geloof dan niet twijfele, mijne hoop niet wankele, mijne liefde niet verflaauwe! Heer Jesus, door de bittere benaauwdheid, die u in het hofje zoo zeer heeft bezwaard, dat gij hebt uitgeroepen: mijne ziel is bedroefd tot den dood toe, en door de bitterheid, die gij aan het kruis onderstondt, bijzonder toen uwe gezegende ziel uit het ligchaam is gescheiden, wil mij uwen dienaar, in het uur des doods troosten en barmhartig zijn. Amen.

—

TOT MARIA.

Maria, Moeder der barmhartigheid, door het zwaard van droefheid, dat uwe ziel doorstoken heeft onder het kruis, toen gij uwen beminden Zoon voor mijne zaligheid hebt zien sterven, wil mij, in het laatste uur mijns levens, door de verdiensten van uwen Zoon, ook genadig zijn, en gedoog niet, o troosteres, dat men zal zeggen, dat gij eene ziel in haren uitersten nood verlaten hebt, maar gewaardig u, mij in mijn sterven met medelijdende oogen te aanschouwen. Maria, moeder der genade, moeder der barmhartigheid! bescherm ons, door uwen Zoon, van den vijand, en ontvang ons in het uur des doods.

TOT DEN H. JOZEF.

O heilige Jozef, die in de omhelzing van den zoetsten Jesus en uwe liefste bruid Maria van deze wereld zijt gescheiden! kom mij met Jesus en Maria te hulp, als de dood mijn leven zal eindigen; en verwerf mij de genade, dat ik in dezelfde heilige armen van Jesus en Maria moge sterven. Jesus, Maria, Jozef, in uwe handen beveel ik mij, levende en stervende. Amen.

TOT DEN HEILIGEN BESCHERMENGEL.

O getrouwe leidsman, die mij van God gegeven zijt tot mijn' beschermer en bewaarder, sta mijne arme ziel in haren uitersten doodstrijd bij,

en bescherm haar alsdan tegen alle aanvechtingen des helschen vijands; wil haar, gezuiverd van alle zonden, voor haren Regter brengen, opdat zij zijn regtvaardig oordeel gelukkig mogen ontkomen, en het goddelijke Wezen eeuwig met u aanschouwen. Amen.

UITERSTE WIL VAN EEN CHRISTEN.

Ten allen tijde zal ik den Heer zegenen, altijd is zijn lof in mijnen mond. PSALM 33. v. I.

Mijn eerste wil en mijne begeerte is, ter eere van God den Vader, God den Zoon, God den heiligen Geest en de H. Maagd Maria, volmaaktelijk te leven en wel te sterven. Ik aanbid, loof, verheerlijk u altijd, en in eeuwigheid, o hemelsche Vader, almagtige en eeuwige God, voor al de oneindige weldaden en barmhartigheden, waarmede gij hemel en aarde vervuld en alles uit niet geschapen hebt; maar bijzonder, omdat gij alle redelijke schepsels, en onder deze ook mij, onwaardigste aller schepselen, naar uw goddelijk beeld geschapen, bewaard en bestuurd hebt met uwe oneindige wijsheid en voorzienigheid, door over mij uwe overgroote weldaden uit te storten, en hetwelk gij nog dagelijks doet. Daarom dank ik u, mijn God, en laat mijn hart niet rusten, vóór dat het blijve en ruste in u, mijn Schepper! Verleen mij dan, mijn Heer en mijn God, altijd te rusten in u, buiten alle geschapen zaken, buiten alle giften en gaven, buiten al wat gij niet zijt. U dank ik

ook, o Zoon van den levenden God, voor de allerheiligste liefde, met welke gij mij bemind hebt, door mensch te worden en de gedaante van eenen knecht aan te nemen, door voor mij al die pijnen te hebben ondergaan, zoo wel in uw bitter lijden als in uwen heiligen dood. Ootmoedig bid ik u, mij deelgenoot dezer heilige verdiensten te maken, opdat ik daardoor volkomen vergiffenis moge verkrijgen van al mijne zonden, en dat mijne ziel van alle kwaad moge bevrijd worden, om alzoo aan uwe goddelijke Majesteit aangenaam te wezen.

Gewaardig u, Heer Jesus! door het vergieten van uw dierbaar bloed, mij en alle menschen te helpen, die in nood, kwelling, benaauwdheid, vreeze, angst, lijden, zonden, ziekten, rampen, en in gevaar van ziel en ligchaam zijn, of zullen komen; ook die nu in doodstrijd liggen. Wees toch, o God! diegenen gedachtig, welke gij door uw bitter lijden vrijgekocht en verlost hebt. O God, H. Geest, mijn vertrooster en heiligmaker, ik loof en verheerlijk u ook, en beveel en geef u mijne ziel en mijn ligchaam, mijnen voortgang en het einde mijns levens; verleen mij een zalig uiteinde door waardige vruchten van boete met een waarachtig leedwezen over mijne zonden, opdat ik door uwe heiligmakende genade zalig worde. Ik beveel u de geheele Kerk; vervul haar, bid ik u ootmoedig, steeds met het licht der waarheid en eendragt. Geef, dat alle menschen, die nog in dwalingen zijn, tot u mogen komen met eene waarachtige liefde, verleen hun en alle menschen

eenen bestendigen vrede, liefde en eendragt, met eene waarachtige verzaking en leedwezen van hunne zonden, en vergiffenis derzelve, opdat zij uwe goddelijke Majesteit nooit meer vergrammen. Verleen ook aan alle geestelijke en wereldlijke overheid, en aan alle zielbestuurders eene heilige voorzigtigheid en wijsheid, en aan de onderdanen alle deugden en volmaaktheden.

Mijn Heer en mijn God, ik geloof in u, omdat gij de eeuwige waarheid zijt. Nu en in het uur van mijnen dood, geloof ik al hetgeen de heilige, Roomsche, Katholieke Kerk ons voorhoudt om te gelooven, en in dat Heilige Geloof wil ik leven en sterven. Ik hoop op u, en betrouw op uwe oneindige barmhartigheid en goedheid, door de verdiensten van uw bitter lijden, dat gij al mijne zonden zult vergeven, en mijne ziel zalig maken; geef mij uwe genade tot volharding in alle goede werken, met volmaaktheid tot den dood toe. Ik bemin u, mijn Heer en God, om dat gij de oneindige goedheid zijt, en daarom begeer ik u alleen uit geheel mijn hart en krachten volkomen lief te hebben, te dienen en te beminnen, met zulke liefde, waarmede alle regtvaardigen u beminnen, die er geweest zijn, en zullen komen op de aarde, in het vagevuur en in den Hemel; ook gelijk gij bemind zijt, en zult bemind worden van de hemelsche geesten, en van uwe roemrijke Moeder Maria. Nog tracht ik en wil u dag en nacht in alle eeuwigheid beminnen, gelijk gij waardig zijt, want gij zijt altijd alleen mijne hoop, blijd-

schap, mijne zoetheid, mijne rust, en mijn al, in welke ik wensch geheel veranderd te worden. Ach, of ik uwe oneindige goedheid nooit vergramd hadde! Ik verfoei alle zonden, en al hetgeen buiten u is, en uwe goddelijke Majesteit kan mishagen. Mijn Heer en God, geef mij, dat ik altijd moge rusten in u, verzakende alle kwaad, eigenliefde, eigen wil, eigen zinnelijkheid, eigen begeerten, alle ijdelheden, en onverstorvenheden, alle onvolmaaktheden en zonden, nu en altijd, en in de eeuwigheid, ook in het uur mijns doods, in welk uur of tijd ik verzaak alle ingevingen des duivels, waartegen ik mij nu en alsdan verzet. Ik offer mij geheel aan u, tot uwen eeuwigen lof en offerande, o allerzoetste Jesus! vernietig in mij al wat kwaad en ongeschikt is, en vernieuw mijnen geest, mijne ziel en mijn ligchaam met de verhevenheid uwer goddelijke genade, opdat ik niets denke, niets spreke, niets zie, niets gevoele, niets hoore, niets wille, niets doe, dan hetgeen u, mijn God, het alleraangenaamste is. O levende bron, vervul mijn hart met het vuur van uwe goddelijke liefde, opdat ik geheel verslonden worde in u, en niets begeere dan u alleen: en geef mij eene ware kennis van u en van mijnen niet, mijne onmagt, krankheden en zonden. O zoet gezelschap, te zijn met en in u! o Jesus, vol van zoetheid en heiligheid! laat mij toch van het getal uwer uitverkorenen wezen. O gever van alle goed, wie zal mij geven, dat ik geheel in u moge wezen en rusten! — Wie zal mij zulk een leven verleenen,

dat ik mag zeggen met den Apostel Paulus: ik leef nu niet meer, maar Christus leeft waarlijk in mij. Ik bid u, mijn Heer en mijn God, verhoor mij, door de verdiensten van al uwe Heiligen, en voornamelijk van uwe heilige en bedrukte Moeder en Maagd Maria. Het is mij uit den grond mijns harten leed, dat ik uwe oneindige Majesteit ooit vergramd heb, en oorzaak ben, dat anderen u vergramd hebben, nu vergrammen of nog zullen vergrammen. Ik wil liever, door uwe goddelijke genade, duizend dooden sterven dan u nu, of ooit nog te vergrammen. Trek dan, o zoete Jesus, mijn hart steeds tot u, opdat het, afgescheiden van al het aardsche en vergankelijke, altijd moge branden in het vuur uwer goddelijke liefde. O allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, wees gegroet! ik verootmoedig mij voor u, en bid u voor mij en alle menschen om vergiffenis van al onze zonden, een zuiver leven, een waarachtig geloof, eene vaste hoop, eene brandende liefde, eene volmaakte ootmoedigheid in deugden. Bescherm ons, goedertierendste Moeder, in al onze krankheden, kwellingen en nood zoo naar ziel als naar ligchaam, bijzonder in het uur van onzen dood, opdat wij, door u beschermd zijnde, in den Heer mogen rusten. O heilige Geesten der Engelen! bidt voor ons, en voornamelijk gij, onze heilige bescherm-Engel; beschermt ons ook, gij, alle lieve Heiligen Gods, weest onze voorbidders door al uwe verdiensten en gebeden, opdat wij hiernamaals eeuwig met u mogen leven. Geef, Heer, door al

die verdiensten en voorspraak, den levenden vergiffenis, en den overledenen de eeuwige rust. Ik wensch Heer, uit al mijne krachten en genegenheden, volgens den inhoud van mijnen voorschreven uitersten wil, uwe goddelijke Majesteit nooit vergramd, maar altijd bemind en gediend te hebben van het eerste oogenblik mijns levens tot het laatste toe, en dat alle menschen en schepselen zoo deden, en gedaan hadden, die er ooit geweest zijn, nu zijn en zullen komen, en dat uit eene zuivere liefde tot u, en om u alleen, mijn Zaligmaker! aan wien ik mij, geheel en gansch met ziel en ligchaam, overgeef, betrouwende op de verdiensten van den allerheiligsten Naam Jesus, voor wien alle knieën gebogen worden, om vergiffenis van mijne zonden; volkomene beternis des levens, en hiernamaals de eeuwige glorie te verkrijgen. O ongeschapene Godheid, één in wezen, en drievuldig in personen! O God en mensch, mijn Heer Jesus, in uwe handen, met al de bovengeschrevene verlangens, verzoeken, betrachtingen en oefeningen, en met deze heilige woorden: Jesus! Maria! nu en als ik zal sterven, beveel ik u mijnen geest. Amen.

GEBED.

Mijn Heer en mijn God, daar ik hoop en betrouw het voormelde van uwe goedheid en goddelijke majesteit te verwerven, draag ik nu en altijd voor mijnen naaste, alsmede tot verlossing

der geloovige zielen in het vagevuur, al het bovengezegde op met alle heilige opofferingen der mis, ook allen lof, eer en alle heilige werken en oefeningen aller menschen, zoo van boetvaardigen als van anderen, die er ooit gedaan zijn en nog dagelijks geschieden van de heilige en hemelsche Geesten, en van de allerheiligste Maagd en bijzonder die van haren eeniggeboren Zoon Jesus Christus, voornamelijk voor die menschen, welke deze bovengemelde oefeningen gedurig met godvrucht overdenken, en dikwijls bij dag en nacht, zoo door een in- als uitwendig teeken of gedachte, hetzelve zullen vernieuwen met een goeden wil en genegenheid, ter eere en roem van u en uwe gezegende Moeder Maria, en tot zaligheid onzer ziel. Dit alles, o goedertierene God, is mijn ootmoedig verklaren, verzoek, begeerte en uiterste wil, nu en altijd, en voornamelijk in het uur van mijnen dood, welken dood ik gaarne ontvang; ook offer ik u volgaarne mijn leven op, tot vergiffenis en voldoening van al mijne bekende en onbekende zonden, alsook die van andere menschen, zoo tegenwoordige als toekomende, van welke zonden ik u bid, dat gij mij en hen gelieft te bewaren.

SMEEKBEDE TOT DEN H. ROCHUS, BIJZONDEREN BESCHERMER TEGEN DE PEST.

Wie ziet men hier uitverkoren,
En met een rood kruis geboren,
In dit droevig tranendal,

Wie het is, men toonen zal? —
Men moet naar den naam niet vragen,
Want hij ons haast zal behagen,
Rochus is de regte man,
Van wiens deugd men spreken kan.
Van zijne ouders, eerst gestorven,
Had hij al veel goed verworven:
Gaf den armen, wel bedacht,
Alles wat was in zijn' magt.
Hij heeft zich alsdan begeven,
Om in stilte te gaan leven.
Nam toe in ootmoedigheid,
En ook mede in strengheid.
Zocht ook met een hart vol vreugden,
Eens te staan naar alle deugden,
Heeft zich dat vast voorgesteld,
Met een mannelijk geweld.
Zijn zin was zeer voor het reizen,
Om zijn ijver te bewijzen:
Nam een' pelgrims kleeding aan,
Om zoo onbekend te gaan.
Is dan uit zijn land verdwenen,
In Italië verschenen,
Daar hij zeer veel zieken vond,
Die hij maakte weer gezond. —
Zocht naar Rome ook te zweven,
Om den zieken troost te geven:
Heeft dan ook gedaan zijn best,
Hielp, die lagen aan de pest.
Ieder werd door hem genezen,
Uit het graf schier als verrezen,

In veel steden overal,
Van dit gruwzaam ongeval.
De begeert' kwam hem verwekken,
Om weêr naar zijn land te trekken;
Hij werd onder weg zeer krank,
En zijn ziekte duurde lang.
God, om hem eens te beproeven,
Kwam zoo zijnen vriend bedroeven;
Hij kreeg spijs door eenen hond,
Waardoor God hem voedsel zond.
Als hij had zijn' kracht hernomen,
Is hij in zijn land gekomen,
Daar hij aanstonds werd verrast,
Als een bespieder aangetast.
Daar geraakte hij in boeijen,
Waar men zijne deugd zag groeijen;
Bleef gevangen vijf jaar lang,
Doch vond troost in 't zwaar bedwang.
Hij werd tot zijn groot behagen,
Zelf ook met de pest geslagen;
Doch, eer dat hij daaraan stierf,
Hij voor ons van God verwierf,
Dat elk, die zijn' hulp zou vragen,
In deez' schrikkelijke plagen,
Zou verlost zijn van de kwaal.

V. Bid voor ons, H. Rochus.

R. Opdat wij der beloften van Christus mogen waardig worden.

GEBED.

Wij bidden u, o Heer! die den zaligen Rochus hebt beloofd, dat degenen, die hem zouden bidden en aanroepen, op geenerlei wijze van de pest zouden geraakt of besmet worden, dat wij, die hem in onzen nood aanroepen, door zijne voorspraak van de pest en doodelijke smarten des ligchaams en der ziel mogen bevrijd worden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ZIE WAT GIJ KIEST, EER GIJ VERLIEST.

Twee zaken stelt u voor de Heer,
Gij kunt kiezen naar begeer:
Of eeuwiglijk met hem te zijn,
Of eeuwig in helsche pijn;
Hij wil u helpen, help gij meê,
Dit hangt aan u, zijt gij tevreê?
Kiest wat gij wilt, 't is in uw' magt,
Maar eer gij kiest, wees wel bedacht.
Van deze keus hangt af het al,
Wat baten of wat deren zal;
Of eeuwig blij, of in 't geween:
Voor uwe ziel, ge hebt maar een',
Tel toch zoo dure taak niet ligt,
Maar denk aan 't overgroot gewigt;
Want voor Gods oordeel en de hel,
Valt er hiernamaals geen appèl.
Daarom zie wel wat dat gij doet.

En denk altijd: het gaat voor goed.
Als daar het vonnis is gegaan,
Is het voor de eeuwigheid gedaan.
Gij zegt: het zal zoo haast niet zijn,
Ik vraag: wie geeft u dan termijn?
Heeft God u uitstel toegezeid,
Of zijt gij meester van den tijd?
Of staat gij met den Heer zoo wel,
Dat hij maar wacht naar uw bevel?...
Hebt gij met het leven een verdrag,
Of zoo den dood in uw ontzag?
Het is zoo niet gelijk gij ziet,
Ik bid u toch, bedrieg u niet:
Integendeel, zoo schud en beef,
Als gij bedenkt, hoe dat gij leeft:
Zie eens, hoe dat uw' zaken staan,
Eer dat gij in 't gerigt zult gaan.
Daar is geen vaster uur noch tijd,
Men is daar streng, men scheldt niet kwijt;
Het gaat daar erg, geloof het mij,
Daar God is regter en partij:
En wat nog 't allerzwaarste is,
Gij spreekt daar zelf getuigenis. —
Noch goed, noch kwaad en zwichten nu,
Uw werken, die betichten u;
Zijn zij dan goed, zij roemen u,
Maar zijn ze kwaad, verdoemen u!...
Wat helpt toch aardsch geluk en vreugd,
Als gij te kort schiet in de deugd!
Als gij in Josaphats vallei,
Zult moeten staan ter linker zij',

En daar van God vermaledijd,
Ter helle vaart voor de eeuwigheid?
O eeuwig, eeuwig! — denk het wel,
Het is voorwaar geen kinderspel!
En zie toch wel wat gij verkiest,
Hij waagt te veel, die 't al verliest.
O speel toch niet met 't eeuwig vuur,
Uw' ziel te wagen, is te duur.

PEINST EER GIJ REIST.

Wie kan leven zonder beven',
Die beneden 't sterven staat,
Daar genuchten zoo haast vlugten,
En het leven u verlaat?
Gij zult sterven en bederven,
En verwerven loon naar werk:
Wil uw' zinnen dan verwinnen,
En hooren naar Godes Kerk.
Wilt gij rusten, toom uw lusten,
Die bederven uw gemoed;
Wil het vleijen toch vermijen,
Dat uw ziel den doodsteek doet.
Al het kwelen, al dat spelen,
Harten stelen hier en daar,
Mag behagen twee drie dagen,
Maar de wroeging komt daarna.
Konden uren eeuwig duren,
Daar 't bezuren nimmer zag;
Het vermaken mogt wat smaken,
Maar na 't staken komt de slag. —
Dan is 't knagen, dan is 't klagen,

Dan is 't vragen om respijt,
Als de jaren u bezwaren,
Als verloren is de tijd.
Als 't vermijden, als 't verleiden,
Als 't verblijden is gedaan,
Dan komt scheijen, dan is 't schreijen,
't Eeuwig weenen komt dan aan.
Als het leven gaat begeven,
En bedreven de ijdelheid,
Dan komt droefheid en berouwen,
Dan beschouwt men de eeuwigheid.
Want uw vleijen, dat het schreijen
Zal verbeiden, is te laat.
Wil dan peinzen om te reizen,
En neem wijzen raad voor daad.

GEBED OM VAN GOD EENEN ZALIGEN DOOD TE VERWERVEN.

Genadige Zaligmaker Jesus Christus, Heer van leven en dood, om wiens wil wij leven en sterven, ik bid u, door uwen heiligen en allerbittersten dood aan den galgenboom des kruises, dat uwe tweede komst in het uur mijns doods mij niet slapend, noch traag en onbereid vinde; maar wakend, en daar wel op bedacht. Laat ook niet toe, dat ik zonder opregt leedwezen en volmaakte liefde tot u, uit dit leven scheide, of dat ik, door eenen onvoorzienen dood, uit deze wereld gerukt worde; maar verleen mij, dat ik gewapend en versterkt worde; in het waarachtig Katholieke Geloof, met eene grondhartige droefheid over mijne zonden, na

eene regtzinnige biecht en volle voldoening. Geef mij, dat ik alsdan moge ontvangen het allerheiligste Sacrament des altaars en het heilige Oliesel, wanneer de andere dingen mij zullen begeven, die men toch op de wereld maar voor een' korten tijd bezit. Gij, die altijd met uwe uitverkorenen verblijft, verlaat mij niet, bijzonder in dien uitersten nood, als men met den duivel moet worstelen. Doe mij alsdan bijstaan door uwe heilige Engelen, en mij door hunne voorspraak tegen alle bekoringen beschermen; dat zij mij in mijne pijnen vertroosten en versterken. Laat de deugden van geloof, hoop, liefde en lijdzaamheid in mijne ziel de overhand hebben, opdat ik mij met een welgesteld gemoed in uwe handen moge bevelen, en dat ik in eene heilige overweging moge ontslapen, en gerust ingaan in dat Rijk, dat gij ons met zoo zwaren arbeid en overgroote pijnen hebt bereid. Denk toch eens op mijne zondige ziel, o goedertierene Zaligmaker, die den rouwhartigen moordenaar uw hemelsch Koningrijk toegezegd en genadiglijk verleend hebt, al is het, dat hij zich eerst op het laatste oogenblik zijns levens tot u keerde. Gun mij, dat ik met hem uit uwen gezegenden mond die troostende woorden hoore: *Heden zult gij met mij wezen in het Paradijs.* Amen.

LITANIEN EN GEBEDEN

OM

EEN' GOEDEN DOOD TE VERKRIJGEN.

O God, gij zijt alleen de Heer mijns levens. Ik weiger niet heden te leven, maar ik begeer niet te leven, indien ik mijn leven voor of tot uwe eer en dienst niet zoude besteden. Zoo gij mij van daag ook gebiedt te sterven, weiger ik den dood niet; ik zal sterven, opdat ik u moge zien; ik zal met u sterven, opdat ik eeuwig met u moge leven. Ach, dat uw allerheiligste wil in mij, door mij, wegens mij, en in al het mijne in dien tijd en in eeuwigheid geschiede.

Mijn hart is bereid, o God, mijn hart is bereid. Heer! wat wilt gij, dat ik doe? Heer! wat wilt gij dat ik lijde? Heer! wat wilt gij, dat ik worde? Wij bidden u, o Heer! word verzoend op het ontvangen onzer overgevingen, en trek onzen wederspannigen wil genadig tot u.

Het smart mij, en is mij van ganscher harte leed, dat ik u ooit vergramd heb, o mijn God! omdat gij goed, heilig, mijne liefde en mijn God zijt.

Ik bid u, o Heer! dat de vurige en versterkende kracht uwer liefde mijnen geest van alles aftrekke, wat onder den Hemel is; opdat ik uit de liefde van uwe liefde en door de liefde van uwe liefde sterve, aangezien gij, God, mensch geworden zijnde, uit liefde tot mij u gewaardigd hebt te leven en te sterven.

Heer Jesus Christus, om de bitterheid des doods, dien gij voor mij aan het kruis hebt geleden, bijzonderlijk in het uur, wanneer uwe allerheiligste Ziel uit uw gezegend Ligchaam is gescheiden, ik bid u, ontferm u over mijne ziel bij haar verscheiden, en geleid haar ten eeuwigen leven. Amen.

Verlos ons, Heer, naar uwe groote barmhartigheid! van een' schielijken en onvoorzienen dood.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van een' kwaden dood.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van alle zonden.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van alle listen des duivels.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van alle schrik en vreeze.

Als wij zullen sterven, verlos ons! Heer, van alle bekoringen.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van mistrouwen en wanhoop.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van den geest der laatdunkendheid.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van de verharding des gemoeds.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van uwe gramschap.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van de magt des duivels.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van de pijnen der hel.

Als wij zullen sterven, verlos ons, Heer, van alle aanlokselen der wereld, des duivels en des vleesches.

Heer, geef ons, stervende, dat wij de heilige Sacramenten mogen ontvangen.

Heer, geef ons, stervende, overvloedigheid van uwe goddelijke genade.

Heer, geef ons, stervende, een volmaakt berouw.

Heer, geef ons, stervende, eene vaste hoop en een sterk geloof.

Heer, geef ons, stervende, verduldigheid en lijdzaamheid in onze smarten.

Heer, geef ons, stervende, vroomheid tegen de aanvallen des duivels.

Heer, geef ons, stervende, eene volmaakte gelijkvormigheid aan uwen wil.

Heer, geef ons, stervende, eene allervurigste begeerte om God te aanschouwen.

Heer, geef ons, stervende, den bijstand der allerheiligste Maagd Maria.

Heer, geef ons, stervende, de bescherming der Engelen en de voorspraak van alle Heiligen.

Heer, geef ons, stervende, de gebeden en hulp des priesters.

Heer, Jesus Christus, Zoon van den levenden God, wees ons, door uwe allerheiligste Menschwording, genadig over onze zonden, en maak ons zalig.

Door uwe heilige geboorte, dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

Door uw doopsel en vasten,
Door uwen heiligen ijver en werkzaam leven,
Door uwen honger, dorst en waken,
Door uwe zuchten en uitroepingen,
Door uwe allerbitterste tranen,
Door den allerhoogsten schrik en droefheid uws harten,
Door uw bloedig zweet,
Door het binden uwer handen,
Door uwe versmadingen, kaakslagen en bespottingen,
Door uwe allerpijnlijkste wonden der geeseling,
Door uwe krooning met doornen,
Door uwe dierbare bloedstortingen,
Door uw heilig kruis en lijden,
Door den gal en den azijn, door u gesmaakt,
Door uwe vijf wonden,
Door uwen heiligen doodstrijd,
Door uwe allerheiligste ziel in de handen uws Vaders bevolen; en voor de verlossing der wereld van het ligchaam afgescheiden,
Door uwen dood en uwe begrafenis,
God hemelsche Vader,
God Zoon, Verlosser der wereld.
God Heilige Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
Door uwe grenzelooze barmhartigheid,
Door de verdiensten en voorspraak der allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria,
Door de voorspraak der heilige Engelen en Aarts-Engelen,
Door de verdiensten en voorspraak der heilige Apostelen en Evangelisten,
Door de verdiensten en voorspraak der heilige martelaren en martelaressen,

dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

Door de verdiensten en voorspraak der heilige Leeraren, dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

Door de verdiensten en voorspraak der heilige Monniken en Kluizenaars, dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

Door de verdiensten en voorspraak der heilige Priesters en Levieten, dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

Door de verdiensten en voorspraak der heilige Maagden en Weduwen, dat mijne ziel den dood der regtvaardigen sterve.

H. Aarts-Engel Michaël, heilige Bescherm-Engel, en alle orden der heilige Geesten, en gij, onze zalige beschermers N. N., beschermt ons in den strijd, opdat wij in het schrikkelijke oordeel niet verloren gaan.

En gij, allerheiligste Moeder, en Maagd Maria, wonderbare Moeder, troosteres der bedrukten, Koningin van alle Heiligen, spreek voor ons, opdat onze ziel zonder eenige vlekken der zonden, straf of schuld van de Engelen verdiene opgenomen te worden, en dat deze haar leiden naar het vaderland in het hemelsche Paradijs. Amen.

Vriendelijke aanspraak tot Christus, onzen Regter, om met Hem vóór het uur des doods af te rekenen.

Ja, die dag zal eens verschijnen,
Aan de wereld lang voorzegd,
Daar haar schoonheid zal verdwijnen,
En in asch zal zijn gelegd!

Dag van gramschap, dag van oordeel,
Strenge, schrikkelijke dag;
Want dat niemand, tot zijn voordeel,
Ook één woord meer spreken mag.
Welk een beven, wat al tranen
Zal men zien dan overal,
Als men hooren zal bij namen,
't Meest verborgenste geval;
Als 't geluid van de trompetten,
Die met eenen vreemden klank,
Zullen 't al in roering zetten,
Ieder pramen tot den gang.
Uit die oude graven, muren,
Zullen dooden tot Gods troon,
Tot verwondering der nature,
Gaan verwachten straf of loon.
't Is er al, de Regter mede,
Is gezeten op den troon,
Alle zonden, werk en zeden,
't Komt gewis dan al ten toon.
Zie, het boek van ieders leven
Komt te voorschijn eerst vooral; —
Ach! het staat hier al geschreven,
Zelfs 't verholenste van al.
Was zal ik dan, zondaar, maken,
Tot wien neem ik mijnen loop?
'k Hoor den goeden hier ook raken,
't Schudt en beeft al overhoop.
Groote Heer, vol van genade,
'k Vlugt in uwen zoeten schoot,
Nooit is het bij u te spade,

O verlos mij van den dood.
Ik ben meê een van die menschen,
(Ach! gedenk het, Jesus zoet!)
Voor wie gij, volgens uw wenschen,
Hebt gestort uw heilig Bloed.
Uw' vermoeidheid, kruis en lijden,
Daar ik mede ben bezocht,
Zijn getuigen t' allen tijde,
Dat ik duur ben afgekocht.
Laat die pijn, laat al dat lijden,
Laat dit bloedig kruis, wel aan!
Dat er duizend doet verblijden,
Voor mij niet verloren gaan!...
Geef, dat wij de zonden derven,
Goede Jesus! doe genâ;
Eer de dag komt van te sterven;
Eer het namaals wordt te spâ.
Ik, o Heer, beken mij schuldig,
Schaamte maakt mij heel vermijd;
Heusche Regter! wees verduldig,
Zeg: ik scheld u eeuwig kwijt.
Magdalena, door berouwen,
Heeft uw' gunsten haast beproefd,
En des moorders vast betrouwen,
Naar den hemel niet getoefd.
Waarom zal ik min verwachten,
Deugt mijn bidden niet een zier?
Uwe goedheid kan met magten,
Mijn verlossen van het vuur.
Zie, de plaats, daar ik moet wezen,
't Zij aan uwe regter zij,

Daar uw schaapjes uitgelezen,
Uit de bokken staan, gansch vrij.
Ach! laat mij daaronder schuilen,
Schenk mij ook het eeuwig goed,
Laat de duivels eeuwig huilen,
Met al hun verspeeld gebroed.
Vol berouw kom ik dan vragen,
Diep vernederd van gemoed,
Wil toch zorge voor mij dragen,
Als gij mij hier scheiden doet.
Is er oorzaak om te beven,
Deez' gewis, gaat boven al,
Dat, om rekening te geven,
Ieder weêr ontwaken zal.
Spaar dan Jesus, alle menschen,
Breng hun liever naar hun lust,
Tot de vreugde, die zij wenschen,
In de ongestoorde rust.

TESTAMENT OF UITERSTE WIL

VAN EEN' CHRISTEN, OM DAGELIJKS VÓÓR DE NACHTRUST, EN HET EINDE ZIJNS LEVENS TE HERHALEN.

Mijne lieve Jesus, ik verlaat al de genoegens dezer wereld; mijne ziel schenk ik aan mijnen lieven God, mijn ligchaam aan de aarde en tot aas der wormen. Vrijwillig verlaat ik alle vermakelijkheden van dit leven; alle aardsche dingen, welke slechts ijdelheid zijn.

Alle zonden zijn mij van harte leed: ik verzaak

dezelve, omdat zij mishagen aan u, mijn God! welken ik boven alles bemin, die alle liefde waardig zijt.

Ter liefde Gods vergeef ik, ja uit den grond mijns harten, aan al mijne vijanden.

Ik geloof in éénen God, die eenig is in zelfstandigheid, één in wezen, drievuldig in personen, Vader, Zoon en H. Geest, en dat de eenige Zoon Gods, Jesus Christus, de tweede Persoon der heilige Drievuldigheid, voor mij is mensch geworden, zijnde de Verlosser en Zaligmaker der wereld, looner van het goed en straffer van het kwaad, en welke persoon van eene oneindige goedheid en wijsheid is.

Ik geloof vastelijk alles wat de ware Roomsch-katholieke en apostolische Kerk mij voorhoudt te gelooven.

Ik hoop van de goddelijke goedheid vergiffenis van al mijne zonden, de genade Gods over al mijne woorden, werken en gedachten, en hiernamaals het eeuwige leven.

Ik bemin u, mijn God, uit geheel mijn hart, uit geheel mijn gemoed, en uit al mijne krachten, omdat gij de opperste, de oneindige goedheid zijt.

Ik onderwerp mij geheel aan al hetgeen, wat God door zijnen allerheiligsten wil over mij belieft te beschikken. Ik ben bereid om alles te doen en te lijden, te leven en te sterven, zoo als God het wil en hem behagen zal.

Ik beveel mijn ligchaam en mijne ziel in de voorspraak der allerroemwaardigste Maagd Maria,

mijne liefste Moeder en voorspreekster, in den bijstand van den H. Josef, in de gebeden mijner heilige Patronen N. N., in de bescherming van mijnen Engel-Bewaarder, en in de hulp van alle Heiligen, opdat zij mij in het uur des doods willen bijstaan. Amen.

Mijne laatste woorden zullen zijn: *Jesus*, *Maria*, *Josef!*

In hunne armen wil ik leven en sterven, en als mijne tong den heiligen naam niet meer kan uitspreken, zal dit mijn hart doen, en zoude in het uur des doods mijn verstand mij ontbreken, zoo verklaar ik nu voor den toekomenden tijd, en zeg:

JESUS! MARIA! JOSEF!

O mijn God! in uwe handen beveel ik mijnen geest.. Amen.

VERZOEK
OM DE ZEVEN GAVEN VAN DEN H. GEEST,

MET EENIGE KRACHTIGE GEBEDEN VOOR ALLE GODZOEKENDE ZIELEN.

AANBIDDING TOT DEN H. GEEST.

O ongeschapen God! o aanbiddelijke H. Geest, aanzie het maaksel uwer handen, dat naar uw heilig beeld geschapen is en hetwelk dorstig is naar de instorting uwer zeven gaven en de overvloedige genaden. Kom, verlicht en verander het benevelde verstand van uwen slaaf in eene opregte wijsheid, opdat ik u diene en aanhange in den geest van ontblooting van al hetgeen aardsch en tijdelijk is, in eene volle versterving en verlating van mij zelven en van mijnen wil, om geheel in u te leven. O goddelijke Zon, doorstraal het binnenste mijner laauwe ziel, want ik wensch naar u met duizend verzuchtingen: zie op mij neder en ontferm u mijner, mijn God. Amen.

VERZUCHTINGEN OM DE ZEVEN GAVEN VAN DEN H. GEEST TE VERKRIJGEN.

De gave van wijsheid.

O goddelijke Geest, die een zijt met den Vader en den Zoon, kom en stort in mij de gave van wijsheid, opdat ik het kwaad verfoeije, en het

goede omhelze. Kom, o beminnaar aller deugden, en schep in mij een nieuw en vroom hart, opdat ik het verschil van het eeuwige en van het tijdelijke kenne en begrijpe. Kom, o allerwijsste Leermeester! leer mij, onwetende, uwen heiligen wil kennen, en al de dagen mijns levens dien volbrengen. Kom, o bron van alle goed, wasch mij in het bloed van mijnen Zaligmaker en Verlosser. Kom, o goddelijke Heelmeester, genees mijne wonden, en verlicht mijne duistere oogen, opdat ik u kenne en beminne. Kom, o sterke Almogendheid, verhef mijn traag hart tot u, en doe mij walgen van hetgeen op aarde is. Kom, o goddelijke Zon, verlicht mijn duister verstand en beweeg magtig mijnen wil, om u alleen aan te hangen.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest: gelijk het was in het begin, nu en altijd, en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van verstand.

O allerhoogste Majesteit, stort in mij de gave van een opregt en gezond verstand, om u alleen te zoeken, en alles buiten u te versmaden, om u alleen aan te hangen. O eenige troost der zielen, waarom verbergt gij u voor uw schepsel, dat zonder u niets kan? O liefderijke, goede God, doorgrond het binnenste van uw arm schepsel, en trek mij tot u. O allerbarmhartigste Vader der armen, kom en maak mij rijk door uwe onwaardeerbare schatten, want mijne ziel wenscht

naar u, o allermildste gever der gaven; zonder u is er niets in mij, zelfs niet eene goede gedachte; kom en verlicht mijn verstand, en verhef mijne gedachte tot u.

O ongeschapene Wijsheid, kom, en zuiver mijne meening van allen eigenbaat en ijdelen roem. O leven, dat altijd vloeit in den Vader en den Zoon, vloei toch in het binnenste mijner ziel door eene volmaakte liefde.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van raad.

Ik aanbid U, o goddelijke H. Geest! stort in mij de gave van raad, opdat ik naar uw meest behagen de deugden op het allervolmaaktste moge oefenen.

O goede Meester, aanzie met uwe minnelijke oogen mij, blinde en onwetende, en leer mij den korten tijd dezes levens naar uw behagen, ter zaligheid besteden.

Kom, o zoete liefde des Vaders en des Zoons, heilig mijne ziel tot uwen heiligen Tempel en woonstede. O allersterkste God, kom en doe mij dapper alle verzoekingen en bedrog des duivels overwinnen. Kom, o goede Vader, doe mij van harte vergeven alle misdaad, gelijk ik van u vergiffenis begeer, en doe barmhartigheid aan allen, die mij hebben misdaan. Kom, o bruidegom mijner ziel, laat mij u alleen beminnen uit

alle krachten mijner ziel, en mijne naasten om u.

O allerwijsste raadsman, laat mij kennen, wat uwe Majesteit van mij begeert, opdat ik uwen wil uit liefde volbrenge.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van sterkte.

Kom, God H. Geest! verleen mij de gaven van sterkte, opdat ik den duivel, de wereld en het vleesch overwinne.

O sterke God, verwin in mij al mijne kwade driften en bedorvene neigingen, opdat ik u gedurende de kortstondige dagen mijns levens in rust diene. Kom, o goddelijke Geest! versterk mijne groote traagheid, en geef mij eenen vurigen geest, om u volmaaktelijk dag en nacht te dienen. O onoverwinnelijke God, doe mij de listen en lagen des duivels kennen, ten einde ik dezelve altijd dapper moge verachten.

Kom, God H. Geest, en geef mij eenen walg van al wat aardsch en vergankelijk is. O goede God, doe mij u kennen, opdat ik alles ter liefde van u versmade. Kom toch, o allersterkste Heer! versterk mij, ten einde ik in voorspoed mij niet te zeer verheffe, en mij in tegenspoed niet te zeer bedroeve, maar u in alles aanhange.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van wetenschap.

Kom, o God H. Geest! en stort in mijn hart de gave van wetenschap, opdat ik het goed en het kwaad onderscheide, om het eene te aanvaarden en het andere te verachten, ten einde ik tot de eeuwige zaligheid moge geraken.

Kom, o allerzoetste rust der ziel, en maak mijn hart zoo kalm, dat gij daarin uw behagen vindt.

O eenig verlangen! zonder u zal ik altijd onvoldaan blijven, want niets kan mij verzadigen dan gij alleen.

Kom, allerzoetste vertrooster, en verblijf in mijne ziel door uwe zoete tegenwoordigheid. O heilig licht, verlicht het maaksel uwer handen om u zelven, want zonder u blijf ik in de duisternissen.

Kom, o Heiligmaker, maak mij, naar ziel en ligchaam, heilig volgens uwen wil.

O alwetende oogen van den Alziende, doorziet het binnenste mijner verborgene gedachten, en zuivert in hetzelve wat u mishaagt.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van godvruchtigheid.

O allerzoetste H. Geest! ik werp mij voor uwe voeten neder, en bid u om eene opregte godvruchtigheid.

Kom, o goede Meester, leer mij u altijd in

geest in waarheid aanbidden. Kom, allervurigste vlam, verniel mijne groote laauwheid door het vuur uwer heilige liefde en vurigheid.

Kom, o vinger Gods, en schrijf in mijn hart de goddelijke lessen van uwen heiligen wil. Kom, o barmhartige Samaritaan, genees mijne wonden met de olie eener opregte godvruchtigheid; kom, o hemelsch licht, en verlicht mijne duisternis, opdat ik u kenne en beminne. Kom, o goddelijke beminnaar, stort in mij die godvrucht, die alle vermaak te boven gaat, waarin mijne ziel en mijn ligchaam mag overvloeijen.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest, gelijk het was in het begin, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De gave van de vreeze Gods.

Kom, o H. Geest! en stort in mij eene heilige vrees, opdat ik u niet door eene vrijwillige zonde vergramme.

O sterke almogendheid, bewaar mijne ziel voor het allergrootste kwaad, namelijk de zonde: en laat mij duizend maal liever sterven, dan u eenmaal te vergrammen. Kom, o genadige Regter, en vergeef al mijne zonden die ik mijn geheel leven begaan heb. Kom, o Vader der armen, wil het maaksel uwer handen, dat naar uw beeld geschapen is, niet verlaten.

Kom, o allerzoetst licht der harten, en verlicht mijn geweten en alle gewetens die verduisterd zijn. Kom, o zon der regtvaardigheid, en verwarm

het binnenste van mijn koud hart, en doe het, uit zuivere liefde tot u, in tranen van een opregt berouw smelten.

Kom, o Schepper en Zaligmaker, en geef mij eene heilige vrees, en tevens eene volmaakte liefde, en al wat mij ter zaligheid noodig is, namelijk een zalig leven en een heilig sterven.

Eere zij den Vader, den Zoon, en den H. Geest: gelijk het was in het begin, nu en altijd, en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED TOT DEN H. GEEST.

Almagtige, eeuwige God! die één met den Vader en den Zoon, in hunne zelfstandigheid zijt, aanzie uwe schepselen, door uwe eigene hand geschapen, en door den kostbaren prijs van het heilig dierbare Bloed van den Zoon Gods verlost; wil zulk een kostelijk pand niet verachten, want zonder u kan ik niets goeds denken, niet het minste goed uitwerken, noch zalig worden.

Kom dan, o goede Geest, en verlicht mijn verstand, beweeg mijnen wil tot het goed, en geef mij uwe zeven gaven in volheid; doorwond het binnenste mijner ziel, en maak mij dronken van dien wijn, van welken de Apostelen op Pinksterdag dronken waren, opdat ik, geheel vervuld van u, niet meer dorste naar hetgeen aardsch en vergankelijk is.

GENADEVERZOEK TOT GOD DEN H. GEEST, OM EENEN ZALIGEN STAAT TE VERKIEZEN.

Vader der barmhartigheid, die mij hebt geschapen, toen ik een louter niet was, opdat ik u zou toebehooren in dit kortstondig leven, u naar uwen heiligen wil dienen, en hierna u bezitten in eeuwigheid, gij weet tot wat staat gij mij verkoren hebt, en in welken staat ik mijne zaligheid het best zal kunnen bewerken. Ik bid u derhalve, o beminnelijke Vader, verlicht mijn verstand, opdat ik uwen heiligen wil moge kennen, en dien kennende, tot mijn geluk en mijne zaligheid volbrengen. Geef ook, dat ik, tot mijn eeuwig ongeluk, mijnen eigen zin en mijne bedorvene neigingen niet volge. Roept gij mij tot den zwaren last van het huwelijk, ik zal het gaarne aanvaarden, alleen om uwen heiligen wil gehoorzaam te zijn en mijne zaligheid te winnen; maar trekt gij mij tot den geestelijken staat, om geheel voor u te leven, en uit zuivere liefde, uwe bruid te zijn, boven mijne verdiensten, zoo bedank ik u, en bid om uwe krachtige hulp, om deze mijne taak en dien heilige roep wel waar te nemen tot mijn eeuwig geluk en mijne zaligheid. Gij weet, mijn God, hoe mijne ziel geweld lijdt van zoo vele vijanden, die van alle kanten mijn geluk zoeken te beletten, te weten: de duivel, de wereld, alsook mijn eigen vleesch; maar gij, o goede God, strijd voor mij, en ik zal niet vreezen ontrouw te worden.

Wil uwe Majesteit mij nog meer verheffen, en

mij, boven duizenden, uit het gewoel der bedriegelijke wereld, in een klooster trekken, om elkander zoo alleen hart aan hart te spreken, zoo hoop ik dat gij, Heer! zulks door uw krachtige hulp en uwen bijstand in mij zult gelieven uit te werken; want dit kan niet geschieden zonder uwe bijzondere genade en goedgunstigheid. Even als deze roep de allerwaardigste is, zoo is ook de wederstand van alle zijden de grootste

Daarom, zoo uwe Majesteit mij de roeping geeft, vertrouw ik ook door uwe goedheid gehoorzaam te zijn tot den dood toe; wil mij dan ook eene goede uitkomst verleenen, aangezien ik u uit ganscher harte begeer getrouw te zijn, niet om mijnen eigen wil, maar den uwen te volgen, niet om eenig schepsel, maar uit liefde van mijnen Schepper, die voor mij uit den schoot van den hemelschen Vader op de aarde is gekomen om hem gehoorzaam te zijn tot den dood des kruises. Ik wil mij derhalve ook, ter liefde van hem, geheel opofferen, den korten tijd van dit sterfelijk leven, om mijn eeuwig geluk te verzekeren, door eene vrijwillige offerande van mijne ziel met de drie krachten, en mijn ligchaam en alles wat ik heb; ontvang, o God, deze vrijwillige offerande. Kom, o God, H. Geest, verleen mij uwe veelvermogende genade, opdat ik het goede, dat gij in mij hebt begonnen, met kloeken moed moge voltrekken, en dat ik geene moeijelijkheid of opspraak vreeze, die mij zullen overkomen, eer ik zoo ver zal gekomen zijn; maar versterk mij met uwen bijzonderen Geest,

opdat ik dit werk beginne, en wel voleinde tot het uur van mijnen dood toe. Dit verzoek ik door de voorspraak van de heilige Maria, de Moeder van barmhartigheid. Amen.

GEBED VOOR ALLE JONGMANS EN JONGE DOCHTERS, OM EENE ZALIGE ROEP-VERKIEZING.

Voor de voeten uwer Majesteit werp ik mij ter aarde neder, o God, heilige Geest, en verzoek ootmoedig, dat gij met uw goddelijk licht al die jonge harten wilt bestralen, opdat zij uwen heiligen wil mogen kennen, en denzelven tot hunne opperste zaligheid volbrengen.

O goede God, verdrijf van hen alle duisternis en ijdele vrees, opdat zij uwe goddelijke Majesteit alleen mogen hooren en uwe roeping volgen, van welke hun eeuwig geluk afhangt. O beminnelijke en goedertieren God! trek alle menschen tot u, ten einde zij u hier mogen dienen en hun leven zalig en gelukkig eindigen. Amen.

GEBED TOT DE ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID TOT HET VERKIEZEN VAN EENEN STAAT.

O ongeschapene Drievuldigheid, ik aanbid u, in geest en waarheid, en verzoek innig, door den naam en persoon van Jesus, dat gij uwe oogen van barmhartigheid op mij wilt slaan, en uwen goddelijken wil en bevelen over mij wilt te kennen geven; ook verzoek ik van uwe Majesteit, dat ik zonder uitstel van u genade moge verkrijgen.

Zulks bid ik door de voorspraak van Maria, de moeder van barmhartigheid, alsmede door de voorbede van den H. Antonius van Padua (dien bijstand in den nood), dewijl ik mij, die uwe genade zoo menigmaal heb verzuimd, onwaardig ken om van uwe goedheid verhoord te worden.

Verlicht mijne duisternis, versterk mijne zwakheid, en vernietig al mijne vrees en mijnen wederstand, opdat ik uwen wil mogen kennen, en dien kennende, volbrengen, en opdat ik, alzoo met eene zuivere meening beginnende, een zalig einde moge hebben, om u in eeuwigheid te loven. Amen.

Driemaal Onze Vader, driemaal Wees gegroet, ter eere van de allerheiligste Drievuldigheid.

AANBIDDING TOT DE ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID.

O allerverhevenste God, Schepper van het heelal, één in wezen, en drievuldig in personen! ik, uw arm schepsel en verworpen slaaf, aanbid u met dezelfde aanbidding, lof en dankzegging, die de allerheiligste Maagd Maria u in uwe tegenwoordigheid op alle stonden in den hemel doet. Met haar vereenig ik mij en mijnen wil in al de oogenblikken mijns levens, tot in eeuwigheid, en zoo het in mijne magt ware, zoude ik dat doen door alle redelijke schepselen, die geweest zijn, thans bestaan, en komen zullen. Ontvang, o Heer, de goede begeerte van uwen slaaf, en trek mij en alle schepselen tot uwe heilige liefde.

GEBED TOT VERKRIJGING DER GODDELIJKE LIEFDE.

Vader van alle barmhartigheid, en God van alle vertroosting, het is u hoogst aangenaam met de kinderen der menschen te zijn. O liefde! gij begeert, dat ik u zal beminnen, en mijne ziel wenscht en verzoekt met begeerte, dat gij met dit heilig vuur mijn hart wilt ontsteken. Ik verzoek u dan, en bid uwe Majesteit uit al mijne krachten, doorwond mijn binnenste door uwe heilige liefde en maak mij als dronken door den allerzoetsten wijn, opdat ik u mijn God in mijn geheugen moge hebben, en ik in al mijn doen en laten niets zoeke dan uwe meerdere eer en glorie, uit zuivere liefde tot u. O God, wie u niet zoude beminnen, omdat gij zijt, die gij zijt, die leeft niet in de liefde. O goede God, dewijl ik mij zoo onbekwaam ken om u ten volle lief te hebben, zoo wil ik mij vereenigen met de moeder van Jesus, en, alzoo met haar vereenigd zijnde, wil ik u nacht en dag, tot in de eeuwigheid, met hare liefde beminnen, en ik wensch zoo menigmaal als ik adem, u alle eer en lof te geven, die u ooit van eenig schepsel gegeven is, of kan gegeven worden; en zoo dikwijls ik mijnen adem zal inhalen, zoo bid en verzoek ik de allerzuiverste liefde, die een arm schepsel bezitten kan, en dit alles vraag ik ook voor alle Christenen. Mijn God en mijn al, voor u is het volle bezit mijns harten.

GEBED TOT DE ALLERHEILIGSTE MAAGD, OM EENEN ZALIGEN STAAT TE VERKIEZEN.

O Maria, uitdeelster der goddelijke genade, verkrijg mij bij God almagtig, dat ik den staat moge kennen, in welken God begeert, dat ik hem al mijne levensdagen zal dienen. Te dien einde draag ik u, uit ganscher harte, mijnen wil en mijn verstand op. O mijne allerliefste Moeder, wil dat God aanbieden; ik betuig dat ik dien staat wil aanvaarden, welke aan God en u het alleraangenaamste zal zijn, en die tot mijner ziele zaligheid mij van eeuwigheid toegeschikt is, opdat ik met u, na den korten tijd van dit vergankelijke leven, mijnen God in eeuwigheid genieten moge.

ONDERRIGTINGEN EN GEBEDEN

WEGENS

HET H. SACRAMENT DES HUWELIJKS.

Pligten der gehuwden jegens elkander.

De pligten van den man zijn: Ten 1. Zijne vrouw met eene zuivere liefde te beminnen, gelijk Christus zijne Kerk. Ten 2. Haar eene echte genegenheid te bewijzen, haar te behandelen met eerbied en zachtzinnigheid, haar een goed voorbeeld te geven, voor haar te bidden, haar te onderwijzen, te beschermen, te troosten, haar kennis te geven van de huiselijke zaken, en voor het onderhoud des huisgezins te zorgen.

Zij misdoen tegen alle pligten, die hunne vrouwen verachten, smadelijk aanspreken, die ze lastig vallen, enz. Die haar houden als dienstmaagden, en bijna alles doen volgens hunnen zin, en zonder kennis van de huisvrouw; die het goed verkwisten, eindelijk, en hetgeen het ergste van al is, die hunne vrouwen dwingen tot schandelijke ongeregeldheden, onregtvaardigheden of andere zonden.

De pligten der vrouwen zijn: In haren man den persoon van Christus te eeren, hem te gehoorzamen, en zachtzinnig jegens hem te zijn; voor hem te bidden, te letten op het huisgezin,

niets aanmerkelijks weg te geven of onkosten te doen zonder toelating.

Tegen deze pligten misdoen degenen, die den meester spelen, hare mans verachten, hunne goedheid misbruiken, die gedurig tegenspreken, enz. die haren tijd verkwisten met klappen, spelen, wandelen, en het inkomen verteren in lekkernijen, ijdelheden en pracht.

De plichten der gehuwden tot hunne huisgenooten zijn: Te zorgen voor hunne zaligheid, hun een goed voorbeeld te geven, hun goedertierenheid en liefde te toonen; hen te vermanen tot het gebed, tot het aanhooren van het woord Gods, tot het lezen van goede boeken, tot het ontvangen der heilige Sacramenten, enz. en hun daartoe tijd te geven. Verder hunne huisgenooten niet te verlaten, als zij ziek zijn; hen aan te zien als hunne broeders in Christus, en als mededienaars van denzelfden Heer. *Gij heer,* zegt de H. Paulus, *doe aan uwe knechten, hetgene de regtvaardigheid en beleefdheid vereischen, gedenkende dat gij eenen en denzelfden Heer in den Hemel hebt.*

De pligten tot hunne kinderen zijn: Eene christelijke opvoeding. — Hiervan hangt het welvaren van alle staten af. Daarom gebruikt alle bedenkelijke middelen, om uwe kinderen te bewaren in de onschuld des Doopsels; leert hun de deugd door al uwen handel; spreekt hun van goddelijke zaken met eerbiedigheid; van de godvruchtigheid met smaak, van de zonde met schrik. Bezorgt hun goede zielbestuurders en geschikte

meesters, heeren, huizen, scholen, winkels, woningen; maakt, dat ze ten minste leeren lezen en schrijven, en dat ze zich oefenen in een goed handwerk. Bewaart hen van de bedorvenheid der wereld, en van de kwade gezelschappen als van de pest. Zorgt, dat ze niet zien noch hooren, hetgeen de zuiverheid kan hinderen. Verdraag in hen geene kwade geneigdheden; laat ze niet liegen, niet wraakgierig, noch geldgierig zijn. Breekt hunne hoofdigheid, korzelheid, gulzigheid, enz. Kastijdt hen niet uit gramschap, maar uit liefde, volgens hunne fouten en hunnen ouderdom. Doet ze de straffen meer vreezen dan gevoelen; berispt hen niet zonder reden; bemint het eene kind niet meer dan het andere, dan wel om de deugd; dwingt ze niet tot eenen staat; leert ze 's morgens en 's avonds knielend bidden, en eerbiedig mis hooren, leert ze ootmoedig, vriendelijk en gedienstig zijn, zelfs jegens hen, welke hun kwaad doen, en barmhartig tot de armen, latende door hen somtijds eenige van uwe aalmoezen geven.

Wacht u van bij uwe kinderen uwe driften uit te oefenen, te vloeken, te kijven, of u te buiten te gaan in overdaad, ligtvaardigheid, onverduldigheid. Wacht u verachtelijk te spreken van de deugd, en met grootachting van de rijkdommen, van de eer, enz., en van al wat de kinderen niet mogen navolgen. Vervreemdt uwe dochters van de ijdelheid der kleederen, van de bals, schouwspelen, opera's en andere gevaarlijke bijeenkomsten, van ijdele boeken en liedjes, van het spelen en ver-

keeren met jongmans, en zelfs vrouwspersonen, die slechts den zwier der wereld en hare zinnelijkheden volgen. Doch, om uwen kinderen de gelegenheid van vele zonden te benemen, gewent hen van jongs af aan het werk en houdt ze gedurig bezig. En opdat de onderwijzing, de goede voorbeelden en de berispingen van de ouders aan de kinderen voordeelig en zalig zouden zijn, zoo behooren de ouders veel voor hunne kinderen te bidden.

Eindelijk, dit alles is besloten in hetgene de H. Geest van den ouden Tobias getuigt; te weten: dat hij zijnen zoon, van zijne kindschheid af, leerde God te vreezen, en zich te onthouden van alle zonden.

Gebed van den bruidegom, zoo voor zich zelven als voor zijne bruid.

Heer, mijn God die het huwelijk, door u ingesteld, zoo hebt verheven, dat het een groot Sacrament en eene afbeelding van de vereeniging van Christus met zijne bruid, de heilige Kerk, is geworden; gij hebt mij, zoo ik vertrouw, door uwe Voorzienigheid en uwen Geest aangedreven om dezen staat te aanvaarden. Ik bid u, geef mij, dat ik met Tobias in waarheid moge zeggen: *Gij weet, Heer, dat ik deze mijne zuster neme tot eene huisvrouw, niet uit verachtelijken lust, noch uit eenig verkeerd inzigt; maar alleen uit begeerte om nakomelingen te krijgen, die u in eeuwigheid loven.* (Tob. 7.)

Gij stelt mij door dezen staat als het hoofd van de vrouw, gelijk Christus het hoofd van zijne Kerk is; geef mij, dat ik haar trouw bescherme, onderrigte en helpe, en haar, als het zwakste deel, gelijk uw Apostel beveelt, eer bewijze, geef mij eindelijk, dat ik haar altijd beminne, niet met eene zinnelijke en onchristelijke liefde, maar heilig en standvastig, gelijk Christus zijne Bruid.

Zend ook uwen zegen over mijne bruid, uwe dienares, en versier haar met de hemelsche deugden, die uwe heilige Apostelen Petrus en Paulus aan de gehuwde vrouwen zoo ernstig aanprijzen, zoo als zijn: de ootmoedigheid, onderdanigheid, getrouwheid, wijsheid en eenvoudigheid in kleederen; de zedigheid, en naarstigheid in het christelijk verzorgen van het huisgezin, en in het opvoeden harer kinderen. Geef haar dan, o Heer! de ootmoedigheid van Sara, de zorgvuldigheid van Rebekka, de minzaamheid van Rachel, de vruchtbaarheid van Lia, de wijsheid van Abigaël, de zuiverheid van Susanna, opdat wij met vrede en minzaamheid, gezamenlijk zorgende voor het welzijn der huiszaken, onze kinderen in uwe vreeze opbrengen, en hiernamaals met elkander in uwe liefde eeuwig mogen vereenigd zijn. Amen.

Gebed van de bruid, zoo voor zich zelve als voor haren bruidegom.

O God, die de vereeniging van man en vrouw, door u ingesteld, zoo wonderbaar hebt gezegend,

sla genadiglijk uwe oogen op uwe dienares, die, zich tot den huwelijken staat begevende, ootmoedig om uwe hulp en bescherming verzoekt. Maak door uwe genade, dat mijn juk verdraagzaam zij. Doe mij de heilige vrouwen navolgen, die door hare wijsheid en minnelijkheid, door hare getrouwheid en eerbaarheid, door hare onschuld en godvruchtigheid, door hare zorgen en naarstigheid, de vreugd en troost van hare mans, de steun des huisgezins, het geluk en het welvaren van hare kinderen zijn geweest.

Geef aan mijnen bruidegom, uwen dienaar, wijsheid om zijn huisgezin wel te besturen, kloekmoedigheid in zijne werken, regtvaardigheid in zijn bedrijf, kuischheid en zachtmoedigheid in geheel zijnen handel. Maak hem godvruchtig als Abraham, zuiver als Isaäk, naarstig als Jacob, geduldig als Job, wijs als David, regtvaardig als Tobias. Verwijder van hem allen hoogmoed en twist, overdaad, nijd, gierigheid, achterdocht en andere zonden. Doe ons beiden de groote les van uwen Apostel gedenken, wanneer hij zegt: *Dat het huwelijk eerbaar zij in alles, en het huwelijksbed onbevlekt.* (Heb. 18. v. 4.) Zend over ons uwen milden zegen, verleen ons de gewenschte vruchtbaarheid, vereenig onze gemoederen door eene kuische liefde, opdat wij elkanders lasten helpen dragen, en hiernamaals met onze kinderen in alle eeuwigheid u mogen aanschouwen. Amen.

Gebed voor een bevruchte vrouw.

Ik erken en loof u, o God, als den Schepper van de vrucht, die uwe dienstmaagd van uwe goedheid ontvangen heeft. Dit schepsel is niet bekwaam om u te danken; maar ik bedank u, in zijne plaats, voor die eerste en overgroote weldaad, en tot dankzegging offer ik hetzelve op aan uwe goddelijke Majesteit (naar het voorbeeld van zoo vele heilige moeders), al eer ik het nog ken en ten volle bezit. De smarten, die ik dagelijks als dochter van Eva gevoel, en die ik nog verder zal moeten verduren, neem ik aan als eene regtvaardige straf, tot voldoening mijner zonden, en als een middel, waardoor ik uwe oneindige barmhartigheid hoop te bewegen, om mij te behoeden in het gevaar, hetwelk mij aanstaande is, en ook uw schepsel van het ongeval, hetgene aan zoo vele ongelukkige kinderen overkomt, die versmacht worden, eer zij het levenslicht zien, zonder het heilige Doopsel te kunnen ontvangen. O mijn God, Schepper, Verlosser en Zaligmaker, verhoor het gebed eener moeder, die niets zoo zeer verlangt en wenscht, dan dat de vrucht van haar ligchaam in het heilige doopsel geheiligd moge worden, om in alle eeuwigheid uwen grooten naam te loven. Amen.

Gebed, hetwelk de ouders zullen doen, wanneer het kind gedoopt is.

Laat ons den lof des Heeren zingen, want hij heeft zijne magt en barmhartigheden in ruime

mate aan ons betoond. Uwe barmhartigheid, o Heer, niet de wil van ons kind, noch onze naarstigheid en onze zorg, — maar uwe barmhartigheid alleen heeft ons kind tot den heiligen doop gebragt, en van den duivel verlost. Het is eene gunst, die noch het kind, noch wij ooit hebben verdiend, eene gunst, waardoor ons kind niet alleen is verlost uit de handen van den vijand, maar daarenboven een tempel van den heiligen Geest, een lidmaat van Christus, een kind van den oppersten Koning en erfgenaam van zijn Rijk is geworden. Wie kan de grootheid dezer weldaden beseffen? Wie kan u genoeg voor uwe goedheid danken? Wie kan u genoeg voor uwe grootdadigheid loven? Dat uwe barmhartigheden, o Heer, en de wonderbare daden, die gij doet aan de kinderen der menschen, u loven!

Ondertusschen schenken wij, hetgene wij van uwe handen hebben ontvangen, u weder. Aanvaard deze levende, heilige en welbehagende offerande, die wij u doen van ons kind. Geef ons de genade, om dit kind, hetwelk nu het uwe is, zoo op te voeden, dat het altijd een tempel van den H. Geest blijve en steeds door geloof, hoop en liefde met Christus vereenigd zij, en de waardigheid der kinderen Gods tot het einde toe beware, opdat het, na dit vergankelijke leven, uw eeuwig Rijk tot zijn erfdeel bekome. Amen.

Gebed voor eene moeder, die haren kerkgang doet.

O God, die door de vreugde der allerheiligste

Maagd Maria, de droefheid en smarten der geloovigen, die baren, in blijdschap hebt veranderd, sla uwe genadige oogen op mij uwe dienares, die met vreugde uwen heiligen tempel dankend inga; en verleen mij, dat ik na dit leven, door de voorspraak van dezelfde allerheiligste Maagd, moge waardig zijn met mijne vrucht tot de eeuwigdurende blijdschap te geraken. Amen.

Gebed van ouders, om hunne kinderen in het christelijke leven op te brengen.

O God, opperste Vader mijner kinderen, aan wien zij toebehooren, en die mij belast hebt hen in uwe vreeze en liefde op te voeden, geef mij, dat ik dien drukkenden last wel moge dragen, en die strenge verbindtenis wel moge volbrengen, opdat zij door mijne onachtzaamheid de onschuld des doopsels niet verliezen. Geef mij de sterkte, ten einde ik in hen het kwaad, hetwelk zij tegen uwe wet mogten bedrijven, niet ongestraft late, en neem van mij weg de zwakheid des harten, die mij mogt beletten om hunne neigingen te verbeteren.

Heer, ik belijd, dat de zonden van mijn voorgaand leven, en ook de ligtvaardigheid, met welke ik mij tot het huwelijk heb begeven, mij deze genade onwaardig maken; maar ik bid u daarvoor met een grondhartig leedwezen, om vergiffenis, wenschende, door eene goede opvoeding van mijne kinderen, datgene te verhelpen, hetwelk ik in mijne jongheid heb misdaan! Ik bid u ook, o goedertierene Vader, dat het u believe mijne pan-

den in het tijdelijke te zegenen; maar bewaar mij van de ongeregelde begeerte van hen rijk of groot te maken. Dat uwe vreeze en liefde het voornaamste erfdeel zij, hetwelk ik hun nalaat. Geef, dat het huisgezin, door uwe voorzienigheid aan mij bevolen, een huis van godsdienstigheid weze, waar gij gestadig geloofd en gezegend wordt, opdat wij u gezamenlijk in eeuwigheid mogen loven en aanschouwen.

Gebed van eene weduwe.

O Heer, ik buig mij onder uwe heilige beschikking, die mij de medehulp, welke uwe goedheid mij had gegeven, onttrokken heeft. Ik neem deze berooving van mijn' troost gaarne aan tot eene zalige boete voor de zonden, die ik zoo menigwerf heb bedreven, als ik, tegen uwen wil, vermaak en troost bij de menschen zocht. Ik was door uwe wet aan mijnen man verbonden, zoo lang hij leefde. Nu staat het mij wel vrij eenen anderen tot echtgenoot te nemen; maar gij leert mij door uwen Apostel, dat ik gelukkiger zal zijn, indien ik zoo blijve gelijk ik nu ben; verleen mij de genade, om mij tot zoodanig leven genegen te maken, en om mij dezen staat heilig te doen beleven. Gij verfoeit, o God, die weelderige weduwen, die in de wellusten leven, en gij zegt, dat zij levende dood zijn. Vervreemd mij dan van dartelheid, en laat al mijn genoegen, volgens het voorbeeld van de heilige Anna, bestaan, in u door vasten en bidden dag en nacht te dienen Geef dat ik met Judith, voor u in het verborgen

levende, mijne vertroosting in de eenzaamheid en in de werken van boetpleging vinde. Doe mij mijne hand openen aan de behoeftige, doe mij letten op den handel en de zeden mijner huisgenoo ten; wil mij hun alle godsdienstigheden doen leeren, en geef, dat ik mij zoo stichtend gedrage, dat ik voor u en voor de menschen onberispelijk zij.

Gebed van maagden, om genade in haren staat te verkrijgen.

Eeuwige Wijsheid, Woord des Vaders, die uit eene maagd geboren zijnde, den maagdelijken staat verheven hebt tot de hoogste eer! ik bedank u met alle ootmoedigheid, dat gij u gewaardigd hebt mij tot uwe bruid aan te nemen, en mij onder het getal der God toegewijde maagden te stellen. Geef mij, o Heer, dat ik mij in dien verheven naam, of in het maagdenkleed nooit verijdele, maar dat ik, volgens den geest van mijnen staat, getrouw moge wandelen. Doe mij de wereld versmaden en de stilzwijgendheid, de eenzaamheid en het verborgen leven liefhebben. Doe mij mijn vermaak vinden in met u te handelen in het gebed, en in u te hooren spreken in uw heilig woord. Doe mij de waarheid zoeken en bevelen, uwe heilige Kerk beminnen en veel voor haar bidden. Geef, dat ik ootmoedig, liefdallig, eerbiedig en vol van liefde moge zijn jegens alle menschen, en hen door een deugdzaam en heilig leven moge stichten, dat in al mijnen handel eene ootmoedige, eene voorzigtige bescheidenheid, eene gestadige zachtmoedigheid en eene zuivere vrijmoe-

digheid uitschijne. Doe mij zien, dat de ootmoedigheid gevaar lijde in den rijkdom: de godvruchtigheid in de bekommernis, de waarheid in het veel praten, de matigheid in de maaltijden, de geest des gebeds in het gewoel der menschen, en de zuiverheid in een ieder, en in al deze zaken te zamen. Doe mij door uwe liefde branden, buiten u niets beminnen; doe mij vroom leven, zonder den roem der menschen te bejagen. Wees gij alleen mijne eer, mijne vreugde, mijn behagen, mijn troost in droefheid, mijn raad in zwarigheid, mijne bescherming in ongeluk, mijne verduldigheid in lijden, mijne spijs in het vasten en mijne geneesmiddelen in mijne krankheid. Doe mij de heilige zuiverheid onbevlekt beleven, alle geweld des vijands overwinnen, het vasten en de verstervingen boven de vleeschelijke wellusten, het lezen en bidden boven den maaltijd en lekkernijen stellen, opdat ik, door bidden gevoed, door onderwijzingen vervuld, door waken verlicht zijnde, eene maagd naar uw hart moge wezen, namelijk: *heilig van ligchaam en van geest.* Geef ook, bid ik u, aan mijnen bestuurder eene goddelijke wijsheid, opdat ik onder zijn geleide gestadig moge wandelen, volgens de waardigheid van mijnen staat, en mij bereiden om met eene brandende lamp, u mijn Bruidegom, in dit strijdende leven te gemoet te gaan, en dat ik de deur van het koningrijk der Maagden vindende, tot de bruiloft van het Lam moge ingaan, om het overal op zijne schreden te volgen, en om met eene altijddurende vreugd den heiligen maagdenzang in eeuwigheid aan te heffen. Amen.

GEBEDEN

VOOR DE ZIEKEN.

1. Ik verklaar voor God almagtig, dat ik als een kind van de H. Katholieke en Apostolische Kerk wil leven en sterven, vastelijk geloovende al hetgene zij gelooft en voorstelt om te gelooven.

2. Ootmoedig vraag ik vergiffenis van al mijne zonden, die ik heb bedreven tegen God, tegen mijne naasten en tegen mij zelven, wetens of onwetens, groote en kleine, en van al die, welke mijne evennaasten door mijne schuld mogten begaan hebben. Dit verzoek ik door de verdiensten van Christus, door de krachtige voorspraak der allerheiligste Maagd Maria, van mijnen H. Bescherm-Engel, mijne heilige Patronen NN., en van alle Gods lieve Heiligen.

3. Uit den grond mijns harten vergeef ik aan al degenen, die mij hebben misdaan, en ik bid ootmoedig, vergiffenis aan al degenen te verleenen, die ik met woorden of werken ontsticht heb, of die ik anderzins zou hebben gehinderd.

4. Ik bedank God voor alle bekende en onbekende weldaden, die hij mij in geheel mijn leven heeft bewezen, en die oneindig zijn. Ik wensch hem daarvoor in eeuwigheid te mogen bedanken. Tot dankbetuiging offer ik hem geheel mij zelven

den in het tijdelijke te zegenen; maar bewaar mij van de ongeregelde begeerte van hen rijk of groot te maken. Dat uwe vreeze en liefde het voornaamste erfdeel zij, hetwelk ik hun nalaat. Geef, dat het huisgezin, door uwe voorzienigheid aan mij bevolen, een huis van godsdienstigheid weze, waar gij gestadig geloofd en gezegend wordt, opdat wij u gezamenlijk in eeuwigheid mogen loven en aanschouwen.

Gebed van eene weduwe.

O Heer, ik buig mij onder uwe heilige beschikking, die mij de medehulp, welke uwe goedheid mij had gegeven, onttrokken heeft. Ik neem deze berooving van mijn' troost gaarne aan tot eene zalige boete voor de zonden, die ik zoo menigwerf heb bedreven, als ik, tegen uwen wil, vermaak en troost bij de menschen zocht. Ik was door uwe wet aan mijnen man verbonden, zoo lang hij leefde. Nu staat het mij wel vrij eenen anderen tot echtgenoot te nemen; maar gij leert mij door uwen Apostel, dat ik gelukkiger zal zijn, indien ik zoo blijve gelijk ik nu ben; verleen mij de genade, om mij tot zoodanig leven genegen te maken, en om mij dezen staat heilig te doen beleven. Gij verfoeit, o God, die weelderige weduwen, die in de wellusten leven, en gij zegt, dat zij levende dood zijn. Vervreemd mij dan van dartelheid, en laat al mijn genoegen, volgens het voorbeeld van de heilige Anna, bestaan, in u door vasten en bidden dag en nacht te dienen Geef dat ik met Judith, voor u in het verborgen

levende, mijne vertroosting in de eenzaamheid en in de werken van boetpleging vinde. Doe mij mijne hand openen aan de behoeftige, doe mij letten op den handel en de zeden mijner huisgenoo ten; wil mij hun alle godsdienstigheden doen leeren, en geef, dat ik mij zoo stichtend gedrage, dat ik voor u en voor de menschen onberispelijk zij.

Gebed van maagden, om genade in haren staat te verkrijgen.

Eeuwige Wijsheid, Woord des Vaders, die uit eene maagd geboren zijnde, den maagdelijken staat verheven hebt tot de hoogste eer! ik bedank u met alle ootmoedigheid, dat gij u gewaardigd hebt mij tot uwe bruid aan te nemen, en mij onder het getal der God toegewijde maagden te stellen. Geef mij, o Heer, dat ik mij in dien verheven naam, of in het maagdenkleed nooit verijdele, maar dat ik, volgens den geest van mijnen staat, getrouw moge wandelen. Doe mij de wereld versmaden en de stilzwijgendheid, de eenzaamheid en het verborgen leven liefhebben. Doe mij mijn vermaak vinden in met u te handelen in het gebed, en in u te hooren spreken in uw heilig woord. Doe mij de waarheid zoeken en bevelen, uwe heilige Kerk beminnen en veel voor haar bidden. Geef, dat ik ootmoedig, lieftallig, eerbiedig en vol van liefde moge zijn jegens alle menschen, en hen door een deugdzaam en heilig leven moge stichten, dat in al mijnen handel eene ootmoedige, eene voorzigtige bescheidenheid, eene gestadige zachtmoedigheid en eene zuivere vrijmoe-

digheid uitschijne. Doe mij zien, dat de ootmoedigheid gevaar lijde in den rijkdom: de godvruchtigheid in de bekommernis, de waarheid in het veel praten, de matigheid in de maaltijden, de geest des gebeds in het gewoel der menschen, en de zuiverheid in een ieder, en in al deze zaken te zamen. Doe mij door uwe liefde branden, buiten u niets beminnen; doe mij vroom leven, zonder den roem der menschen te bejagen. Wees gij alleen mijne eer, mijne vreugde, mijn behagen, mijn troost in droefheid, mijn raad in zwarigheid, mijne bescherming in ongeluk, mijne verduldigheid in lijden, mijne spijs in het vasten en mijne geneesmiddelen in mijne krankheid. Doe mij de heilige zuiverheid onbevlekt beleven, alle geweld des vijands overwinnen, het vasten en de verstervingen boven de vleeschelijke wellusten, het lezen en bidden boven den maaltijd en lekkernijen stellen, opdat ik, door bidden gevoed, door onderwijzingen vervuld, door waken verlicht zijnde, eene maagd naar uw hart moge wezen, namelijk: *heilig van ligchaam en van geest.* Geef ook, bid ik u, aan mijnen bestuurder eene goddelijke wijsheid, opdat ik onder zijn geleide gestadig moge wandelen, volgens de waardigheid van mijnen staat, en mij bereiden om met eene brandende lamp, u mijn Bruidegom, in dit strijdende leven te gemoet te gaan, en dat ik de deur van het koningrijk der Maagden vindende, tot de bruiloft van het Lam moge ingaan, om het overal op zijne schreden te volgen, en om met eene altijddurende vreugd den heiligen maagdenzang in eeuwigheid aan te heffen. Amen.

GEBEDEN

VOOR DE ZIEKEN.

1. Ik verklaar voor God almagtig, dat ik als een kind van de H. Katholieke en Apostolische Kerk wil leven en sterven, vastelijk geloovende al hetgene zij gelooft en voorstelt om te gelooven.

2. Ootmoedig vraag ik vergiffenis van al mijne zonden, die ik heb bedreven tegen God, tegen mijne naasten en tegen mij zelven, wetens of onwetens, groote en kleine, en van al die, welke mijne evennaasten door mijne schuld mogten begaan hebben. Dit verzoek ik door de verdiensten van Christus, door de krachtige voorspraak der allerheiligste Maagd Maria, van mijnen H. Bescherm-Engel, mijne heilige Patronen NN., en van alle Gods lieve Heiligen.

3. Uit den grond mijns harten vergeef ik aan al degenen, die mij hebben misdaan, en ik bid ootmoedig, vergiffenis aan al degenen te verleenen, die ik met woorden of werken ontsticht heb, of die ik anderzins zou hebben gehinderd.

4. Ik bedank God voor alle bekende en onbekende weldaden, die hij mij in geheel mijn leven heeft bewezen, en die oneindig zijn. Ik wensch hem daarvoor in eeuwigheid te mogen bedanken. Tot dankbetuiging offer ik hem geheel mij zelven

op, vereenigd met het lijden en de wonden van Jesus, zijnen Zoon.

5. Van nu af verzoek ik de bescherming van de H. Maagd Maria, van mijnen heiligen beschermEngel, van mijne heilige Patronen, en van alle Heiligen, en verzoek hun, dat zij mij in mijn uiterste willen bijstaan en voor mij verkrijgen een onwankelbaar geloof, eene vaste hoop, eene brandende liefde, eene diepe ootmoedigheid, eene volkomene onderwerping en verduldigheid en andere deugden, die mij in het uur des doods noodig zijn.

6. Ik verzaak al de bekoringen en snoode gedachten, die de vijand mij alsdan zou kunnen ingeven; tot het laatste toe wil ik aan Satan en aan al zijne werken verzaken.

7. Ik beveel van nu af mijne ziel aan God, die ze geschapen, aan Jesus Christus, die ze door zijn heilig bloed verlost, en aan den H. Geest, die ze heilig gemaakt heeft. En indien ik in mijnen doodstrijd onbekwaam ware, om mij met God te vereenigen, zoo offer ik hem van heden af, tot mijnen doodstrijd toe, mijne pijnen en benaauwdheden, vereenigd met die van Christus, tot vergiffenis mijner zonden. Ik werp mij, o Jesus, in uwe armen, en stel mijne ziel in uwe geopende zijde, opdat ze aldaar tegen de woede der helsche geesten moge bevrijd zijn. Amen.

—

Korte verheffing des harten tot troost der zieken.

De Heer slaat en geneest; de Heer brengt ons tot aan den dood, en weder tot het leven.

Wat zal ik tegenzeggen? De Heer heeft het gedaan.

Wie zijn kruis niet opneemt, en mij niet volgt, is mijner niet waardig.

Ik groet u: ik omhels u uit geheel mijn hart, o dierbaar kruis!

Ik wensch niets anders, dan dat de Heer, die begonnen heeft mij te slaan, moge voortgaan; ik zal de woorden van den Heilige niet tegenspreken.

Niets is geschied, dan hetgeen de Heer gewild heeft; zijn heilige naam zij gezegend.

Ten allen tijde, en vooral nu, zal ik den Heer loven en danken, wijl hij mij, uit liefde en tot welvaren mijner ziel bezoekt.

Heer, gij wilt, dat ik mijne ziekte heilig zal benuttigen; geef, o Heer, hetgeen gij gebiedt, en gebiedt mij al wat u belieft.

Met liefde kus ik de kastijdende hand uwer goddelijke regtvaardigheid. Hoe hard zij mij ook sla, zij slaat mij echter barmhartig; want hare slagen zijn minder dan mijne zonden.

Hetgeen gij tot uwe Apostelen gezegd hebt, o Heer, namelijk dat hun de verduldigheid noodig was, zie ik nu allerbest, geef mij die noodige deugd, opdat ik in lijdzaamheid mijne ziel bezitte.

Even als de pijnen, die ik met Christus lijd, overvloedig zijn, dat ook, o God, de vertroosting door Christus in mij overvloedig weze.

Heer, verhoor mij haastig, want ik word benaauwd.

Waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel? want ik zal hem nog loven; hij is mijne vreugd en mijne zaligheid, hij is mijn God!

Ik aanbid, o Jesus, de pijnen, die gij geleden hebt. Ik draag u al mijne smarten op, o mijn Verlosser!

Dat uwe smarten, o mijn Zaligmaker, de mijne heilig en verdienstelijk maken.

Als de zieke iets goeds hoort lezen

Ik zal luisteren naar hetgeen de Heer tot mij zegt: hij zal mij troosten en helpen.

Gebeden, die men voor de zieken zal doen.

O God, die de bijzondere hulp en bijstand der menschelijke krankheden zijt, toon uwe krachtige genade aan dezen uwen dienaar (dienares), opdat hij (zij), door uwen genadigen bijstand geholpen, wederom gezond aan uwe Kerk moge vertoond worden.

Wij bidden u, Heer God, verleen aan dezen uwen dienaar (dienares), dat hij (zij), naar ziel en ligchaan eene gestadige gezondheid genieten moge, en door de glorierijke voorspraak der heilige Maagd Maria van de tegenwoordige droefheid verlost, de eeuwige blijdschap bekome.

Heer, zie op uwen dienaar (dienares), die onder de zwakheid zijns (haars) ligchaams zucht, en verkwik de ziel, die gij geschapen hebt, opdat hij (zij) door uwe kastijding gebeterd, gewaar worde, dat hij (zij) door uwe gezegende hand geholpen is, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Deze gebeden bestaan ten 1°. *in eenige oefeningen van de voornaamste deugden die den stervenden noodig zijn, en welke men hun, zoolang de geest niet bedwelmd is, zachtjes de eene na de andere, kan voorhouden, hun nogtans tusschen beide tijd latenden, om dezelve met het hart te overdenken:* 2°. *in andere gebeden, die langer zijn, en die de H. Kerk voor de stervenden doet. Deze dienen, om door de omstanders gebeden te worden, als de stervende zijn uiterste nadert.*

Oefening van Geloof.

Opperste waarheid, ik geloof al hetgeen gij ons door uwe H. Kerk geopenbaard hebt.

Ik geloof dit alles, omdat gij ons niet kunt bedriegen, en niet bedrogen kunt worden.

Mijn God, in dit geloof wil ik leven en sterven.

Oefening van Hoop.

Ofschoon mijne zonden groot en menigvuldig zijn, hoop ik nogtans, o mijn God, dat gij die allen zult vergeven en mij genade verleenen van tot het uiterste toe in uwe liefde te volharden.

Dit hoop ik, omdat gij almogend en barmhartig zijt, dewijl ik op mijnen eenigen Verlosser en Zaligmaker Jesus Christus steun.

Oefening van liefde tot God.

Ik bemin u, mijn God, uit geheel mijn hart, omdat gij oneindig goed en volmaakt zijt.

Oefening van liefde tot de naasten.

Ik bemin, o mijn God, mijne evennaasten, en zelfs mijne vijanden, om uwent wil.

Ik bid u om vergiffenis uit geheel mijn hart, voor allen, die ik vergramd heb, en ik vergeef ook van harte aan hen, die mij kwaad willen, of ooit gedaan hebben.

Oefening van Berouw.

Mijn Heer en mijn God, het is mij van gansch er hart leed, dat ik u ooit vergramd heb.

Ik verfoei al mijne zonden, omdat zij uwe goddelijke Majesteit mishagen, en ik neem mij, met de hulp uwer oneindige genade, vastelijk voor, in uwe heilige dienst te leven en te sterven, zonder u nog ooit door de minste zonde te vergrammen.

Oefening van voldoening.

Om aan u, o goddelijke regtvaardigheid zoo veel ik kan, te voldoen, aanvaard ik uit geheel mijn hart den naderenden dood.

Het is billijk, dat de ziel, die zich om hare

driften te volgen, zoo menigmaal van God heeft afgescheiden, nu ook worde gescheiden van haar ligchaam.

Te zeer ben ik aan de schepselen gehecht geweest, voor dit misbruik ben ik bereid, die allen te verlaten. Ik heb u vergeten mijn God, gedurende mijn leven, het is regtvaardig, dat ik nu ook van de menschen vergeten worde.

Al mijne zinnen hebben mij gediend tot zonden, hoe billijk is het dan niet, dat ik derzelver gebruik nu moet missen!

LITANIE

voor de stervenden.

ANTIPH. *Spaar, o Heer Jesus Christus, spaar uwen dienaar (uwe dienaresse), die gij met uw dierbaar bloed verlost hebt; wil toch niet eeuwig op hem (haar) vergramd blijven.*

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor hem (haar).
Alle heilige Engelen en Aartsengelen,
H. Abel,
Alle kooren der regtvaardigen,
H. Abraham,
H. Joannes de Dooper,
H. Jozef,
Alle heilige Patriarchen en Profeten,

bid voor hem (haar.)

H. Petrus,
H. Paulus,
H. Andreas,
H. Joannes,
Alle heilige Apostelen en Evangelisten,
Alle heilige leerlingen des Heeren,
Alle heilige onschuldige kinderen,
H. Livinus,
H. Stephanus,
H. Laurentius,
H. Bonifacius,
Alle heilige Martelaren,
H. Silvester,
H. Gregorius,
H. Augustinus,
Alle heilige Bisschoppen en belijders,
H. Benedictus,
H. Franciscus,
H. Antonius,
H. Dominicus,
Alle heilige Monniken en Kluizenaars,
H. Maria Magdalena,
H. Lucia,
H. Agnes,
Alle H. Maagden en Weduwen,
Alle Gods lieve Heiligen,
Wees genadig, spaar hem (haar), Heer!
Wees genadig, verhoor hem (haar), Heer!
Wees genadig, verlos hem (haar), Heer!
Van uwe gramschap,
Van het gevaar des doods,
Van eenen kwaden dood,
Van de pijnen der hel,
Van alle kwaad,
Van het geweld des duivels,
Door uwe geboorte,

bid voor hem (haar.)

Door uw kruis en lijden,
Door uwen dood en uwe begrafenis,
Door uwe heerlijke verrijzenis,
Door uwe wonderbare hemelvaart,
Door de genade van den H. Geest den vertrooster,
In den dag des oordeels,
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij hem (haar) wilt sparen, wij bidden u, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

verlos hem, enz.

Bij het sterven der kranken.

Verhuis, o christene ziel, uit deze wereld, in den naam van God den Vader almagtig, die u geschapen heeft; in den naam van Jesus Christus, den Zoon van den levenden God, die voor u geleden heeft; in den naam van den heiligen Geest, die in u gestort is.

In den naam der Engelen en Aartsengelen; in den naam der Cherubijnen en Serafijnen; in den naam der heilige Apostelen; in den naam der heilige Martelaren en Belijders; in den naam der heilige Monniken en Kluizenaars; in den naam der heilige Maagden en alle Gods lieve Heiligen. Heden zij uwe plaats in vrede, en uwe woning in het heilig Sion, door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

—

DE KLEINE DIENST DER OVERLEDENEN.

Het is eene heilige en zalige gedachtenis voor de overledenen te bidden, opdat zij van hunne zonden ontbonden worden. 2. Machab. Hoofdst. 12, v. 46.

DE METTEN, zegt:

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, ten minste gij, mijne vrienden! want de hand des Heeren heeft mij geraakt. Job. 19, v. 21.

Hoort, vrienden in dit uur,
Het zuchten en het kermen,
Dat uit het vagevuur,
Beweegt om te ontfermen.
't Zijn zielen in den nood,
In gruwelijke pijn,
Die door den bleeken dood,
Van ons gescheiden zijn.
O God! o eeuwig goed,
O bronwel der genaden,
Wil door des Heilands bloed,
De dorstigen verzaden!
Verlos haar uit de pijn,
En stel ze in uw hof,
Om daar met u te zijn,
Tot uwen eeuwigen lof. Amen.

DE LAUDEN.

O Jesus! zoete Heer,
Gij daaldet neêr op aarde,

Alwaar een' Maagd zoo teêr
U naar de menschheid baarde;
Opdat wij door uw' pijn,
En allerwreedsten dood,
Eens zalig zouden zijn,
Verlost uit allen nood,
Help nu door ons gebed,
De zielen van de menschen,
En laat ze zijn gezet
Ter plaatse waar zij wenschen:
Met u in 's hemels woon,
In eeuwiglijke vreugd,
Die men daar krijgt tot loon,
Als men hier leeft in deugd. Amen.

DE PRIMEN.

O liefde van mijn hart,
O Bruidegom verkoren,
In stalletje vol smart
Werdt gij voor ons geboren.
Wij bidden door uw pijn
En door dien tranenvloed,
Wil toch genadig zijn
De zielen met er spoed,
Die in het vagevuur
Nog lijden en nog branden.
O Jesus, goedertier',
Verlos die uit haar banden;
Door uw' besnijdenis,
Door deze uwe pijn,
Geef haar vergiffenis,
En laat ze met u zijn. Amen.

DE TERTIEN.

O Jesus! die als mensch,
Gingt voor Herodes vlugten,
Voldoe nu aan den wensch
Der vagevuursche zuchten;
Door al dat gij in tijd
Van 't leven hebt gedaan,
Scheld toch de zielen kwijt
Laat haar in vreugde gaan.
Door uw' benaauwde borst,
En door uw bloedig zweeten,
Blusch toch der zielen dorst,
En wil die nu eens heeten:
Gebroeders van uw rijk,
Tot in de eeuwigheid,
Die gij genadiglijk,
Hebt door uw bloed bereid. Amen.

DE SEXTEN.

Door al dat vreeselijk slaan,
Door al uw bloed en wonden,
Die gij hebt onderstaan,
Aan de kolom gebonden,
En door uw' doornen kroon,
Bespotting en verwijt,
Scheld nu, o Godes Zoon!
Der zielen schulden kwijt.
Door 't dragen van uw kruis,
Door al dat slaan en stooten,
Breng toch de zielen t' huis,

Wil het getal vergrooten,
Van die daar boven zijn,
Die in des hemels troon,
Genieten uw aanschijn,
En hebben God tot loon. Amen.

DE NONEN

Door uwen wreeden dood,
Dien gij aan 't kruis kwaamt sterven,
Verlos toch uit den nood
En laat uw rijk beërven
De zielen, die gekocht
Zijn met uw dierbaar bloed,
En die gij hebt gezocht;
Geef haar dat eeuwig goed.
Door al die bittere smart,
Door 't zuchten en de tranen,
Van uw lief Moeders hart,
Wil nu den weg toch banen
Voor die nog zijn in 't slot,
In 't heete vagevuur,
Verlos die, goede God!
Schenk haar een vreugd van duur. Amen.

DE VESPERS.

Door 't afdoen van 't kruis
En ook door uw begraven,
Stel in uws Vaders huis
De zielen om te laven
Den dorst, die in haar is,
Om 't aanschouwen voor den Heer.

DE KLEINE DIENST DER OVERLEDENEN.

Het is eene heilige en zalige gedachtenis voor de overledenen te bidden, opdat zij van hunne zonden ontbonden worden. 2. Machab. Hoofdst. 12, v. 46.

DE METTEN, zegt:

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, ten minste gij, mijne vrienden! want de hand des Heeren heeft mij geraakt. Job. 19, v. 21.

Hoort, vrienden in dit uur,
Het zuchten en het kermen,
Dat uit het vagevuur,
Beweegt om te ontfermen.
't Zijn zielen in den nood,
In gruwelijke pijn,
Die door den bleeken dood,
Van ons gescheiden zijn.
O God! o eeuwig goed,
O bronwel der genaden,
Wil door des Heilands bloed,
De dorstigen verzaden!
Verlos haar uit de pijn,
En stel ze in uw hof,
Om daar met u te zijn,
Tot uwen eeuwigen lof. Amen.

DE LAUDEN.

O Jesus! zoete Heer,
Gij daaldet neêr op aarde,

Alwaar een' Maagd zoo teêr
U naar de menschheid baarde;
Opdat wij door uw' pijn,
En allerwreedsten dood,
Eens zalig zouden zijn,
Verlost uit allen nood,
Help nu door ons gebed,
De zielen van de menschen,
En laat ze zijn gezet
Ter plaatse waar zij wenschen:
Met u in 's hemels woon,
In eeuwiglijke vreugd,
Die men daar krijgt tot loon,
Als men hier leeft in deugd. Amen.

DE PRIMEN.

O liefde van mijn hart,
O Bruidegom verkoren,
In stalletje vol smart
Werdt gij voor ons geboren.
Wij bidden door uw pijn
En door dien tranenvloed,
Wil toch genadig zijn
De zielen met er spoed,
Die in het vagevuur
Nog lijden en nog branden.
O Jesus, goedertier',
Verlos die uit haar banden;
Door uw' besnijdenis,
Door deze uwe pijn,
Geef haar vergiffenis,
En laat ze met u zijn. Amen.

DE TERTIEN.

O Jesus! die als mensch,
Gingt voor Herodes vlugten,
Voldoe nu aan den wensch
Der vagevuursche zuchten;
Door al dat gij in tijd
Van 't leven hebt gedaan,
Scheld toch de zielen kwijt
Laat haar in vreugde gaan.
Door uw' benaauwde borst,
En door uw bloedig zweeten,
Blusch toch der zielen dorst,
En wil die nu eens heeten:
Gebroeders van uw rijk,
Tot in de eeuwigheid,
Die gij genadiglijk,
Hebt door uw bloed bereid. Amen.

DE SEXTEN.

Door al dat vreeselijk slaan,
Door al uw bloed en wonden,
Die gij hebt onderstaan,
Aan de kolom gebonden,
En door uw' doornen kroon,
Bespotting en verwijt,
Scheld nu, o Godes Zoon!
Der zielen schulden kwijt.
Door 't dragen van uw kruis,
Door al dat slaan en stooten,
Breng toch de zielen t' huis,

Wil het getal vergrooten,
Van die daar boven zijn,
Die in des hemels troon,
Genieten uw aanschijn,
En hebben God tot loon. Amen.

DE NONEN

Door uwen wreeden dood,
Dien gij aan 't kruis kwaamt sterven,
Verlos toch uit den nood
En laat uw rijk beërven
De zielen, die gekocht
Zijn met uw dierbaar bloed,
En die gij hebt gezocht;
Geef haar dat eeuwig goed.
Door al die bittere smart,
Door 't zuchten en de tranen,
Van uw lief Moeders hart,
Wil nu den weg toch banen
Voor die nog zijn in 't slot,
In 't heete vagevuur,
Verlos die, goede God!
Schenk haar een vreugd van duur. Amen.

DE VESPERS.

Door 't afdoen van 't kruis
En ook door uw begraven,
Stel in uws Vaders huis
De zielen om te laven
Den dorst, die in haar is,
Om 't aanschouwen voor den Heer.

Door uw verrijzenis,
Door 't troosten van uw' Moeder,
Geef haar vergiffenis,
O God! onze behoeder
Door der Apostelen vreugd,
Als gij verrezen waart,
Door al hun reine deugd,
De zielen voortaan spaart. Amen.

DE COMPLETEN.

Doordien dat gij nu zijt
Ten hemel oppevaren,
Maak met u gansch verblijd,
De vagevuursche scharen;
Door God den H. Geest,
Dien eens uw Vader zond,
Breng haar tot 's Hemels feest,
Met eeuwiglijk verbond.
Wil, door onz' lieve Vrouw,
En door haar heilig leven,
O, Zone Gods, getrouw,
Haar geven 't eeuwig leven!
Ik bid, opdat ge uit 't vuur
De zielen toch verlost,
Want zij hebben zoo duur
Aan 't kruis aan u gekost.

BEWEEGDICHT.

Dag van gramschap, dag des Heeren,
Die heel de aarde in asch zal keeren,
Naar Sibyl en David leeren.

Wat een schrik zal elk ontwaren,
Als de Regter neêr zal varen,
't Al ten streng verhoor vergâren.

Een bazuinslag, vreemd van toone,
Dreunt er door der dooden wone,
Daagt hen allen voor zijn troone.

Dood, natuur verslaan en beven,
Als het schepsel zal herleven,
Om Hem rekenschap te geven.

't Schuldboek wordt er aangedragen,
Dat van alles zal gewagen,
Waarom 't vonnis wordt geslagen.

Is de Regter dan gezeten,
Wat er schuilt wordt klaar geweten,
Niets blijft strafloos of vergeten.

Wat zal ik, rampzaalge, spreken?
Wien mij dan ten voorspraak smeeken,
Als regtvaardigen verbleeken?

Gij die, schrikb're Gloriekoning!
Zaligt uit genâbetooning,
Heilbron! geef me uw zaalge woning.

Goede Jesus! wil gedenken,
Dat ge om mij U zelv' kwaamt schenken,
Wil mij dan ter hel niet wenken.

Moê zat Gij van me op te sporen,
't Kruis ook hebt Ge om mij verkoren:
Zóóveel werk zij niet verloren.

Regter der geregte wrake!
Ach dat ik uw gunstwoord smake,
Eer de dag der reekning nake.

'k Zucht als een der schuldenaren,
't Schaamrood op 't gelaat gevaren,
Wil toch, God! een' smeekling sparen.

Die Maria hebt ontheven,
En een' moordenaar deedt leven,
Mij ook hebt Gij hoop gegeven.

Ze is onwaard wat bede ik slake,
Maar Gij, Goede! uw liefde make,
Dat ik niet in 't helvuur blake.

Wil mij bij de schapen leiden,
En mij van de bokken scheiden,
Aan uw regter plaats bereiden.

Bij 't verdoemen der verloornen,
't Vuur ten prooi van 't eeuwig toornen,
Roep mij met uwe uitverkoornen.

'k Smeek U, diep ter aard' gebogen,
't Hart verbrijzeld voor uwe oogen,
Heb toch met mijn eind' meêdoogen.

O die dag van jammerklagen,
Die den mensch voor 't oordeel dagen,
Uit het stof zal op doen rijzen,
God! wil hem genâ bewijzen;
Goede Jesus! hoor mijn beê:
Geef hun, Heer! uw eeuw'gen vreê.
A m e n.

ZUCHTEN DER GELOOVIGE ZIELEN.

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, ten minste gij mijne vrienden, want de hand Gods heeft mij geraakt. Job. Hoofdst. 1. v. 21.

Zal dan niemand ons ontfermen,
Ons in onzen druk beschermen?
Want wij lijden hier een pijn,
Die niet kan beschreven zijn!...
Ons onachtzaam, zorgloos leven,
Heeft ons in deez' plaats gedreven;
Om te boeten onze schuld,
Tot zal zijn de tijd vervuld.
Al de ziekten en de pijnen,

Die in 't leven lastig schijnen,
Zwavel, vuur, gesmolten lood,
Ja de schromelijkste dood,
Voor de martelaars geleden!
Dunkt ons op den dag van heden,
Een verlichting hier te zijn:
In ons droefheid, smart en pijn.
Denk nu eens, wat dat wij lijên,
Hoe wij zuchten, hoe wij schreijen,
In den schromelijken brand,
Die ons drukt langs allen kant,
Zonder dat wij kunnen weten,
Wanneer de schuld is gekweten;
Ieder dag schijnt duizend jaar,
Daarom valt het ons zoo zwaar.
Waar zijn nu ons beste vrinden,
Die onze goederen verslinden,
Daar men zoo voor heeft geslaafd;
Is er niemand, die ons laaft?
't Zij met missen of gebeden,
Of door aalmoes te besteden,
Daar men nu zoo zeer naar haakt,
In dit vuur, dat zoo fel blaakt?
Ach! men heeft ons haast vergeten,
Hunne pligt wordt slecht gekweten,
't Geen hun nagelaten is,
Dient alleen tot weelde en disch.
En schoon wij hier moeten lijden,
Zij zich om het meest verblijden,
Ja, in onze smart en pijn,
Met ons geld nu vrolijk zijn.

Is dat wel om te gedoogen,
Om te lijden voor de oogen,
Nogtans het alzoo geschiedt,
Tot ons droefheid en verdriet.
Uit ter oogen, uit ter harten,
Dat verdubbelt onze smarten;
Dat vermeerdert onzen druk,
In ons droevig ongeluk.
Wil dan meerder op ons denken,
En behulpzaamheid ons schenken,
Waartoe gij verbonden zijt,
Volgens de regtvaardigheid.
Al wat gij ons zult betoonen,
Zal u God tiendubbel loonen:
En verlichten onze smart,
Die, helaas, ons valt zoo hard.

V. Heer, geef der geloovige zielen de eeuwige rust.
R. En dat het eeuwige licht haar verschijne.

GEBED.

O God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, geef der afgestorvene zielen van uwe dienaren en dienaressen kwijtschelding van alle zonden, opdat zij de vergiffenis, daar zij altijd naar gewenscht hebben, door godvruchtige gebeden mogen verkrijgen. Gij, die daar leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

SMEEKDICHT.

Hoor dit geschrei, hoor dit geween,
Gij, die een hart hebt als een steen,
Hoor eens de klagten in haar pijn,
Van die uw' naaste vrienden zijn.
Helaas! die op de menschen bouwt,
Die heeft zich op een riet vertrouwd;
Niet een, die medelijden toont,
Daar hij in onze huizen woont,
Daar hij van heeft en land en goed,
Daar hij heeft van ons vleesch en bloed.
Nu zien wij klaar in onze smart,
Dat, die uit 't oog is, uit het hart.
O vrienden! reik een' vriendenhand,
Ontfermt u onzer in den brand;
Maar niets dat zoo de vlam verzoet,
Dan Christus Jesus dierbaar bloed.
Ach! dat op ieder droeve ziel,
Daarvan de minste druppel viel:
En dat het eerste uur van 't jaar,
Ons laatste uur van lijden waar!
O mensch! tot wien deez' klagten gaan,
Hoort gij die zonder weêmoed aan?
O neen; maar wil haar in haar pijn,
Wil ieder dag haar troost toch zijn.
En als gij 's Heeren tafel naakt,
En daar het brood des levens smaakt,
Zeg dan eens met een droef geklag:
Ik bid, o Jesus, wat ik mag!
Ik bid u door uw dierbaar bloed,

Dat gij genâ mijn' ouders doet,
Verlos ook, bid ik, uit de pijn,
Die 't naast is om verlost te zijn,
Die 't langst moet wezen in 't verdriet,
Die gij het meest verlangen ziet,
Die uwe Moeder meest bemint,
In wien gij 't meest verdiensten vindt;
Dat bid ik, Jesus, door uw bloed;
Schept, zielen! schept dan nieuwen moed.

GEBED.

O God, Schepper en Verlosser van al de zielen uwer dienaren en dienaressen, gun haar vergiffenis van al hare zonden, opdat zij de genade daar zij altijd naar gehaakt hebben, door godvruchtige gebeden verwerven. Amen.

GEBEDEN

ONDER DE

H. MIS VOOR DE OVERLEDENEN.

—

VOORBEREIDEND GEBED.

Almagtige Schepper van Hemel en aarde! ik val u ootmoedig te voet, en bid voor de zielen, die in uwe genade uit deze wereld gescheiden, aan uwe strenge regtvaardigheid in het vagevuur betalen, hetgeen zij op de aarde niet genoeg geboet hebben. Onder deze zijn misschien mijne ouders, mijne bloedverwanten, mijne vrienden en weldoeners. Hoe velen van dezen en anderen lijden daar misschien om zonden, waartoe ik oorzaak of gelegenheid gegeven heb! ik ben verplicht dezen te helpen; en hoe kan ik haar beter te hulp komen dan door het H. Bloed van het onbevlekte Lam, hetwelk ik u door de handen des Priesters voor haar opoffer!

Zoo neem dan deze heilige offerande aan, o Vader der levenden en der dooden, en laat dezelve aan de lijdende zielen tot troost strekken. Al is het, dat zij strafwaardig zijn, zij zijn toch uwe lieve kinderen, die naar u alleen verlangen en u in den Hemel voor eeuwig wenschen te loven. Wees bijzonder genadig de ziel van N. (indien men een' aflaat wil toevoegen, voegt men er bij):

maak haar (of hem) deelachtig aan den aflaat, welke ik heden wil verdienen, en de H. Communie, die ik voor haar (of hem) van harte opoffer.

In den naam des Vaders en des Zoons en den H. Geestes. Amen.

Ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd verheugt.

Onze hulp zij in den naam des Heeren, die Hemel en aarde gemaakt heeft.

CONFITEOR.

Ik belijd voor God, enz. *zie bl.* 30.

KYRIE ELEISON.

God hemelsche Vader, ontferm u over de zielen in het vagevuur? zij zijn het werk uwer handen, vervul haar verlangen! Doe haar in vrede rusten.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u over de zielen in het vagevuur! doe haar de vruchten van uw lijden en uwen dood genieten! Maak haar zalig.

God H. Geest, ontferm u over de zielen in het vagevuur, die gij geheiligd hebt! Verlos haar uit hare pijnen.

GEBED.

O God! aan wien het eigen is altijd barmhartig te zijn en te sparen: wij bidden ootmoedig, dat gij aan N., en alle overledene geloovigen, volkomene vergiffenis hunner zonden wilt verleenen en hen in de woonplaats uwer glorie laat

binnen treden. Dit bidden wij u door Jesus Christus onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest. Amen.

EPISTEL.

O God! wij allen zijn uwe kinderen, allen leden van ééne Kerk, waarvan Jesus Christus het opperhoofd is. De dood zelfs breekt de banden niet, met welke de Godsdienst ons vereenigt. Onze liefde mag geen einde nemen, schoon de dood ons heeft gescheiden. Ook leert gij ons, o God, dat *het eene heilige gedachte is*, mits zij op het geloof steune, en door de liefde ingeboezemd worde, *en eene zalige gedachte*, mits zij aan de lijdende zielen troost toebrenge en hare zaligheid verhaaste, en het ons verdienstelijk is, *voor de overledenen te bidden, opdat zij van hunne zonden ontbonden worden.* Voed, o mijn God! in mijn hart de liefde, welke ik aan de afgestorvenen in Christus moet toedragen, en verleen hun, door mijn ootmoedig smeeken, de genadige kwijtschelding waarnaar zij altijd verlangd hebben.

BEWEEGDICHT.

DIES IRÆ, DIES ILLA.

Dag van gramschap en ellenden,
Die des werelds loop zal enden,
En verbranden zal tot asch,
Al wat hier beneden was.
Ach! wat zware schrik zal 't wezen,

Als de Regter neergezeten,
Met een gram en straf gelaat,
Zal doorzoeken goed en kwaad.
De trompet zal, als een donder,
Al de inwoners van hier onder,
Dagen voor den regterstoel,
Met een ijselijk gewoel.
Dood en ook natuur zal beven,
Als het schepsel zal herleven,
Om voor d'hoogste regterschaar,
Te voldoen in 't openbaar.
't Rekenboek zal daar ook wezen,
Aan een ieder voorgelezen,
Waarin zal geschreven staan,
Al wat ooit mensch heeft gedaan.
Als de Heer zal zijn gezeten,
Zal men alles zien en weten:
Niets, tot de allerminste zaak,
Zal er blijven zonder wraak.
Wat zal ik, ellend'ling, zeggen,
Wie zal mijn' misdaad weêrleggen,
Daar ook zelfs van vreeze beeft,
Die regtvaardig heeft geleefd?
O geduchte Heer en Koning,
Die laat komen in uw' woning,
De uitverkoor'nen door genâ,
Gun toch dat ik met hen ga.
Goede Jesus, wil gedenken,
Dat gij mij uw bloed kwaamt schenken,
Lijdende zoo menig slag; —
Straf mij toch niet in dien dag!

g'Hebt gezucht met groot verlangen,
g'Hebt voor mij aan 't kruis gehangen;
Dat het niet vergeefs en zij,
't Geen gij hebt gedaan voor mij.
Strenge Regter vol van wrake!
Eer ik rekening met u make,
Eer ik reize naar het graf,
Neem toch al mijn zonden af.
Ik verzucht om mijn' misdaden,
En met schaamte heel beladen;
Om genade ik bid en wensch,
Spaar, o Heer! een zondig mensch.
Die vergiffenis hebt gegeven
Aan Magd'leen, en 't eeuwig leven
Aan den goeden moordenaar,
Doe mij hopen in 't gevaar.
Mijn gebed is dit niet waardig,
Maar gij, Jesus, zoo gunstvaardig,
Neem het aan, scheld alles kwijt,
En mij van 't helsche vuur bevrijd.
Wil mij eene plaats dan geven,
Met uw' schapen, na dit leven:
Scheid mij van den bokken-kant;
Stel mij aan uw regterhand,
Als 't vervloekt gespuis zal wezen
Tot den helschen brand verwezen,
Laat mij zien uw zoet aanschijn,
Met die zullen zalig zijn.
Ik bid ootmoedig neêrgebogen,
't Hart vermorzeld: heb meêdoogen,
Geef, dat ik wel einden mag

Dezen laatsten droeven dag.
't Zal een dag van weedom wezen,
Als de mensch zal zijn verrezen,
Als de zondaar op zal staan,
Om naar het oordeel Gods te gaan.
Heb, o Jesus! medelijden,
Stel uw' gramschap dan ter zijde,
Met den kus van vrede ons kust,
En gun den overledenen rust. Amen.

EVANGELIE.

O God! hoe zoet worden ons de tranen, welke de liefde en dankbaarheid ons afdwingen over den dood onzer vrienden, wanneer wij Jesus uwen Zoon op het graf van Lazarus, dien hij beminde, zien weenen! hoe troostelijk zijn ons de woorden, met welke hij de bedrukte Martha, de zuster van den overledenen Lazarus, troostte: »Ik ben de »verrijzenis en het leven. Degene, die in mij ge»looft, zal leven, schoon hij dood ware. En al »wie leeft en in mij gelooft, zal in eeuwigheid »niet sterven." Wij zijn dan niet voor altijd van onze vrienden gescheiden. Het betrouwen op uwe barmhartigheid doet ons hopen, dat zij in uwen vrede uit dit tranendal verhuisd zijn; maar uwe heiligheid, voor welke niets onzuivers mag verschijnen, doet ons vreezen, dat zij tot uwe eeuwige omhelzingen nog niet zijn toegelaten. O Vader aller genade, laat u bewegen door onze smeekingen en door hunne vurige verlangens naar u! verlos hen van hunne pijnen, neem hen bij u, laat

ons hen eens bij u wederzien, en daar u danken, dat gij ze ons hebt wedergegeven.

Bid de gebeden van het Offertorium, *bladz.* 39, *tot aan het* Agnus Dei: *bladz.* 45.

AGNUS DEI.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, wees de zielen des vagevuurs genadig. Aanbiddelijk slagtoffer voor de zaligheid der menschen, maak haar zalig. Goddelijke Middelaar! verwerf haar genade bij uwen Vader en geef haar de eeuwige rust.

COMMUNIE.

Hoe zoet zou het mij zijn, o beminnelijke Zaligmaker! onder het getal dier getrouwe Christenen te zijn, aan wie een rein geweten en eene teedere en vurige godvruchtigheid toelaten dagelijks tot uwe H. Tafel te naderen! O mogt ik u op dit oogenblik in mijn hart bezitten, u daar mijnen schuldigen eerbied bewijzen, u daar mijnen noodwendigheden vertoonen, en deelachtig zijn aan de genade, die gij geeft aan degenen, die u daar wezenlijk ontvangen! Maar dewijl ik mij daartoe onwaardig bevind, vergoed, o God! hetgene aan de bereiding mijner ziel ontbreekt; vergeef mij al mijne zonden, ik verfoei die uit geheel mijn hart, omdat zij u mishagen; aanvaard de opregte begeerte die ik heb, om mij met u te vereenigen, reinig mij door een' uwer oogslagen, en maak mij waardig om u ten spoedigste te ontvangen. Dezen geluk-

kigen dag verwachtende, smeek ik u, Heer! mij deelachtig te maken aan de vruchten, die de communie des priesters in alle geloovigen, die bij deze H. Offerande tegenwoordig zijn, moet uitwerken. Vermeerder mijn geloof door de kracht van dit goddelijk Sacrament, versterk mijne hoop, vervul mijn hart met uwe liefde, opdat ik niets anders betrachte dan u en voortaan niet meer leve dan voor u. Amen.

LAATSTE COLLECTE.

Verhoor, o Heer! de dringende beden, die wij u, voor het welzijn van alle overledene geloovigen, tot den troon uwer barmhartigheid opzenden; zuiver hen van alles, wat hen van het genot der hun bestemde zaligheid nog verwijderd houdt, en laat hen voor u geregtvaardigd worden door het bloed van uwen Zoon, dat eens voor hen aan het kruis gestort is en dagelijks nog op onze altaren vloeit. Dit bidden wij u door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

EVANGELIE VAN DEN H. JOANNES.

In begin was het woord, enz. *Zie bladz.* 48.

GEBED NA DE MIS.

O God, gij zult mij ook eens uit deze wereld roepen, en ik weet niet wanneer. Welligt ben ik maar weinige schreden van het graf meer ver-

wijderd. Leer mij dan mijne pligten naauwkeurig volbrengen, opdat ik in den doodstrijd mij niets te verwijten hebbe. Leer mij den tijd, welken ik nog heb, zorgvuldig waarnemen, en de bewerking mijner zaligheid niet tot eenen toekomenden tijd, die mij onzeker is, uitstellen, opdat de nacht des doods, in welken niemand zal kunnen werken, mij niet onverwacht en vóór dat ik bereid ben, overvalle. Laat mij nooit vergeten, dat al het wereldsche vergankelijk is, dat mij noch aanzien, noch rijkdom in de eeuwigheid volgen kunnen, maar alleen de goede werken. Leer mij ook het lijden des levens met verduldigheid en standvastigheid verdragen, opdat het in mij een eeuwigdurend gewigt van glorie uitwerke. Met onderwerping aan uwen H. Wil, laat ik mijnen langeren of korteren levensloop en deszelfs veranderingen aan uwe schikking over. Maak mij tot het einde mijns levens getrouw in de gehoorzaamheid uwer geboden. Bewaar mij van eenen haastigen en onvoorzienen dood. Laat mij vóór mijn sterven waardig de HH. Sacramenten ontvangen. Laat mij mijnen geest geven onder de bescherming van de allerheiligste Maagd Maria, van mijnen Beschermengel en van mijne H. Patronen. Ontferm u over allen, die nu in doodstrijd liggen. Versterk de zwakken, help de kranken; sta alle behoeftigen bij, zorg voor de weduwen en weezen; troost hen, die met treurige harten tot u weenen; wees allen genadig. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

Litanie

voor de geloovige zielen in het vagevuur.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u over alle geloovige zielen.
God Zoon, verlosser der wereld, ontferm u over alle geloovige zielen.
God H. Geest, ontferm u over alle geloovige zielen.
H. Drievuldigheid! één God, ontferm u over alle geloovige zielen.
H. Maria, bid voor haar.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
Alle heilige Engelen en Aartsengelen,
Alle heilige Patriarchen en Profeten,
Alle H. Apostelen en Evangelisten,
Alle H. Martelaren,
Alle H. Bisschoppen,
Alle H. Leeraars,
Alle H. Priesters en Levieten,
Alle H. Monniken en Kluizenaars,
Alle H. Maagden en Weduwen,
Alle Gods lieve Heiligen,
Wees genadig, spaar ons, Heer!
Wees genadig, verhoor ons, Heer!
Van de allerschrikkelijkste vlammen, verlos haar, Heer!

bid voor haar.

wijderd. Leer mij dan mijne pligten naauwkeurig volbrengen, opdat ik in den doodstrijd mij niets te verwijten hebbe. Leer mij den tijd, welken ik nog heb, zorgvuldig waarnemen, en de bewerking mijner zaligheid niet tot eenen toekomenden tijd, die mij onzeker is, uitstellen, opdat de nacht des doods, in welken niemand zal kunnen werken, mij niet onverwacht en vóór dat ik bereid ben, overvalle. Laat mij nooit vergeten, dat al het wereldsche vergankelijk is, dat mij noch aanzien, noch rijkdom in de eeuwigheid volgen kunnen, maar alleen de goede werken. Leer mij ook het lijden des levens met verduldigheid en standvastigheid verdragen, opdat het in mij een eeuwigdurend gewigt van glorie uitwerke. Met onderwerping aan uwen H. Wil, laat ik mijnen langeren of korteren levensloop en deszelfs veranderingen aan uwe schikking over. Maak mij tot het einde mijns levens getrouw in de gehoorzaamheid uwer geboden. Bewaar mij van eenen haastigen en onvoorzienen dood. Laat mij vóór mijn sterven waardig de HH. Sacramenten ontvangen. Laat mij mijnen geest geven onder de bescherming van de allerheiligste Maagd Maria, van mijnen Beschermengel en van mijne H. Patronen. Ontferm u over allen, die nu in doodstrijd liggen. Versterk de zwakken, help de kranken; sta alle behoeftigen bij, zorg voor de weduwen en weezen; troost hen, die met treurige harten tot u weenen; wees allen genadig. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

Litanie

voor de geloovige zielen in het vagevuur.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u over alle geloovige zielen.
God Zoon, verlosser der wereld, ontferm u over alle geloovige zielen.
God H. Geest, ontferm u over alle geloovige zielen.
H. Drievuldigheid! één God, ontferm u over alle geloovige zielen.
H. Maria, bid voor haar.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der Maagden,
Alle heilige Engelen en Aartsengelen,
Alle heilige Patriarchen en Profeten,
Alle H. Apostelen en Evangelisten,
Alle H. Martelaren,
Alle H. Bisschoppen,
Alle H. Leeraars,
Alle H. Priesters en Levieten,
Alle H. Monniken en Kluizenaars,
Alle H. Maagden en Weduwen,
Alle Gods lieve Heiligen,
Wees genadig, spaar ons, Heer!
Wees genadig, verhoor ons, Heer!
Van de allerschrikkelijkste vlammen, verlos haar, Heer!

bid voor haar.

Van de akelige duisternissen,
Van alle pijnen, die zij door de dagelijksche zonden hebben verdiend,
Van alles wat zij moesten lijden voor de zonden, voor welke zij nog niet ten vollen hadden voldaan,
Van alle straffen wegens hare traagheid en onachtzaamheid,
Van het droevig geween over de verzuimenis der gelegenheid, die zij gehad hebben om in de deugd voortgang te maken,
Van het misbaar, dat zij maken, omdat zij haren tijd en hare werken anders hebben besteed dan tot uwe dienst en glorie,
Van het bitter geween over het nalaten des gebeds en andere deugden,
Van de kastijding, die zij om hare ongehoorzaamheid en kleine oneerbiedigheden jegens hare oversten moeten lijden,
Van het gejammer over de geringe zorg, die zij voor hare kinderen en onderdanen gehad hebben,
Van al hetgene zij voor de onmatigheid en ijdele voldoening moeten lijden,
Van de straffen, aan welke zij door afgekeerdheid, norsche woorden en geschillen zijn pligtig geworden,
Van de ellenden, in welke zij door de onverduldigheid en korzelheid zijn gevallen,
Van de pijnen, die zij door te veel of onbehoorlijk spreken hebben verdiend,
Van het lijden, dat zij om hare onzuivere gedachte en inwendige zonden moeten ondergaan,
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.

verlos haar, Heer!

Dat wij, door barmhartig te zijn, voor haar barmhartigheid mogen verwerven,
Dat wij door onze ootmoedigheid, voor haren hoogmoed kwijtschelding mogen verwerven,
Dat wij, met ons te versterven, voor hare zinnelijkheden mogen voldoen,
Dat wij door onze verduldigheid, de vergiffenis voor hare onverduldigheid mogen bekomen,
Dat gij haar, door onze zachtmoedigheid de zonden van korzelheid, spijtigheid en gramschap wilt vergeven,
Dat wij door ijverig bidden, voor hare traagheid in het gebed, u mogen verzoenen,
Dat wij, door het oefenen aller deugden, voor haar vergiffenis van al hare gebreken mogen verkrijgen,
Dat gij de zielen onzer ouders, vrienden en weldoeners, die in den Heer gestorven zijn van de pijnen des vagevuurs wilt verlossen,
Dat gij alle geloovige zielen de eeuwige rust wilt doen genieten,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor haar, Heer!
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u over haar, Heer!

wij bidden u, verhoor ons.

Onze Vader enz.

v. Van de poorten der hel.
r. Verlos, Heer hare zielen.

Gebed voor onze afgestorvene ouders, vrienden en weldoeners.

O God, wiens barmhartigheden zonder getal zijn en wiens goedheid eindeloos is, wij bidden

u, geef aan de zielen van onzen Vader, onze Moeder, zusters en broeders vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij, van alle schuld en straffen ontbonden zijnde, uw aanschijn mogen aanschouwen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

DE VESPER-PSALMEN

VOOR DEN ZONDAG.

v. O God! zie op tot mijne hulp.
R. Heer! haast u om mij te helpen.
Eere zij den Vader, den Zoon en den H. Geest.
Gelijk het was in het begin, nu, en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluja.

v. Deus, in adjutorium meum intende.
R. Domine, ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. Alleluia.

Van Septuagesima *tot* Paschen *zegt men in plaats van Alleluja:*

Lof zij u, o Heer! Koning der eeuwige heerlijkheid.

Laus tibi Domine, ex æternæ gloriæ.

I. PSALM 109.

De Heer heeft tot mijnen Heer gezegd: zit aan mijne regterhand.
Tot dat ik uwe vijanden tot eene bank uwer voeten zal stellen.
De Heer zal uit Sion den schepter uwer magt doen komen: heersch in het midden uwer vijanden.
Bij u is het vorstendom ten dage uwer kracht, met

Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis.
Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuæ, in splen-

eer en luister van heiligheid; vóór den dageraad heb ik u uit den schoot voortgebragt.

De Heer heeft gezworen, en het zal hem niet berouwen. Gij zijt Priester in eeuwigheid volgens de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe regterhand; Hij heeft ten dage zijner gramschap de koningen vernield.

Hij zal regt doen onder de volkeren; hij zal de verwoestingen vermeerderen; de hoofden van vele landen zal hij verdelgen.

Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal hij zijn hoofd opheffen.

Eere, enz.

doribus Sanctorum; ex utero, ante luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitebit eum: tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis: confregit in die iræ suæ Reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas; conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in viâ bibet: propterea exaltabit caput.

Gloria etc.

II. PSALM 110.

Ik zal u loven, Heer! uit geheel mijn hart, in den raad der regtvaardigen en in de vergadering.

De werken des Heeren zijn groot: zij zijn uitgelezen volgens al zijn welbehagen.

Zijn werk is lof en heerlijkheid, en zijne regtvaardigheid duurt in alle eeuwigheid.

De genadige en barmhartige Heer heeft een ge-

Confitebor tibi, Domine in toto corde meo: in concilio justorum et congregatione.

Magna opera Domini: exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus: et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et

denkteeken zijner wonderheden gesteld: hij heeft eene spijs gegeven aan hen, die hem vreezen.

Hij zal in eeuwigheid aan zijn verbond denken; de kracht zijner werken zal Hij aan zijn volk bekend maken.

Om hun het erfdeel der Heidenen te geven; de werken zijner handen zijn waarheid en geregtigheid.

Al zijne bevelen zijn getrouw, voor eeuwig gevestigd, zij zijn in waarheid en regtvaardigheid gemaakt.

Hij heeft verlossing aan zijn volk gezonden; Hij heeft zijn verbond in eeuwigheid geboden.

Heilig en ontzaggelijk is zijn Naam de vrees des Heeren is het beginsel der wijsheid.

Het verstand is goed voor allen, die er naar handelen: zijn lof blijft in alle eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

miserator Dominus: escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui: virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gentium: opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi: facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo: mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus: initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

Gloria Patri, etc.

III. PSALM 111.

Gelukkig is de man, die den Heer vreest, die groot vermaak schept in zijne geboden.

Zijn zaad zal magtig zijn op aarde; het geslacht

Beatus vir qui timet Dominum: in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terrâ erit semen ejus: generatio recto-

der opregten zal gezegend worden.

In zijn huis zal luister en rijkdom zijn, en zijne regtvaardigheid duurt in eeuwigheid.

Voor de opregten is in de duisternis een licht opgerezen: de genadige barmhartige en regtvaardige God.

Welbehagelijk is aan God de mensch, die medelijden heeft en uitleent; hij zal zijne woorden met oordeel beschikken, want hij zal in eeuwigheid niet wankelen.

De regtvaardige zal in een eeuwig aandenken zijn: hij zal voor geen kwaad gerucht vreezen.

Zijn hart is bereid om te hopen in den Heer, zijn hart is versterkt; hij zal niet ontroerd worden, tot dat hij op zijne vijanden nederziet.

Hij heeft *zijn goed* uitgedeeld, zijne regtvaardigheid duurt in alle eeuwigheid; zijne magt zal met luister verheven worden.

De goddelooze zal het zien en gram worden: hij zal op zijne tanden knarsen en uitteeren: de wensch der zondaren zal vergaan.

Eere zij de Vader, enz.

rum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus: et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors et miserator et justus.

Jucundus homo, qui miseretur et commodat: disponet sermones suos in judicio: quia in æternum non commovebitur.

In memoriâ æternâ erit justus: ab auditione malâ non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino: confirmatum est cor ejus: non commovebitur, donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi: cornu ejus exaltabitur in gloria.

Peccator videbit et irascetur, dentibus suis fremet, et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

Gloria Patri, etc.

IV. PSALM 112.

Looft gij, dienaren, den Heer, looft den Naam des Heeren.

De Naam des Heeren zij geprezen van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot haren ondergang is de Naam des Heeren lofwaardig.

De Heer is verheven boven alle volkeren; en zijne heerlijkheid is boven de Hemelen.

Wie is gelijk den Heer, onze God die in het hoogste woont, en die uit den hemel op het nederige en op de aarde zijne oogen slaat?

Die den behoeftige uit het stof opwekt, en uit den drek de armen opheft.

Om hen te zetten bij de vorsten, bij de vorsten van zijn volk.

Die de onvruchtbare in een talrijk huisgezin doet wonen, en haar eene blijde moeder van kinderen maakt.

Eere, zij den Vader, enz.

Laudate pueri, Dominum; laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum: laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus; et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, et humilia respicit in cœlo et in terra?

Suscitans à terra inopem, et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, etc.

V. PSALM 113.

Als Israël uit Egypte trok, het huis van Jacob uit een vreemd volk.

Toen werd het joodsche

In exitu Israël de Egypto: domus Jacob de populo barbaro:

Facta est Judæa sanc-

volk aan God toegeheiligd: Israël werd zijne heerschappij.

De zee zag het en vlugtte, de jordaan keerde terug.

De bergen sprongen op als rammen, en de heuvelen als lammeren der schapen.

Wat was u, o zee, dat gij vlugttet? en u, jordaan dat gij terug keerdet!

Dat gij, bergen, opsprongt als rammen? en gij, heuvelen, als lammeren der schapen?

De aarde beefde voor het aangezigt des Heeren; voor het aangezigt van den God van Jacob.

Die den steen heeft veranderd in eenen watervloed, en de rotsen in waterbronnen.

Niet ons, Heer, niet ons, maar geef de eer aan uwen Naam.

Om uwe barmhartigheid en waarheid, opdat de Heidenen niet zeggen: waar is hun God?

Doch onze God is in den Hemel, hij doet al wat hem behaagt.

De afgoden der volkeren zijn van zilver en goud, maaksels der menschen handen.

tificatio ejus: Israël potestas ejus.

Mare vidit et fugit: Jordanus conversus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes: et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi mare, quod fugisti? et tu Jordanus, quia conversus es retrorsum?

Montes exultastis sicut arietes? et colles sicut agni ovium?

A facie Domini mota est terra, a facie Dei Jacob.

Qui converti petram in stagna aquarum: et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua et veritate tua: nequando dicant gentes: ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo; omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium argentum et aurum: opera manuum hominum.

Zij hebben eenen mond, maar spreken niet; zij hebben oogen, maar zien niet.

Os habent, et non loquentur: oculos habent, et non videbunt.

Zij hebben ooren, maar hooren niet; zij hebben eenen neus, maar ruiken niet.

Aures habent, et non audient, nares habent et non odorabunt.

Zij hebben handen, maar voelen niet; zij hebben voeten, maar wandelen niet; zij zullen geen geluid geven met hunne keelen.

Manus habent, et non palpabunt, pedes habent, et non ambulabunt; non clamabunt in gutture suo.

Dat zij, die hen maken, hun gelijk worden, en allen, die er op vertrouwen.

Similes illis fiant, qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis.

Het huis van Israël heeft vertrouwen op den Heer, hij is hun Helper en Beschermer.

Domus Israël speravit in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.

Het huis van Aäron hoopt op den Heer, hij is hun Helper en Beschermer.

Domus Aäron speravit in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.

Zij, die den Heer vreezen, hebben op hem gehoopt hij is hun Helper en Beschermer.

Qui timent Dominum, speraverunt in Domino, adjutor eorum et protector eorum est.

De Heer is onzer indachtig geweest, en heeft ons gezegend.

Dominus memor fuit nostri et benedixit nobis.

Hij heeft het huis van Israël gezegend, hij heeft het huis van Aäron gezegend.

Benedixit domui Israël benedixit domui Aäron.

Allen, die den Heer vreezen, heeft hij gezegend, de kleinen en de grooten.

Benedixit omnibus, qui timent Dominum, pusillis cum majoribus.

De Heer zegene u meer en meer, u en uwe kinderen.

Wees gezegend van den Heer, die Hemel en aarde gemaakt heeft.

De bovenste Hemel is voor den Heer; maar de aarde heeft hij gegeven aan de kinderen der menschen.

De dooden, o Heer! zullen u niet loven, noch allen, die onder de aarde nederdalen.

Maar wij, die leven, loven den Heer, van nu af tot in eeuwigheid.

Eere, zij den Vader, enz.

Adjiciat Dominus super vos: super vos, et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino: qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino; terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te Domine: neque omnes, qui descendunt in infernum.

Sed nos, qui vivimus, benedicimus Domino, ex hoc nunc et usquein sæculum.

Gloria Patri, etc.

LOFZANG VAN MARIA.

Mijne ziel verheft den Heer.

En mijn geest is verheugd in God, mijnen Zaligmaker.

Omdat hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Dewijl de Almogende aan mij groote dingen heeft bewezen; en heilig is zijn Naam.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot

Magnificat anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus: in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum Nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies ti-

geslacht over hen die hem vreezen.

Hij heeft de kracht van zijnen arm uitgewerkt en hij heeft de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten verstrooid.

Hij heeft de magtigen van den stoel afgezet, en de nederigen heeft hij verheven.

Hij heeft de hongerigen vervuld met goederen, en de rijken ledig weggezonden.

Hij heeft Israël zijnen dienaar, opgenomen, indachtig zijnde zijner barmhartigheid.

Gelijk hij tot onze voorouders gesproken heeft, tot Abraham en zijn nakroost in alle eeuwen.

Eere, zij den Vader, enz.

mentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede: et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis, et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum: recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham, et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, etc.

VESPER-PSALMEN

OP DE FEESTDAGEN.

Op *Kersdag* en onder dat *Octaaf*, de drie eerste Psalmen van den Zondag, de vierde is:

Psalm. 129.

Uit de diepte heb ik tot u geroepen, Heer, Heer! verhoor mijne stem.

Laat uwe ooren opmerkzaam zijn op de stem mijner smeeking.

Zoo gij, Heer! de misdrijven gadeslaat, Heer, wie zal dan bestaan?

Omdat er bij u genade is, en om uwe Wet, o Heer! heb ik u verbeid.

Mijne ziel heeft zich op zijn woord verlaten: mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat *Israël* op den Heer hope van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal *Israël* verlossen van al zijne ongeregtigheden.

Eere zij den Vader, enz.

De profundis clamavi ad te Domine, Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine: Domine quis sustinebit.

Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret *Israël* in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet *Israël* ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, etc.

De vijfde Psalm is *Memento, Domine, David.* Zie bladz. 502.

—

Op *Nieuwjaarsdag*, de Psalmen, als op de feestdagen van de H. Maagd Maria.

—

Op *Drie-Koningen*, *Paschen*, *Pinksteren*, en *H. Drievuldigheidsdag*, de Psalmen van den *Zondag*.

—

Op *'s Heeren Hemelvaart* en op den *Zondag*, *onder dat Octaaf*, de vier eerste psalmen van den Zondag; de vijfde is *Laudate Dominum, omnes gentes.* Zie bladz. 498

—

Op *H. Sacramentsdag*, de twee eerste Psalmen van den Zondag, de derde, *Credidi*, op bladz. 498; de vierde is:

IV. Psalm 127.

Wel gelukzalig al wie den Heer vreezen en in zijne wegen wandelen.

Want gij zult den arbeid van uwe handen eten; gelukzalig zijt gij, en het zal u welgaan.

Uwe huisvrouw zal gelijk een vruchtbare wijnstok zijn, aan de zijde uws huizes.

Uwe kinderen zullen zijn als jonge olijfplanten rondom uwe tafel.

Zie, zoo zal de mensch gezegend worden, die den Heer vreest.

Beati omnes, qui timent Dominum: qui ambulant in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus es, et bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum: in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo: qui timet Dominum.

De Heer zegene u uit *Sion*, en dat gij zien moogt het goede van *Jeruzalem*, al uwe levensdagen.

Zie ook uwer kinderen kinderen: vrede over *Israël*.

Eere zij den Vader, enz.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum, tuorum: pacem super Israël.

Gloria Patri, etc.

De vijfde psalm is *Lauda Jerusalem, Dominum.* Zie bladz. 523.

—

Op de *Feestdagen der Apostelen en Evangelisten* in de eerste *Vespers*, de vier eerste Psalmen van den Zondag; de vijfde is:

V. Psalm 116.

Looft den Heer, alle volken, prijst hem alle natiën!

Want zijne goedertierenheid is over ons bevestigd, en de waarheid des Heeren duurt tot in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

Laudate Dominum, omnes gentes: laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, etc.

In de tweede *Vespers*, *op de Feestdagen der Apostelen*, de twee eerste Psalmen van den Zondag, daarna de drie volgende.

III. Psalm 117.

Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, ik werd boven mate verdrukt.

Ik sprak in geestvervoering: de menschen zijn allen bedriegelijk.

Wat zal ik den Heer vergelden voor al, wat hij mij verleend heeft?

Ik zal den beker des

Credidi, propter quod locutus sum; ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino: pro omnibus quæ retribuit mihi.

Calicem salutaris acci-

heils opnemen en den naam des Heeren aanroepen.

Ik zal den Heer mijne geloften betalen, in tegenwoordigheid van al zijn volk; kostelijk is in de oogen des Heeren de dood zijner Heiligen.

O, Heer! omdat ik uw dienstknecht ben, uw dienstknecht, en de zoon van uwe dienstmaagd.

Daarom hebt gij mijne banden los gemaakt; ik zal u een offer des lofs offeren, en den naam des Heeren aanroepen.

Ik zal den Heer mijne geloften betalen in tegenwoordigheid van al zijn volk, in de voorhoven van het huis des Heeren, in uw midden, o *Jeruzalem!*

Eere zij den Vader, enz.

piam: et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus, ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis: et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: in atriis domus Domini, in medio tui, Jerusalem.

Gloria Patri, etc.

IV. Psalm 125.

Toen de Heer de gevangenen *Sions* deed wederkeeren, toen werden wij geheel vertroost.

Toen werd onze mond met vreugde en onze tong met gejuich vervuld.

Toen zeide men onder de Heidenen, de Heer heeft groote dingen aan deze gedaan.

Groote dingen heeft de Heer aan ons gedaan: wij zijn verblijd geworden.

In convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum: et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent intergentes: magnificavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti sumus lætantes.

Heer! doe ons gevangenen terugkeeren, als de regen uit het zuiden.

Die met tranen zaaijen, zullen met gejuich maaijen.

Zij gingen onzeker, weenden en wierpen hun zaad.

Maar komende, kwamen zij, met gejuich, dragende hunne schoven.

Eere zij den Vader, enz.

Converte, Domine: captivitatem nostram: sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis: in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant: mittentes semina sua.

Venientes autem venient, cum exultatione: portantes manipulos suos.

Gloria Patri, etc.

V. Psalm 138.

Heer! gij doorgrondt en kent mij, gij weet mijn zitten en mijn opstaan.

Mijne gedachten verstaat gij van verre, mijn pad en de maat van mijnen weg spoort gij na.

En al mijne wegen hebt gij vooruit gekend, ofschoon ik geen woord sprak.

Zie, Heer! gij weet het alles, zoo wel het toekomende als het voorledene, gij hebt mij gevormd en legt uwe hand op mij.

Al te wonderbaar is mij uwe kennis, zij is te hoog, en ik kan ze niet bereiken.

Waar zal ik henen gaan voor uwen geest? en waar zal ik henen vlieden voor uw aangezigt?

Vaar ik ten hemel, daar zijt gij: of daal ik in den afgrond, gij zijt er.

Nam ik de vleugelen des

Domine, probâsti me et cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam et funiculum meum investigasti.

Et omnes vias meas prævidisti: quia non est sermo in linguâ meâ.

Ecce, Domine, tu cognovisti omnia novissima et antiqua, tu formâsti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia ex me: confortata est, et non potero ad eam.

Quo ibo à spiritu et quo à facie tuâ fugiam?

Si ascendero in cœlum, tu illic es, si descendero in infernum, ades.

Si assumpsero pennas

dageraads, en ging ik wonen aan het uiterste der zee.

Ook daar zal uwe hand mij geleiden, en uwe regterhand mij houden

Ik zeide, mogelijk zal de duisternis mij bedekken, maar ook de nacht ontdekte mij in mijne wellusten.

Want de duisternis is voor u niet donker, en de nacht is u zoo helder als de dag; de duisternis van den nacht en het licht van den dag zijn één bij u!

Gij toch hebt mijn binnenste gevormd en mij uit den schoot mijner moeder genomen.

Ik zal u loven, dat gij u, op eene eerbiedwekkende wijze hebt verheerlijkt; wonderbaar zijn al uwe werken, mijne ziel beseft dit volkomen.

Mijn gebeente, hetwelk gij, voor het oog verborgen, gevormd hebt, is voor u niet verholen; noch het donkere graf zal mijn ligchaam voor uw oog verbergen.

Toen ik nog niet volmaakt was, zagen uwe oogen mij; en in uw boek worden ze allenopgeschreven, die dagelijks gevormd worden, en waarvan nog geen aanwezig is.

Uwe vrienden, o God! zie ik toch zeer hoog gemeas diliculo: et habitavero in extremis maris.

Et enim illuc manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua.

Et dixi, forsitan tenebræ conculcabunt me: et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia tenebræ non, obscurabuntur à te, et nox sicut dies illuminabitur, sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos, suscepisti me de utero matris meæ.

Confitebor tibi, terribiliter magnificatus es; mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit nimis.

Non est occultum os meum à te: quod fecisti in occulto, et substantia mea in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur, dies formabuntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorati sunt amici tui, Deus, nimis

ëerd; hunne heerschappij is boven mate maglig geworden.

Zoude ik ze tellen, zij zijn meer dan het zand: ik ontwaak en ben nog bij u.

Dewijl gij, o God! de booswichten zult dooden, zoo laat af van mij, gij, mannen des bloeds.

Want gij zegt in uw hart: te vergeefs zullen zij uwe steden verkrijgen.

Heer! haatte ik niet hen, die u haten; en teerde ik niet uit om uwer vijanden wil!

Ik haatte hen met volkomen haat, zij zijn mijne vijanden geworden.

Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij nu, en ken mijne paden.

En zie of een weg van ongeregtigheid bij mij is, en geleid mij op den eeuwigen weg.

Eere zij den Vader, enz.

confortatus est principatus eorum.

Dinumerabo eos et super arenam multiplicabunter, exsurrexi, et adhuc sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatores, viri sanguinum declinate á me.

Quia dicitis in cogitatione, accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te Domine, oderam, et super inimicos tuos tabescebam.

Perfecto odio oderam illos, et inimici facti sunt mihi.

Proba me Deus, et scito cor meum, interroga me et cognosce semitas meas.

Et vide, si via iniquitatis in me est, deduc me in viâ æternâ.

Gloria Patri, etc.

Op de *Feestdagen der Martelaren* in de eerste *Vespers*, gelijk als in de eerste *Vespers* der Apostelen; zie bladz. 498; in de tweede *Vespers*, dezelfde, behalve den vijfden, die is, *Crediái*, zie bladz. 498.

—

Op de *Feestdagen der Belijders*, in de eerste *Vespers*, gelijk op *Hemelvaart;* ook in de tweede *Vespers;* doch op dien van eenen Belijder-Bisschop, is in de tweede *Vespers*, de vijfde Psalm, gelijk volgt:

V. Psalm 131.

Gedenk, Heer! aan Da- Memento Domine David et

VID, en al zijne zachtmoedigheid.

Hoe hij den Heere gezworen heeft en den God van JAKOB gelofte heeft gedaan.

Ik wil de woning mijns huizes niet ingaan, noch mijne legerstede beklimmen.

Ik wil mijnen oogen geenen slaap vergunnen, noch mijnen oogleden eenige sluimering.

Noch mijn hoofd ter rust nederleggen, tot ik eene plaats voor den Heer heb gevonden, eene woontente voor den God van JAKOB.

Zie, wij hebben van haar te *Ephrata* gehoord; wij hebben haar op de velden des wouds gevonden.

Wij zullen tot zijne woning ingaan; wij zullen aanbidden ter plaatse, waar zijne voeten gestaan hebben.

Maak u op, Heer! ter uwer ruste, gij en de verbondkist uwer heiligheid.

Dat uwe Priesters met geregtigheid bekleed worden; en uwe heiligen juichen.

Wend toch, om uwen dienaar David, het aangezigt van uwen Gezalfde niet af.

De Heer heeft aan DAVID de waarheid gezworen, en hij zal ze niet verijdelen, ik

omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino; votum vovit Deo Jacob.

Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero in lectum strati mei.

Si dedero somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem.

Et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Dei Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata, invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus, adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine! in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam, et sancti tui exultent.

Propter David, servum tuum, non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam, de fructu ventris

zal eenen van de vrucht uws schoots op uwen troon doen zitten.

Indien uwe zonen mijn verbond houden, en de getuigenissen, die ik hen zal leeren.

En ook hunne kinderen dit tot in eeuwigheid doen, zoo zullen zij op uwen troon gesteld zijn.

Want de Heer heeft *Sion* uitverkoren en begeerd tot zijne woning.

Dit is mijne rustplaats, eeuwig, hier zal ik wonen, want ik heb haar verkoren.

Ik zal zijne weduwe rijkelijk zegenen, en zijne behoeftigen met brood verzadigen.

Ik zal zijne Priesters met heil bekleeden, en zijne Heiligen zullen grootelijks juichen.

Daar zal ik het huis van David doen groot worden, ik heb reeds voor mijn' gezalfde een troonsopvolger bestemd.

Ik zal zijne vijanden met schaamte bedekken, maar op hem zal mijne heiliging bloeijen.

Eere zij den Vader, enz.

tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, et testimonia mea hæc, quæ docebo eos.

Et filii eorum usque in sæculum, sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion, elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam, pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari, et sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David, paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione, super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.

Gloria Patri, etc.

Op het *Feest van Kerkwijding*, al de Psalmen van den Zondag, behalve den vijfden Psalm, die zijn moet *Lauda Jerusalem*, *Domimun*. Zie bladz. 506.

De Vesperpsalmen op de *Feestdagen der H. Maagd Maria*, zijn ook gebruikelijk op de *Feestdagen der Maagden en andere heilige Vrouwen.*

De twee eerste Psalmen in beide de *Vespers* zijn: *Dixit. Dominus*, zie bladz. 487 en *Laudate pueri, Dominum* bladz 491; de drie andere zijn deze:

III. Psalm 2.

Ik was verheugd over hetgeen mij gezegd werd, wij zullen ingaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o *Jerusalem.*

Jerusalem is opgebouwd als eene stad, die wel te zamen is gevoegd.

Want derwaarts gingen de stammen des Heeren, het is eene wet voor *Israël*, den naam des Heeren te loven.

Want daar waren de stoelen des geregts, de stoelen van Davids huis.

Bidt om den vrede voor *Jerusalem*: en dat er overvloed zij over allen, die u beminnen.

Vrede heersche in uwe muren, en overvloed in uwe paleizen.

Om mijner broeders en mijner naasten wil, sprak ik vrede over u uit.

Om het huis van den Heer onzen God zocht ik voor u het goede.

Eere enz.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, in atriis tuis Jerusalem!

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini, testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tuâ: et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri quæsivi bona tibi.

Gloria Patri, etc.

ëerd; hunne heerschappij is boven mate magtig geworden.

Zoude ik ze tellen, zij zijn meer dan het zand: ik ontwaak en ben nog bij u.

Dewijl gij, o God! de booswichten zult dooden, zoo laat af van mij, gij, mannen des bloeds.

Want gij zegt in uw hart: te vergeefs zullen zij uwe steden verkrijgen.

Heer! haatte ik niet hen, die u haten; en teerde ik niet uit om uwer vijanden wil!

Ik haatte hen met volkomen haat, zij zijn mijne vijanden geworden.

Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij nu, en ken mijne paden.

En zie of een weg van ongeregtigheid bij mij is, en geleid mij op den eeuwigen weg.

Eere zij den Vader, enz.

confortatus est principatus eorum.

Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur, exsurrexi, et adhuc sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatores, viri sanguinum declinate á me.

Quia dicitis in cogitatione, accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te Domine, oderam, et super inimicos tuos tabescebam.

Perfecto odio oderam illos, et inimici facti sunt mihi.

Proba me Deus, et scito cor meum, interroga me et cognosce semitas meas.

Et vide, si via iniquitatis in me est, deduc me in viâ æternâ.

Gloria Patri, etc.

Op de *Feestdagen der Martelaren* in de eerste *Vespers*, gelijk als in de eerste *Vespers* der Apostelen; zie bladz. 498; in de tweede *Vespers*, dezelfde, behalve den vijfden, die is, *Credidi*, zie bladz. 498.

—

Op de *Feestdagen der Belijders*, in de eerste *Vespers*, gelijk op *Hemelvaart;* ook in de tweede *Vespers;* doch op dien van eenen Belijder-Bisschop, is in de tweede *Vespers*, de vijfde Psalm, gelijk volgt:

V. Psalm 131.

Gedenk, Heer! aan Da-

Memento Domine David et

VID, en al zijne zachtmoedigheid.

Hoe hij den Heere gezworen heeft en den God van JAKOB gelofte heeft gedaan.

Ik wil de woning mijns huizes niet ingaan, noch mijne legerstede beklimmen.

Ik wil mijnen oogen geenen slaap vergunnen, noch mijnen oogleden eenige sluimering.

Noch mijn hoofd ter rust nederleggen, tot ik eene plaats voor den Heer heb gevonden, eene woontente voor den God van JAKOB.

Zie, wij hebben van haar te *Ephrata* gehoord; wij hebben haar op de velden des wouds gevonden.

Wij zullen tot zijne woning ingaan; wij zullen aanbidden ter plaatse, waar zijne voeten gestaan hebben.

Maak u op, Heer! ter uwer ruste, gij en de verbondkist uwer heiligheid.

Dat uwe Priesters met geregtigheid bekleed worden; en uwe heiligen juichen.

Wend toch, om uwen dienaar David, het aangezigt van uwen Gezalfde niet af.

De Heer heeft aan DAVID de waarheid gezworen, en hij zal ze niet verijdelen, ik

omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino; votum vovit Deo Jacob.

Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero in lectum strati mei.

Si dedero somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem.

Et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Dei Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata, invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus, adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine! in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam, et sancti tui exultent.

Propter David, servum tuum, non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam, de fructu ventris

zal eenen van de vrucht uws schoots op uwen troon doen zitten.

Indien uwe zonen mijn verbond houden, en de getuigenissen, die ik hen zal leeren.

En ook hunne kinderen dit tot in eeuwigheid doen, zoo zullen zij op uwen troon gesteld zijn.

Want de Heer heeft *Sion* uitverkoren en begeerd tot zijne woning.

Dit is mijne rustplaats, eeuwig, hier zal ik wonen, want ik heb haar verkoren.

Ik zal zijne weduwe rijkelijk zegenen, en zijne behoeftigen met brood verzadigen.

Ik zal zijne Priesters met heil bekleeden, en zijne Heiligen zullen grootelijks juichen.

Daar zal ik het huis van DAVID doen groot worden, ik heb reeds voor mijn' gezalfde een troonsopvolger bestemd.

Ik zal zijne vijanden met schaamte bedekken, maar op hem zal mijne heiliging bloeijen.

Eere zij den Vader, enz.

tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, et testimonia mea hæc, quæ docebo eos.

Et filii eorum usque in sæculum, sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion, elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam, pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari, et sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David, paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione, super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.

Gloria Patri, etc.

Op het *Feest van Kerkwijding*, al de Psalmen van den Zondag, behalve den vijfden Psalm, die zijn moet *Lauda Jerusalem*, *Domimun*. Zie bladz. 506.

De Vesperpsalmen op de *Feestdagen der H. Maagd Maria*, zijn ook gebruikelijk op de *Feestdagen der Maagden en andere heilige Vrouwen.*

De twee eerste Psalmen in beide de *Vespers* zijn: *Dixit, Dominus*, zie bladz. 487 en *Laudate pueri, Dominum* bladz 491; de drie andere zijn deze:

III. Psalm 2.

Ik was verheugd over hetgeen mij gezegd werd, wij zullen ingaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o *Jerusalem.*

Jerusalem is opgebouwd als eene stad, die wel te zamen is gevoegd.

Want derwaarts gingen de stammen des Heeren, het is eene wet voor *Israël*, den naam des Heeren te loven.

Want daar waren de stoelen des geregts, de stoelen van Davids huis.

Bidt om den vrede voor *Jerusalem*: en dat er overvloed zij over allen, die u beminnen.

Vrede heersche in uwe muren, en overvloed in uwe paleizen.

Om mijner broeders en mijner naasten wil, sprak ik vrede over u uit.

Om het huis van den Heer onzen God zocht ik voor u het goede.

Eere enz.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, in atriis tuis Jerusalem!

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini, testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tuâ: et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri quæsivi bona tibi.

Gloria Patri, etc.

IV. Psalm 126.

Bijaldien de Heer het huis niet bouwt, zoo arbeiden de bouwlieden te vergeefs.

Nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui ædificant eam.

Indien de Heer de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wacht.

Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.

Gij staat te vergeefs op, eer het dag is, staat op, nadat gij hebt uitgerust; gij, die het brood der smart eet.

Vanum est vobis ante lucem surgere, surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Wanneer hij zijne lievelingen rust zal geven, ziet, dan zullen de kinderen een erfdeel des Heeren zijn, en de vrucht des ligchaams een gunstgeschenk.

Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini, filii, merces fructus ventris.

Als de pijlen in de hand eens sterken, zoo zullen zijn de kinderen dergenen, die verjaagd worden.

Sicut sagittæ in manu potentis, ita filii excussorum.

Gelukzalig de man, die daarin zijn' wensch vervuld ziet; hij zal niet beschaamd staan, als hij zijne vijanden zal toespreken voor het geregt.

Beatis vir qui implevit desiderium suum ex ipsis, non confundetur, cum loquetur inimicis suis in portâ.

Eere zij den Vader, enz.

Gloria Patri, etc.

V. Psalm 147.

Loof den Heer, o *Jerusalem!* prijst uwen God, o *Sion!*

Lauda Jerusalem Dominum, lauda Deum tuum Sion.

Want hij heeft de grendels uwer poorten versterkt, hij heeft uwe kinderen in u gezegend.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum, benedixit filiis tuis in te.

Hij heeft uwe landpalen in vrede gesteld, en gij verzadigt u met de bloem des koorns.

Hij zendt zijn woord uit op de aarde, zijne bevelen zijn snel.

Hij doet de sneeuw als wol vallen, en strooit den nevel als assche uit.

Hij werpt zijn ijs daar heen als stukken, wie kan zijne koude verdragen?

Hij zendt zijn woord uit, en smelt het; zijn wind waait, en de waters vloeijen.

Zijn woord maakt hij aan JAKOB, en zijne regten en vonnissen aan *Israël* bekend.

Zoo deed hij aan geen ander volk, noch maakte hun zijne regten bekend.

Eere zij den Vader, enz.

Qui posuit fines tuos pacem, et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ, velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam, nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suum sicut buccellas, ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum et liquefaciet ea, flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum JACOB, justitias et judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi, et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, etc,

GEBEDEN ONDER HET LOF.

WANNEER DE EERSTE ZEGEN GEGEVEN WORDT.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijke Sacrament. Zegen mij, o Heer Jesus! met den Vader en den heiligen Geest; versterk mij door uwe genade, om zoo te leven volgens uwen H. wil, dat geheel mijn leven tot uwe meerdere eer en verheerlijking strekke; geef aan de regtvaardigen volharding, aan de zondaren vergiffenis, en aan de geloovige zielen de eeuwige rust; help ons nu en in het uur van onzen dood. In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

GELOOF EN AANBIDDING.

O liefderijke Jesus, gij zijt hier waarlijk tegenwoordig onder de gedaante van brood, met ligchaam en ziel, met vleesch en bloed, met Godheid en menschheid. Ik geloof dit vastelijk, omdat Gij het zelf gezegd hebt. Wel is waar mijne ligchamelijke oogen zien u niet, en mijn verstand kan deze waarheid niet begrijpen, maar uw onfeilbaar woord laat mij niet twijfelen. Daarom val ik met de diepste ootmoedigheid voor u

ter aarde neder, en aanbid u met alle mogelijke eerbiedigheid. Gij zijt mijn Heer en God, gij zijt diegene, welken de herders voorheen in de krib aangebeden hebben en ontelbare Engelen in den Hemel aanbidden: genen hebben u aangebeden onder de gedaante van een kind, dezen aanbidden u aan de regterhand van uwen hemelschen Vader. Met hen beiden aanbid ik u hier, als den waren, onder de gedaante des broods verborgen God. O, dat u alle menschen met mij erkenden! o dat zij allen u met een levend geloof en eene heilige vreeze in dit allerheiligste Sacrament aanbaden! Ik, o mijn Jesus! verlang nu en altijd eene bijzondere godvrucht tot die allerheiligste geheimenis te hebben. Nooit wil ik voor dezelve anders dan met alle mogelijke ingetogenheid verschijnen; nooit wil ik dezelve anders dan met de noodige bereiding ontvangen. Geef mij hiertoe, o Jesus! uwe genade.

LIEFDE EN DANKZEGGING.

Hoe onbegrijpelijk is uwe liefde, o Jesus, voor ons, ellendige menschen! gij hebt niet alleen drie en dertig jaren bij ons op de aarde willen blijven, en voor ons willen lijden en sterven, maar gij hebt nog op den avond vóór uw bitter lijden dit allerheiligste Sacrament ingesteld, opdat wij u altijd bij ons zouden hebben tot onzen troost en toeverlaat, tot onze geestelijke spijs en voedsel.

Te voren hebt gij geweten al den oneer en den smaad, welken niet alleen de ketters, Joden, Heidenen, maar ook de geloovigen u in dit allerheiligste Sacrament zouden aandoen, en echter is uwe liefde hierdoor niet afgeschrikt geworden; gij zult in hetzelve met ons tot het einde der wereld blijven. O wonderbare beminnaar onzer ziel! welken dank, welke liefde ben ik u schuldig! ik dank u, o Jesus! en wensch u zoo zeer te kunnen danken, gelijk de weldaad verdient, die gij ons bewijst. Ik bemin u, o Jesus, en wensch u zoo vurig te kunnen beminnen, gelijk gij, om de overmaat uwer liefde tot ons, verdient bemind te worden. Om de laauwheid mijner ziel en de dankzegging eenigzins te vergoeden, offer ik u op al de eer en liefde, welke u in uw allerheiligste Sacrament ooit uwe getrouwe dienaren bewezen hebben of zullen bewijzen. O mogt ik dit duizend en duizendmaal vermeerderen!

LOF EN VERHEERLIJKING.

Geloofd en verheerlijkt zij het allerheiligste Sacrament des Altaars, geloofd en verheerlijkt zij het allerheiligste vleesch en bloed, het allerheiligste ligchaam en de allerheiligste ziel, de godheid en menschheid van Jesus Christus, onzen Verlosser en Zaligmaker, die in dit allerheiligste Sacrament waarlijk en wezenlijk tegenwoordig zijn. Zoo veel Engelen en Heiligen in den Hemel, zoo

veel menschen op de aarde, zoo veel grasjes op het veld, zoo veel stofjes in de lucht, zoo veel dropeltjes in de zee, zoo veel duizendmaal geloofd en gezegend zij het allerheiligste Sacrament. Dit is mijn vurige en hartelijke wensch; dit verlang ik zoo menigwerf te vernieuwen als ik adem schep. Neem dit aan, o in dit allerheiligste Sacrament waarlijk tegenwoordige Jesus! en laat dit allerheiligste Sacrament in mijn leven zijn mijn troost, mijne sterkte; in mijnen dood mijn toeverlaat, mijne teerspijs en een zeker onderpand der zaligheid, opdat ik u in den Hemel eeuwig loven en danken moge. Amen.

Hierna kan men lezen de Litanie van den Zoeten naam Jesus, *zie bladz.* 126: de Litanie tot Jesus in het allerheiligste Sacrament, *zie bladz.* 147; of eenige andere gebeden, die dit boek bevat. *Lees daarna, volgens den tijd des jaars, eene der Antiphonen ter eere van de allerheiligste Maagd Maria, die na de Vesperpsalmen volgen. Onder het Ave Maria*, bid driemaal het *Wees gegroet; onder den laatsten zegen*, lees hetzelfde als onder den eerste.

GEDURIGE AANBIDDING.

Deze oefening heeft ten doel: 1. aan Jesus in het H. Sacrament eene onophoudelijke eer te bewijzen, om op de aarde eenigzins, alhoewel onvolmaakt, na te volgen hetgene in den Hemel op de volmaaktste wijze wordt geoefend, waar de Engelen en Heiligen denzelfden Jesus onophoudelijk eeren en aanbidden; 2. de onteeringen en heiligschenderijen, welke de Ketters en booze Christenen zich niet ontzien te begaan tegen den aanbiddelijken Zaligmaker in zijn H. Sacrament, te vergoeden en om hem, ware het mogelijk, schadeloos te stellen en op zekere wijze te troosten wegens de goddeloosheid der boozen, die de onwaardeerbare weldaad ontkennen of verachten, met welke deze mensch geworden God ons heeft bejegend, door deze onuitsprekelijke geheimen in te stellen.

Zijne Hoogw. Carolus, Prins-Bisschop van Luik, stelde den 4 Augustus 1765, deze broederschap in, onder den titel van gedurige aanbidding, welke Z. H. Clemens XIII, den 4 December van hetzelfde jaar goedkeurde, en tot alle Christenen uitstrekte.

AFLATEN,

Vergund aan de leden van de Broederschap der gedurige aanbidding, door Z. H. Clemens XIII.

Zij, die zich in hunne parochie- of in eene Kerk laten inschrijven, en daar op een verkozen uur van den gestelden dag, voor het allerheiligste Sacrament zullen bidden, of door vergetenheid, ziekte of bezigheden op het verkozene uur belet zijnde, op een ander uur, zelfs te huis of op hun werk, een geheel uur zullen bidden, kunnen de volgende volle aflaten verdienen:

1. Op den dag, dat zij laten inschrijven: 2. in het uur des doods; 3. eens 's jaars op den dag van hun verkozen uur, op een' anderen dag derzelfde week; 4. eens in elke maand op dien dag, dat men een geheel uur zal bidden voor het allerheiligste Sacrament; 5. op den eersten zondag van den Advent; 6. op H. drie Koningendag; 7. op den eersten zondag van de Vaste; 8. op Wittendonderdag; 9. op den eersten zondag van Mei; 10. op O. H. Hemelvaartdag; 11. op den zondag onder het octaaf van het allerheiligste Sacrament en 12. op den feestdag van den H. Lambertus, den 17 Sept.

Bemerk, dat de biecht en de H. Communie niet worden vereischt om maandelijks den vollen aflaat te verdienen; het is genoeg dat men in staat van genade zij.

Het voornaamste doel der instelling en oprigting

van deze broederschap bestaat wezenlijk hierin, dat de aangeduide biduren, zoo bij dag als bij nacht, getrouw door een ieder onderhouden worden, alhoewel dit niet op zonde verbindt; doch de heilige ijver, die de ware aanbidders moet bezielen en gestadig opwekken om Jesus, in het allerheiligste Sacrament schuilende, met goddelijke eerbewijzing te verheerlijken, zal hen buiten twijfel ook bovendien aanmoedigen, om verscheidene andere middelen tot hetzelfde heilige einde ter hand te nemen, zoo als: dikwijls het allerheiligste Sacrament met godvruchtigheid bezoeken; hetzelve, in processiën of tot zieken gedragen wordende, met stichting begeleiden; en bijzonder op die dagen, op welke aflaat aan de leden van de Broederschap vergund is, met eene heilige voorbereiding tot de Tafel des Heeren naderen, dikwijls, ja dagelijks zich in den geest vervoegen bij de medebroeders en zusters; die in gedurige aanbidding op hunne gestelde uren bezig zijn; de Altaren, op welke Jesus op den troon zijner liefde voor ons rust, behoorlijk helpen versieren; dikwijls bij dag of nacht, of voorbij eene kerk gaande, of des avonds zijn gebed eindigende, met een levend geloof, met eene diepe eerbiedigheid en vurige liefde zeggen: *Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijke Sacrament.*

Eindelijk moet ieder lidmaat van deze heilige Broederschap zijnen christelijken ijver in ootmoedige gebeden, stichtende voorbeelden zoo doen

uitschijnen, dat hij andere verlicht en aanmoedigt, om op deze wijze aan den verborgen God den diepen eerbied en de hoogachting, die hem zoo billijk toekomen, te bewijzen.

Gebed op den dag der inschrijving in de Broederschap van de gedurige aanbidding.

Mijn Heer en mijn God! mijn lieve Zaligmaker Jesus Christus! die in het allerheiligste Sacrament des Altaars waarlijk en wezenlijk tegenwoordig zijt, ik N. N. ben heden in het gezelschap uwer gedurige aanbidders aangenomen; mijne ziel is door uwe genade getroffen en mijn hart door vurige begeerte ontstoken, om u in het toekomende mijnen diepsten eerbied te betoonen, en, zoo veel in mij is, de oneer en den smaad te herstellen, die u in uw Sacrament van liefde worden aangedaan, zoo door de Ketters, Joden en ongeloovigen als door booze Christenen. Daarom, o Jesus Christus, ik stel vast in uwe tegenwoordigheid en in die van al de hemelsche Geesten, die uw tabernakel hier omringen, van u met alle mogelijke eerbiedigheid te aanbidden in het allerheiligste Sacrament een geheel uur, jaarlijks op den ... van de maand ... van ... ure tot ... ure. O opperste Majesteit, oorsprong mijns levens, bron mijner zaligheid en mijn opperste goed! gewaardig uwe genadige oogen op mij te slaan, en daar gij mij de genade verleend hebt om dit goede voornemen te maken, zoo geef mij ook de hulp om dit tot

het einde mijns levens ten uitvoer te brengen, opdat ik, na u hier onder de gedaante van brood aangebeden te hebben, u eens van aanschijn tot aanschijn moge aanschouwen, en met alle Geesten u aanbidden, loven en danken in eeuwigheid. Amen.

Men raadt aan dit gebed van tijd tot tijd te herlezen, om in zich de gevoelens van hetzelve te vernieuwen.

AANMERKINGEN

OP HET VERDIENEN DER AFLATEN.

1. Om aflaten te verdienen, moet men in staat van genade zijn.

Men moet godvruchtig de gebeden lezen en de andere vereischte voorwaarden of goede werken volbrengen.

Men moet de meening hebben om dezelve te verdienen.

Men moet zich onthechten van alle zondige aangekleefdheid.

2. Om eenen vollen aflaat te verdienen, moet men: 1. een waarachtig en rechtzinnig leedwezen over zijne zonden hebben; 2. eene goede biecht spreken; 3. de H. Communie ontvangen; 4. God vurig bidden; tot voortplanting van het geloof en tot verheffing van onze Moeder de H. Kerk; tot uitroeijing der ketterijen en dwalingen; tot den vrede en de eendragt tusschen de christen Vorsten, en in het algemeen vol-

gens de meening der Pausen. Te dien einde moet men ten minste bidden 7 of 5 *Onze Vader en Wees gegroet* (bezoekende eene kerk of bidplaats, indien dit vereischt wordt.)

Men kan ook bidden de Litanie van alle Heiligen en de gebeden die er op volgens, bl. 61.

3. Zij die gewoonlijk alle 8 dagen te biechten gaan, kunnen al de volle aflaten (het Jubilé uitgenomen) verdienen, welke gedurende de week voorkomen, zonder elke reize te biechten, indien zij in staat van genade volharden, volgens het besluit van de H. Vergadering der aflaten, gegeven te Rome den 9 December 1763.

4. Somtijds worden de biecht en de Communie niet vereischt om eenen vollen aflaat te bekomen, zoo als onder andere bij den vollen aflaat, welken de ingeschrevenen van de Broederschap der gedurige aanbidding eens in de maand kunnen verdienen, met een uur het allerheiligste Sacrament te aanbidden.

De aflaten, welke dit boek bevat, zijn getrokken uit eene verzameling van aflaten, in het licht gegeven met goedkuring van zijne hoogwaardigheid den Bisschop van Gend, gedrukt bij Beggijn, te Gend. Alsook uit een verzameling van gebeden en godvruchtige werken, aan welke de Pausen aflaten verleend hebben, uitgegeven te Rome met toelating van de H. Vergadering der aflaten.

—

ALGEMEENE GEBEDEN.

Voor de afgestorvene Bisschoppen en Priesters.

O God, die onder de apostolische Priesters, uwe dienaars met de bisschoppelijke (of priesterlijke) waardigheid hebt bekleed, wij bidden u, verleen hen in de hemelsche vreugd eeuwiglijk met hun gezelschap vereenigd te zijn.

Voor de afgestorvene broeders, vrienden en weldoeners.

O God, uitdeeler det genaden, en beminnaar der menschen zaligheid, wij bidden uwe goedertierenheid, wil den broeders, vrienden en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, door de voorspraak van de H. Maagd Maria, en van al uwe Heiligen, de gemeenschap der eeuwige zaligheid verleenen.

Voor de geloovige zielen.

O God, Schepper en Verlosser van al de zielen uwer dienaren en dienaressen, geef hun vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genade, naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven. R. Amen.

v. Heer, geef haar de eeuwige rust. R. En het eeuwige licht verlichte haar. v. Laat ze in vrede rusten. R. Amen.

BIJZONDERE GEBEDEN OP ALLERZIELENDAG.

O God, Schepper en Verlosser van al de zielen uwer dienaren en dienaressen, geef hun vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genade, waarnaar zij altijd gehaakt hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven. R. Amen.

V. Heer, geef haar de eeuwige rust.

R. En het eeuwige licht verlichte haar.

V. Laat ze in vrede rusten. R. Amen.

Deze gebeden zegt men insgelijks achter de volgende gebeden.

Voor eenen Man, die gestorven is.

Wij bidden u, Heer, ontsla de ziel van uwen dienaar N., opdat hij, van deze wereld gescheiden zijnde, voor u moge leven; en wil datgene, wat hij u door de zwakheid van het vleesch in zijn leven misdaan heeft, door de genade uwer allerbarmhartigste goedertierenheid afwasschen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, God in alle eeuwen de eeuwen. R. Amen.

Voor eene Vrouw, die gestorven is.

Wij bidden u, Heer! ontsla de ziel uwer dienares N., opdat zij, van deze wereld gescheiden zijnde, voor u moge leven, en wil datgene, wat

zij u door de zwakheid van het vleesch in haar leven misdaan heeft, door de genade uwer allerbarmhartigste goedertierenheid afwasschen. Door onzen Heer, enz.

Voor eenen Bisschop, die gestorven is.

O God, die onder de apostolische Priesters, uwen dienaar N. met de bisschoppelijke waardigheid hebt bekleed, wij bidden u, verleen hem ook, dat hij in de hemelsche vreugde eeuwig hun gezelschap geniete. Door Jesus Christus onzen Heer, enz.

Voor vader en moeder, als zij beiden gestorven zijn.

O God, die ons gebeden hebt vader en moeder te eeren, wees de zielen mijner ouders genadig, wil hunne verledene zonden vergeven, en maak dat ik hen in de vreugde der eeuwige klaarheid moge aanschouwen. Door onzen Heer, enz.

Voor vader of moeder, die gestorven zijn.

O God, die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, wees de ziel van mijnen vader (of moeder,) genadig, wil al zijne (of hare) verledene zonden vergeten, en maak, dat ik hem (of haar) in de vreugd der eeuwige klaarheid moge aanschouwen. Door onzen Heer, enz.

Op een jaargetijde voor vele personen.

O God, Heer der vergiffenis, geef de zielen

van uwe dienaren en dienaressen, welker jaargetijde wij heden houden, de plaats der verkoeling, de eeuwige rust en de klaarheid des lichts. Door onzen Heer, enz.

Op een jaargetijde voor eenen persoon.

O God, Heer der vergiffenis, geef de ziel van uwen dienaar (of dienares,) welks (of welker) jaargetijde wij heden houden de plaats der verkoeling, de eeuwige rust en de klaarheid des lichts. Door onzen Heer, enz.

TWEEDE MANIER

OM DEN ROZEKRANS TE BIDDEN.

In den naam des Vaders, enz.
Ik geloof in God den Vader, enz.
Glorie zij den Vader, enz. Onze Vader, enz.
Ik groet u, Dochter van God dan Vader. Wees gegroet, enz.
Ik groet u, Moeder van God den Zoon. Wees gegroet, enz.
Ik groet u, Bruid van God den H. Geest. Wees gegroet, enz.
Glorie zij den Vader, enz.

DE V. BLIJDE GEHEIMEN.

I. DE BOODSCHAP DES ENGELS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gezegend: van nu af tot in eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. De H. Drievuldigheid heeft toegestemd in de Menschwording van Christus. Wees gegroet, enz.
2. Maria is tot Moeder van Christus verkozen, Wees gegroet, enz.
3. De Engel Gabriël brengt Maria de blijde boodschap, Wees gegroet, enz.
4. Maria was in de eenzaamheid in haar gebed, Wees gegroet, enz.
5. De Engel zeide: Wees gegroet, gij, vol van genade, de Heer is met u.

6. Maria was verbaasd als zij den Engel hoorde,
7. De Engel zeide: Maria, wil niet vreezen, want gij zult ontvangen door den H. Geest,
8. Maria zeide: Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord,
9. Maria is door den H. Geest overlommerd geworden,
10. En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond;

Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

II. HET BEZOEK VAN MARIA BIJ HARE NICHT ELISABETH.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria gaat uit ootmoedigheid hare nicht Elizabeth bezoeken,
2. Maria bestuurd door den H. Geest,
3. Maria met haast opstaande gaat over het gebergte,
4. Maria werd met veel liefde door hare nicht Elizabeth ontvangen,
5. Joannes is gezuiverd en van blijdschap opgesprongen in het ligchaam zijner moeder,
6. Elizabeth zeide: gezegend is de vrucht uws ligchaams,
7. Maria heeft uitgeroepen: Mijne ziel maakt groot den Heer,
8. Elizabeth zeide: wat geluk geschiedt mij dat de Moeder des Heeren tot mij komt,
9. Het huis van Zacharias is door de komst van Jesus en Maria gezegend,
10. Maria heeft hare nicht drie maanden met liefde gediend.

Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

III. DE GEBOORTE VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Maria heeft gebaard en zij is Maagd gebleven,
2. Maria heeft Jesus in eenen stal gebaard en in doeken gewonden,
3. Maria heeft Jesus met liefde en verwondering aanschouwd,
4. Maria heeft Jesus omhelsd en aan haar hart gedrukt,
5. Maria heeft Jesus met hare H. Borsten gevoed,
6. Maria heeft Jesus in eene krib gelegd,
7. Jesus lag op hooi en stroo tusschen os en ezel,
8. De Engelen hebben gezongen: Glorie zij aan God in den hoogste, en op de aarde vrede aan de menschen die van goeden wil zijn,
9. De herders hebben het goddelijke kind komen bezoeken,
10. De drie koningen hebben het kind komen aanbidden en hunne giften geofferd,

Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

IV. DE OPDRAGT VAN CHRISTUS IN DEN TEMPEL.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader. enz.
1. Maria gaat om haar H. kind te offeren,
2. Jesus en Maria onderwerpen zich aan de wet van Mozes.
3. Maria gaat langs moeijelijke wegen naar Jerusalem,
4. Maria heeft Jesus op hare armen gedragen,
5. Maria vervolgd al biddende haren weg,
6. Maria heeft Jesus in den tempel geofferd,
7. Maria heeft aan de wet voldaan met de offergift der armen,

Wees gegroet, enz.

8. Anna de profetesse, loofde God voor de verlossing van Israël, Wees gegroet, enz.
9. De oude Simeon heeft Jesus omhelsd en op zijne armen genomen, Wees gegroet, enz.
10. Simeon zeide: Heer laat nu uwen dienaar volgens uw woord in vrede gaan, Wees gegroet, enz.

Glorie zij den Vader, enz.

V. DE VINDING VAN HET VERLOREN KIND JESUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz,

1. Maria heeft haar lief kind verloren,
2. Maria heeft haren schat gemist,
3. Maria heeft hem met veel droefheid gezocht,
4. Maria heeft Jesus langs alle wegen en straten gaan zoeken,
5. Maria heeft Jesus na drie dagen gevonden,
6. Maria vindt Jesus in den tempel,
7. Jesus twaalf jaren oud, hoorde en ondervraagde de leeraars der wet,
8. Maria zeide: Zoon, waarom hebt gij ons bedroefd,
9. Jesus is met hen afgegaan en was hun onderdanig,
10. Maria bewaarde in haar hart al de woorden, die Jesus tot haar sprak,

Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

GEBED.

O Maria! allergoedertierenste Moeder, verkrijg voor mijn hart eene ware droefheid, en voor mijne oogen tranen van beronw om te beweenen, dat ik Jesus door de zonden zoo dikwijls heb verloren, vergun mij hem wederom te vinden en altijd te behouden. Amen.

DE V. DROEVIGE GEHEIMEN.

I. DE DOODSTRIJD VAN JESUS IN HET HOFJE VAN OLIJVEN.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Jesus gaat naar het hofje van Olijven,
2. Jesus valt plat ter aarde neder,
3. Jesus volhart in het gebed,
4. Jesus is bedroefd tot den dood toe,
5. Jesus zweet water en bloed,
6. Jesus stelt zijnen wil in den wil van zijnen hemelschen Vader,
7. Jesus vermaant zijne leerlingen om te waken en te bidden,
8. Jesus wordt van zijnen Apostel Judas door eenen kus verraden,
9. Jesus wordt van zijn bemind volk gevangen,
10. Jesus wordt vreeselijk gebonden en gesleurd van den eenen regter naar den anderen.

Wees gegroet, enz.

Hoe lief heeft God den mensch gehad, dat hij zijnen eenigen Zoon niet gespaard, maar hem geleverd heeft tot den dood, ja tot den dood des kruises.

II. DE GEESELING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Jesus werd van de Joden aan de Heidenen overgeleverd,
2. Jesus werd bij Pilatus valschelijk beschuldigd,
3. Jesus werd door zijn volk achter Barabbas gesteld,
4. Jesus werd geleverd om gegeeseld te worden,
5. Jesus kleederen werden uitgerukt,
6. Jesus stond daar naakt en bloot,

Wees gegroet, enz.

7. Jesus werd aan eene kolom gebonden, Wees gegroet, enz.
8. Jesus werd met roeden gegeeseld, Wees gegroet, enz.
9. Jesus bloed vloeide langs de aarde, Wees gegroet, enz.
10. Jesus is gewond om onze zonden, Wees gegr. enz.

Hoe lief heeft God den mensch, enz.

III. DE KROONING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. De soldaten hebben Jesus eene doornen kroon bereid,
2. Zij hebben de doornen kroon in Jesus hoofd gedrukt,
3. Jesus hoofd langs alle kanten doorwond,
4. Jesus hoofd druipende van het bloed,
5. Jesus met een purperen mantel bespot,
6. Zij hebben Jesus een riet voor schepter in de hand gegeven,
7. Zij hebben met een riet op het gekroonde hoofd van Jesus geslagen,
8. Zij hebben in Jesus gezegend aangezigt gespuwd,
9. Jesus is overladen met versmadingen,
10. Pilatus heeft Jesus aan het volk vertoond, zeggende: *Aanziet den mensch!*

Wees gegroet, enz.

Hoe lief heeft God den mensch, enz.

IV. DE KRUISDRAGING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. Jesus werd veroordeeld om gekruist te worden, Wees gegroet, enz.
2. Jesus heeft zijn kruis met liefde omhelsd, Wees gegroet, enz.

3. Jesus heeft zijn kruis op zijne doorwonde schouders gedragen,
4. Jesus wordt tusschen twee moordenaars opgeleid,
5. Jesus bezwijkt onder het kruis om onze zonden,
6. Jesus beladen met zijn kruis ontmoet zijne bedroefde moeder,
7. Jesus wordt beweend door de godvruchtige vrouwen van Jerusalem,
8. Jesus zeide: handelt men zoo met het groene hout wat zal er dan met het dorre geschieden?
9. Niemand wilde Jesus zijn kruis helpen dragen,
10. Jesus klimt voor ons op den berg van Calvarië,

Hoe lief heeft God den mensch, enz.

Wees gegroet, enz.

V. DE KRUISIGING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. Jesus werd wreedelijk op het kruis uitgerekt,
2. Jesus handen en voeten doornageld,
3. Jesus werdt aan het kruis opgerigt, en zijne wonden vloeiden van het bloed,
4. Jesus bidt voor zijne vijanden,
5. Jesus belooft den moordenaar het Paradijs,
6. Jesus beveelt den H. Joannes aan zijne lieve Moeder,
7. Jesus dorst hebbende, is met gal en edik gelaafd,
8. Jesus heeft uitgeroepen: mijn God! waarom hebt gij mij verlaten,
9. Jesus zeide: het is volbragt,

Wees gegroet, enz.

10. Jesus heeft zijnen geest gegeven en zijn hart voor ons laten openen, Wees gegroet, enz.
Hoe lief heeft God den mensch, enz.

GEBED.

O Jesus! ik bid u door uwe smarten en uwen bitteren dood, door uwe doornagelde handen, doorboorde voeten, doorstokene zijde, en al uwe gezegende wonden, ontferm u mijner, en druk uw heilig lijden zoo in mijn hart, dat mij niets anders behage dan gij, mijn Jesus! die voor mij gekruist zijt. Amen.

DE V GLORIERIJKE GEHEIMEN.

I. DE VERRIJZENIS VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Jesus is den derden dag glorierijk verrezen,
2. Jesus heeft dood en hel overwonnen,
3. Jesus troost en verlost de oudvaders,
4. Jesus verblijdt zijne lieve moeder,
5. Jesus verschijnt als een hovenier aan Maria Magdalena,
6. Jesus vertoont zich aan Petrus, en heeft hem gezegend,
7. De leerlingen van Jesus zeiden: waren onze harten niet brandende van liefde, als hij tot ons sprak?
8. Jesus staat in het midden van zijne geliefde leerlingen en wenscht hun allen den vrede,
9. Jesus toont zijne glorierijke wonden aan den H. Thomas,
10. Thomas roept uit: o mijn Heer en mijn God!

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt zij Christus in het allerheiligste Sacrament des altaars, de voorstander van hetzelve, de H. vader Dominicus, met zoo veel lofzangen en eer als hij waardig is.

II. DE HEMELVAART VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Jesus vaart roemvol ten Hemel,
2. Jesus klimt op door zijne eigene magt,
3. Jesus verlaat zijne lieve vrienden,
4. Jesus belooft met hen te blijven tot het einde der wereld,
5. Jesus belooft hun den H. Geest,
6. De leerlingen hebben Jesus aanschouwd, en hij heeft hen allen gezegend,
7. Jesus heeft voor ons den hemel geopend,
8. Jesus zit aan de regterhand van zijnen hemelschen Vader,
9. Jesus toont zijne heilige wonden voor ons aan zijnen hemelschen Vader,
10. Jesus is onze middelaar in den Hemel,

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt, enz.

III. DE ZENDING VAN DEN H. GEEST.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.
1. Jesus heeft zijnen H. Geest beloofd,
2. Jesus heeft den trooster gezonden,
3. Jesus heeft het vuur op de wereld gezonden,
4. De H. Geest heeft de harten met liefde ontstoken,
5. De H. Geest heeft de verstanden verlicht,
6. De H. Geest heeft de harten versterkt,
7. De H. Geest heeft verschillende talen doen spreken,

Wees gegroet, enz.

8. De H. Geest heeft zijne gaven uitgedeeld, Wees gegroet, enz.
9. Kom, H. Geest, bezoek de harten van uwe geloovigen, Wees gegroet, enz.
10. Kom, H. Geest, ontsteek in ons het vuur uwer liefde, Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt, enz.

IV. DE HEMELVAART VAN MARIA.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria is opgeklommen ten Hemel,
2. De hemelsche Vader ontvangt zijne beminde Dochter,
3. Jesus omhelst zijne lieve Moeder,
4. De H. Geest verwelkomt zijne lieve Bruid,
5. De Serafijnen groeten Maria,
6. De Engelen dienen Maria,
7. Geheel de Hemel is verblijd door Maria,
8. Maria zit bij haren lieven Zoon,
9. Maria is onze Moeder in den Hemel,
10. Maria is onze voorspreekster in den Hemel,

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt, enz.

V. DE KROONING VAN MARIA.

De namen van Jesus en Maria, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria is glorierijk gekroond in den Hemel,
2. Maria gekroond om hare serafijnsche liefde,
3. Maria gekroond om hare engelachtige zuiverheid,
4. Maria gekroond om hare groote ootmoedigheid,
5. Maria gekroond om hare volmaakte gehoorzaamheid,
6. Maria gekroond om hare heilige voorzigtigheid,

Wees gegroet, enz.

7. Maria gekroond om hare groote verduldigheid,
8. Maria gekroond om hare ijverige dankbaarheid,
9. Maria gekroond om hare volharding in alle deugden,
10. Maria boven alle Engelen en Heiligen in den Hemel gekroond, gelijk de Moeder van God toekomt,

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt, enz.

GEBED.

In de vereeniging van al uwe deugden, verdiensten en volmaaktheden, draag ik u, zuivere Maagd en verheerlijkte Moeder Gods Maria! de geestelijke kroon van gebeden en groetenissen op; gewaardig dezelve met al de lofzangen die op de aarde en in den Hemel gezongen worden, aan te nemen, en vraag voor mij en allen, voor welke ik verpligt ben te bidden, van uwen beminden Zoon, de genade om wel te leven en de eeuwige zaligheid te verwerven. Amen.

Een Onze Vader, tot dankbaarheid dat God ons de genade verleend heeft van den Rozekrans te bidden. *Onze Vader*, enz.

Een Wees gegroet, opdat Maria ons verstand opdrage aan den hemelschen Vader, en wij in eeuwigheid zijner barmhartigheid mogen gedenken. *Wees gegroet*, enz.

Een Wees gegroet, opdat Maria ons geheugen opoffere aan haren Zoon, en wij gedurig zijn leven en bitter lijden indachtig mogen wezen. *Wees gegroet*, enz.

Een Wees gegroet, opdat Maria onzen wil moge toeëigenen aan den H. Geest, en deze gedurig in ons van liefde moge branden. *Wees gegroet*, enz.

Het Geloof zullen wij bidden, opdat ons gebed aan God moge aangenaam zijn, dat het moge strekken tot zijne meerdere eer en glorie, tot welstand van de H. Kerk, tot bekeering der zondaren en afgevallene Christenen, en tot welstand der gemeente. *Ik geloof in God den Vader*, enz.

De almogendheid des Vader beware ons. De wijsheid des Zoons onderwijze ons. De liefde des H. Geestes ontsteke ons.

In den naam des Vaders, enz.

EINDE.

INHOUD.

BLADZ.

Christelijk onderwijs in de voornaamste geloofspunten 11
Morgengebeden 14
Avondgebeden 20
Gebeden onder de H. Mis 26
De Boetpsalmen 49
Litanie van alle Heiligen 61
Korte bereiding tot de H. Biecht. 69
Opwekking tot een opregt berouw 76
Godvruchtige bereiding en gebeden voor de H. Communie 82
Oefeningen en gebeden na de H. Communie . 98
Litanie tot de allerheiligste Drievuldigheid. . 112
Lofzang: *Te Deum Laudamus* 115
Aflaten 116
Litanie tot den H. Geest 120
Lofzang tot den H. Geest: *Veni Creator Spir.* 123
De lofzang: *Veni Sancte Spiritus* 124
Aflaten 125
Litanie tot den zoeten Naam Jesus 126
Lofzang tot den zoeten Naam Jesus . . . 128
Aflaten 130
Litanie tot de H. Engelen. 132
Litanie tot den H. Engel-Bewaarder. . . . 135
Lofdicht tot den H. Engel-Bewaarder . . . 138
Gebed tot den H. Engel-Bewaarder 142

Aflaten 143
Belijdenis van den H. Carolus Borromeüs . . 144
Litanie tot het H. Sacrament. 147
Groetenis tot het H. Sacrament 150
Lofzang: *Adoro te* 151
Aflaten 152
Lofzang: *Pange, Lingua, Gloriosi* . . . 153
Litanie tot het lijden van Christus 157
Lofzang: *Vexilla Regis* 160
Gebeden tot de vijf H. Wond. des Zaligmakers. 161
Aflaten 166
Litanie tot de H. Maagd Maria 169
Gebeden tot de H. Maagd Maria. 171
Aflaten 173
Gebed in den nood tot de allerheiligste Maagd Maria. 177
Lofzang tot de H. Maagd Maria. 183
Korte getijden der zeven weeën van de H. Moeder Gods Maria 185
Lofzang: *Stabat Mater*. 198
Bemerking op den H. Rozekrans. 201
Manier om den H. Rozekrans te lezen . . . 202
Aflaten 212
Rozekrans van den zoeten naam Jesus . . . 213
Overdenkingen op het lijden en sterven van onzen Heer Jesus Christus 217
Manier om door den dag al zijne werken met het lijden onzes H. J. C. te vereenigen. . 219
Vijftien gebeden van de H. Brigitta. . . . 225
Uur van zaligheid 236
Aanspraak van Jesus tot den zondaar . . . 241

Antwoord van den zondaar tot Jesus . . . 242
Onderrigting nopens den H. Kruisweg . . . 246
H. Kruisweg of veertien statiën 248
Litanie en gebeden tot den H. Jozef . . . 254
Godvruchtigheid tot den H. Jozef 257
Betrouwdicht op den H. Jozef. 260
Litanie tot den H. Stephanus. 262
Gebeden tot de H. Drievuldigheid 264
Lofzang tot den H. Stephanus 265
Litanie en lofzang tot den H. Willebrordus . 266
Litanie en gebeden tot den H. Dominicus. . 271
Litanie en lofzang tot den H. Franciscus van Assisië 277
Litanie tot den H. Ignatius 282
Litanie en smeekbede tot de H. Barbara . . 286
De kleine getijden van den H. Antonius van Padua. 292
Litanie tot den H. Antonius van Padua . . 300
Negen godvruchtige gebeden ter eere van den H. Antonius van Padua. 304
Het dingsdagsch Lof. 307
Lofzang ter eere van den H. Antonius van Padua. 309
Litanie tot de H. Theresia. 315
Bemerkingen op de zeven woorden van Jesus Christus 321
Gebeden om verscheidene deugden te verwerven 329
Godvruchtigheid tot Jesus, Maria en Anna . ib.
Voorbeeld van bekeering in de H. Maria Magdalena 331

Voorbeeld van barmhartigheid in de H. Elisabeth 332
Voorbeeld van brandenden ijver in den H. Stanislaus Kostka 334
Voorbeeld van zuiverheid van den H. Aloysius de Gonzaga 335
Voorbeeld van kloekmoedigheid van den H. Joannes Franciscus Regis 338
Litanie en gebeden tot den H. Joannes Nepomucenus 340
Voorbeeld van ootmoedigheid in den H. Bernardus 346
Voorbeeld van zuiverheid in het huwelijk van den H. Henricus 348
Voorbeeld van godvruchtigheid van H. Koning Lodewijk 350
Zorgvuldigheid van den H. Liborius. . . . 353
Lofdicht tot den H. Hyacinthus 355
Gebeden, waarin men den naam-heilige, wiens voorspraak men verzoekt, kan tusschenvoegen 356
Litanie tot de goddelijke Voorzienigheid . . 359
Godvruchtig gebed van Prins Eugenius. . . 361
Krachtige verzuchtingen tot God 363
Toevlugt van eene zondige ziel tot den gekruisigden Jesus Christus 369
De kleine getijden van H. Drie Koningen. . 381
Litanie tot de H. Drie Koningen 386
Vernieuwing van de heiligmak. des Doopsel . 389
De goede dag aan den goeden God 391
Godzalige huiszegen 393

Gebeden om eenen zaligen dood te verwerven. 399
Uiterste wil van een' Christen 404
Gebed tot den H. Rochus 410
Litanie en gebeden om eenen goeden dood te verkrijgen 418
Vriendelijke aanspraak tot Christus 422
Testament of uiterste wil van een Christen, om dagelijks vóór de nachtrust en op het einde zijn levens te herhalen 425
Verzoek om de zeven gaven van den H. Geest met eenige krachtige gebeden voor Godzoekende zielen. 428
Gebed tot den H. Geest. 434
Genadeverzoek tot den H. Geest, om eenen zaligen staat te verkiezen 435
Gebed voor alle jongmans en jonge dochters, om eene zalige roepverkiezing 437
Gebed tot de allerheiligste Drievuldigheid, en eene Novene om negen dagen te lezen, tot het verkiezen van eenen staat. . . . . ib.
Aanbidding tot de allerh. Drievuldigheid . . 438
Gebed tot het verkrijgen der goddelijke liefde. 439
Gebed tot de allerheiligste Maagd Maria, om eenen zaligen staat te verkiezen 440
Gebeden wegens het heilig Sacrament des Huwelijks 441
Gebed van den bruidegom, zoo voor zich zelven als voor zijne bruid. 444
Gebed voor de bruid, zoo voor zich zelve als voor haren bruidegom 445
Gebed voor een bevruchte vrouw. 447

Gebed hetwelk de ouders zullen doen, wanneer hun kind gedoopt is 447
Gebed voor eene moeder, die haren kerkgang doet 448
Gebed voor ouders, om hunne kinderen in het christelijk leven op te brengen. 449
Gebed van eene weduwe 450
Gebed van maagden, om genade in haren staat te verkrijgen. 451
Gebeden voor zieken 153
Korte verheffing des harten tot troost der zieken 455
Gebeden, die men voor de zieken zal doen . 456
Litanie voor de stervenden. 459
De kleine dienst der overledenen 462
Beweegdicht, Dag van gramschap 467
Gebeden onder de H. Mis voor overledenen . 474
Litanie voor de geloovige zielen in het vagevuur 483
Gebed voor de afgestorvene ouders, vrienden en weldoeners 485
De Vesper-psalmen voor den Zondag . . . 487
De Vesper-psalmen op de feestdagen. . . . 496
Gebeden gedurende het Lof 508
Gedurige aanbidding. 512
Aanmerking op het verdienen der aflaten . . 516
Algemeene gebeden 518
Tweede manier om den Rozekrans te bidden . 522

EINDE VAN DEN INHOUD.

11hy535

be

